

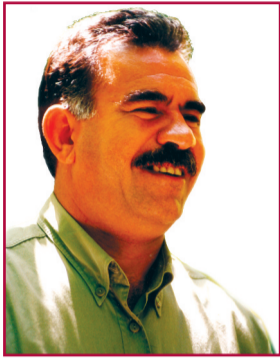
SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 37 / Hejmar 437 / Gulan 2018

Sınıfların varlığı bir kader değildir

Rêber Apo'nun Savunmalarından derlenmiştir

Doğal toplumdan zorunlu olarak hiyerarşik ve devletçi toplumun gelişmesi diye bir kanun yoktur. Belki bu yönlü bir eğilim olabilir. Eğilimin zorunlu, kesintisiz ve sonuna kadar olması tamamen yanlış bir varsayımdır. İlerideki bölümde zaman zaman açıklayacağım gibi, sınıflı toplumun ilerlemeler için zorunlu olduğu biçimindeki Marksist tespit ezilen ve sömürülenler adına yapılan en büyük yanlışlıklardan biridir. Bu belirleme sosyalizmi peşinen sınıf hakimiyetine terk etmektedir. Bu yanlış, Marksizm'in yaklaşık yüz elli yıllık tarihinde bir kapitalizm yedeği haline getirilmiş olmasının en temel nedenidir.

> 14-18

AKP-MHP faşizminin saldırganlığı Ortadoğu Demokratik Devrimi'ni yakınlaştıracaktır

Cemil Bayık

DAİŞ'in, Reqa'da yenilgiye uğratılmasıyla birlikte uluslararası ve bölgesel güçler askeri ve siyasi olarak daha fazla devreye girdiler. Reqa'nın, DAİŞ'in elinden alınması bu konuda bir dönüm noktası oldu. Daha önce vekâlet savaşları biçiminde yürüten savaş giderek uluslararası güçlerin doğrudan devreye girdiği, bölge devletlerin daha fazla etkili olmak istediği bir savaş haline aldı. Bu gerçeklik 3. Dünya Savaşı'nın bir dönem daha süreceğini göstermektedir. Bu yönüyle sorunların erkenden çözümünü beklemekten çok, savaşa daha fazla hazırlanmak gerekir. Nitekim Reqa düştü, arkasından Türk devleti Efrîn'e saldırdı. Demek ki, 3. Dünya Savaşı'nın hala sonuna yaklaşmış değildir. Savaş daha fazla şiddetlenecektir.

Direnmeden, şiddetli savaşlara hazırlanmadan kısa sürede Suriye'de istikrarın sağlanacağını, Rojava Devrimi'nin kalıcı kazanımlara kavuşacağını beklemek gerçekten kendini kandırmak olur. Efrîn gerçekliği bunu net bir biçimde ortaya koymuştur. Efrîn'in savaş gerçeği ve Türk devletinin Efrîn işgali göstermiştir ki, daha ciddi hazırlıklar yapmak lazım, daha büyük savaşlara hazırlanmak lazım. En önemlisi de savaşan halk gerçekliği temelinde halkı da hazırlamak lazım.

> 2-6

İktidar ve devlete dayanmayan sosyalizm anlayışıyla yeni bir enternasyonalizm yaratma zamanıdır

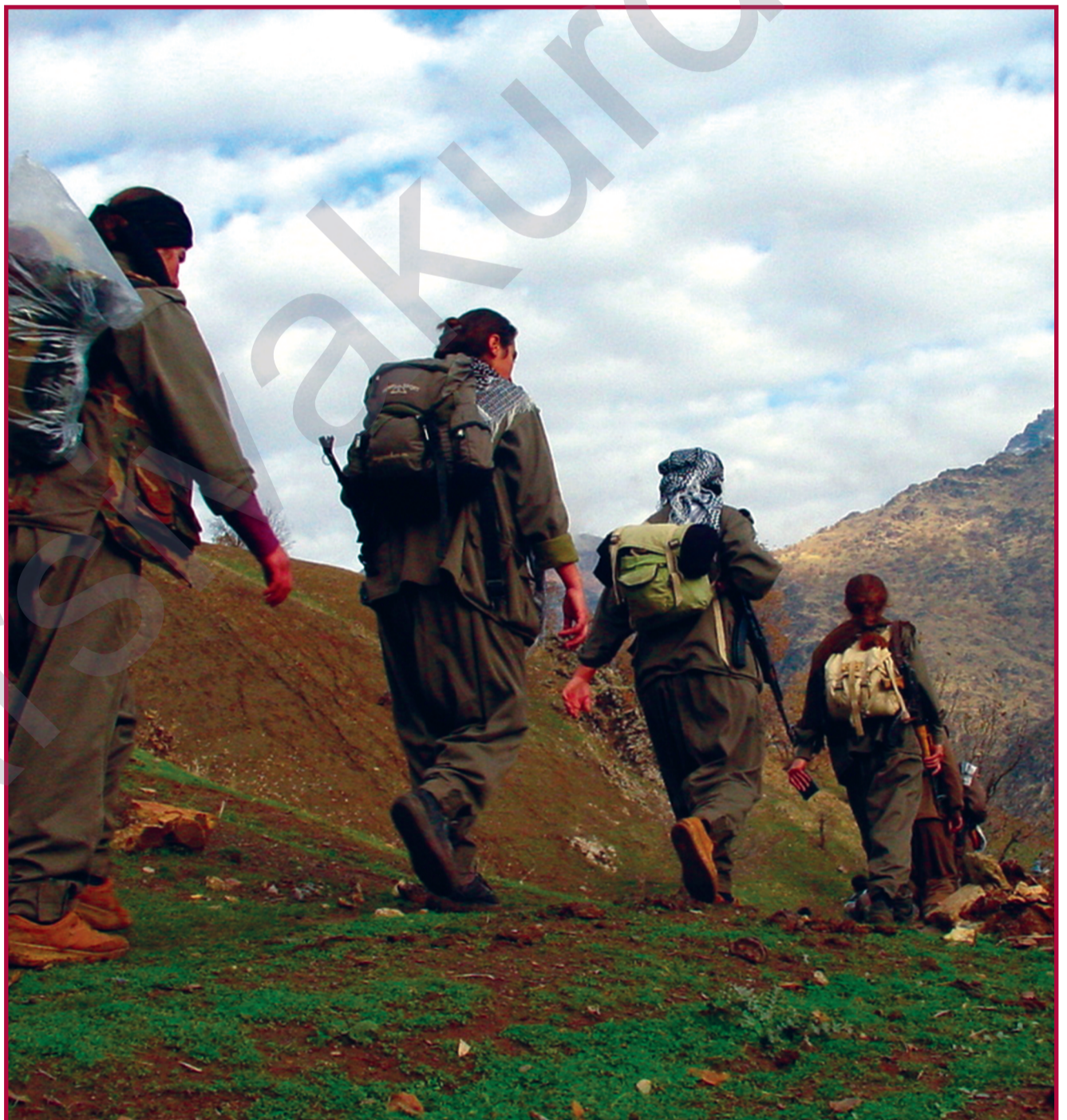
Mustafa Karasu

Enternasyonalî yeniden canlandırmanın zamanıdır. Özellikle Rojava Devrimi'yle, Önder Apo'nun demokratik sosyalist çizgisinin tanınmasıyla birlikte birçok devrimci Rojava'ya gitti, enternasyonalist duygularla savaştı. Demokratik sosyalist duygularla savaştı. Kapitalist gericiliğe karşı, DAİŞ gericiliğine karşı savaştı. Biz şimdi bu değerlerin bir enternasyonalî taçlanması doğru olacağına inanıyoruz. Rojava devrimcileri de böyle bir enternasyonalî yaratma sorumluluğunu duymalı ve bu yönlü adımlar atmalıdır.

Bizlerde bunun sorumluluğunu duyup yerine getirmeliyiz. Avrupa'daki demokratik devrimci örgütler bunu dikkate alarak örgütlenme yaratmalıdırlar. Çünkü Avrupa dünyaya açılan kapıdır, penceredir. Avrupa'dan dünyanın bütün sosyalist hareketlerine ulaşmak daha kolaydır. Neredeyse bütün sosyalist hareketlerin temsilcileri vardır. Bu yönüyle tabii Avrupa'daki demokratik kurumlar sosyalist enternasyonalî yaratmada önemli rol oynayabilir. Rojava devrimcileri büyük oranda önemli rol oynayabilir. Çünkü Rojava'da artık demokratik sosyalist çizgisi, özgürlük ve demokrasi çizgisi o şehit enternasyonalistlerin çizgisidir.

> 19-22

2018 yaz hamlemizi Önderlik ve Şehitler çizgisinde doğru ve güçlü geliştirelim

Özgürlük Hareketi olarak 41. şehitler ayına her konuda kendimizi yeniden kararlaştırmış olarak giriyoruz. Çağın Efrîn Direnişi temelinde kış mücadelemizi geride bırakırken, 2018 yılı yaz hamlemize, yoğun ve güçlü bir biçimde başlarken, zaferle kilitlendiğimizi ifade edebiliriz.

Bu anlamda Kürdistan Özgürlük Hareketi olarak 41. şehitler ayına ve bu temelde 2018 yaz hamlesine daha çok netleşmiş, kararlaştırmış ve kendini planlamış olarak girdiğimiz tartışmasız bir gerçektir. Bunun sonuçları da önümüzdeki aylar içerisinde Kürdistan'ın dört bir yanında

ve yurtdışında Hareket ve halk olarak yürüteceğimiz başarılı mücadeleyle ortaya çıkacaktır. 2018 yılını büyük savaş ve zafer yılı, büyük devrim yılı ve mutlaka kazanma yılı yapacağız.

Bu temelde AKP-MHP faşizminin yıkılışına, Kürdistan Özgürlük Devrimi öncülüğünde Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesine tanık olacağız. Kuşkusuz sadece tanık olarak da kalmayacağız, böylesi tarihi gelişmelerin yaratıcısı, öncüsü, öznesi, militanları olarak rolümüzü her alanda başarıyla oynayacağız. > 7-13

**Mehmet Karasungur Yoldaş'ın anısı
demokratik ulusal birliğin yoludur**

Yılmaz Baran

**Hewlêr Direnişi PKK devrimciliğinin
ihanet ve işbirlikçiliğe cevabıdır**

Rotinda Engin

Rojava devrimcileri, DAİŞ'e karşı büyük bir mücadele verdiler. Binlerce şehit pahasına DAİŞ'i kırdılar. DAİŞ aslında Kobanê'de yenilince baş aşağı gidişi yaşadı. Tümünden gerilemesi, etkisizleşmesi ise Reqa zaferiyle oldu. Reqa onların başkentiydi. Başkentlerini kaybedince Suriye'deki güçlerini de kaybettiler. Aslında Reqa'daki yenilgileri Suriye'deki yenilgileridir. Belki Suriye'nin doğusunda, Irak sınırında bazı yerlerde kalacaklardır ama, artık Suriye siyasetini belirleyen, Suriye siyasetinde etkin olan güç olmaktan çıkmışlardır.

AKP-MHP faşizminin saldırganlığı Ortadoğu Demokratik Devrimi'ni yakınlaştıracaktır

Cemil Bayık

Sovyetlerin dağılması ve soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte aslında yeni savaşların, yeni mücadelelerin toplumsal ve siyasal ortamı oluştu. Sovyetler Birliği soğuk savaş döneminde iki kutuplu dünyada bir kutbun öncü ve etkili gücüydü. Dünyanın birçok yerinde siyasi ve askeri etkisi vardı. Ancak Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla Sovyetlerin etki alanında siyasal boşluklar ortaya çıktı. böylece soğuk savaş döneminde dengelerin yıkılmasıyla yeni dengelerin oluşma süreci başladı. Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla ortaya çıkan siyasal ve askeri boşlukları çeşitli güçler doldurmaya çalıştı. Nitekim 1. Körfez Savaşı, soğuk savaşın sona ermesinden sonra Irak'ın bir hamle yaparak Kuveyt'i işgal edip, kendisini Arap dünyasının, Ortadoğu dünyasının etkili gücü ve Arap dünyasının lideri yapmak istemesi sonucu ortaya çıktı. Irak'ın Kuveyt'i ilhak etmesine izin verilmedi. Çünkü ABD, uluslararası güçler, Arap dünyasında böyle bir gücün var olmasını kabul etmedi. Saddam Hüseyin'in şahsında açıkça herkese, "siyasal boşlukları öyle istediğiniz gibi dolduramazsınız, dünyanın yeni lideri biziz, bizim isteğimiz dışında askeri ve siyasi hareketler olursa müdahale ederiz" mesajı verdiler. ABD'nin, 1. Körfez savaşı denen savaşta Irak'a müdahalesi bu anlama geliyordu.

Irak'a müdahale edilerek 3. Dünya Savaşı başlatıldı. Ancak hesaplanmayan şey ise Ortadoğu'da halkların kapitalist moderniteye, kapitalizme, emperyalizme karşı ciddi bir tepkisinin olmasıydı. Ortadoğu'nun toplumsal yapısı kapitalizmi, kapitalist moderniteyi hemen kabul edecek noktada değildi. Ortadoğu'nun tarihsel toplumsal kültürü kapitalizmi reddeden, kapitalizmin dayattığı bireyciliği reddeden, kapitalizmin yaşam anlayışını reddeden bir gerçekliği ifade

ediyordu. Bu yönüyle de Ortadoğu'yu dünyanın başka yerlerinde olduğu gibi hemen kapitalist modernist sistemi doğrultusunda dizayn etmek mümkün değildi. Nitekim böyle olmayacağı Körfez Savaşı'ndan bugüne yaşanan olaylardan açığa çıkmıştır. Bu sadece Irak'ın direnci değildir. Sadece bugünkü ortaya çıkan her hangi bir örgütün direnci değildir. Bu aslında Ortadoğu tarihinin toplumsal gerçeğinin Ortadoğu'ya tek taraflı dayatılan kapitalist moderniteyi reddetmesinin yarattığı sonuçlardır. Bir kere bu gerçek görülmelidir.

Ortadoğu kolayca kontrol edilemez

1. Körfez Savaşı'nda Irak Kuveyt'ten çıkarıldı, daha sonra 2003'te ABD Irak'a müdahale etti. Bu müdahale sırasında bir çok güç artık, "ABD sadece Irak'ı değil, Suudi Arabistan'ı da dizayn edecek, diğer ülkeleri dizayn edecek" diyordu. Yani masa başında planlanan bir çok şeyin Ortadoğu gerçekliği ve tarihiyle uygun olmadığı görülmüyordu. ABD'nin kısa sürede hakim olacağı, Ortadoğu'yu istediği gibi dizayn edeceği yönü ucuz değerlendirmeler yapıyordu. Ortadoğu'yu tanıyan, Ortadoğu sosyolojisini ve siyasal tarihini bilenler ise Ortadoğu'nun öyle kolayca kontrol edilemeyeceğini, Ortadoğu toplumlarının direneceğini, Ortadoğu'da kapitalist modernitenin, emperyalizmin hemen hakim olamayacağını söylüyorlardı. Bunu söyleyenlerin en başında da Önder Apo geliyordu. Hatta kapitalist modernitenin Ortadoğu'da hakim olamayacağını çok çok önceleri Önder Apo değerlendirmeleriyle ortaya koymuştu. 2003'te ABD'nin müdahalesinden sonra 2004'te yazdığı Bir Halkı Savunmak adlı kitabında bunu açıkça ifade etmişti. Nitekim doğrulanan, Önder Apo'nun görüşleri olmuştur. ABD'nin 2003'teki müdahalesiyle Ortadoğu'yu istediği gibi düzenleyeceği ve hakim olacağı yö-

nündeki görüşlerin, Ortadoğu gerçeğini göremeyen, yanlış değerlendirmeler ve yorumlar olduğu görülmüştür. Örneğin; PKK içinde ortaya çıkan Ferhat-Botan tasfiyeciliği ABD'nin istediği gibi her tarafı dizayn edeceğini söylüyordu. Hatta Suudi Arabistan'ı bile dizayn edeceğini söylüyordu. Bu çerçevede de demokratik sömürgecilikten, demokratik emperyalizmden dem vuruyorlardı. ABD'nin, emperyalizminin Suudi Arabistan'ı ve birçok otoriter ülkeyi değiştirip demokratikleştireceği bile söyleniyordu. Böyle ham hayal, Ortadoğu geçeceğinden, kapitalizmin ve emperyalizmin gerçeğinden uzak daha doğrusu emperyalizme bağımlılık ve işbirlikçilik ruhuyla emperyalizmi, kapitalizmi, sömürgecilik toplumlara benimsetmek isteyen, yutturmak isteyen bir eğilim vardı. Önder Apo, bunlara zaten 2004'teki savunmasıyla açıkça cevap vermiş, ABD'nin Ortadoğu'ya müdahale edeceğini ama hakim olamayacağını, hakim olmasının mümkün olmadığını çok açık ve net biçimde vurgulamıştır.

O günden bugüne devam eden bir 3. Dünya Savaşı var. 'Arap Baharı' olarak tanımlanan halk hareketleriyle birlikte 3. Dünya Savaşı yeni bir boyut kazandı. Savaşın Suriye'ye sığarak iç savaş haline gelmesi ve bölge ülkelerinin, ABD başta olmak üzere uluslararası güçlerin müdahalesiyle birlikte savaş daha da şiddetlendi. Suriye-Irak merkezli şiddetli bir 3. Dünya Savaşı gerçeği ortaya çıktı. Bırakalım ABD'nin 2003'te müdahale ettiği gibi istediği her yere çeki düzen vermesini, giderek ABD'nin istediğini yapmadığının açık görüldüğü bir 3. Dünya Savaşı yaşanıyor. Özellikle DAİŞ, El Nusra gibi hareketlerin ortaya çıkmasıyla birlikte bütün Ortadoğu'daki güçler zorlandı. Irak ve Suriye devletleri dayanmadığı gibi ABD de zorlandı, Rusya da ve Avrupa ülkeleri de zorlandı. Nerdeyse

DAİŞ bütün dünyanın üstüne bir kabus gibi çöktü. Hiç kimse DAİŞ'in önünde duramaz hale geldi. Böyle bir savaş gerçeğinin ortaya çıkması öncesi Önder Apo, "Ortadoğu'da süren savaşta uluslararası güçler istediğini yaptırılmazlar, statükocu güçler artık eskisi gibi halklar üzerinde otorite kuramaz, halkların zamanı gelmiştir" tespitinde bulunmuştur. Rêber Apo, "belki halk güçleri hemen istedikleri siyasal ve toplumsal sonuçlara ulaşamayabilirler ama, uluslararası güçler de istediğini yaptırılmayacağından halk güçleriyle uzlaşmak zorundadır" demiştir. Geline aşamada Halk güçlerini dikkate almayan, halk özgürlük eğilimini dikkate almayan hiçbir siyasi güç istikrar sağlayamaz. Yeni kurulacak Ortadoğu düzeninde halk özgürlük güçleri de yerini alacaktır. En kötü ihtimalle halk güçleriyle uluslararası güçler ve bölgesel güçler arasında bir uzlaşmayı ifade eden bir siyasal sistem doğacaktır. Bunun adı da halk özgürlük eğiliminin istediği düzeyde olması da demokratikleşmedir. Halk güçleriyle bu güçler arasındaki uzlaşmanın ancak belli bir düzeyde demokratikleşmeyle sağlanacağı açıktır.

Rojava devrimcileri, DAİŞ'e karşı büyük bir mücadele verdi

DAİŞ ve El Nusra ortaya çıkınca tabii ki buna karşı halk güçleri de direnmiştir. Uluslararası güçler ve bölgenin despot güçlerinin direnmediği durumda halk özgürlük güçleri faşist karakterdeki bu baskıcı güçlere karşı tarihi bir direniş ortaya koymuşlardır. İşte böyle bir ortamda DAİŞ karşısında çaresiz kalan güçler Rojava devrimci güçlerine muhtaç olmuşlardır. Yine Kürt özgürlük savaşçıları HPG, YJS-Star güçlerine muhtaç olmuşlardır. Bu devrimci güçler olmadan insanlık dışı bir çete haline gelen DAİŞ'e karşı mücadele edemeyeceklerini görmüşlerdir.

Bu durum 2. Dünya Savaşı'nda olduğu gibi halk güçleriyle, sosyalist güçlerle, kapitalist güçlerin bir noktada buluşmalarını beraberinde getirmiştir. Zorunlu bir buluşma ortaya çıkmıştır. Güncel siyasal gerçeklerin ortaya çıktığı bir ilişkiler biçimi yaşanmıştır. Bunun sonucu DAİŞ'e karşı koalisyon kuran güçler, Kobanê'de DAİŞ'e karşı direnlenlerle ilişki kurmak zorunda kalmışlardır.

Rojava devrimcileri, DAİŞ'e karşı büyük bir mücadele verdiler. Binlerce şehit pahasına DAİŞ'i kırdılar. DAİŞ aslında Kobanê'de yenilince baş aşağı gidişi başladı. Tümünden gerilemesi, etkisizleşmesi ise Reqa zaferiyle oldu. Reqa onların başkentiydi. Başkentlerini kaybedince Suriye'deki güçlerini de kaybettiler. Aslında Reqa'daki yenilgileri Suriye'deki yenilgileridir. Belki Suriye'nin doğusunda, Irak sınırında bazı yerlerde kalacaklardır ama, artık Suriye siyasetini belirleyen, Suriye siyasetinde etkin olan güç olmaktan çıkmışlardır. Bunu kesinlikle böyle belirtmek gerekiyor. Reqa'daki DAİŞ'in yenilgisiyle birlikte Ortadoğu'da dengeler değişti. Çünkü DAİŞ önemli bir güçtü, dengelerde kendine yer bulmuştu. Hem Suriye'de hem Irak'ta etkiliydi. Ancak Reqa'daki yenilgisiyle DAİŞ'in siyasal sahneden büyük oranda çekilmesiyle birlikte Türkiye ve diğer bölge güçleri de hamle yaparak kendilerini etkin kılmaya çalıştılar. Dikkat edilirse, Türkiye'de DAİŞ'in yenildiğini görünce Suriye'ye müdahale etmeye başladı. Hatta kendisini DAİŞ karşıtı göstermeye başladı. Rojava devrimcileri, DAİŞ'i geriletince Irak bundan cesaret aldı, Musul'da ve başka yerlerde DAİŞ'e yönelik operasyonlar gerçekleştirildi. DAİŞ, Suriye'de Rojava devrimcileri karşısında yenilgiye uğrayınca Kuzey Afrika'daki, Mısır'daki dünyanın her yerindeki DAİŞ etkinliği de zayıfladı. DAİŞ'e katılımlar azaldı. DAİŞ'e katılımları azaltan Rojava dev-

rimcileriyle girdiği savaşta dışardan gelen savaşçıların büyük bölümünü kaybetmesinin yarattığı etkidir. Dışardan gelen savaşçıların ağır darbe yemesi dışardan gelen katılımları durdurdu. Bu da aslında DAİŞ'in baş aşağı gidişini hızlandırdı. Çünkü DAİŞ'in güç kaynağı esas olarak dışardan getirdiği devşirme savaşçılarıdır.

3. Dünya Savaşı bir dönem daha sürecektir

DAİŞ'in Reqa'da yenilgiye uğratılmasıyla birlikte uluslararası ve bölgesel güçler askeri ve siyasi olarak daha fazla devreye girdiler. Reqa'nın DAİŞ'in elinden alınması bu konuda bir dönüm noktası oldu. Daha önce vekalet savaşları biçiminde yürüten savaş giderek uluslararası güçlerin doğrudan devreye girdiği bölge devletlerin daha fazla etkili olmak istediği bir savaşı haline aldı. Bu gerçeklik 3. Dünya Savaşı'nın bir dönem daha süreceğini göstermektedir. 3. Dünya Savaşı'nın karakteri daha boyutlu hale gelmiştir. Bir dönem, DAİŞ, El Nusra gibi örgütler öndeyken, bunlara karşı yürütülen mücadele biraz daha netken, bu konuda Rusya'yla ABD belli uzlaşma içindeyken, bir çok güç DAİŞ

lara hazırlanmadan kısa sürede Suriye'de istikrarın sağlanacağını, Rojava Devrimi'nin kalıcı kazanımlara kavuşacağını beklemek gerçekten kendini kandırmak olur. Efrin gerçekliği bunu net bir biçimde ortaya koymuştur. "Her işte bir hayır vardır" derler; Efrin gerçeğiyle Kürtler nasıl bir dünyayla karşı karşıya olduklarını, nasıl bir Ortadoğu'yla karşı karşıya olduklarını, Kürt düşmanlarının neler yapabileceklerini görmüşlerdir. Böylelikle elde ettikleri kazanımların ancak örgütlü toplum haline gelerek, büyük bir savaş verecek biçimde hazırlık yaparak, korunabileceğini görmüşlerdir. Bu yönüyle bir "Bir musibet bin nasihatten yeğdir" değerlendirmesi Efrin işgaliyle bir daha kendini ortaya koymuştur.

Kuşkusuz Efrin'de büyük bir direniş olmuştur. Bin civarında şehit vardır, bunun iki katı yaralı olmuştur. Bütün bunlar Efrin'de büyük direnildiğini göstermektedir. Her hangi bir örgüt bir yerde bin şahadet verdiği gibi büyük bir olay olur. Bin şahadet aslında savaşın ne kadar şiddetli geçtiğini gösterir. Zaten iki ay kıran kırana bir savaş yaşanmıştır. Her türlü savaş aracını kullanan bir devletle iki ay süren böyle bir savaş az süren bir savaş değildir. Hem de bir cepheden değil, bütün cephe-

değildir. Çünkü Kürtlerle Araplar ve o bölgedeki güçler bu işgale karşı mutlaka direneceklerdir. Orayı Türk devletine yedirmeyeceklerdir. Türk devletine bağlı çetelere yedirmeyeceklerdir. Bu yönüyle Efrin işgaliyle savaş daha da boyutlanmıştır. Aslında Türk devleti, Efrin'e girerek o güne kadar açık bir biçimde kendisiyle savaşmayan güçleri de Türk devletine karşı savaşma durumuna getiren siyasal zemini kendisi yaratmıştır. O güçlerin Kürterle ortak savaş yürütmek ilişkiler zemini yaratmıştır.

Rusya, Türkiye'yle ilişki içinde Türkiye'ye ön açarak Suriye ve Rojava siyaseti üzerinde politika yürütme gücü olduğunu söyleyebilir. Böyle bir politik gücü olduğunu veyahut böyle bir politik güce sahip olduğunu göstermiş olabilir. Ama şu açıktır ki; Rusya'nın Efrin'e verdiği destek ona pahalıya mal olacaktır. En başta Rusya ezilen halkların düşmanlarının yanında yer alan bir konuma düşerek çok kötü bir imaj kazanmıştır. Halkların düşmanlığını kazanmak, halklar şahsında sömürgeci faşist soykırımcı bir güce destek verme durumuna düşmek kadar büyük kaybetme olamaz. Bu bakımdan Rusya, Türkiye devletini destekleyerek bazı şeyleri kazandığını düşünse de büyük kaybetmiştir. Bu gerçeğin altını çizmek

kendi aralarında bir kavga içinde olabilirler. Ama bu kavga hiçbir zaman bu geminin batmasına yol açacak düzeyde şiddetli yapılmayacaktır. Lakin bu çatışmalar sürecektir. Nitekim Efrin işgalinden kısa süre sonra ABD, Fransa ve İngiltere'nin Suriye'de bazı askeri üsleri vurması esas olarak Rusya'ya uyarıdır. Yoksa Suriye öyle uyarılacak bir güce sahip değildir. Suriye'nin ne kadar güçsüz olduğunu biliyorlar. Hatta uluslararası güçler Suriye'nin iradesinin olmadığını, esas olarak Rusya ve İran'ın izlediği politikaların Suriye'nin politikasını belirlediğini bilmektedir. Bu yönüyle Rusya'ya fazla ileri gitme, Suriye de hakim olma gibi bir yaklaşım içine girme uyarısı yapılmıştır. Ama bu uyarı Rusya'yı tümünden Suriye'den atma uyarısı da değildir. Sınırlarını bil, sınırlarını aşma biçiminde bir uyarı olarak anlamak mümkündür.

ABD bir taraftan Rusya'yı, İran'ı, Suriye'yi uyarırken diğer taraftan da Arap dünyasıyla ilişki içinde Suriye'de etkili olmaya çalışıyor. Bir taraftan Suriye'deki Kürtlerle ilişkilenirken diğer taraftan da Suriye'nin nüfusunun büyük bölümü olan Sünni Arapları etkileyecek bir koalisyon kurarak, yine yakılan yıkılan Suriye'nin inşasında para gücüyle rol oynayarak Suriye'ye müdahale yapılmak isteniyor. Tabii bu müdahale askeri bir güçle yapılmak isteniyor. Bu bakımdan

ğildir. Kaldı ki, Araplar da Rojava devrimcileriyle birlikte demokratik devrim sürecine girmişlerdir. Suriye bir demokratik devrim sürecine girmiştir. Bunu ne Suriye rejimi, İran ve Rusya engelleyebilir ne de koalisyon güçlerinin Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleriyle işbirliği engelleyebilir. Artık ok yaydan çıkmıştır, Suriye'de demokratikleşmenin mayası atılmıştır. Bu mutlaka yeni Suriye'nin oluşumunda etkili olacaktır. Artık yeni Suriye'nin oluşumunda halkların demokratik iradesi dikkate alınmadan Kürtlerin gerçekleştirdiği Rojava demokratik devriminin yarattığı demokratik devrimci çizgi ve bunun Arap dünyasında, Ortadoğu'da yarattığı etkileri dikkate almadan yeni bir Suriye'nin oluşması zordur. Yeni Suriye ancak demokratik temelde istikrar kazanabilir. Yeni Suriye Önder Apo'nun ortaya koyduğu Kürtlerin, Arapların ve Süryanilerin bir araya gelerek yarattığı Demokratik Ulus anlayışıyla istikrar kazanabilir. Artık Demokratik Ulus anlayışının gerisinde bir anlayışla Suriye'de siyasal istikrar sağlamak mümkün değildir. Her ne kadar koalisyon güçleri ya da bölge devletleri klasik anlayışlarıyla 'askeri gücümüzle, para gücümüzle, şu bu gücümüzle istediğimiz siyasi düzeni kurarız' diyorlarsa bu kesinlikle yanlıştır. Halkları demokratik devrimci iradesi dikkate alınmadan, değil Ortadoğu'da, Suriye'de bile istikrar ve barış

karşıtlığı üzerinden uzlaşma içine girmişken, DAİŞ'in etkisizleşmesiyle birlikte DAİŞ karşısında bir araya gelen güçlerin de karşı karşıya gelmesi durumu ortaya çıkmıştır. Bu yönüyle DAİŞ'in yenilgisi krizin kaosun daha da karmaşıklaşması daha da boyutlanması anlamına gelmiştir. Bu açıdan bir dönem daha uluslararası güçlerin ve bölge güçlerinin içinde bulunduğu 3. Dünya Savaşı sürecektir. Bu yönüyle sorunların erkenden çözümünü beklemekten çok savaşa daha fazla hazırlanmak gerekir. Nitekim Reqa düştü, arkasından Türk devleti Efrin'e saldırdı. Demek ki, 3. Dünya Savaşı'nın hala sonuna yaklaşmış değiliz. Savaş daha fazla şiddetlenecektir. Öte yandan Ortadoğu'da bir demokratik devrim gerçekleştirerek, bütün despotları ürküten, yine paradigmasıyla uluslararası güçlerde kaygı yaratan Rojava Devrimi'ne karşı düşmanlıklar artacaktır, saldırılar artacaktır. Türk devletinin Efrin'e saldırısı ve bu saldırı karşısında Rusya'nın ön açması, Astana görüşmelerinin, taraflarının Türk devletine karşı tutum koymamaları, ABD'nin ve koalisyon güçlerinin Efrin'e karşı seyirci kalması, Kürtler açısından önümüzdeki dönemde de savaşın zor geçeceğini göstermektedir. Bu gerçeklik ancak zorluklara dayanarak bu tür oyunların bozulabileceğini gözler önüne sermiştir. Direnmeden, şiddetli savaş-

lerden, dört beş cepheden, daha fazla cepheden yürütülen savaş söz konusudur. Ama Efrin'in savaş gerçeği ve Türk devletinin Efrin işgali göstermiştir ki, daha ciddi hazırlıklar yapmak lazım, daha büyük savaşlara hazırlanmak lazım. En önemlisi de savaşan halk gerçeği temelinde halkı da hazırlamak lazım. Bizzat halkın da içinde olduğu, halkın gerillayla iç içe yürüttüğü bir savaş olması lazım. Ne var ki, Efrin'de halk her şeyi YPG-YPJ savaşçılarından beklemiştir. Savaşçıları desteklemiştir ama onlarla iç içe, yan yana savaş yürütme konusunda eksik kalmıştır. Halkla savaşçıların iç içe, birlikte savaş gerekirken halk sadece destekçisi konumunda kalmıştır. Bu tarz tabii ki artık soykırımcı-sömürgeci Kürt düşmanlarını püskürtecek bir savaş tarzı değildir. Önderlik zaten "Mutlaka savaşan halk gerçekliği yaratılmaz" diyerek bunlara dikkat çekmişti. Efrin direnişi sırasında bu yetersizlikler ortay çıkmıştır.

Şu da açıktır; Efrin işgaliyle Suriye'deki, Rojava'daki savaş daha boyutlu ve kapsamlı hale gelmiştir. Kuşkusuz Türk devleti, Efrin'i işgal ederek güçlü bir pozisyon kazanmamıştır. Türk devletinin Efrin işgali, Ortadoğu'da uzun vade de Türkiye'ye yönelik büyük düşmanlıklara yol açacaktır. Türkiye'yle birçok gücü karşı karşıya getirecektir. Türkiye, Efrin'e girdiğine pişman ola-

lazım. Öte yandan Türkiye'yle bu kadar açık işbirliği yaparak İran'ı ürkütmüştür, Suriye'yi kaygılandırmıştır. Yine koalisyon güçlerinin tepkisini çekmiştir. Türkiye'yle işbirliği yaparak koalisyonun Suriye ve Ortadoğu politikasını boşa çıkarma gibi bir tutum içine girmiştir. Tüm bunlar aslında Suriye'de hegemon güçlerin, bölge güçlerinin biraz daha karşı karşıya gelmesini beraberinde getirmiştir.

Rojava Devrimini sınırlamak istiyorlar

Ancak şunu belirtmek gerekir; artık günümüzde 1. ve 2. Dünya Savaşlarında olduğu gibi uluslararası güçlerin, büyük devletlerin, kapitalist ülkelerin belirli gruplar, cephele oluşturarak bir biriyle vuruşacağı, tokuşacağı savaşlar görmeyeceğiz. Kuşkusuz sıcak savaşlar, çatışmalar olacak ama bunlar 1. ve 2. Dünya Savaşı dönemindeki karakterde olmayacaktır. Ne sıcak savaş o karakterde olacak ne de 2. Dünya Savaşı sonrası yaşanan yeni soğuk savaşlar görülecektir. Çünkü kapitalist sistem artık küresel karakterde bütünlük kazanmıştır. Amiyane deyimle kapitalist güçler aynı gemidedirler. Bu açıdan aynı gemide giderken geminin içinde daha iyi bir yer kapma, geminin daha lüks yerlerini ele geçirme doğrultusunda

Türk devleti şu-bu tavizler verilerek sakinleştirilecek bir devlet değildir. AKP-MHP faşist ittifakı tamamen Kürt soykırımcıdır. Kürt soykırımında ısrarlıdır. Bu yönüyle şunu söyleyebiliriz; Türk devleti, Kürt düşmanlığında ısrarlıdır. Efrin işgalinden sonra Minbic'i de hedef göstermiştir. Ancak şu bir gerçektir; Türk devletinin bu politikası sonuç vermeyecektir. Hatta uluslararası güçlerle, bölgesel güçlerle çatışma durumunu beraberinde getirecektir. Türk devleti Kurdistan'ın bütün alanlarını işgal edip Kürt kazanımlarını ortadan kaldırmak istese de böyle bir politikayı yürütse de bu politika Türk devletinin çok büyük kaybetmesiyle sonuçlanacak bir politikadır.

ABD'nin koalisyon güçleriyle birlikte Mısır, Arabistan ve Körfez ülkelerini dahil ederek Suriye'de bir askeri güç ya da siyasi etki alanı ortaya çıkarmak istiyor. Bununla hem Kürtleri ve İran'ı frenlemek, dengelemek hem de Rusya'yı etkisizleştirmek istiyorlar. Kuşkusuz Kürtlerle açık karşı karşıya gelme tutumu içinde olmayacaklardır; ama Kürtlerin gerçekleştirdiği büyük Rojava Devrimi'nin bütün Suriye'yi, bütün Ortadoğu sarmasını da istemiyorlar. Bundan da kaygıları var. Bu kaygılar rejim ve koalisyon güçlerinin ortak kaygısıdır. Bu açıdan Suriye'deki bu Arap güçlerin etkinliğini sadece İran ve Rusya'ya karşı bir etkinlik olarak görmemek gerekiyor. Rojava Devrimi'ni sınırlamak istedikleri de anlaşılmalıdır.

Ortadoğu'da demokratikleşmeyi önceliğine almayan hiçbir siyasi hareketin şansı yoktur

Tabii buna karşı Kürtler devrimlerini geliştirerek, örgütlerini geliştirerek, Arap halkı, Suriye halklarıyla ilişkilerini geliştirerek devrimin sınırlanmasını, eski Suriye'nin yerine demokratik olmayan farklı bir otorite sistemini oluşmasını kabul etmeyeceklerdir. Bu yönüyle bir Alevi rejim gitsin, onun yerine Sünni rejim gelsin, ama demokratikleşme olmasın gibi bir yaklaşımı Rojava devrimcilerinin kabul etmesi mümkün de-

sağlanamaz. Eğer uluslararası güçler, Rusya ve birçok güç etkili olamıyorsa nedeni Suriye'nin, Irak'ın ve Ortadoğu'nun sorunlarına çözüm bulacak proje üretememeleridir. Çünkü demokratik karakterde değiller. Demokratikleşmeyi önceliklerine almıyorlar. Ortadoğu'da demokratikleşmeyi önceliğine almayan hiçbir siyasi hareketin şansı yoktur.

İran'a doğrudan müdahale beklemek yanlıglara yol açabilir

Ne ulus devletçiliklerle ne milliyetçiliklerle ne yeni devletler kurmakla Ortadoğu'da sorunlar çözülemez. Ortadoğu'da sorunların tek çözüm yolu vardır bu da Demokratik Ulustur. Bu açıdan koalisyon güçlerinin Körfez ülkeleriyle birlikte yaratacakları güçlerin Suriye'deki demokratik devrimi frenlemesi, gerilemesi mümkün değildir. Ancak demokratik devrimci güçlerle gerilim içine girebilirler. Bu da aslında onlar açısından olumsuz sonuç getireceğinden eninde, sonunda demokratik güçlerle bir uzlaşma içinde halkların iradesini dikkate alan bir uzlaşma içine gireceklerdir. Suriye'de böyle bir demokratik uzlaşma dışında her hangi bir siyasi çözüm yoktur. Kuşkusuz bu güçlerin İran'a yönelik bir tutumu var. Suudi Arabistan'ın tutumu var, Arap ülkelerinin tutumu var. Ancak bu tutumları İran'a yönelik doğrudan müda-

hale olarak görmemek gerekir. Yani İran'a doğrudan müdahale beklemek yanılığlara yol açabilir. Bunun yerine İran'ın Suriye'de, Irak'ta etkisini azaltma gibi politikalar izlenecektir. Zaten bu politikalar yürütülmektedir. Şu anda Suriye'de ve Irak'ta izlenen politika da budur. Irak'ta son seçimlerle birlikte esas olarak İran yanlısı güçler gerilemiştir. Ya da etkileri önümüzdeki dönemde daha da zayıflayacaktır. Bu yönlü mücadeleye sürecektir. İran da tabii ki, kolay kolay Irak'ı bırakmayacaktır.

İran, tarihi boyunca da hep Irak üzerinde mücadele yürütmüştür. İran, Suriye'den çok Irak üzerinde mücadele yürütmüş bir devlettir. Lübnan'daki Hizbullah'ın güçlenmesi, Hizbullah üzeri Suriye'ye müdahale imkanları bulunması sonucu İran'ın Suriye'de bir etkisi vardır. İran'ın, Suriye etkisi yakın zaman sonucudur. Ama İran'ın Irak'a etkisi tarih boyuca vardır. Kuşkusuz tarihte Irak ve Suriye tek bir coğrafyaydı, ortak ele alınıyordu ama esas olarak da Irak denilen coğrafyada ya da Arabistan denen coğrafyanın doğusu üzerinde İran'ın etkisi vardı. Bu yönüyle Suriye'de de mücadele sürecektir. Çünkü Hizbullah üzeri bir gücü var. Irak'ta da sürecektir. İran'ın zaten Irak üzerinde tarih boyu etkisi olduğunu belirttik. Bu bakımdan koalisyon güçleri, Mısır, Suudi Arabistan ve Körfez ülkeleriyle İran arasındaki mücadelenin siyasal alanda süreceği açıktır. Askeri alanda da zaman zaman İran'ı sıkıştırmalar olsa da bunun doğrudan İran'a bir müdahale biçiminde değil de İran'ı her bakımdan sıkıştırarak, İran'ı zayıf duruma düşürme ve sınırlama biçiminde bir politikanın izleneceği görülmektedir. Nitekim Avrupa ülkelerinin çoğunluğu uranyum zenginleştirme programını durdurulması anlaşmasının sürmesini istiyorlar. Bu açıktan açığa Avrupa'nın İran'a doğrudan müdahaleyi kabul etmeyen bir duruş içinde olduğunu gösteriyor. Bu yönüyle doğrudan müdahaleden çok, kısıtlamaların, sıkıştırmaların olacağı bir döneme girmiş bulunmaktadır.

İran'ı, Suriye'yi ve Rusya'yı sınırlamak isteyen bu güçlerin, Kürtlere yönelik politikaları da Efrin olayında görüldüğü gibi tutarlı değildir. Aslında Rusya'nın, İran'ın ve Suriye'nin izlediği politikanın farklı bir versiyonunu da koalisyon güçleri izlemiştir. Rusya, Türkiye sopasıyla Kürtleri rejime muhtaç etmeye çalışmıştır. ABD de Efrin'deki bu işgale göz yumarak Kürtleri kendilerine daha fazla muhtaç hale getirme politikası yürütmüştür. Her iki politika da gerçekten çirkincedir. Kürtlerin direnişi, Kürtlerin yürüttüğü mücadele üzerinden kendi politik ajandalarını, kendi politik gündemlerini pratikleştiriyorlar. Kürt halkının büyük bir mücadelesi var, önemli bir diplomatik değer olmuştur, politik bir değer olmuştur. Özellikle Türkiye'nin Kürt düşmanlığını görerek Rojava Devrimi'nin, Kürt Özgürlük Hareketi'nin Ortadoğu'daki mücadelesinin diplomatik etkisinin gücünü kendi politikaları için kullanmak istemektedirler. Her güç de Rojava Devrimi'nin, Kürt Özgürlük Hareketi'nin yarattığı etkiyi kendilerinin diplomatik enstrümanı olarak kullanmaya çalışmaktadır. Bu tabii ki Kürtlerden bağımsız bir tutumla oluyor. Kürtler kendilerini kullandırtmazlar, kullandırtmıyorlar da ama doğrudan olmasa da dolaylı olarak Kürtlerin özgürlük gücünü, mücadele gücünü, diplomatik değerini, çeşitli güçler üzerindeki etkisini, Türkiye'nin kaygılarını, başka güçlerin kaygılarını kullanıyorlar ve bu temelde de Kürtlerin sırtından, Özgürlük Mücadelesi'nin sırtından pazarlıklar yapıyorlar. Kürtler bu gerçeği görüyor. Rojava devrimcileri de bu gerçeği görüyor. Buna göre de tabii ki tedbirlerini

alıyorlar. Buna göre politika yürütmeye, diplomasi yapmaya çalışıyorlar.

Hiçbir gücün Kürt politikası net değildir

Ortadoğu'daki mücadele gerçekten çok karmaşık hale gelmiştir. Kimin nereden ne yapacağı belli değildir. Özellikle de Kürt sorununa yaklaşımları demokratik ve özgürlükçü, adil, eşit yaklaşım değildir, hakkaniyetli yaklaşım değildir. Kürt sorununun çözümü onların önceliğinde, onların ajandasında yoktur. Esas olarak Kürtlerin politik gücünün kullanılması, buna göre politika yapmaları gerçeği vardır. Bu da Kürt gerçeğinin parçasıdır. Kürtlerin mücadelesinin ne kadar zorlu ve sıkıntılı olduğunu göstermektedir. Bunun karşısında tabii ki, Kürtler özgür iradelerine dayanarak, öz güçlerine dayanarak bu politikaların bilincinde olarak mücadelelerini yükseltip, politik etkinliklerini arttırmaya çalışıyorlar. Bu çerçevede birçok gücü kendi politikalarına destek verir hale getirmeye çalışmaktadırlar. Bu yönüyle de özgürlük ve demokrasi mücadelelerini ilerleten, geliştiren bir siyasal ilişki sürdürmektedirler.

Rusya, İran ve Suriye'nin Kürtlere karşı politikaları iki yönlüdür. Bir taraftan Kürtleri sınırlamak isterken, diğer taraftan Kürtlerin gücünü görüp, Kürtlerin diğer güçlerden uzaklaşmasını sağlamak açısından onlar da kendilerine göre bir Kürt politikası yürütüyorlar. Kürtlerin Suriye siyaseti içinde yer almalarını, Kürtlerin belli haklara kavuşmasını tamamen reddeden bir yaklaşımı yoktur. Tabii ki bu yaklaşımlar federasyonu kabul etme değildir, hatta özerkliği kabul etme de değildir. Daha çok kültürel özerklik denen bir yaklaşıma sahiptirler. Kürtlerin varlığını kabul ediyorlar ama Kürtlerin siyaset ve yönetim gerçeğinde kendi kendilerini yöneten özyönetimlerine kavuştuğu siyasal bir sistemi hala kabul etmiş değillerdir. Bu açıdan aslında hiçbir gücün Kürt politikası netleşmemiştir. Kürt politikalarını netleştirmeyi Kürtlerin mücadelesi sağlayacaktır. Kürtler mücadele ederlerse, örgütlenirlerse, her türlü askeri ve siyasi saldırıyı boşa çıkarırlarsa, Kürtlerin gücü çerçevesinde ister uluslararası güçler olsun, ister Rusya, Suriye ve İran olsun yeni kurulacak Suriye'de Kürtlerin özgürlük ve demokratik taleplerini dikkate almak zorunda kalacaklardır. Bu durum bu güçlerin insafına ya da politikalarına bağlı olarak gelişmeyecektir. Kürtler özgürlük ve demokrasi mücadelelerini dün olduğu gibi bugünde ancak mücadeleyle geliştirebilirler, kazanımlarını mücadeleyle koruyabilirler. Bunun dışındaki her yaklaşım Kürtler açısından kendini kandırmaktan başka bir anlama gelmeyecektir.

Türk devleti, Kürt düşmanlığında ısrarlıdır

Türk devletinin karakteri bellidir. Türk devleti Efrin'i işgal ettikten sonra "Minbic'e gireceğim, Kobanê'ye gireceğim, Til Abyad'a (Girê Sipî) gireceğim, bütün sınır boyunca Rojava Devrimi'ni bastıracağım, boğacağım, ezeceğim, Kürtlerin elde ettiği kazanımları yok edeceğim" demektedir. Türk devleti, Rusya'yla ilişki içinde Efrin'i işgal etti. Rusya, Türkiye'yi siyasi olarak bir dönem kullanmak, ekonomik siyasi bazı kazançlar elde etmek için bunu yaptı. ABD ve koalisyon güçleri de Türkiye'yi yatıştırmak, Türkiye'ye kendilerinin çok uzaklaşmasını engellemek açısından da farklı biçimde Kürtlerin sırtından Türkiye'yi etkileme, Türkiye'yi yanlarında

tutma politikası yürütmektedirler. Zaten Minbic üzerinden yapılan pazarlıklar bu gerçeği gösteriyor. Minbic'te Türk devletine taviz vererek, Türk devletini sakinleştirmeye çalışıyorlar. Halbuki gerçekler böyle değildir. Türk devleti şu bu tavizler verilerek sakinleştirilecek bir devlet değildir. AKP-MHP faşist ittifakı tamamen Kürt soykırımcısıdır. Kürt soykırımında ısrarlıdır. Bu yönüyle şunu söyleyebiliriz; Türk devleti, Kürt düşmanlığında ısrarlıdır. Efrin işgalinden sonra Minbic'i de hedef göstermiştir. Ancak şu bir gerçektir; Türk devletinin bu politikası sonuç vermeyecektir. Hatta uluslararası güçlerle, bölgesel güçlerle çatışma durumunu beraberinde getirecektir. Türk devleti Kurdistan'ın bütün alanlarını işgal edip Kürt kazanımlarını ortadan kaldırmak istese de böyle bir politikayı yürütse de bu politika Türk devletinin çok büyük kaybetmesiyle sonuçlanacak bir politikadır. Çünkü artık dünya 20. yüzyıldaki dünya değildir. Kürtler 20. yüzyıldaki gibi değildir. Bu açıdan Türk devletinin, Kürtlerin bulunduğu her yere saldırması Kürt kazanımlarını ortadan kaldıracak demesi, Kürt soykırımında ısrar etme politikaları sadece Kürtlerle karşı karşıya gelmesini sağlamayacak, onu uluslararası ve bölgesel güçlerle de karşı karşıya getirecektir. Çünkü bütün güçlerin Kürtler konusunda Türk devletinin politikalarını izlemeleri beklenemez.

Türk devletinin soykırımcı anlayışı kırılmadan Kürtlere Ortadoğu'da yaşam yoktur

Kürt sorunu konusunda en fazla uzlaştığı İran bile Türk devletinin Kürt politikalarına bu düzeyde destek veremez. Türk devleti, Kürtleri ezerek, yok ederek Ortadoğu'nun etkin büyük gücü haline gelip diğer tüm ülkeleri teslim almak istiyor. Bu açıdan da Kürtler üzerinden Ortadoğu'da egemenlik politikası yürüttüğünden, Ortadoğu'da egemenlik mücadelesi veren İran'la karşı karşıya gelir. Yine Türk devletinin Osmanlı İmparatorluğu gibi yayılma politikasına yönelmesi Arapları rahatsız eder. Bu yönüyle Türk devletinin saldırıları Kürt düşmanlığı, Rojava devrimcilerini de Kürt Özgürlük Hareketi'ni de Türk devletine karşı daha kararlı mücadele yürütmesini beraberinde getirecektir. Türk devletine karşı yürütülecek büyük direniş AKP-MHP faşizminin yenilgisini sağlayacaktır.

Şu görülmüştür; Kürtler, AKP-MHP faşizminin yenilgiye uğratmadan kazanım elde edemez. Bu bakımdan da direneceklerdir. Bu Türk devletinin soykırımcı anlayışı kırılacaktır. Çünkü, Türk devletinin soykırımcı anlayışı kırılmadan Kürtlere Ortadoğu'da yaşam yoktur. Sadece Bakur'da değil Rojava'da da yaşam yoktur, Başûr'da Rojhilat'ta da yoktur. Bütün Kürtler giderek bu bilince kavuşmaktadırlar. Sadece Bakur Kürtleri değil, Rojava, Başûr ve Rojhilat Kürtleri de Kürt düşmanlığında öncünün AKP-MHP faşizmi olduğunu görüyorlar. Bu da aslında Kürtlerin, Türk devletine karşı ortak tutum ve birlikte mücadele etme zeminini güçlendirmektedir. Her ne kadar Başûrê Kurdistan'daki siyasi güçler Türk devletinin Kürt düşmanlığının farkında olmasalar da hatta Kürt düşmanı AKP-MHP faşizmiyle ilişki içinde olsalar da, AKP-MHP faşizmine destek vererek, onların önünü açarak Başûrê Kurdistan'a saldırılarını suç ortağı olsalar da, böyle bir politik ilişkileri olsa da Başûrê Kurdistan halkı, Türk devletinin Kürt düşmanlığında öncü olduğunu görüyor ve buna göre tutum takınıyor. Bu tutumları giderek daha da fazla gelişme gösterecektir. Bu açı-

dan Türk devletinin Lelîkan tepesini, Abdül Kovyeyi işgal etmesi aslında savaş gerçeğini daha yaygınlaştırmıştır. Artık Kürt Özgürlük Hareketi'yle Kürt düşmanı Türk devleti arasındaki savaş her yerde sürecektir. Artık Kürtlerin, Türk devletine karşı topyekun, ortak mücadele etme zeminini vardır. Bu zemin de bizzat Türk devleti yaratmıştır. "Her işte hayır vardır" derler ya, Türk devletinin bu saldırganlığı da Kürtleri giderek daha fazla birleştirmektedir. Böylelikle Türk devletinin Kürt düşmanlığı, Kürtlerin tarihsel zaafını da ortadan kaldıracak bir zemin ortaya çıkarmaktadır.

Kuşkusuz, Türk devleti bir yönüyle de bu saldırıları uluslararası güçlerden destek alarak yürütüyor. Ama asıl desteği Başûrlu siyasi güçlerden ya da onların göz yummasıyla alıyor. Yine uluslararası güçler, NATO üyesi olan Türkiye'yi kendilerinden uzaklaştırmak için belli düzeyde destek sunuyorlar. Öyle anlaşılıyor ki, Irak devleti de her halde Türk devletine karşı açık ve net tutum koymuyor. Bunu Şengal olayında gördük. Şengal olayında Irak KDP'ye açık tutum koymadığı için Türk devleti Şengal'i tehdit ediyordu. Bu yönüyle Türk devleti uluslararası güçlerden, bölgesel güçlerden, Başûrê Kurdistan Kürt siyasi güçlerinin tutumundan cesaret alıyor. Ya da onların tutumsuzluğu Türk devletini daha fazla saldırgan kılıyor. Böyle görmek lazım. Eğer uluslararası güçler karşı çıksaydı, bölge güçleri karşı çıksaydı, Türk devleti kolay kolay Irak'ın içlerine girerek saldırılar gerçekleştirmezdi. Ama Türk devleti kendisine açıkça karşı çıkılmaya çalışarak, bu tür boşluklardan yararlanarak saldırılar gerçekleştiriyor. Ama yine de belirtmek gerekir; uluslararası güçlerin ve çeşitli güçlerin tutumsuzluğundan kaynaklanan bu saldırılar, Türkiye için iyi sonuç getiremeyecektir. Aksine bu saldırganlık, saldırganlığın bu kadar genişletilmesi bizim mücadelemizi daha da boyutlandırarak, derinleştirecektir. Bu mücadeleyle AKP-MHP faşizmini yenilgiye uğratarak sadece Türkiye'de ve Bakurê Kurdistan'da değil bütün Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasi mücadelesinin, demokrasi devriminin önü açılacaktır.

Ortadoğu'nun geleceğini Kürt halkı belirliyor

AKP-MHP faşizmini geriletmeden Türk devletinin bu soykırımcı saldırılarını püskürtmeden ne Türkiye'de demokratikleşmeyi geliştirmek mümkündür; ne Kürtlerin özgür ve demokratik yaşamlarını kazanmaları ne de Ortadoğu'da demokratikleşmeyi geliştirmek mümkündür. Bu açıdan Türk devletine karşı mücadele hem Kürt halkının özgürlük mücadelesidir hem de Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesidir. Kürtler de Ortadoğu halkları da Kürtler üzerinde soykırımcı politika izleyen, Ortadoğu'da karşı devrimci, anti-demokratik faşist politika yürüten AKP-MHP faşizmine karşı ortak mücadeleyi geliştireceklerdir. Hem Kürtler, Türk devletine karşı birleşeceklerdir hem de Ortadoğu halkları Rojava devrimci güçleriyle Kürt Özgürlük Hareketiyle Ortadoğu'nun devrimci demokratik gücü olan Kürt halkıyla ve Türkiye halklarıyla birlikte AKP-MHP faşizmine karşı tutum alacaklardır.

Kürtler artık, Ortadoğu siyasi dengelerinde önemli bir yer tutuyor. Ortadoğu'daki demokratikleşme mücadelesinin öncüsüdürler. Bu açıdan Ortadoğu'nun geleceğini Kürt halkı belirliyor. Kürt özgürlük hareketi belirliyor. Ortadoğu artık eski Ortadoğu olamaz. De-

demokratikleşmek zorundadır. En demokratik dinamik güç ise Kürtlerdir. Kürtler Ortadoğu'nun dinamik gücü olarak bütün ülkeleri etkiliyorlar. Bu açıdan geleceğin Ortadoğu'sunda, demokratikleşmiş Ortadoğu'sunda her zaman Kürtlerin damgası, etkisi görülecektir. Bu gerçekliği vurgulamak istiyoruz. Kürtler, kadın özgürlük çizgileriyle, Demokratik Ulus anlayışlarıyla kesinlikle Ortadoğu'nun öncü demokratik gücü haline gelmişlerdir. Ortadoğu'nun demokratikleşmesinin mayasını her zaman atmaktadırlar. Bu yönüyle artık 21. yüzyıl Kürtlerin yüz yılı haline gelecektir. Kürtler bu etkiyi gösterecektir. Türk devleti istediği kadar çırpınsın, İran istediği kadar engel olmaya çalışsın, başka güçler Kürtlerin özgürlük ve demokrasi mücadelesini sınırlamaya çalışsınlar, bu tarihi gelişmenin önünde engel duramazlar. Kürtlerin ortaya koyduğu düşünce artık zamanın ruhudur. Zamanın ruhunu okuyan düşüncedir, zamanın ruhuna denk bir düşüncedir. Bu açıdan kimse önüne geçemez, engellemez, bastıramaz. Çünkü bu artık sadece düşünce gücü olmaktan çıkmış, bir halkın sahiplendiği demokratik bir güç haline gelmiştir. Kürt Özgürlük Hareketi'nin örgütlü gücü haline gelmiştir, askeri gücü haline gelmiştir. Bu yönüyle Özgürlük Hareketimizin Önderlik çizgisindeki etkisi bütün Ortadoğu'yu etkilediği gibi Ortadoğu'nun geleceğini şekillendirmesinde de çok büyük bir rol oynayacaktır. Bu gerçekliği özellikle vurgulamak gerekiyor.

Kürtler, Ortadoğu'yu bölen, parçalayan zihniyete karşıdır

Kürt Özgürlük Hareketi'nin ittifakları bellidir; halklardır. Arap halkıdır, Süryani halkıdır, Türkiye halkıdır, İran halkıdır. Kürt Özgürlük Hareketi'nin herhangi bir dış güce dayanarak bir ülkede demokratik devrimi gerçekleştirme, demokrasiyi geliştirme gibi bir anlayışı söz konusu değildir. Ama Türk devleti gibi soykırımcı devletler çok zalim ve saldırgan olduklarından dolayı, DAİŞ'i bile destekleyen bir güç haline geldiklerinden dolayı dünyanın bir çok gücü bu durumdan rahatsızlık duymaktadır. Sadece bölge politikaları değil dünyaya bakışları da birçok güçle belirli bir çekişme ortaya çıkarmaktadır. Kürt Özgürlük Hareketi, Rojava devrimcileri ya da diğer demokratik güçler, Türk devletinin uluslararası güçlerle çatışmasını, kendi içinde çatışmasını tabii ki Türkiye'yi Suriye'yi Irak'ı İran'ı demokratikleşme çerçevesinde değerlendirmektedirler. Ama ittifakları kesinlikle Arap halkıdır, Süryani halkıdır, Türkmen halkıdır, Fars halkıdır, Azeri halkıdır. Halklarla ittifak yapmaktadır. Çünkü Kürtler, Ortadoğu'yu bölen, parçalayan zihniyete karşıdır. Ortadoğu'da halkların birliğini savunuyor. Kürtlerin savunduğu özerklik, federasyon bölünme projeleri değildir. Bölge halklarını daha da birleştirme her türlü bölünmeye karşı çıkma projeleridir, birliği güçlendirme projeleridir. Kürt Özgürlük Hareketi bunda ısrar edecektir. Önderlik çizgisine bağlı olduğunu söyleyen bütün siyasi güçler bu yaklaşımda ısrar edeceklerdir. Önderliğin çizgisinde olan güçler, Demokratik Ulus'a dayanırlar. Dış güce dayanmazlar. Halkların gücüne dayanırlar, halkların birliğine dayanırlar. Gücünü halkların birliğinden, Demokratik Ulus zihniyetinde görürler. Ve her türlü işbirliğine de karşı çıkarlar. İttifakları da halklardır, çözümleri de bellidir; Demokratik Ulus çizgisindedir, Demokratik Konfederalizmdir ve bunlara dayanan Demokratik Özerkliktir. Bu ideolojik siyasi çizgi ve bunun getirdiği yapılan-

malar, Ortadoğu halklarının Demokratik Ulus çizgisinde birliğini güçlendirmek. Her türlü parçalayıcı eğilime de karşı çıkmaktadır. Rojava Devrimi'nde de Kürtler bunu göstermiştir, Bakur ve Türkiye'de de bunu göstermiştir. Diğer parçalarda da göstereceklerdir.

Kürt Özgürlük Hareketi'nin ortaya koyduğu projeler, Ortadoğu halklarını etkilemektedir, Arapları etkilemektedir. QSD, DAİŞ'e karşı mücadele etmektedir. QSD gücünün %60-70'i Araptır. DAİŞ'e karşı savaşan gücün önemli bölümü Araplardır. Kuşkusuz Kürtlerin, Rojava devrimci güçlerinin askeri tecrübesi vardır, ideolojik etkisi vardır, ideolojik güçleri vardır. Bu yönüyle tabii ki Suriye'deki demokrasi güçleri içinde, devrimci güçler içinde, askeri güçler içinde sayıları ne olursa olsun etkilidirler, etkili olmak durumundadırlar. Kimin savaş tecrübesi varsa, ideolojisi varsa o tabii ki daha etkili olur. Ama bu etki; Arapları yönetme, Arap bölgelerine hakim olma biçiminde değildir. İdeolojik bir etkidir, siyasi bir etkidir. Bu etki Mısır üzerinde de vardır, Kuzey Afrika'daki Arapların üzerinde de vardır, Irak'taki Araplar üzerinde de vardır. Herkes şunu anlamıştır; PKK'nin, Önder Apo'nun çizgisinde bölünme yoktur, milliyetçilik yoktur; halkların kardeşliği vardır. Bunu giderek halklar daha iyi anlamakta, bu da PKK'yi, Kürt halkını da daha fazla güçlendirmektedir.

tatörlük haline gelmesi, hem de faşistlerle kol kola girmesi AKP'nin tabanında da belli bir rahatsızlık uyanırdı. Buna AKP dışındaki siyasi güçlerin ve toplumsal kesimlerin rahatsızlığı da eklenince meşruiyeti tartışılır hale geldi. Politikaları giderek tartışılır hale geldi. Dolayısıyla AKP iktidarının yeniden bir meşruiyet kazanması gerekiyordu. Bir diğer önemli husus ise; savaşı şiddetlendirmek istiyor. Suriye ve Irak'a yaymak istiyor. Ortadoğu'ya yaymak istiyor. Daha savaşı daha radikal şahin bir politika izlemek istiyor. Ama mevcut tartışılan dış ve iç politikası nedeniyle böyle bir savaş politikasını yürütecek gücü kendinde göremiyor. Bu bakımdan seçime giderek, bu seçimi kazanarak meşruiyet kazanıp işte, "toplum benim politikamı onayladı, benim politikam doğrudur" diyerek hem toplumdaki destek alacak hem de uluslararası güçleri kendisine destek vermeye zorlayacak. Bir nevi seçim yaparak, 'bak benim alternatifim yok, benim dışımda başka güçlerle Türkiye'de ilişkileneceksiniz, benimle de ilişkileneceksiniz o zaman benim dış politikama destek vereceksiniz, Kürt düşmanı politikalarımı destek vereceksiniz, Ortadoğu'da Türkiye'yi etkin kılmak politikalarımı destek vereceksiniz' biçiminde dayatmalarda bulunacaktır. Dış politikada zayıflayan konumunu seçimle meşruiyet kazanıp,

anda da savaş politikasının ekonomide yarattığı büyük bir kriz vardır, yük vardır. Eğer seçim zamanında yapılsaydı savaş ekonomisinin bu yükü zorunlu olarak halkın üzerine yüklenenecekti, devalüasyon yapılacaktı, dolar daha da düşecekti, bunun sonucu da AKP-MHP iktidarı seçimi kazanamaz hale gelecekti. İşte bu tehlikeyi görünce hemen erken seçim kararı aldılar. Nitekim Devlet Bahçeli bunu açıkça belirtti, "erken seçim kararı almasaydık Türkiye'de durumlar daha da kötüye gidebilirdi, bunun önünü almak için erken seçime gittik" itirafını yaptı. Aslında bunun önünü almak için değil de böyle bir olumsuz durumun yükü altında kalarak iktidarı kaybetmemek için seçimi erkene almışlardır.

AKP-MHP iktidarı yıpranmıştır

Bu iktidarın erken seçime gitmesi elindeki yetki azlığından değildi. Zaten OHAL vardı, KHK'larla her türlü karar çıkarıyordu. Ama OHAL içinde olmak, KHK'yle karar çıkarmak yetmiyordu. Bir de bu uygulamaların meşruiyet kazandırılmış bir iktidar olması gerekiyor, güçlü bir iktidar olması gerekiyor. AKP-MHP iktidarı yıpranmıştır. En zayıf dönemini yaşamaktadır. Bu kadar dış ve iç sorunları yaşayan, dışarda ve içeride bu kadar geniş bir cepheyi karşısına alan bir iktidarın güçlü olmasında söz

Bu seçimi yaparak daha kötü duruma düşmekten kendini kurtarmak istiyor. Demek ki, ülkeyi yönetememiş, Türkiye'yi kötü bir duruma getirmiştir. Kötu bir noktaya getirdiği, daha da kötüye gideceği için erken seçim gidiyor. Zaten şimdi halk şöyle diyor; "eğer ekonomi iyi gidiyorsa, siyaset iyi gidiyorsa, niye iki yıl önceden seçime gidiyoruz?" Halk bunu sorguluyor. "Yok, ekonomi iyi gitmiyorsa, her konuda durumlar kötüyse, seçime gidilse niye bu iktidara oy verelim" diyorlar. Bu gerçekten çok doğru konulmuş denklemdir, mantıktır. Eğer işler iyi olsaydı seçime gitmezlerdi, eğer seçime gidiyorlarsa işler kötüdür. O zaman bu seçimde AKP'ye niye oy verelim. AKP-MHP faşizmine niye oy verilsin mantığı gerçekten doğru bir mantıktır. Halk bu gerçeği gördüğüne göre aslında bu gerçeklik, bu durum dalga dalga halk içinde yayılacak. Bu da AKP iktidarının düşürülmesinde önemli bir etki olacaktır. İsteddiği kadar doların yükselişini dış güçlere bağlasın, halkı buna inandıramayacaktır. İç ve dış politikasının döviz bu noktaya getirdiğini söyleyebiliriz. İlk başlarda demokrasiden yana gözüktüğü için, Kürt sorununun çözümünden yana gözüktüğü için döviz kuru olumluya giderken şimdi niye olumsuzla gitmiştir. Bunun tabii ki, Türk devletinin iç ve dış politikasıyla bağlantısı vardır. Ekonominin iç ve dış politikasıyla bağlantısı olmadığını kim söyleyebilir? Bu yönüyle tabii ki, politik nedenleri vardır. Ama bu politik nedenleri yaratan Erdoğan ve MHP'nin

yükselişini dış etkenlere bağlaması bir itiraf. Şecaat arz ederken merd-i kıpti sirkatin söylemiş. Yani kendini överken hırsızlığını eleverirmiş. Şimdi Tayyip Erdoğan'da dolar kuru dışardan etkileniyor derken aslında Türkiye ekonomisinin ne kadar dış dünyaya bağlı olduğunu da itirafı olmaktadır.

Erdoğan-Bahçeli aslında Efrin'e giderek şovenizmi şahlandırıp seçimi kazanmayı hedefliyorlardı. Seçimin Efrin işgalinden sonraya getirilmesi bu nedendir. Efrin işgalinin yarattığı şovenizmden yararlanarak bu seçimde kazanmak istemişlerdir. Ama yanlış hesap Bağdat'tan döner derler. Bu yanlış hesap da Efrin savaşının yarattığı ekonomik sorunlardan dönmüştür. Efrin işgali de büyük bir ekonomik bedel ödenerek yapılmıştır. Bu nedenle Efrin'i işgal ederek, "oyları yükseltiyim" derken Efrin'e yapılan savaş harcamalarının, savaş ekonomisinin Türkiye'yi daha fazla ekonomik çöküntüye götürmesi ve Erdoğan'la Bahçeli iktidarını düşmeyle karşı karşıya getirmesi durumu ortaya çıkmıştır. Aslında şu anda bir nevi baskın seçim tersine dönmüştür. AKP-MHP'nin aleyhine dönmüştür. Eğer demokrasi güçleri iyi çalışırsa bu baskın seçimin altında Erdoğan-Bahçeli, AKP-MHP kalabilir. Şimdi böyle bir durum ortaya çıkmıştır. Nitekim Bahçeli de Erdoğan da bunun telaşındadır. Hatta bazı kişiler ve çevreler Erdoğan ve Bahçeli'nin bu seçimde yenileceğini görerek bazı komplolar yapacağını söylemektedirler. Bazı sahte suikastlar

Bu iktidarın erken seçime gitmesi elindeki yetki azlığından değildi. Zaten OHAL vardı, KHK'larla her türlü karar çıkarıyordu. Ama OHAL içinde olmak, KHK'yle karar çıkarmak yetmiyordu. Bir de bu uygulamaların meşruiyet kazandırılmış bir iktidar olması gerekiyor, güçlü bir iktidar olması gerekiyor. AKP-MHP iktidarı yıpranmıştır. En zayıf dönemini yaşamaktadır. Bu kadar dış ve iç sorunları yaşayan, dışarda ve içeride bu kadar geniş bir cepheyi karşısına alan bir iktidarın güçlü olmasından söz etmek mümkün değildir. Bu açıdan seçimle bu güçsüzlüğü aşmak istemiştir.

Erken seçim kararı ardındaki gerçekler

Türkiye'de, AKP-MHP iktidarı daha seçimlere iki yıl kala erken seçim kararı aldı. Erken seçim kararı alınmasında birçok etkeni var. AKP-MHP iktidarı içeride ve dışarda izlediği politikalarla çok fazla teşhir olmuştu. Öyle ki, tartışılır bir iktidar haline gelmişti. Bu da tabii ki meşruiyetini zayıflatan, izlediği politikaları zayıf kılan bir durumdu. Özellikle Türkiye gibi demokrasiye geçtiğini söyleyen, seçimle iktidara, iş başına geldiğini ifade eden diktatörler, her zaman kendilerine seçim yoluyla meşruiyet ararlar. Günümüzde darbeler yaparak ya da açıktan iktidarı zorla gasp ederek, iktidar olmak meşruiyeti güçlendirmiyor. İçerde ve dışarda daha tartışılır hale getiriyor. AKP-MHP faşist iktidarı dışarda izlediği savaş politikası, Türkiye'nin dış politikasını sorgular hale getirmişti. Bu içeride de toplumu olumsuz etkiliyordu. Diğer taraftan içeride MHP ve kendi tabanı dışında herkesin rahatsız olduğu bir iktidar haline gelmiştir. Hatta giderek AKP iktidarı içinde de ciddi bir rahatsızlık vardır. Hem bu kadar zulüm ve baskı uygulaması, "demokrasi" diyerek iktidara gelip bugün tam bir faşist dik-

güçlendirerek uluslararası güçlere yeni dayatmalarda bulunacaktır. Bu seçimin bir anlamı da bu. Kuşkusuz bu seçimi erkene aldırın diğer temel etken ise ekonominin durumudur. Eğer erken seçim olmazsa altı ay sonra, bir yıl sonra seçim yapsa ekonomik göstergeler çok kötüleşecek bunun faturası da AKP iktidarına yüklenenecekti. AKP iktidarı bu gerçekliği gördü. MHP de bu gerçekliği gördü, seçimi çok erkene alarak daha ekonomik kriz patlamadan ekonomik krizin yükü AKP'nin, MHP'nin üzerine yıkılmadan bir baskın seçim yapıp ekonomik krizin getireceği olumsuzluklardan kurtulmak istemişlerdir. Gerçekten de şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; ekonomik durum seçimden sonra çok kötüleşecek, halkın üzerine ekonominin tüm olumsuzlukları yıkılacaktır. Yıllardır izledikleri veyahut son yıllarda tırmandırdıkları savaş politikasının Türkiye ekonomisine bindirdiği yük tümüyle halkın sırtına bindirilecektir. Türkiye'de ekonominin durumu bu noktaya gelmiştir. Nasıl ki, 2001'de devalüasyon yapılarak önceki yirmi yılda süren 80 ve 90'lı yıllarda süren savaş ekonomisinin tüm yükü halkın sırtına yüklendiyse ve bunun sonucu Ecevit iktidardan düştüyse şu

etmek mümkün değildir. Bu açıdan seçimle bu güçsüzlüğü aşmak istemiştir. En azından bir dönem meşruiyet kazanarak seçime dayanmış bir iktidar olarak ömrünü uzatmak istiyor ya da böyle bir iktidar olarak hedeflediği amaçlarına ulaşmak istiyordu. Nitekim şiddetli bir savaş yürütmek istiyor ama o kadar güçlü değildir. Bu nedenle bu seçimden eğer kazançlı çıkarsa savaşı daha da şiddetlendirecektir. Bu açıdan seçimde eğer Erdoğan, AKP kazanırsa kesinlikle savaş tırmanacaktır. Hem dışarda tırmanacaktır hem de içeride demokrasi güçlerine, Kürt halkına, özgürlük güçlerine baskı olabildiğince artıracaktır. Bu seçimin karakteri, diyaliktiği ve kanunu budur. Bu seçimin erkene alınmasının nedeni budur. Herkesin bunu bilmesi gerekiyor.

Zayıflayan AKP-MHP iktidarı seçimi kazansa bile bu meşruiyeti uzun sürmeyecektir. Çünkü bu politikaların içeride ve dışarda destek bulması mümkün değildir. Bir dönem belki seçimden aldığı hızla içeride ve dışarda saldırılar yürütülebilir ama, bu durum kendisinin içeride ve dışarda kısa sürede yıpranmasıyla sonuçlanacaktır. Bunu bilmek gerekiyor. AKP iktidarının neden erken seçim yaptığı açıktır. Artık bütün halklar biliyor.

Türkiye'yi sıkıntıya sokan politikalarıdır. İçeride ve dışarda Türkiye'yi yıpratın politikaların izlenmesi gerçeği vardır. Bu tabii doğrudan doğruya ekonomiyi etkilemektedir.

AKP iktidarı, 2002'den sonra Türkiye ekonomisini tümden dışa bağımlı hale getirmiştir

Türkiye'de liberal ekonomi vardır, liberal ekonomiyi benimseyen ve en fazla da Türkiye'ye sokan Erdoğan'dır. Neo-liberal ekonomi demek dünyadaki bütün ekonomik dengelerin bir birine bağlı olduğu tam bağımsızlığın olmadığı, dış ekonomik dengelerin hemen içeriyi etkilediği bir ekonomik sistemdir. Bunu Tayyip Erdoğan bilinçli olarak tercih etmiştir. Türkiye ekonomisini, Türkiye tarihinde olmadığı kadar dış ekonomiyeye bağlayan Tayyip Erdoğan'dır. Ne Demirel zamanında, ne Çiller zamanında, ne Ecevit zamanında ne de başka bir iktidar zamanında Türkiye ekonomisi bu derece dış ekonomiyeye bağlanmamıştı. Bu düzeyde dış ekonomiden etkilenen bir ekonomi yoktur. Ama AKP iktidarı, 2002'den sonra Türkiye ekonomisini tümden dışa bağımlı hale getirmiştir. Dışardan etkilenen bir ekonomi haline getirmiştir. Bu açıdan kalkıp şimdi işte bu döviz kuru doların

yaptırarak, düzenleyerek ya seçimi iptal ettirme ya da sahte suikastların arkasına sığınarak kendilerini mağdur edip seçimi kazanmaya çalışacakları belirtilmektedir. Tabii bu ne kadar doğru, ne kadar yanlış bilemiyoruz. Bunu söyleyenlerin inandırıcılığı ne kadardır ne kadar gerçeği ifade ediyor bunu da bilemiyoruz. Ama "Ateş olmayan yerden duman çıkmaz" derler. Bundan öte böyle bir şey yoksa bile böyle bir senaryonun üretilmesi dahi dikkat çekicidir. AKP'nin zorlandığı, seçimi kaybedeceği düşünüldüğü için; acaba buna karşı AKP ne yapabilir? AKP bunu nasıl tersine çevirebilir? Biçiminde düşünenlerin aklına böyle senaryolar gelmiş olabilir. AKP'nin böyle suikast senaryoları üreteceği biçiminde değerlendirme yapmış olabilirler. Ama şu açıktır; Efrin işgaliyle şovenizmi yükseltti. Fakat Efrin direnişinin getirdiği ekonomik yük, Türkiye ekonomisinde derin bir krize yol açtı. Erdoğan ve Bahçeli şöyle hesaplamış olabilir; -ki, özellikle Efrin işgali sırasında yarattıkları şovenizm ortamında herkes sus-pus olmuştu. Kimse konuşmuyordu, konuşan herkesi hain ilan ediliyor-du- "herkesin sindiği, sustuğu ortamda biz kazanırız." Ama gel gör ki, bu hesap da doğru çıkmamıştır. Kürt halkı da Türkiye'deki demokrasi güçleri de AKP-MHP iktidarına teslim olmadıklarını, olmayacaklarını açıkça ortaya koymuş-

lardır. Kürtler ve demokrasi güçleri bütün baskılara rağmen bu seçimlerde daha etkili, daha yüksek bir mücadele ve direniş göstereceklerini ortaya koymuşlardır.

Erken seçim, AKP-MHP faşizmine karşı mücadele platformu haline gelebilir

Şu anda ki seçim atmosferine bakılırsa aslında muhalif güçlerin, demokrasi güçlerinin canlı olduğu, iktidar güçlerinin tabanının da büyük bir kaygı ve kuşku içinde olduğu, AKP yetkililerinin de tabanının da ilk defa seçim kaybetme korkusu yaşadıkları görülmektedir. Bu duruma yol açan tabii ki özetle; Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini sürdürmesi, teslim olmaması, direnmesidir. Süleyman Soylu işte, "altı aya kadar isimleri okunmayacak, PKK'nin ismi bir daha ağızlara alınmayacak" vb şeyler söylemiştir. Ama o söylediği sözlerin üzerinden iki yıl geçmeden bırakalım PKK'nin tasfiye edilmesi, AKP iktidarı zor ayakta kalır hale gelmiştir. AKP iktidarı iki yıl seçim sürmesine rağmen iki yıllık iktidardan vazgeçerek hemen seçime gitmek zorunda kalmıştır. Çünkü AKP-MHP şunu görmüştür; o iki yılı götüremeyecekler. Bırakalım iki yılı altı ay götüremeyecekler. Bu da aslında AKP-MHP faşizmine karşı bir direniş olduğunu, içeride ve dışarıda bir rahatsızlığın olduğunu, bunun AKP-MHP iktidarını yıkılmayla karşı karşıya getirdiğini ortaya koymaktadır. Bunu gören AKP-MHP faşizmi, "bu seçimle acaba meşruiyet kazanabilir miyiz? Güçlü bir hükümet olarak savaş politikasını sürdürerek, demokrasi güçleri ve Kürtler üzerinde baskı politikasına devam edip, içte ve dışta öngördüğümüz amaca ulaşabilir miyiz" yaklaşımı içine girmişlerdir. Bu nedenle bir seçim hamlesi yapmışlardır ama, her halde seçim kararı aldıklarına pişman olmuşlardır. Ya da çaresizlik içerisindedirler. Bir söz vardır; 'Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık.' AKP-MHP için de seçime gitseler bir türlü, gitmeseler bir türlü. Seçimsiz kötüye gidiyor, en azından seçimle bir maceraya girerek kendilerini kurtarmak istemişlerdir. Fakat bu maceradan, bu seçim sürecinden iktidarlarını koruyarak çıkmaları kuşku gözükmektedir.

AKP iktidarının bu seçimlere tabii ki verdiği bir rol vardır. Bu seçimlerde yeniden iktidar olup savaş politikalarını sürdürme, Kürtleri soykırıma uğratmayı hedeflemektedir. Bütün politikaları buna endekslidir. AKP-MHP iktidarının Kürt'ü soykırıma uğratmaktan başka bir politik hedefi yoktur. Seçimlere de bunun için gidilmiştir. Kürt soykırım politikası izlenecektir, demokrasi güçleri ezilecektir ve böylelikle de yıpranan iktidarını tazelenmek istemektedir. Meşruiyet sağlayıp güçlendirmek istemektedir. Bunun karşısında tabii ki özgürlük ve demokrasi güçlerine de görev düşmektedir. Özgürlük ve demokrasi güçleri bu seçimi bir mücadele alanı haline getirmeleri gerekiyor. Boykot etmek bir çözüm değildir. Özellikle Türkiye gibi on yıllardır seçimle iktidara geldiğini söyleyen hükümetlerin var olduğu bir ülkede seçimleri bir mücadele alanı haline getirmek gerekiyor. Kuşkusuz bir seçimle hemen Türkiye demokratikleşmez, Kürt sorunu çözülmez. Türkiye'nin diğer sorunları çözülmez. Ancak demokrasi bir mücadele süreciyse, demokrasi ancak mücadelelerle gerçekleşecek bir olguysa o zaman mücadeleyi sürekli kılmak lazım. Her koşulda demokrasi mücadelesini sürdürebilecek yol yöntemleri bulmak lazım. Bu yönüyle mevcut seçim de AKP-MHP iktidarını geri-

letme, demokrasi güçlerinin mücadele imkanlarını artırma seçimi olarak görülmelidir. Özellikle de AKP-MHP faşizminin Türkiye toplumunu tamamen ikiye böldüğü, Türkiye toplumunun çoğunluğunun AKP iktidarından memnun olmadığı, AKP iktidarının Türkiye toplumunda herkesi birbirine, komşuyu komşuya düşman ettiği, artık birbirini sevmeyen, birbirine güvenle bakmayan bu toplumsal gerçekliği mücadele ve direniş gerekçesi yapmalıdır. Bugün sadece AKP'ye oy vermeyen değil, AKP'ye oy veren toplumsal kesimlerin de rahatsız olduğu bir Türkiye gerçeği söz konusudur. Kürtler zaten rahatsızdır. Hatta AKP'ye oy veren Kürtler bile AKP'nin politikalarından rahatsızdır. Yakın zamana kadar AKP'ye oy veren liberaller ve çeşitli kesimler de zaten AKP'den tümden uzaklaşmıştır. Öte yandan AKP-MHP iktidarı dışarıda da izlediği yanlış politikalar sonucu bir çok ülkeyle karşı karşıya gelmiştir. Bu ortamda seçim AKP-MHP faşizmine karşı bir mücadele platformu haline gelebilir. Bu yönüyle özgürlük güçleri, demokrasi güçleri bu seçimi AKP-MHP faşist iktidarını geriletme seçimi olarak görmelidir. Hatta hiçbir seçimde olmadığı kadar bu seçimde AKP'ye kaybettirilirse bu sadece AKP'nin bir seçim kaybetmesi değil yaratmak istediği faşist Türkiye gerçeğinin önünün alınması, AKP-MHP faşizminin ön gördüğü Türkiye yerine halkların öngördüğü demokratik Türkiye'nin önünün açılması anlamına gelecektir. Kuşkusuz hemen Türkiye demokratikleşmeyecektir. Ama, AKP-MHP faşizminin yenilmesi dünyanın her yerinde olduğu gibi faşizm yenildiğinde demokrasinin önü nasıl açılıyorsa, Türkiye'de de demokratikleşmenin önü açılacaktır. Bu açıdan bu seçime AKP-MHP'yi geriletme seçimi olarak bakmak lazım. AKP-MHP'yi geriletme başlı başına bir projedir. Başlı başına Türkiye'de tıkanan siyasetin, tıkanan ekonomik yaşamın, toplumsal yaşamın, kültürel yaşamın önünün açılması demektir. Çünkü AKP'nin izlediği politikalar siyaseti de çıkmaza sokmuştur, toplumsal yaşamı da, kültürel yaşamı da çıkmaza sokmuştur, diplomasiyi de çıkmaza sokmuştur.

Demokratikleşmeyi kesinlikle demokrasi güçleri yaratacak

Türkiye'de önemli bir demokratikleşme birikimi vardır. Türkiye'de düşünce gücü vardır. Eğer AKP-MHP faşizmi aşılırsa Türkiye'de gerçekten demokratikleşme doğrultusunda önemli bir dinamizm ortaya çıkarılabilir. Bu yönüyle seçimlere sıradan yaklaşılmalıdır. "Seçimlerle ne olur" denilmemelidir. "Ne de olsa AKP gitmez" ya da "seçimlerle AKP iktidarını geriletme mümkün değildir" gibi bir yaklaşımla seçimlere ilgisizlik aslında yanlış yaklaşımdır. Demokratikleşmeyi, bir mücadele sürecini görmemektir. Her şey kolay olsun, elime geçsin biçiminde bir yaklaşımdır. Demokrasi mücadelesi inişli-çıkışlıdır. Bazen daha zor günler olur, bazen ortam daha yumuşak olabilir. Ama demokratikleşme gerçekleşene kadar demokrasi mücadelesi sürer. Demokrasi hiçbir yerde kendinden gelmemiştir. Demokrasi egemen sınıflarla halk güçleri arasındaki gerilim sonucu ortaya çıkmıştır. Demokrasi gerilim ürünüdür, mücadelenin ürünüdür. Bunu böyle görmek lazım. Yoksa, "egemen sınıflar zihniyet değiştirdi, demokrat oldu, böylelikle demokrasi geldi." diye düşünmemek lazım. Böyle bir şey yoktur. Büyük mücadelelerin ve büyük gerilimlerin sonucu demokratik gelişmeler ortaya çıkarılmaktadır. Egemenler, iktidarlar, devletler

demokrasiye karşıdır. Çünkü demokrasi onların etkilerini sınırlar, onların sömürsünü sınırlar, baskısına ve sömürsüne fırsat vermez. Bu açıdan tabii ki demokratikleşmeyi istemezler. Ama demokrasi güçleri ve halklar da mücadele verirler, bu gerilim sonucu demokratikleşmenin önü açılır, demokratikleşme gelişir. Bu yönüyle de geçmiş son yıllar halklar için çok zor geçmiştir. Sıkıntılı olmuştur. Özellikle Kürtler çok zor süreçlerden geçmişlerdir. AKP iktidarı görülmek bir baskı ve zulümle halkı sindirmeye çalışmıştır. Böyle bir iktidar karşısında Kürtler aslında sinmemiştir. Belki baskının zorluğu, şiddeti karşısında, dağılan örgütler nedeniyle, yine bunun sonucu ortaya çıkan örgütsüzlük nedeniyle yeterince mücadele etmemişlerdir. Ama AKP-MHP faşizmi iktidarına karşı öfkeleri daha fazla artmıştır. Öfkelidirler. İşte bu öfkeyi bu seçimde HDP'nin başarısı ve AKP'nin kaybetmesi biçiminde bir sonuç yaratmak için de-

AKP iktidarı, tabii ki seçimi kazanmak için hile yapacak, oy çalacak, sandıkları bir yerden bir yere taşıyacak, bütün bunlarla HDP'yi baraj altında tutmaya çalışacaktır. Zaten bu seçim, HDP'yi baraj altında tutma saldırısıyla, HDP'yi barajın üstüne çıkarma, HDP'nin barajı yıkması seçimi olacaktır. Esas olarak HDP'yi baraj altında bırakmak isteyenlerle, barajı yıkmak isteyenler arasındaki mücadele olarak geçecektir.

ğerlendirmek gerekir.

Bu yönüyle bu seçimlerde gerçekten AKP geriletilebilir. AKP başarısızlığa uğratılabilir. Hatta AKP erken seçim yapıpına pişman ettirilebilir. Nitekim, Türkiye'de toplumun yaklaşımı, Türkiye'deki toplumsal ruh hali, seçimlerde halkın AKP'ye tepkisi, bunun yarattığı dinamizm, AKP'nin istese de bu seçimleri kolay kazanamayacağını göstermektedir. Belki hileler yapacaktır, hilelere başvuracaktır. HDP'yi baraj altında tutmaya çalışacaktır. Ama demokrasi güçleri sağlam durursa, demokrasi güçleri seçimi ciddiye alırlarsa sandıkları korurlarsa, AKP-MHP faşizmini bu seçimle başarısızlığa uğratmak ve burdan başlayarak da Türkiye'de yeni bir dönem ortaya çıkarmak mümkündür. Türkiye'deki demokrasi birikimi gün yüzüne çıkarıp, demokratikleşme doğrultusunda adımlar atmak mümkündür. Şu açıktır, artık Türkiye'de ne AKP, ne CHP, ne de başka parti demokratikleşme doğrultusunda adım atabilir. Demokratikleşmeyi kesinlikle demokrasi güçleri yaratacak. Demokrasi ittifakı, demokrasi bloku yaratacak. Demokrasi güçlerinin birliği ve mücadelesi demokrasiyi getirecektir. Diğer partilerin ise konumundan yararlanılabilir. Egemen sınıfların arasındaki çelişkilerden yararlanılabilir. Bu partiler demokrat olmazlar, demokrasiden yana olmazlar ama demokrasi güçlerinin oyunu almak için, Kürtlerin oyunu almak için bazı demokratik söylemlerde bulunabilirler, yumuşak söylemlerde bulunabilirler. Demokrasi güçleri de Kürt halkı da bunlardan yararlanabilirler. Bunlardan yararlanarak demokratikleşme mücadelesinin alanları genişletilebilir, zeminini genişletebilir. Bu yönüyle demokrasi güçleri esas olarak kendi örgütlerinin, birliklerinin dayanışmalarının ve yürütecekleri mücadelenin demokrasiyi getireceğini bilmeleri gerekiyor. Evet bu seçimde AKP-MHP iktidarını geriletme önemli bir şeydir ama, bu seçimle birlikte hemen doğrudan demokratikleşme gerçekleşmeyecektir. Bu seçimle AKP'nin, MHP'nin yenilmesiyle demokrasi güç-

lerinin mücadele imkanları artacaktır. Eğer etkili mücadele verilerse Türkiye'nin demokratikleşmesi mümkün hale gelecektir. Türkiye'deki seçime de demokratikleşme mücadelesine de böyle bakmak gerekir.

AKP iktidarı, tabii ki seçimi kazanmak için hile yapacak, oy çalacak, sandıkları bir yerden bir yere taşıyacak, bütün bunlarla HDP'yi baraj altında tutmaya çalışacaktır. Zaten bu seçim, HDP'yi baraj altında tutma saldırısıyla, HDP'yi barajın üstüne çıkarma, HDP'nin barajı yıkması seçimi olacaktır. Esas olarak HDP'yi baraj altında bırakmak isteyenlerle, barajı yıkmak isteyenler arasındaki mücadele olarak geçecektir. AKP iktidarının Yüksek Seçim Kurulu'yla işbirliği yaptığı da açıktır. Yüksek Seçim Kurulu'nun bir çok HDP adaylığını düşürmesi söz konusudur. Bunlar kesinlikle seçilmiş adaylardır. Colemêrg'ten Batman'dan düşürmüştür. Turgut Öker'in ki düşürülmüştür. Aslında böylelikle bu-

bir demokratikleşme projesi ortaya konulmamıştır. Bu bakımdan, bu güçlerin de tabii ki eleştirilmesi gerekiyor. Fakat esas olarak bu dönemde AKP iktidarını teşhir etmek, Erdoğan'ı teşhir etmek ve bu temelde muhalefeti güçlendirecek, HDP'nin barajı aşmasını sağlayarak AKP'yi geriletme hedeflenmelidir.

Demokrasi güçleri doğru bir programla yeni Türkiye'nin yönetilmesine talip olsunlar

Temel strateji AKP'yi geriletme anlamındadır. Çünkü, AKP savaş politikası izliyor. MHP'yle birlikte, faşist saldırıganlık içindedir. Geçmişte Ergenekon davasında yargılanan bir kısım Kürt düşmanı çevreleri de yanına almıştır. Bu bakımdan Erdoğan'ın kaybetmesi, AKP'nin kaybetmesi bu savaş politikasının kaybetmesidir, demokrasi düşmanı politikasının kaybetmesidir. İçeride ve dışarıda herkesle gerilim çatışma politikasının kaybetmesidir. Bu da demokrasi güçlerinin başarısı anlamına gelecektir. Bu yönüyle Bakurê Kurdistan ve Türkiye'de faşizme karşı mücadeleyi seçim döneminde daha geniş toplumsal kesimlere gidecek biçimde yürütmek gerekiyor. Önceden de faşizme karşı mücadele vardı ama, bu seçim sürecini de faşizme karşı mücadeleyi toplumsallaştırma temelinde değerlendirmek gerekiyor. Bu seçim sürecini anti-faşist güçlerin, faşizme karşı mücadele eden güçlerin doğru değerlendirmesi gerekiyor. Eğer doğru değerlendirilirse seçim sürecinde toplumun, halkın dayanıklılığı, dikkati, demokrasi güçlerini destekleme doğrultusunda olabilir. Bu ortamda, başka zamanlarda teşhir edilmeyen AKP iktidarı teşhir edilebilir. Başka ortamda anlatamadığımız demokratik programımızı, demokrasi anlayışımızı, özgürlük anlayışımızı bu ortamda halklara ve toplumlara daha iyi anlatabiliriz. Bu açıdan faşizme karşı mücadeleyi demokrasi, mücadelesini bu seçim sürecinde daha güçlü bir biçimde yürütebiliriz. Seçim sürecinin yarattığı imkanları, fırsatları, havayı faşizme karşı mücadele ve demokrasi güçlerinin faşizm karşısında etkin hale gelmesi biçiminde yürütebiliriz. Bunun imkanları fazlasıyla vardır. Gerçekten de AKP'nin MHP'nin düşünmediği bir biçimde AKP-MHP iktidarına karşı toplumsal bir hareketlilik, bir toplum duruşu, halkların duruşu ortaya çıkmıştır. Halkların AKP-MHP faşizminden kurtulma zihniyeti ve bunun toplumsal hareketliliği ortaya çıkmıştır. Bunu değerlendirmek gerekmektedir. Demokrasi güçleri için, devrimci güçler için bu tarihi bir fırsattır. Zaten AKP iktidarı, Türkiye'yi yönetemediği için, yönetme sorunu yaşadığı için erken seçim kararı almıştır. Türkiye halkları da, Kürtler başta olmak üzere demokrasi güçleri ve diğer tüm toplumsal kesimler AKP iktidarı altında yönetilmek istemiyor. Artık, mevcut yönetim anlayışını kabul etmiyor. Bu aslında yönetenlerle yönetilenler arasındaki bir krizi ifade ediyor. Eğer demokrasi güçleri bu süreci doğru yönetirlerse, halklar ve demokrasi güçleri daha en başta seçim ile birlikte AKP faşizmini yenilgiye uğratacak. Yeter ki demokrasi güçleri, AKP-MHP faşizmini yenilgiye uğrattıktan sonra doğru bir demokrasi programıyla yeni Türkiye'nin yönetilmesine talip olsunlar. Türkiye halkları buna hazırdır. Biz 24 Haziran seçimlerinde AKP'nin yenilgiye uğratılacağına, 25 Haziran sabahı Türkiye'nin yeni bir umuda, yeni bir demokratikleşme sürecine uyanacağına inanıyoruz.

Kürtler, varlığını ve özgür yaşamını günlük ve anlık süren direniş içerisinde gerçekleştiren bir halk olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla direniş, var olmanın ve özgür yaşamının esasıdır.

Efrîn Direnişi de, Efrîn halkının, Rojava Kürtlerinin, Kürdistan'ın dört bir yanı ve yurtdışındaki Kürt halkının var edici ve özgür yaşamının temel gücüdür. Varlığının ve özgürlüğünün ruhu, bilinci, iradesi ve eylemidir. Kürdistan'da direnmek değil, direnmemek tehlike oluşturmaktadır.

Teslimiyet ve ihanet Kürt varlığına ve özgürlüğüne zarar veren durumlar olmaktadır.

2018 yaz hamlemizi Önderlik ve şehitler çizgisinde doğru ve güçlü geliştirelim

PKK Yürütme Komitesi

Hareket ve halk olarak yeni bir şehitler ayına girmiş bulunuyoruz. 41. şehitler günümüzü ve şehitler ayımızı yaşıyoruz. 41 yıldır Önderlik gerçekleştirmemizi sağlayan, bizi eğitip örgütleyerek fedai çizgisinde Özgürlük Mücadelesi'ne sevk ederken, temel güç kaynaklarımız kahraman şehitlerimiz oluyor. 41. Mayıs ayını bu temelde yaşıyoruz ve 42. şehitler yılında da Önderlik ve şehitler çizgisinde daha doğru ve güçlü bir biçimde Özgürlük Mücadelemizi her alanda yürüteceğiz. Bu temelde şahadetinin 41. yıldönümünde büyük şehidimiz, Partimizin kurucularından, Önder Apo'nun "Benim gizli ruhum gibiydi" dediği Haki Karer Yoldaş'ı ve onun şahsında tüm Özgürlük Mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. 42. şehitler yılında da izlerinde yürüyeceğimizin, Önderlik çizgisinin daha doğru anlayışı ve uygulayışı olacağımızın, anılarını yaşatma ve amaçlarını başarmak için Apocu çizgide ne gerekiyorsa onu yapacağımızın ve mutlaka kazanacağımızın kararlılığı ve inancındayız.

Zafere kilitlendik

Özgürlük Hareketi olarak 41. şehitler ayına her konuda kendimizi yeniden kararlaştırmış olarak giriyoruz. Çağın Efrîn Direnişi temelinde kış mücadelemizi geride bırakırken, 2018 yılı yaz hamlemize, yoğun ve güçlü bir biçimde başlarken, zafere kilitlendiğimizi ifade edebiliriz. Bu anlamda Kürdistan Özgürlük Hareketi olarak 41. şehitler ayına ve bu temelde 2018 yaz hamlesine daha çok netleşmiş, kararlaştırmış ve kendini planlamış olarak girdiğimiz tartışmasız bir gerçektir. Bunun sonuçları da önümüzdeki aylar içerisinde Kürdistan'ın dört bir yanından ve yurtdışında Hareket ve halk olarak yürüteceğimiz başarılı mücadeleyle ortaya çıkacaktır. 2018 yılını büyük savaş ve zafer yılı, büyük devrim yılı ve mutlaka kazanma

yılı yapacağız. Bu temelde AKP-MHP faşizminin yıkılışına, Kürdistan Özgürlük Devrimi öncülüğünde Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesine tanık olacağız. Kuşkusuz sadece tanık olarak da kalmayacağız, böylesi tarihi gelişmelerin yaratıcısı, öncüsü, öznesi, militanları olarak rolümüzü her alanda başarıyla oynayacağız.

Saldırının birinci hedefinin Önderlik olduğu açık bir gerçektir

Tahmin edileceği gibi gündemimizin merkezinde bulunan konu, Önder Apo'nun durumu ve zaman zaman basın-yayın organlarına yansıyan çeşitli söylentilerdir. Çünkü, çok değişik biçimlerde farklı basın-yayın organları aracılığıyla zaman zaman Önder Apo'ya ilişkin bilgiler ortaya atılmaktadır. Dahası, üç yılı aşkın süredir İmralı'da mutlak tecrit uygulanmakta, Önder Apo ve İmralı'da bulunan diğer tutsak yoldaşlarla herhangi bir görüşmesi ve iletişimi olmamaktadır. Dolayısıyla bütün bunlar fedai militanlar ve yurtsever halk olarak hepimiz üzerinde büyük öfke ve tepki yaratmakta, gerçek durum merak konusu olmaktadır.

Bu çerçevede öncelikle şunu ifade etmeliyiz ki; Önder Apo'yla 5 Nisan 2015 tarihinden sonra sadece 11 Eylül 2016 günü kardeşinin yaptığı görüşme dışında hiçbir görüşme olmamış, doğrudan ve dikkate alınabilir ciddi hiçbir bilgi ulaşmamıştır. 20 Temmuz 2016 OHAL darbesi öncesi mektuplar yoluyla alınabilen sınırlı bilgiler de darbeden sonra tümüyle kesilmiştir. Sadece zaman zaman çok dolaylı ve fazla dikkate alınamayacak türden bilgiler ulaşmaktadır ki bunların da yapımıza ve halkımıza iletilmesine sanki gerçekten bilgi alınıyor gibi bir yaklaşım ve değerlendirme içine girilmesine gerek duyulmamaktadır. Basın yoluyla kamuoyuna sunulan bilgilendirmelerin hemen tamamına yakını psikolojik özel savaş kapsamında ve esas olarak Hare-

ketimizi ve halkımızı etkilemeye, AKP-MHP faşist soykırımcı saldırılarına karşı Özgürlük Mücadelemizi zayıflatma amacına dönüktür. Bu gerçeği tüm yapımızın, halkımızın ve dostlarımızın bilmesi, dikkate alarak doğru değerlendirmesi ve psikolojik savaş oyunlarına gelmemesi gerekir.

Diğer yandan, faşist soykırımcı topyekun saldırının birinci hedefinin Önderlik olduğu açık bir gerçektir. Bu temelde İmralı'da mutlak tecrit uygulanmakta, yoğun bir psikolojik baskının yaşandığını tahmin etmek zor olmamaktadır. Faşist Tayyip Erdoğan'ın sözlü saldırılarının büyük bir kısmının doğrudan Önder Apo'yu hedeflediğini anlamak zor değildir. Dolayısıyla sömürgeci-soykırımcı TC faşizmiyle Hareketimiz ve halkımız arasında süren topyekun savaşın en kapsamlı ve derinlikli biçiminin İmralı'da yaşandığı, AKP-MHP faşizminin mutlak tecrit ve baskı uygulamalarını burada derinleştirdiği, tüm bunlara karşı tarihin en büyük direnişini vererek, Önder Apo'nun Özgürlük Mücadelemize doğrudan öncülük ettiği tartışmasızdır.

Bu temelde tarihin en büyük özgür insan direnişi olan İmralı Direnişi'ni selamlarken, Önder Apo'nun özgür yaşam ve çalışır koşullara ulaşması için her alanda Özgürlük Mücadelemizi çok daha yaratıcı, zengin mücadele yöntemleriyle geliştirmemiz ve başarıya ulaştırmamız gerektiğini bir kere daha vurguluyoruz. Bu çerçevede yürütülen her türlü mücadele ve eylem kampanyalarını selamlayarak, bunların daha örgütlü, bütünlüklü ve etkili bir biçimde geliştirilmesi gerektiğini belirtiyoruz.

Çağın Direnişi'ne dar ve yüzeysel yaklaşmamak gerekir

Görüldüğü gibi Kürdistan ve Ortadoğu'da Üçüncü Dünya Savaşı'nın daha çok derinleşip yaygınlaştığı ve çok karmaşık ve yoğun gelişmelerin yaşandığı bir ortam gerçekliği mevcut.

Özellikle Efrîn Direnişi'nin aydınlatıcılığı temelinde çok kapsamlı bir siyasi ve askeri faaliyet yürütülmektedir. Hareket ve halk olarak önümüzdeki haftalar ve aylarda gerçekleştirmemiz gereken ideolojik, siyasi ve askeri mücadele görevleri mevcuttur. Kuşkusuz Rojava Özgürlük Güçleri, Çağın Direnişi'ni tüm yönleriyle çok daha kapsamlı bir biçimde değerlendirecek ve zengin derslerini çıkartarak önümüzdeki direniş sürecine taşıyacaktır. Biz bunun gerçekleşeceğine yürekte inanıyoruz. Çünkü, 20 Ocak 2018 tarihinde sömürgeci-soykırımcı TC faşizminin işgalci saldırılarıyla başlayan ve tam iki ay boyunca tarihin en büyük kahramanlık direnişi biçiminde süren Efrîn Direnişi'nin ve savaşının tarihsel ve güncel olarak ortaya çıkardığı yeni gerçekliklerin çok büyük bir aydınlatıcı özelliği vardır. Bu büyük mücadelenin dersleri Kürtler açısından olduğu kadar tüm insanlık için de son derece öğretici ve yol göstericidir. Dolayısıyla herkesin söz konusu dersleri çıkarması ve kendine kılavuz yapması gereklidir.

Efrîn'e saldıran sadece sömürgeci-soykırımcı TC faşizmi değildir

Özgürlük Hareketimiz, Çağın Direnişi'ne böyle yaklaşmış ve Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin başarısı için gereken dersleri çıkartmaya çalışmıştır. Kuşkusuz Çağın Efrîn Direnişi'ni değerlendirirken dar ve yüzeysel yaklaşmamak ve de ucuz konuşmamak gerekir. Çünkü; iki ay boyunca tankı, topu, helikopteri ve uçağıyla Efrîn'e saldıran sadece sömürgeci-soykırımcı TC faşizmi olmamış, tüm dünya ve bölge gerici yani kapitalist modernite sistemi söz konusu saldırının yanında veya arkasında durmuştur. Öncelikle bu saldırının kapsamını ve güçlerini doğru görmek ve ifade etmek gerekir. Yüzyıl önce Kürdistan'ı bölüp-parçalayan, Kürtleri yok sayarak tasfiye etmek isteyen iktidarcı-devletçi sistem

ve kapitalist modernite düzeni tümüyle böyle bir saldırının içinde olarak Kürdistan'a dayatılan soykırımın nasıl bir küresel ve bölgesel plan olduğu gerçeğini bir kere daha ortaya koymuştur. Söz konusu saldırıyla adeta yirmi yıl önce Önder Apo'ya yöneltilen Uluslararası Komplo yeniden diriltilmeye ve uygulanmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla adeta baştan itibaren, kuşatılmış bulunan Efrîn halkının sadece özgürlük güçleri ve çıplak yüreğiyle geliştirdikleri direnişe karşı işgalci ve soykırımcı TC saldırıları, küresel, bölgesel ve yerel düzeyde tüm gerici arkasına alan bir saldırı olarak gerçekleşmiştir ki, öncelikle bu durumun çok iyi görülmesi ve anlaşılması gerekir.

Diğer yandan saldırının bu kadar kapsamlı ve vahşi olmasına karşı Efrîn halkı ve Özgürlük Güçleri baştan itibaren insanlık tarihinin en büyük ve en kahramanca direnişlerinden birisini iki ay boyunca Efrîn topraklarını doğrudan savunarak vermiştir. Unutmayalım ki, Efrîn'i işgal saldırılarını planlayıp yürüten faşist Tayyip Erdoğan, "üç saatte, olmazsa üç günde, en fazla bir hafta içerisinde Efrîn'i tüm den fetihedeceği" iddiasında bulunmuş ve bunu sürekli dile getirmiştir. Kuşkusuz bu sözler sadece propaganda amaçlı olmamış, bunun gerektirdiği bir askeri, siyasi ve diplomatik saldırı içinde olunmuştur. Doğrudan sivil halkı hedefleyen vahşi askeri saldırılar yanında, Türkiye'nin bütün imkanları peşkeş çekilerek en karşı olduğu güçlerden bile destek almayı gerçekleştirmiştir. Saldırılı Rusya, İran ve Suriye yönetimleriyle birlikte kararlaştırmış, saldırı boyunca bu cephenin aktif desteğini almıştır. Diğer yandan ABD ve Avrupa devletleri de gizliiden söz konusu saldırı kararına katılarak, açtıktan ise "Yapabileceğimiz bir şey yok" sözleriyle durumu savunmaya çalışarak faşist-soykırımcı TC saldırılarına şu veya bu biçimde destek vermiştir. Şimdi daha iyi açığa çıkmaktadır ki bazı işbirlikçi-hain çevreler de

Kürt soykırımını başarıya götürmeyi hedefleyen böyle bir vahşi saldırının içinde olmaktan, celladına hizmet etmekten geri durmamıştır.

İşte Çağın Efrîn Direnişi böyle kapsamlı ve vahşi saldırganlığa karşı gerçekleşmiştir. Efrîn halkı ve Özgürlük Güçleri bu denli vahşi ve kapsamlı bir faşist-soykırımcı saldırıya karşı iki ay boyunca Efrîn'i karış karış, parça parça savunmuş, iki ay sonra da işgalci-soykırımcı saldırılara karşı özgürlük direnişini gerilla tarzıyla yürütmek üzere mücadeleyi yeni bir tarza dönüştürmüştür.

Unutmayalım ki; Kürt halkını beş bin yıldır gelişen işgalci ve imhacı saldırılar karşısında var eden söz konusu kahramanlık direnişi olmuştur.

Kürtler, varlığını ve özgür yaşamını günlük ve anlık süren direniş içerisinde gerçekleştiren bir halk olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla direniş, var olmanın ve özgür yaşamının esasıdır. Efrîn Direnişi de Efrîn halkının, Rojava Kürtlerinin, tüm Kürdistan ve yurtdışındaki Kürt halkının var edici ve özgür yaşamasının temel gücüdür. Varlığının ve özgürlüğünün ruhu, bilinci, iradesi ve eylemidir. Kürdistan'da direnmek değil,

güncel maddi gelişmeler temelinde olayları ve direnişi ele alan yaklaşımlar aşarak, Çağın Direnişi, tarihsel ve küresel bir bakış açısıyla ele alınmalıdır. Rojava Devrimi ve Kürdistan Özgürlük Mücadelesi içerisindeki tarihi yerini, anlam ve önemini tüm yönleriyle görüp bilince çıkarabilmek gerekir. Bu temelde ele aldığımızda, büyük kahramanlıklarla dolu olan bu tarihi direnişin hazırlık, yürütülüş ve geri çekilme süreçlerinde yaşanmış ciddi hata ve eksikliklerinin de olduğu bir gerçektir. Savaşın önceki hazırlıkların içerdiği yetersizlikler ile direniş sürecinde yaşanan siyasi ve

Reqa Zaferi'nin sonuçları doğru ve yeterli değerlendirilememiştir

Yine gidişat içerisinde çok açık ve net bir biçimde görülmüştür ki, Rojava ve Suriye özgürlük ve demokrasi güçleri içerisinde son derece dar, yüzeysel ve benmerkezci bir bakış açısı oluşmuştur. Öyle ki, adeta Suriye ve Rojava'yı Üçüncü Dünya Savaşı'nın merkezi olarak gören, dolayısıyla çözümün bu alandan geleceğine ve onun da zamanının geldiğini değerlendiren yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Bu anlamda

modernite güçlerinin kendi iç çelişkilerini geçici de olsa erteleyerek, kendi içlerinde ittifak ve birlik yarattıkları Ekim Devrimi ve Sovyetler Birliği karşısında aldıkları tutum ve tavırla net bir biçimde görülmüştür.

Reqa Zaferi'nin, Kürdistan Özgürlük Devrimi'yle Demokratik Suriye Devrimi'ni güçlü bir gelişmeye götürmesi, söz konusu zaferin Suriye ve Ortadoğu'da güçlü bir Demokratik Modernite hamlesi olarak ortaya çıkması, Efrîn'e dönük saldırıda kapitalist modernite güçlerini TC işgalciliğine destek verir bir noktaya getirmiştir. Bunun önceden yeterince öngörülemediği, dolayısıyla ideolojik çizgi temelindeki bakışta yaşanan yetersizlikler, zamanında yeterli hazırlık yapmayı, bunun gerektirdiği diplomatik ve siyasi çalışmayı yürütmeyi zayıf bırakmıştır. Aynı zamanda politik-askeri mücadele çerçevesinde kapitalist modernite güçlerinin kendi içerisindeki yarılma ve bu temelde gelişen çelişki ve çatışmalar karşısında politik çizgi olarak durma ve buna göre bir yaklaşım göstermede de pratik olarak zayıflıklar yaşanmıştır. Her ne kadar politik anlayış düzeyinde üçüncü politik çizgi olarak var olma ve mücadele etme sürekli dilendirilip, esas alınmaya çalışılsa da pratik uygulamada hatalar yapılmış, taraflara dönük ilişki ve mücadele dengeli ve yeterli bir biçimde yürütülemediği.

Önder Apo'nun teorik ve stratejik analizleri yeterince anlaşlamamıştır

Yine aşırı derecede dengeleri gözetip, hatta ona dayanmaya çalışan bir yaklaşımın var olduğu ortaya çıkmıştır. Oysa bağımsız bir devrimci ideolojik çizgi olarak dengeleri gözetken ama hiçbir biçimde onlara dayanmayan bir politik yaklaşımı esas almak zorunludur.

Söz konusu yaklaşım darlığı ve yüzeyselliği sonucunda örgütsel yapıda parçalılık, topyekun savaşa göre kendini örgütlememe, faşist TC sömürgeciliğinin söz konusu saldırıları yapabileceğine ihtimal verememe, kapitalist modernite güçlerinin devrim karşısında birleşebileceğini öngörememe, Rojava'yı Kürdistan genelinden, Suriye'yi Ortadoğu ve dünyadan kopartarak tek başına ve erkenden bu alanlarda siyasi çözümün gerçekleşeceğini sanma gibi hata ve eksiklikler yaşanmış ve bunlar da direniş imkan ve fırsatlarının yerinde ve zamanda doğru tarz, üslup ve yeterli tempoyla kullanılmasını önlemiştir. Şunu kabul etmek gerekir; eğer Önder Apo'nun geliştirdiği teorik ve stratejik analizler tarihsel ve küresel boyutlarıyla doğru, tam ve yeterli anlaşılmış, buna göre ortaya çıkan devrimci imkan ve fırsatlar baştan itibaren doğru değerlendirilerek direniş bu temelde sürdürülmüş olsaydı kuşkusuz sonuçlar çok farklı olacaktı. Değil TC'nin bu biçimde Efrîn'e girip işgal etmesi, aslında sömürgeci-soykırımcı TC faşizmi tarihinin en büyük yenilgisini Efrîn'de alacak, TC faşizmi Efrîn'de tarihe gömülecekti. Bunun için yeterli imkan ve fırsatlar vardı. Hiç kimse imkan ve fırsatın azlığından ya da faşist düşmanın güçlüğünden söz etmemeli, mevcut durumu oraya dayandırmamalıdır. Evet, düşman saldırıları kapsamlı ve vahşi olmuştur. Birbirleriyle çatışan güçler, TC'nin, Efrîn'in işgal saldırılarına destek vermişlerdir. Rusya ile ABD, İran ile TC Efrîn'in işgal saldırısında ortak cepheye yer alabilmişlerdir. Yine her türlü vahşi saldırı araç ve yöntemleri sivil halkı hedeflemek temelinde kullanılmıştır.

Bunlar birer gerçektir ve önemli hususlardır. Ancak kesinlikle belirleyici değildir. Doğru ve derinlikli bir anlayış ile bakılabilmeyi olsaydı, kapitalist mo-

Bu direniş, beş bin yıldır iktidarcı ve devletçi sistemin Kürdistan'a yönelttiği, yüzlerce işgalci saldırı karşısında Kürt halkının var olmak ve özgür yaşamak için sürdürdüğü direnişin bir devamı ve en son halkası olmuştur. Bu direniş, iki yüz yıldır Osmanlı ve TC işgalci saldırıları karşısında milyonlarca şehit vererek direnen Kürt halkının son büyük direnişi olarak gerçekleşmiştir. Bu direniş Şengal ve Kobanê Direnişi'nin, Cizre ve Sûr Direnişi'nin doğrudan bir devamı olarak gerçekleşmiştir.

Kürdistan'da direnmek değil direnmemek tehlike oluşturmaktadır

QSD Komutanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre; söz konusu direniş içerisinde, bin civarında özgürlük savaşçısı ile beş yüz civarında sivil insan şehit düşmüştür. Söz konusu direnişin binlerce yaralı vardır ve yüz binlerce insan evinden, köyünden, mahallesinden, yerinden-yurdundan sürgün edilmiştir. Efrîn'de sömürgeci-soykırımcı saldırıya karşı Özgürlük Güçleri'yle halk birlikte direnmiş, başta tüm Kürdistan halkı ve Özgürlük Güçleri olmak üzere, bölge ve dünyada tüm devrimci-demokratik güçler söz konusu direnişin yoğun ve etkili bir biçimde desteklemiştir. Efrîn'de yaşanan savaş ve Efrîn halkının direnişini değerlendirirken öncelikle işte bu durumları dikkate almak ve öne çıkarmak gerekir.

Hem saldırının kapsamını, derinliğini ve soykırımcı amaçlarını doğru ve derinlikli değerlendirmek hem de buna karşı iki ay boyunca Efrîn topraklarında karış karış, çıplak yürekle gösterilen kahramanca direnişin anlamını ve önemini iyi bilmek gerekir. Bu direniş, beş bin yıldır iktidarcı ve devletçi sistemin Kürdistan'a yönelttiği, yüzlerce işgalci saldırı karşısında Kürt halkının var olmak ve özgür yaşamak için sürdürdüğü direnişin bir devamı ve en son halkası olmuştur. Bu direniş, iki yüz yıldır Osmanlı ve TC işgalci saldırıları karşısında milyonlarca şehit vererek direnen Kürt halkının son büyük direnişi olarak gerçekleşmiştir. Bu direniş Şengal ve Kobanê Direnişi'nin, Cizre ve Sûr direnişlerinin doğrudan bir devamı olarak gerçekleşmiştir. Kürt halkının inkarcı ve imhacı zihniyet ve siyasete karşı Önder Apo öncülüğünde geliştirdiği varlık ve özgürlük direnişinin en kapsamlı ve güçlü bir uygulanması, en son halkası olarak ortaya çıkmıştır.

direnmemek tehlike oluşturmaktadır. Teslimiyet ve ihanet Kürt varlığına ve özgürlüğüne zarar veren durumlar olmaktadır. Direniş, Kürt halkını ve ederek özgür yaşatırken, direnmemek teslimiyete ve ihanete sürüklenmek, her türlü yok oluşu ve tarihten silinmeyi getirmektedir. Dolayısıyla her türlü bedel ödenerek Efrîn halkının gösterdiği direniş, kendisini sürekli var edeceği gibi Kürt halkının da var olma ve özgür yaşama iradesi ve gerçekliği olarak her zaman yaşayacaktır.

Çağın Direnişi, tarihsel ve küresel bir bakış açısıyla ele alınmalıdır

Çağın Efrîn Direnişi'ni tartışıp, değerlendirirken özellikle bu yönler üzerinde durmak, direnişin siyasi-askeri boyutlarıyla tarihsel anlamını ve önemini yine ortaya çıkardığı tarihi kazanımları tüm boyutlarıyla görmek gerekir. Kuşkusuz söz konusu direnişin her safhasında ciddi hata ve eksiklikler yaşanmıştır ve bunların derslerinin çıkartılması da çok önemlidir. Ancak direniş içerisinde yaşanmış hata ve eksikliklerin doğru ve tam tespit edilmesi ve zengin derslerine vakıf olunabilmesi için öncelikle yaşanan işgalci saldırının kapsamını, direnişin tarihi anlamını ve açığa çıkardığı sonuçları doğru görmek, bu temelde bütünlüklü bir yaklaşımla ele almak gerekir. Söz konusu hata ve eksikliklerin doğru tespit edilmesi, derslerinin doğru ve yeterli çıkartılması açısından böyle bütünlüklü bir bakış açısı gerekli ve zorunludur.

Bu anlamda söz konusu direnişi değerlendirirken negatif bakış açısına kapılmamak, tek yanlı bakarak karamsar olmamak gerekir. Olaylara dar ve maddi bakış açısıyla yaklaşmanın böyle bir karamsarlığı ortaya çıkartma tehlikesi vardır. O bakımdan tek yanlı, dar ve

askeri hataların sonucunda, şehirde kısmen hazırlıkları yapılan direnişi sürdürmeden geri çekilmek gibi bir hata ve eksiklik gösterme durumunu da ortaya çıkarmıştır. Her aşamadaki hata ve eksiklikler zamanında görülüp, giderilemeyince ve bunlar üst üste eklenince sonuçta birçok direniş imkanının ve fırsatının yerinde ve etkili bir biçimde kullanılması mümkün olmamıştır.

Özgürlük Hareketimiz tüm bu pratik süreçleri bütünlüklü bir biçimde ele alıp, kapsamlı analizlere tabi tutarak, süreç boyunca yaşanmış hata ve eksiklikleri, onların nedenlerini ortaya çıkartarak aşılması için önemli bir düşünce gücü ortaya koymuştur. Bu temelde hem ideolojik mücadele ve propaganda çalışmalarında hem siyasi alan ve diplomatik faaliyetlerde ve hem de savaş tarz ve taktiklerinde önemli hata ve yetersizliklerin yaşandığı açığa çıkmıştır. Bu çerçevede bakıldığında, öncelikle dışımızdaki sistemi tam ve derinlikli anlamada yetersizliklerin yaşandığı, savaş siyasetten, siyaseti de ideolojiden kopuk ele alan yaklaşımların şu veya bu biçimde var olduğu ifade edilebilir. Beş bin yıllık iktidarcı-devletçi sistem ile onun kapitalist modernite aşamasını derinlikli ve bütünlüklü ele alma ve anlamada, bu çerçevede Önder Apo'nun geliştirdiği teorik analizleri tarihsel ve küresel boyutlarıyla yeterli düzeyde kavramada sorunların olduğu belirtilebilir. Bu çerçevede bilimsel olmayan, kendine göre ve niyetsel yaklaşımların fazlasıyla ortaya çıktığı görülmüştür. Kapitalist modernite sistemini tarihsel ve küresel boyutlarıyla ve kendi iç yapısı ve özellikleri çerçevesinde ele almak yerine, neredeyse kendim gibi gören ve ona göre yaklaşım gösteren anlayış ve tutumlar şu veya bu düzeyde pratik içinde ortaya çıkmaktadır.

faşist DAİŞ çetelerini yenilgiye uğratan Reqa Zaferi'nin sonuçlarını doğru ve yeterli değerlendirememişir. Hatırlanırsa Reqa Zaferi'nden sonra Suriye'de artık savaşın sona gittiği, siyasi müzakere sürecinin başlayacağı ve çözümün olacağı yönünde çeşitli çevrelerce değerlendirmeler geliştirilmişti. Efrîn savaşı göstermiştir ki, söz konusu anlayış ve değerlendirmenin etkileri şu veya bu ölçüde Rojava Özgürlük Güçleri'nde de açığa çıkmıştır. Suriye'de savaşın bittiği, artık siyasi çözümün olacağı ve bir siyasi statükonun oluşacağı, dolayısıyla bunun içerisinde yer almak gerektiği gibi gerçek olmayan yaklaşımlar öne çıkmış, bu da daha çok toplumsal örgütlenme ve askeri hazırlıklara ağırlık vermek gerekirken tersine diplomasiye ağırlık veren bir çalışma tarzını ortaya çıkarmıştır.

Suriye ve Rojava'da yaşanan çelişki ve çatışmalara hem ideolojik ve hem de politik yaklaşımda hatalar yaşanmıştır. Özellikle ideolojik bakımdan çatışan güçlerin, kapitalist moderniteyle Demokratik Modernite çizgisini olduğunu anlamada ve bu temelde Demokratik Modernite'nin gelişip-güçlenmesi karşısında kapitalist modernite güçlerinin kendi aralarındaki çelişkileri bir yana iterek, Demokratik Modernite güçlerine karşı zaman zaman birleşip ittifak yapabilecekleri varsayılmamış ve böyle bir öngöründe bulunulamamıştır. Üçüncü Dünya Savaşı'nda kapitalist modernite güçlerinin aralarındaki yarılma ve bu temelde gelişen çelişki ve çatışmalardan dolayı hiç uzlaşamayacakları, her zaman çelişki ve çatışma içerisinde kalacakları sanılmıştır. Evet, devrim ve özgürlük olmadı ve gelişmediği koşullarda kapitalist modernite sisteminin kendi iç çelişki ve çatışmalarının sürekli olduğu görüşü doğrudur. Fakat bilmeyiz ki, devrimin ve özgürlük alternatifinin geliştiği koşullarda ona karşı kapitalist

dermite içindeki en karşıt görünen güçlerin bile Özgürlük Devrimi karşısında birleşebileceği, TC'nin böyle bir saldırıyı yapabileceği öngörülebilirdi. Buna karşı söz konusu güçlerin bütünlüğünü parçalayacak, Efrîn'in bu tarzda kuşatılıp saldırıya uğramasının önleyici diplomatik çalışmaları geliştirilebilir, toplum bu temelde eğitilip örgütlenebilir, askeri hazırlıklar ve mevzilenme buna göre yapılarak, sonuç kesinlikle farklı kılınabilirdi. Bu anlamda hem ideolojik mücadele ve propaganda alanında hem şıaset belirleme ve diplomatik çalışmalar kapsamında hem de askeri-pratik mücadelenin hazırlık ve yürütülüşünde önemli hata ve eksiklikler ortaya çıkmıştır. Bunlar tesadüf ya da geçici değil, hatalı, yanlış anlayış ve kavrayış sonucu olmuştur. Tarihsel ve güncel gerçekliğin dar, yüzeysel ele alınışından, ideolojik ve politik çizgi temelinde tüm bunlara yeterli ve derinlikli bakamamaktan, ideolojik çelişki ve çatışmalarla, politik askeri çelişki ve çatışmaları bir ve aynı görmek ya da birbirine karıştırmaktan kaynaklanmıştır. Dolayısıyla tüm bunların görülmesi, pratikte yaşanmış hata ve eksikliklerin nedenlerini ortaya çıkartarak onları giderici bir tutumun ve özeleştiril sorgulamanın geliştirilmesi, bu temelde mücadelenin olumlu-olumsuz yönlerinin zengin derslerinin çıkartılarak önümüzdeki mücadele sürecinin başarısına dönüştürülmesi gereklidir.

Rusya'nın konumu, duruşu amaçlarını ve politik tarzı doğru anlaşılmalıdır

Efrîn savaşının aydınlatıcılığı temelinde güncel siyasi ve askeri durumu doğru ve derinlikli analiz edebilmemiz ve bu temelde tüm Kürdistan ve yurtdışında yürüteceğimiz ideolojik, politik, askeri mücadele görevlerini doğru ve yeterli bir düzeyde belirlememiz gereklidir. Bu anlamda Kürdistan ve Ortadoğu'da sürmekte olan Üçüncü Dünya Savaşı'nın geldiği aşamayı, kapitalizmin yaşadığı kriz ve kaos durumunu, bunun ortaya çıkardığı karmaşıklığı ve yoğunluğu, yine çelişki ve çatışma durumlarını, Efrîn savaşı ardından oluşabilecek olası çatışmaları doğru öngörerek, bunun gereklerine göre bir politik-askeri mücadele yürütme, örgütsel mevzilenme ve hazırlık yapma gereği vardır. Bu konuda özellikle dar ve tek yanlı bakış açısından uzak durmak, bütünlüklü, derinlikli ve çok yönlü bir bakış açısını sürekli esas almak önemlidir.

Dar ve tek yanlı bakıldığında bir yönüyle ABD-Avrupa cephesi karşısında Rusya, İran, TC cephesinin oluşması gibi bir durumun yaşandığı görülmektedir. Ama diğer yandan bakıldığında da, ABD-Rusya arasında sürekli ilişkilerin olduğu yine bu güçlerin çeşitli politikalarda birbiriyle uzlaştığı gözükmektedir. Bu nedenle de Üçüncü Dünya Savaşı'nın geldiği aşamada yaşanan politik-askeri olayları tek yanlı bakışla ele almak yetersiz olacaktır. Çok yönlü ve bütünlüklü bakarak, söz konusu ilişki ve çelişki durumunu doğru ve yeterli anlamaya ihtiyaç vardır. Evet, 28 yıldır yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı bir gerçektir ve bu savaş küresel sermaye güçleriyle Ortadoğu'nun ulus devletçi statükoculuğu arasında yaşanmaktadır. Daha somut ifade edilirse; ABD-Avrupa öncülüğündeki küresel sermaye güçleriyle, TC-İran öncülüğündeki ulus devlet statükoculuğu arasında yaşanan çok yönlü ve derinlikli bir mücadele olmaktadır. Ama bu demek değildir ki, bu güçler her zaman çelişki ve çatışma içindedirler ve hiçbir koşulda uzlaşamazlar ya da bir araya gele-

mezler. İşte, 25 Eylül 2017'de Başurê Kurdistan yönetiminin gerçekleştirdiği referandum karşısında uzlaşmışlardır. Hatta bu uzlaşmayı Irak devletinin Kerkük'e dönük saldırısı düzeyine de çıkarmışlardır. İşte, TC'nin Efrîn'i işgal saldırısı karşısında bir uzlaşma ve birlik ortaya çıkarmışlardır. Bazıları TC saldırılarına aktif destek verirken, bazıları da pasif destek vermiş ama bir bütün olarak küresel ve bölgesel düzeydeki kapitalist modernite güçleri söz konusu saldırının içinde yer almıştır.

Burada özellikle Rusya'nın duruşu ve konumu, yine izlediği politikalar önem taşımaktadır. Rusya kendi öncülüğünde de TC-İran ittifakını geliştirmeye, birçok bakımdan böyle bir ittifaka dayanarak ABD ve AB karşısında ekonomik, siyasi, askeri bir güç olmaya çalışsa da -ki bu temelde kendi güvenliğini sağladığı gibi enerji alanında da belli bir etkinlik ortaya çıkarmaktadır- birçok bakımdan ABD ve Avrupa'yla da ilişki ve uzlaşma içerisinde olduğu açık bir gerçektir. Rusya'nın stratejik ve taktiksel düzeyde özellikle enerji alanındaki ekonomik ticari yaklaşımlarıyla, Doğu Avrupa'daki güvenlikçi yaklaşımlarını doğru anlamak ve yakından takip etmek gerekli olmaktadır. Buradan bakıldığında çok fazla stratejik olmayan, günübirlik, taktik politikalar yürüten, taktik çıkarları için çok hızlı ve kıvrak politik değişiklikler yapan bir durumu yaşamaktadır. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz süreçte doğru politika belirleyerek etkili olmak isteyen tüm güçlerin Rusya'nın bu konumunu, duruşunu, amaçlarını ve politika tarzlarını doğru anlaması ve ona göre yaklaşım göstermesi zorunludur.

ABD ve AB devletleri, TC'yle ağıktan bir çatışmaya girmez

Diğer yandan her ne kadar günümüzde ABD-AB sistemi ve NATO ile yönetim düzeyinde belli bir çelişkiyi yaşıyor olsa da kapitalist modernite sistemi açısından Türkiye'nin bölgesel düzeyde çok önemli bir yeri ve konumu vardır. Deyim yerindeyse kapitalist modernite sistemi iki yüz yıldır Türkiye'yi hazırlamakta, Ortadoğu'daki politikalarını esas olarak bu güç üzerinden yürütmeyi esas almaktadır. Bu nedenle günümüzde Tayyip Erdoğan yönetimiyle önemli ilişkiler yaşıyor olsalar da, ABD ve AB devletlerinin TC'yle ağıktan bir çatışmaya girmeyeceği, iç çelişki ve mücadelelerinde her zaman dikkatli davranacakları, Türkiye'yi kendi etki alanlarında tutmak için her türlü çabayı harcayacakları tartışma götürmez bir gerçektir. Bu bakımdan günümüzdeki TC yönetimiyle, ABD ve AB devletleri arasındaki çelişki ve çatışmayı doğru anlamak, bunun önemini görmek ve değerlendirmek kadar içeriğini de bilip ona göre daha öngörülü ve yaratıcı politik yaklaşımlar göstermek zorunludur.

İran, bölgede etkili bir güç konumundadır

Aynı zamanda tek hedef konumunda bulunan İran devletinin de kendine özgü bir mücadele anlayışı, güç durumu ve etkinliği vardır. Evet, İran kapitalist modernite sistemi açısından ve ABD tarafından bir saldırı hedefi gibi görülse de aslında ekonomik olarak Avrupa Birliği'nin İran'la ilişkileri hiç de zayıf değildir. Diğer yandan mevcut İran yönetimi kendi güvenliğini bölgesel çelişki ve çatışmalarda gören, dolayısıyla savaş kendisi dışında yürütmeyi esas alan bir strateji izlemektedir. Bu konuda gerekli örgütlenmeleri yapmış, varolan imkanlarını seferber etmiş bulunmak-

tadır. Bu da İran'ı bölgesel düzeyde savaş yapan etkili bir güç konumuna getirmektedir. Dolayısıyla İran'la çelişki ve çatışma içinde olan güçler, bu durumu gözetmek ve değerlendirmek durumundadırlar.

Kısaca günümüzde ortaya çıkan hem ABD-Avrupa bloku ile Rusya-Türkiye-İran bloku biçimindeki cepheleşmeleri görmek, bunları siyasi-askeri mücadelede dikkate almak ama hem de söz konusu cepheleşmenin Birinci ve İkinci Dünya savaşlarındaki gibi birbirini yok edici bir çatışmaya dönüşmeyeceği gerçeğini de görmek önemlidir. Buna göre politik yaklaşımlar geliştirmek zorunludur. Dar ve yüzeysel bir yaklaşımla ya hep aralarındaki çelişki

ğın-Bahçeli faşist diktatörlüğü söz konusu durumu çok fazla abartmakta, moral ve psikolojik bakımından savaşı kaldıramaz duruma gelmiş Türkiye toplumunu bu temelde motive ederek, İran ve Rusya ile stratejik ittifak kurduğunu söyleyip, aldatarak savaşa dayanır kilmaya çalışmaktadır.

Evet, günümüzde özellikle her güç açısından farklı özelliği ve anlamı olan Rusya-Türkiye-İran ittifakını önemsemek, ciddiye almak, basit yaklaşmamak kesinlikle gereklidir. Söz konusu ittifak, hem Rusya için ekonomik ve güven açısından destek verici olmakta, hem İran'a bölge politikalarını yürütmeye büyük bir alan açmakta, hem de TC'ye özellikle Kürt soykırımını yürütmeye

Reqa Zaferi ve Efrîn Savaşı temelinde gelişen bölgedeki yeni siyasi ilişki ve askeri çatışmalar çerçevesinde ele alındığında Üçüncü Dünya Savaşı'nın, bölgesel düzeyde daha çok yayılıp derinleşeceği açık bir gerçektir. Mevcut haliyle ne ABD-Avrupa cephesinin, ne de Rusya-Türkiye-İran cephesinin söz konusu savaşı sona erdirme yaklaşımı, projesi ve iradesi söz konusu değildir. TC-İran cephesi zaten statükocudur.

ve çatışmayı görüp hiç uzlaşmaya-caklamış gibi bir kaniya kapılmak ya da aralarındaki ilişki ve uzlaşmalara bakarak var olan cepheleşmeyi bu temelde yaşanan çelişki ve çatışmaları önemsememek gibi bir duruma asla düşmemek gerekir. Bu noktada Rusya'nın çok kaygan ve güncel politika tarzını önemsemek kadar, ABD-AB sistemiyle bugünkü TC yönetimi arasında çelişki ve mücadeleyi de doğru görüp önemsemek gereği vardır.

Rusya-Türkiye-İran ittifakını ciddiye almak gereklidir

Unutmamalıyız ki; Sovyetler Birliği'nin var olduğu koşullarda ve ardından etkisinin devam ettiği 2000'lere kadar ki süreçte TC'nin, Özgürlük Hareketimize ve halkımıza dönük saldırılarını NATO sonuna kadar desteklemiş, hatta bu saldırıların planlayıcısı ve yürütücüsü olmuştur. Bu da TC devletine politik ve askeri bakımdan çok büyük bir güç vermiştir. Şimdi aralarındaki söz konusu çelişki ve mücadele nedeniyle bu düzeyde politik ve askeri destek alamaması sömürgeci-soykırımcı TC faşizmini ciddi bir biçimde zayıflatmaktadır. Ki, bu durum bizim açımızdan Kürt halkı ve Ortadoğu halkları açısından çok büyük bir önem ve değer arz etmektedir. Dolayısıyla ABD-AB ile TC arasındaki yarılmayı, bu temelde ortaya çıkmış çelişki ve mücadeleyi de önemsemek, dikkatle değerlendirmek, bunun daha da derinleşmesi için çaba harcamak gereklidir. İçine düştüğü böyle bir çelişki ve mücadele sonucu günümüz AKP-MHP faşizmi Rusya ve İran ile ilişkilerini geliştirerek söz konusu zayıflığı aşmaya çalışmaktadır. Kürt halkına ve Özgürlük Hareketimize karşı yürüttüğü faşist-soykırımcı saldırılarda Rusya ve İran ile geliştirdiği ilişkilerin yarattığı desteği önemli bir güç olarak kullanmaya çalışmaktadır. Bu durumun mevcut TC yönetimine kısmi bir güç verdiği tartışma götürmez bir gerçektir. Ancak Erdo-

ğnemli bir politik-askeri destek sağlamaktadır. Bunu görmemiz, bu temelde Rusya ve İran'ı etkileyerek söz konusu desteği zayıflatmaya çalışmamız önemli ve gereklidir. Ancak söz konusu ilişki ve ittifak taraflara ciddi güç vermekle birlikte bunun stratejik olması mümkün değildir. Dolayısıyla Erdoğan-Bahçeli yönetiminin Türkiye toplumunu kandırmak üzere söz konusu ittifakı stratejik ittifakmış gibi göstermeye çalışması doğru ve gerçekçi değildir. Bu durumun deşifre edilmesi gerekir. Güçlü bir ittifak olmakla birlikte tarihsel ve güncel çıkarlar bakımından Rusya ile Türkiye'nin mevcut burjuva kapitalist iktidarcı-devletçi sistem altında stratejik müttefik olmaları imkansız gibidir. Aynı şey İran ve Türkiye ilişkileri açısından çok daha fazla geçerlidir. Daha iktidar ve devlet sisteminin oluşumundan bu yana ortaya çıkan Doğu-Batı biçimindeki iç yarılmanın günümüzdeki temsilcilerinin İran ve TC olduğu açık bir gerçektir.

Dolayısıyla söz konusu ilişki ve ittifak taraflara güç verebilir ama stratejik ilişki ve ittifak düzeyine gelmesi, her koşulda birbirini destekler pozisyon kazanmaları mümkün değildir. O zaman iktidarcı-devletçi sistemin kendi iç mantığını, çelişkili ve çatışmalı yapısını ortadan kaldırması ve değiştirmesi gerekir ki, bu da mümkün olmadığına göre, o zaman söz konusu ittifak bir stratejik ittifak olamaz. Ancak taktik ilişki ve ittifak düzeyinde kalabilir. Bu durum güçlü bir taktik ilişki ve ittifak haline getirilerek taraflara güç ve destek de sağlayabilir.

Üçüncü Dünya Savaşı'nın derinleşerek süreceğini gösteren tespitler

Bütün bunlar temelinde şu tespitleri bir kere daha ifade etmekte yarar vardır; Reqa Zaferi ve Efrîn Savaşı temelinde gelişen bölgedeki yeni siyasi ilişki ve askeri çatışmalar çerçevesinde ele alındığında Üçüncü Dünya Savaşı'nın, bölgesel düzeyde daha çok ya-

şılıp derinleşeceği açık bir gerçektir. Mevcut haliyle ne ABD-Avrupa cephesinin ne de Rusya-Türkiye-İran cephesinin söz konusu savaşı sona erdirme yaklaşımı, projesi ve iradesi söz konusu değildir. TC-İran cephesi zaten statükocudur. Ve faşist ulus devlet sistemini olduğu gibi korumayı hedeflemektedir. Onların tüm derdi Kürtlerin irade kazanmasını engellemek, Kürt Özgürlük Mücadelesi'ni zayıf kılmaktır. Dolayısıyla yeni politikalar üretmeleri ve gelişme sağlamaları mümkün değildir. Tutucudurlar ve var olanı korumak için tüm güçlerini seferber etmektedirler.

Bunun karşılığı olarak küresel sermaye güçleri de her ne kadar çeyrek asrı aşan bir süredir Ortadoğu'ya çeşitli müdahalelerde bulunmuş olsalar da, çok güçlü sonuçlar ortaya çıkaramamış, başarı elde edememişlerdir. Var olanı yıkma-parçalama daha başarılı ve etkili değillerdir. Her ne kadar Arap aleminde ulus devlet diktatörlüklerinin bir bölümünün yıkılması belli değişikliklere yol açmış olsa da, dikkat edilirse yapıcı, inşa edici, yeni sistem yaratıcı bir konumları yoktur. Dolayısıyla küresel sermaye sisteminin de zafer kazanma, Üçüncü Dünya Savaşı'ndan bu temelde çıkma, yeni bir sistem oluşturma gücü söz konusu değildir. Mevcut iktidarcı-devletçi sistemin ve kapitalist modernite düzeninin yaşadığı kriz ve kaos sistemin kendisinin aşma gücü yoktur. Bunları aşmak ancak ve ancak Ortadoğu düzeyinde gelişecek bir demokratik devrimle mümkün olabilir. Böyle bir devrim olmadıkça kapitalist modernite sisteminin ve iktidarcı-devletçi güçlerin kendi iç çelişki ve çatışmalarını yaşayacakları, kaos ve kriz içerisinde çeşitli çatışma ve uzlaşmalarla mevcut sistemi yönetmeye çalışacağı açık bir gerçektir. Bu da ne tek başına bir çözümün ne de sorunlara kısa sürede bir siyasi çözümle savaştan çıkışın olmadığı gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

Bölgesel bir demokratik devrim gelişmedikçe Üçüncü Dünya Savaşı'nın sona ermesi ve insanlığın savaştan kurtulması mümkün görülmemektedir. Böyle bir devrim de hemen ve hızla gelişmediğine göre o halde Üçüncü Dünya Savaşı'nın bölgesel düzeyde daha çok yaygınlaşarak ve derinleşerek devam edeceği, böyle bir savaş içerisinde faşist ulus devlet statükoculuğu kendi varlığını korumaya çalışırken, küresel sermaye güçlerinin de kriz ve kaos içerisinde sistemi yönetmeye çalışacakları, sistemi tümünden aşmayı hedefleyen, alternatif bir güç olarak Demokratik Halk Devrimi gelişme gösterdikçe de buna karşı kendi aralarında uzlaşmalar yaratacakları açıkça görülmektedir. Dolayısıyla DAİŞ'i yenilgiye uğratan Reqa Zaferi, Üçüncü Dünya Savaşı'nın sonu olmadığı gibi Efrîn Savaşı da Üçüncü Dünya Savaşı'nın sonu değildir. Yine Kürdistan Özgürlük Mücadelesi açısından da bir sona gelmeyi ifade etmemektedir. Tam tersine savaşın Suriye'de, Rojava'da yine Irak'ta, İran'da, Türkiye'de yayılarak ve derinleşerek devam edeceğini görmemiz ve anlamamız gerekir. Bu nedenle bölgedeki olaylara ve gelişmelere parçalı ve dar yaklaşmak yanlıştır. Savaş bitecekmiş, siyasi çözüm olacakmış gibi ele almak yine hatalıdır. Mevcut haliyle Üçüncü Dünya Savaşı'nın sona ermesi ve siyasi çözüm sürecinin gelişmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Savaşın Kürdistan'da daha fazla merkezileşerek bölgemizde daha çok derinleşeceğini görmemiz, kabul etmemiz gerekir. Nitekim mevcut TC yönetimi de bu gerçeği gördüğü için Erdoğan-Bahçeli faşist ittifakıyla daha önceki devlet ve yönetim sistemlerinde önemli değişiklikler yapmış, Osmanlı

düzenindekine benzer bir biçimde savaşı ayakta kalmayı, savaşı sınır dışına taşıyarak iktidar ömrünü uzatmayı öngören bir politik stratejiyle hareket eder hale gelmiştir. Mevcut TC yönetiminin Ortadoğu'da yaşanan savaş gerçekleri ve gereklerine göre kendisini değiştirmeye çalıştığını, Kürt soykırımını bu temelde yürütmek ve sonuca götürmek istediğini görmemiz ve anlamamız gerekiyor. Bu anlamda AKP-MHP diktatörlüğünün geliştirdiği topyekun özel savaş saldırısını doğru anlamamız, eskiyle karıştırmayarak özelliklerini doğru görüp ona göre tutum geliştirmemiz gereklidir. AKP-MHP faşizmi, bölgede yayılan ve derinleşen savaş koşullarından da yararlanarak ve kendisini böyle bir savaşa göre örgütleyip bunun bir parçası haline getirerek, Kürt soykırımını gerçekleştirmek ve başarıya götürmek istemektedir.

Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün stratejisi

Bu temelde Uluslararası Komplô'ya benzer planlı bir saldırı geliştirme çabasıdır. Topyekun faşist özel savaş konseptiyle hareket etmektedir. Efrin'i işgal edip bütün Rojavayê Kurdistan'ı tehdit, Başika'ya asker yığıp Şengal'i ve Kerkük'ü tehdit etmesi, Bradost alanında 20 km ilerleyerek Qendil'e gideceğini söylemesi böyle bir plan ve stratejisinin var olduğunu ortaya koymaktadır. Uygular-uygulamaz, uygulama imkanı bulur ya da bulamaz bu ayrı bir konudur ama Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün bölgede yaşanan çelişki ve çatışmalardan yararlanarak Kürdistan'ı yeniden ele geçirmek istediğini göstermektedir. Fırsat bulursa ve gücü yeterse bunu yapmaya çalışacağı da açık bir gerçektir. Tabii bunu Kürt soykırımı temelinde yapmak istemektedir. Bu temelde tüm Kürt varlığını ve özgürlüğünü düşman görmekte ve hedef almaktadır. Ama başarılı olabilmek için de kendine işbirlikçi ve hain Kürtler yaratarak onları kullanmak istemekten de geri durmamaktadır. Bizim, Hareket ve halk olarak Kürdistan'ın dört bir yanında mücadele yürüten güçler olarak, işte Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün bu yeni stratejisini doğru görmemiz, anlamamız ve ona göre bir politik-askeri duruş ve mücadele geliştirmemiz zorunludur.

AKP-MHP faşist diktatörlüğü topyekun özel savaş konseptiyle hareket ediyor. O halde Hareket ve halk olarak bizim de topyekun direniş temelinde mücadele etmemiz gerekli ve zorunludur. AKP-MHP faşist diktatörlüğü, savaşı Rojava'ya ve Başûr'a kaydırıyor ve buraları işgal etme amacı güdüyor. O halde bizim de tüm bu alanlarda direniş yaymamız Bakur, Başûr ve Rojava'da bütünlüklü bir biçimde AKP-MHP faşist diktatörlüğünün saldırılarına karşı ortak, topyekun direniş geliştirmemiz gerekli ve zorunludur. AKP-MHP faşist diktatörlüğü, Özgürlük Hareketimizi ezme, tasfiye etme ve Kürt soykırımını başarıya götürme amacını her alanda geliştirdiği savaşla gerçekleştirmek istiyor. Bu yüzden Hareket ve halk olarak bizim de bu topyekun saldırıya karşı, devrimci halk savaşı stratejisi temelinde mücadele yürütmemiz, tüm ideolojik-örgütsel-politik çalışma ve mevzilenmemizi devrimci halk savaşının gereklerine göre düzenlememiz gerekli ve zorunludur.

Devrimci Halk Savaşı stratejisinin gereklerine göre yeniden yapılanmaya gidiyoruz

Özgürlük Hareketi tüm bu hususları değerlendirerek, başta Medya Savunma

Alanları olmak üzere Bakur, Başûr ve Rojava'daki tüm ulusal-demokratik çalışmaların örgütlenmesi, mevzilenmesi ve yeni dönem mücadelemizi bu esaslar üzerinden, Devrimci Halk Savaşı gereklerine göre düzenlemeyi gerekli görmüştür. Bu bakımdan Bakur'da, Başûr'da, Rojava'da, Mexmûr'da, Şengal'de, Medya Savunma Alanları'nda şimdiye kadar yürüttüğümüz çalışmaları, mevzilenme ve mücadele tarzını Devrimci Halk Savaşı stratejisinin gereklerine göre yeniden planlayıp ele almamız ve yeniden yapılandırmamız gerekmektedir. Her alan sürece böyle yaklaşmalı, kendi buldukları alanlarda mevcut mevzilenme, çalışma tarzı, örgütlenme ve mücadeleyi topyekun direnişin ve Devrimci Halk Savaşı'nın gereklerine göre yeniden yapılandırmalıdır. Kuşkusuz çalışmaları bırakmayacağız fakat bazılarını daraltacağız. Bazıları yürütülemezse durduracağız. Daha önemlisi, ideolojik-örgütsel-politik tüm çalışmaları Devrimci Halk Savaşı'nın gereklerine göre, onu yürütecek bir tarz, üslup ve mevzilenme ile yürüteceğiz. Buna göre kendimizi yenileyip, yeniden yapılandıracağız. Bu gerçeği tüm yapı görmeli, her alandaki Parti örgütlerimiz bunun bilincine derinden ulaşarak gecikmeden ama paniğe de kapılmadan söz konusu değişiklikleri planlı ve sistemli bir biçimde hızla gerçekleştirerek, sömürgeci-soykırımcı TC faşizminin topyekun saldırısına karşı Devrimci Halk Savaşı stratejisinde topyekun direniş yürüten bir örgüt ve halk haline kendimizi getirebilmeliyiz.

Sömürgeci-soykırımcı TC faşizmi,

Erdoğan-Bahçeli diktatörlüğü sadece demokratik siyasetle yıkılmaz, seçimle düşürülemez. Tepeden tırnağa silahlanmış ve çeteleşmiş bir güç ancak çok yönlü ve zengin mücadele yöntemlerini kullanan bir devrimci direnişle yıkılabilir. Bu bakımdan her türlü mücadele yöntemini faşist diktatörlüğe karşı kullanmak, tüm mevzilerde faşizme karşı direnmek, hiçbir mevziden geri çekilmemek, hiçbir direniş mevsimini küçük görmemek gereklidir.

topyekun özel savaş konsepti temelinde işte faşist-soykırımcı saldırı ve katliamları yoğunlaştırmasına, Rojava ve Başûr'a dönük işgalci saldırılarını gündemleştirmesine ve Uluslararası Komplô'yu yenilemeye, bu temelde Türkiye'nin bütün imkanlarını dış güçlere peşkeş çekmeye çalışmasına rağmen, tarihinin en zayıf dönemini yaşamaktadır. Öncelikle bu gerçeği de hepimizin tüm boyutlarıyla ve iyi görmesinde yarar vardır. Nitekim diktatör Erdoğan sık sık ayakta kalmaya çalıştıklarını, ölüm-kalım mücadelesi verdiklerini ifade etmektedir. Gece-gündüz demeden ve hiç kimseye güvenmeden bu kadar çaba harcama-sının, bir sokak kabadayısı üslubuyla herkese saldırıp hakaret etmesinin ardında bu gerçeklik yatmaktadır.

Ortada devlet denecek herhangi bir kurum, yasal ve anayasal düzen kalmamıştır

Aslında zayıflıklarını bu biçimde gizleyerek Türkiye toplumunu, gençlerini ve kadınlarını kandırmaya, dolayısıyla kendisini güçlü gösterip güven duyulmasını ve destek verilmesini sağlamaya çalışmaktadır. Yoksa kendisinin de

ifade ettiği gibi durumları tıpkı 2. Abdülhamit kişiliğine ve dönemine benzemektedir. Abdülhamit'ten sonra Osmanlı sistemi nasıl çöktü ve çözüldüyse Tayyip Erdoğan'ın yönettiği TC sistemi de onun gibi çöküş ve çözümlü süreci içerisindedir. Nasıl ki, Abdülhamit dönemine, "Boğazın hasta adamı" deniliyor idiye, şimdi de TC devletine dönük dış güçler aynı tanımları kullanmaktadır. Erdoğan-Bahçeli faşizminin bu kadar saldırgan ve katliamcı olması, onun güçlülüğünden değil, kesinlikle zayıflığından kaynaklanmaktadır. İçeride devlet sistemi tümünden dağılmış, ortada Tayyip Erdoğan ile Devlet Bahçeli'nin örgütlediği faşist çete sürüleri kalmıştır. Bugün devlet diye var olan, tıpkı Osmanlı döneminde var olduğu gibi üstte diktatörlük yapan tek kişi -ki bu şimdi Erdoğan-Bahçeli ikizleri olmaktadır- altında da Yeniçeri Ordusu gibi sağ-sola saldıran bir çete grubu vardır. Başta kadınlar ve gençler olmak üzere emekçi kesimlerle, aydınlarla, sanatçılarla, toplumun duygusu, düşüncesi olan, yaşam ve toprakla bağı olan tüm kesimleriyle bağı kopmuş, hepsine düşmanlık yapan bir faşist diktatörlük söz konusudur. Ordunun nasıl bir çözümlenme ve dağılması yaşadığını 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sürecinde de ve sonrasında da boynuna ipler takılarak sokaklarda sürdürülmesinde gördük. Kaldı ki savaş meydanlarında her gün görüyoruz; elinde teknik güç olmadan, teknik kullanmadan mevcut ordu gücünün herhangi bir çarpışma duruşu, tutumu, iradesi, inancı söz konusu değildir. Faşist çete sürüleri olarak güç

güç sahibi olması, dostluk ilişkileri geliştirmesi mümkün olamaz. İran'la sadece Kürt politikasında PKK'ye karşı mücadelede ilişki ve ittifak yapabilmektedirler. Onun dışında bölgesel düzeyde tam bir rakip konumdadırlar ve yoğun bir çatışma ve mücadeleyi yaşamaktadırlar. Benzer durum Kafkasya ve Orta Asya'da, yine Karadeniz'de Rusya'yla yaşanmaktadır. Dolayısıyla aslında en çok karşıt olanlarla şimdi ilişki kurarak, ayakta kalmaya çalışmaktadır.

Rus Çar'ının dediği gibi adeta, "Denize düşmüşler, yılanı sarılarak ayakta kalmaya, boğulmamaya çalışıyorlar." Tayyip Erdoğan yönetiminin İran ve Rusya'yla ilişkileri, onlara dayanarak ayakta kalmaya çalışması aynen yılanı tutunarak denizde boğulmama çabasını andırmaktadır. Bu bakımdan eğer faşizmin anladığı dille Devrimci Halk Savaşı stratejisinde dağda, ovada, şehirde etkili bir gerilla savaşı verilebilirse ve söz konusu savaş Türkiye'ye taşırılır, metropollere yayılabilirse, Erdoğan-Bahçeli diktatörlüğüne karşı olan tüm güçler, en genel anti-faşist demokrasi cephesinde birleşip faşizme karşı mücadeleye ederse ve bu mücadele Rojava ve Başûr'daki direnişlerle birleştirilirse, Erdoğan-Bahçeli diktatörlüğünün ömrü kesinlikle uzun olmayacaktır. 2018 yılı Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün yıkımını getirecek, sonu olacaktır. Bunu bildiği için ve her an yıkılma tehlikesini yaşadığı, hissettiği için, gizliden kendisini uzun süredir hazırlayıp, muhalefeti hazırlıksız yakalayarak 2019 Kasım'ında yapılması gereken seçimleri 24 Haziran 2018'e alarak seçimleri kazanmak, faşist diktatörlüğünü seçime gelmiş bir iktidar gibi maskeleyerek ömrünü uzatmak istemektedir.

HBDH adıyla yayılacak bir gerilla direniş, faşizmi can evinden vurur

Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün nasıl bir yıkım ve çöküş içerisinde olduğunun en açık kanıtı 24 Haziran erken seçimi olmaktadır. Yani seçimi bu biçimde baskın seçim olarak alelacele yapmaya çalışması, onun nasıl yıl sonuna kadar bile ömrünü sürdürmekte zorlandığını ortaya koymaktadır. Nitekim baskın seçimi gündeme getiren Devlet Bahçeli, "2019 Kasım'na kadar mevcut sistemin bu biçimde gitmesi imkansızdır" diyerek erken seçim önerisinin gerekçesini ortaya koymuştur. Yani faşist diktatörlüklerinin çöküş ve çözümlü içerisinde olduğunu, ömrünü uzatmakta zorlandığını, bizzat faşist Bahçeli ortaya koymuş ve itiraf etmiş bulunmaktadır. O halde demokratik Türkiye ve Ortadoğu devriminin öncüsü olan Özgürlük Hareketimizin de bu gerçeği bilerek ideolojik-politik-askeri karar ve planlarını geliştirmesi ve mücadelesini yürütmesi gereklidir. Her alandaki Parti yapıları ve örgütlerimizin bu gerçeği bilerek pratik çalışmalara, faşizme karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesine seferber olması, faşist diktatörlüğü yıkmak temelinde plan ve uygulamalarını geliştirmesi gereklidir.

Bu bakımdan özellikle gerilla güçlerinin tüm eyalet ve bölgelerde devrimci halk savaşının bütün inceliklerini tarzda, taktikte derinliğine geliştirerek yaratıcı bir biçimde uygulamaları, dağda olduğu kadar ovada ve şehirde de faşizme karşı etkin direniş geliştirebilmeleri kesinlikle faşizmi yenilgiye uğratacak, büyük bir zaferin yaratıcısı olacaktır. Savaş tüm cephelerde geliştirme, gece ve gündüz savaşına yetkince uygulama, düşman teknolojiye karşı gerekli tedbirleri alma, özellikle yaşam ve hareket tarzıyla düşman teknolojiyi boşa çıkartan bir ge-

rillaçılığı ortaya çıkartma, hedefleri çöğaltma, faşizmin tümünden hedeflenerek savaşı Türkiye devrimci güçleriyle ilişki ve ittifak halinde Türkiye ve metropollere yayarak onu kendi evinde, cephe gerisinde vuran bir pratiği ortaya çıkartma düzeyini geliştirme başarı için, zafer için kesinlikle gerekli olmaktadır.

Bu konuda Halkların Birleşik Devrim Hareketi biçiminde Türkiye'nin devrimci örgütleriyle geliştirdiğimiz mücadele ilişkisi ve ittifakı önemli bir örgütsel zemin sunmaktadır. Başta Karadeniz ve Akdeniz olmak üzere tüm Türkiye sahalarına, metropollere, Türkiye'nin kent ve kırsal alanlarına HBDH adıyla yayılacak bir gerilla direniş, Türkiye gençliğini harekete geçirerek, faşizmi can evinden vuran bir mücadeleyi kesinlikle ortaya çıkartacaktır. Benzer biçimde kentlerde de bütün ekonomik, siyasi hedeflere yönelik, özellikle öz savunma temelinde gençlik eylemliliğinin geliştirilmesi, iyice daralmış olan faşizmi daha fazla darbeleyecektir. Bunlarla birlikte ayakta kalmak, baskın tarzıyla seçim kazanmak üzere gerçekleştirilmiş olan 24 Haziran erken seçimleri de yaz başında yeni bir hamleyle girerken, siyasi eylemliliği ve hareketliliği geliştirmek açısından önemli bir fırsat ve zemin yaratmaktadır. Bunu da ustaca kullanmaya kesinlikle ihtiyaç vardır.

Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünü yıkıp tarihe gömmek mümkündür

Kuşkusuz Erdoğan-Bahçeli diktatörlüğü sadece demokratik siyasetle yıkılmaz, seçimle düşürülemez. Tepeden tırnağa silahlanmış ve çeteleşmiş bir güç ancak çok yönlü ve zengin mücadele yöntemlerini kullanan bir devrimci direnişle yıkılabilir. Bu bakımdan her türlü mücadele yöntemini faşist diktatörlüğe karşı kullanmak, tüm mevzilerde faşizme karşı direnmek, hiçbir mevziden geri çekilmemek, hiçbir direniş mevsimini küçük görmemek gereklidir. Bu bakımdan yeni bir zafer hamlesine yönelirken gündemleştirilmiş olan 24 Haziran seçimleri, aslında faşizme karşı mücadele yöntemlerinin zenginleşmesi açısından önemli bir fırsat sunmaktadır. Seçimi de faşizme karşı mücadele yöntemlerinden biri olarak ele almak, değerlendirmek, özellikle toplumun harekete geçirilmesi ve kendini ifade ederek faşizme karşı bilinçli ve örgütlü eylemsellikleri geliştirebilmesi açısından, önemli imkan ve fırsatlar sunmaktadır. Bunları da kullanıp değerlendirerek kırdı, ovada, şehirde gerillayı, halk direnişini, öz savunmayı, Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci eylemleri, seçim çalışmaları ve demokratik siyasi mücadelenin etkinliğiyle birleştirerek, baskın seçimle kendini yeniden iktidara getirip ömrünü uzatmaya çalışan Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün sonunu, 24 Haziran sürecinde getirmek büyük önem taşımaktadır. Eğer devrimci mücadele etkin yürütülerek seçim sürecinden de faydalanılırsa daha yaz başında Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünü yıkıp, tarihe gömmek mümkün olacaktır. Seçimle gerçekleşme bile, bu süreçteki seçim çalışmalarından da alınan güçle, yaz boyu sürdürülecek çok yoğun devrimci eylem sonucunda faşizmin yıkılması, demokratik Türkiye ve özgür Kürdistan'ın yaratılması sağlanabilecektir. 2018 yılı hedefimiz kesinlikle böyledir ve her alanda bu hedefe kilitlenmiş olarak çalışarak, Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşmasını da böyle bir hedefle birleştirmek tarihi bir önem taşımaktadır.

Bakurê Kurdistan ve Türkiye'de AKP-

MHP faşizmine karşı böyle topyekun bir direnişle birlikte Rojava Özgürlük ve Demokratik Suriye Güçleri'nin de Rojava ve Suriye alanında, DAİŞ ve El Nusra çeteciliğine karşı nasıl bir başarılı mücadele verdilerse benzer bir mücadeleyi AKP-MHP faşist saldırılarına karşı verecekleri de kesindir. Her ne kadar Türk ordusu ve çeteleri Efrîn şehir merkezine girmiş ve işgal etmiş olsa da gerilla tarzıyla faşist sömürgeci saldırganlığa karşı özgürlük direnişi devam etmektedir. Demokratik Suriye Güçleri'nin gerilla tarzını geliştirerek halkla birlikte Efrîn'i kurtaracakları, Erdoğan-Bahçeli diktatörlüğünü Efrîn'de döktükleri kanda boğacakları açıktır.

DAİŞ faşizmine karşı Kobanê'de, Heseke'de, Reqa'da, Dêra Zor'da, Minbic'te tarihin en büyük zaferlerini kazanmış olan Rojava halkı, Özgürlük Güçleri ve Demokratik Suriye Güçleri (QSD) kendilerini örgütleyerek, Kürt-Arap ilişkilerini ve diğer halklarla birliği en ileri düzeye çıkartarak, Erdoğan-Bahçeli faşist diktatörlüğünün saldırılarını kıracakları ve Efrîn'i kurtararak sömürgeci-soykırımcı TC faşizminin yıkımına tarihi bir katkıyı sunacakları kesindir. Öyle görülüyor ki benzer bir mücadele Başûrê Kurdistan üzerinden de gelecektir. Şengal'den Medya Savunma Alanları'na, Kerkük'ten Behdînan'a kadar bütün Başûrê Kurdistan'da, TC faşist-sömürgeci-soykırımcı saldırganlığına karşı geliştirilecek çok yönlü tepki ve direniş, kesinlikle Erdoğan-Bahçeli diktatörlüğünün sonunun getirilmesine büyük bir katkı sunacaktır. Bugün Başûrê Kurdistan'da her türlü ulusal, demokratik çalışmayı, özgürlük mücadelesini işte bu ekseninde yürütmek gerekmektedir. Mevcut durumda Irak genelinde seçim süreci yaşanıyor ki bu durum özgürlükçü ve demokratik güçler tarafından toplumu harekete geçirme açısından önemli fırsatları sunuyor. Ardından yakın süreçte Başûr'da da seçimler yapılacaktır. O da siyasi hareketlilik ve eylemlilik için önemli zemin sunacaktır. Bunlardan da alınan güçle Başûrê Kurdistan halkını ve siyasi güçlerini, AKP-MHP faşist diktatörlüğünün sömürgeci ve soykırımcı emellerine karşıtlık temelinde bilinçlendirmek, aydınlatmak, örgütlemek ve Şengal'den Bradost'a kadar faşist TC işgalci saldırganlığına karşı Başûrê Kurdistan'ı savunma hareketini geliştirmek gerekir. Bu hem Kürdistan halkını ve Özgürlük Mücadelesi'ni daha çok birleştirecek hem de sömürgeci-soykırımcı TC faşizminin sonunu daha erkenden getirecektir.

AKP-MHP faşizmi

KDP ve YNK'ye daha çok taviz verip kendi yanına çekmeye çalışıyor

Bu konuda Başûrê Kurdistan'daki yönetim ve siyasi güçleri uyarmak, etkilemek, AKP-MHP faşist diktatörlüğünün soykırımcı emellerine alet olmalarını sağlamak, onlara karşı mücadele eder hale getirmek, olamıyorsa en azından TC faşizminin destekçisi olmaktan çıkarmak büyük önem taşımaktadır. Bakur'da ve Rojava'da devrimci direniş karşısında zorlanan AKP-MHP faşizminin, KDP ve YNK'ye daha çok taviz verip, kendi yanına çekmeye çalıştığı, bunu daha da çok geliştireceği açıktır. Bunu bilerek söz konusu güçleri uyarmak, bilgilendirmek, TC'ye karşı açıktan mücadele edemiyorlarsa en azından gölge etmemelerini, TC'ye karşı direnişin önünde engel olmamalarını, TC'nin doğrudan bir suç ortağı haline gelmemelerini sağlamak, TC faşizmini yenilgiye uğratmak açı-

sından büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan içinde bulunduğumuz süreçte Başûrê Kurdistan'da, TC faşizmine karşı mücadelede hem çok aktif olmak ve zengin yöntemler geliştirmek hem de çok dikkatli ve duyarlı olmak gerekmektedir. Dikkatsiz, ölçsüz, düz yaklaşımlar başarı getirmek bir yana mücadeleye zarar verebilir. Bu noktada düşman hedefini daraltmak, özgürlük mücadelesi güçlerini çoğaltmak, mücadeleye katılmayan güçleri de en azından tarafsızlaştırmak doğru bir siyaset olmaktadır. Zaten gündemde Kürdistan Ulusal Kongresi'nin toplanması çalışmaları vardır ki bu temelde tüm Kürdistan siyasi güçlere dönük etkili politikalar geliştirip, mümkünse Ulusal Kongre çalışmalarını güçlendirmek, o olamıyorsa da en azından AKP-MHP faşizminin uzantısı olmamalarını sağlamak önemli olmaktadır. Tüm çabalara rağmen böyle olmayan, açıktan faşist-soykırımcı işgal saldırılarını yürüten TC faşizminin bir çete gücü, kılavuzu olarak Hareketimize ve halkımıza saldıran hain güçler karşısında da kuşkusuz amansız bir mücadele içinde olma gereği vardır.

TC-İran ilişkileri sınırlıdır

İçinde bulunduğumuz süreçte özellikle İran-Irak cephesine yaklaşımda çok daha fazla duyarlı olma ihtiyacı söz konusudur. Her ne kadar Rusya'yla birlikte bize karşı İran'ın desteğini almaya çalışsa da TC-İran ilişkileri sınırlıdır, aralarında çıkar ilişkileri ve çatışmaları daha fazladır. Kaldı ki önümüzdeki yakın süreçte ABD-İran çelişki ve çatışmasının daha çok artma ihtimali vardır. Doğru Asya'da Kore ve benzeri alanlarda yaşanan yeni siyasi gelişmeler önümüzdeki süreçte ABD-İran gerginliğinin artacağını, küresel sermaye güçlerinin İran'a dönük daha çok baskı uygulayarak, tehdite yöneleceğini göstermektedir. Bu bakımdan İran'ın durumu hem hassas hem de çok dikkat gerektiren bir özelliğe sahiptir. Böyle bir durumda, çatışan politik güçlerden herhangi birinden yana olmamak, bağımsız ideolojik-politik çizgi konumumuzu pratikte de hep sürdürmek, dışımızda çatışan güçler arasında hep üçüncü politik çizgi olarak kalmak, herkesle taktik ilişki ve çelişki konumunda bulunmak önem taşımaktadır. Bu süreçte İran ve Irak devletleriyle karşı karşıya gelmemeye, Rohhilatê Kurdistan'da her türlü siyasi, ideolojik, pratik faaliyetleri yürütürken mümkün olduğu oranda mevcut çatışmasızlık konumunu sürdürmeye özen göstermek gereklidir.

Bu hem bağımsız bir çizgi olarak kalabilmek hem de Kürdistan ve Ortadoğu genelinde doğru bir siyaset izleyerek başarılı politik sonuçlar alabilmek açısından şarttır. Bu bakımdan Rohhilat Özgürlük Güçleri'nin de bu gerçekleri göreyerek mevcut politik duruşlarını daha planlı, örgütlü, duyarlı ve hassas bir biçimde yürütecekleri, pratik-örgütsel çalışmalarını geliştirirken, gereksiz yere İran ve Irak güçleriyle herhangi bir çatışmaya girmemeye dikkat edebilecekleri açıktır.

Kürdistan'ın dört bir yanında bu biçimde AKP-MHP faşist diktatörlüğünü hedefleyen, diğer güçlerle belli bir ilişki ve çatışmasızlık içerisinde olan, politik-askeri mücadeleyi yaratıcı bir biçimde sürdüren bir devrimcilik, 2018 yazında Kürdistan'ın ve Ortadoğu'nun en statükocu ve gerici gücü olan ulus-devlet faşist milliyetçiliğini ayakta tutmaya çalışan AKP-MHP faşist diktatörlüğünü yıkılışa götürecektir, Kürdistan'ın özgürlüğü temelinde Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesi için kapıları ardına kadar açmayı başaracaktır. Kürdistan Özgürlük Hareketi olarak bizim 40 yılı aşkın silahlı direniş tarihimizin ortaya çıkardığı zengin, siyasi-askeri dersler temelinde yürüteceğimiz mücadeleyle böyle bir sonuç alma gücümüz ve imkanımız vardır. Mevcut koşullar, halkımızın desteği, Ortadoğu'daki çelişki ve çatışmalı durum, Üçüncü Dünya Savaşı'nın geldiği nokta, savaştan güçlerin hem çatışmalı olmaları ve hem de sonuç alıcı projeye ve pratik iradeye sahip bulunmalarının yarattığı fırsat ve imkanlar, böyle büyük bir mücadeleyi yürütmek ve tarihin en büyük devrimsel zaferlerinden birini yaratma fırsatını ve imkanını bize sunmaktadır. Gerisi Parti ve gerilla öncülüğümüzün yine kadın ve gençlik öncülüğümüzün görev ve sorumluluklarını doğru anlamasına, ideolojik, örgütsel, politik ve askeri mücadeleyi Apocu tarz, üslup ve tempoyla yerinde, zamanında örgütleyip pratikleşmelerine, dönemin devrimci görevlerini önceden öngörerek ve zamanında planlayıp kendini hazırlama temelinde yaratıcı tarz ve kazanımcı üslupla hayata geçirmesine bağlıdır. Böyle bir devrimci öncülüğün 2018 yılını Ortadoğu Devrimi yılı haline getireceği, büyük devrimci zaferlerin kazanıldığı yıl yapacağı kesindir.

"Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz"

Hiç kuşkusuz böyle büyük zaferler kazanan bir devrimci öncülüğü ortaya

çıkartmak mümkündür ve bu bizlerin elindedir. Eğer Önderlik çizgisini doğru, derinlikli, özüne uygun olarak kavrar ve özümsersek, eğer bu çizgi temelinde propaganda, örgütlenme ve eylem hatımızı geliştirirsek ve kahraman şehitlerimizin ortaya çıkardığı fedai çizgisinde etkili bir mücadele yürütürsek, söz konusu devrimci öncülüğü içinde bulunduğumuz mücadele sürecinde güçlü bir biçimde ortaya çıkartacağımız kesindir. Ama bunun için öncelikle düşünce düzeyinde derinleşmek, kavrayışta Önderlik çizgisini özümsemek kesinlikle gerekli olmaktadır. Önder Apo'nun teorik, stratejik analiz gücünü, felsefesini özümsemek ve benimsemek, bu temelde derin bir kavrayış gücüne ulaşarak öngörülü, derinlikli bir yaklaşımla önünü sürekli aydınlatan bir pratiğin sahibi olmaya ihtiyaç vardır. Devrimciler her zaman şunu söylediler; "Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz. Devrimci pratiğe dönüşmeyen, politik-askeri zaferler kazanmayan bir teoriye de devrimci teori denmez." Önü devrimci teoriyle, stratejik analizle, felsefi bakış açısı ve doğru yöntemlerle aydınlatılmayan bir pratik, başarı kazanan bir tarza, üsluba ve tempoya kavuşamaz. Bu bakımdan düşünce-eylem, teori-pratik, anlayış-tarz ilişkisini doğru kurmak, tüm bu alanlarda bütünlüğe ulaşmak şarttır.

İdeolojik-örgütsel duruşumuzu değerlendiren de kuşkusuz tek yanlı, dar ve yüzeysel bakış açısına sahip olmamak gerekir. Bu anlamda daha çok hata ve eksiklikler tartışılıp giderilmeye çalışılmalıdır. Doğal durum bu olmaktadır. Fakat böyledir diye sanki hiçbir gelişme olmuyormuş gibi, Önderlik gerçeğini anlama ve uygulamada hiç mesafe kat edemiyormuş gibi bir duygu ve anlayış içerisinde de girmek gerekir. Çok fazla tek yanlı ve eleştirel bakmak, bu açıdan da negatif bir üsluba ve karamsar bir bakış açısına yol açmaktadır. Bu konuda da dikkatli ve duyarlı olmaya ihtiyaç vardır. Öyle ki neredeyse en kötü insanların PKK'de toplandığı gibi, sorunun PKK kadroları olduğu gibi bir anlayış ve izlenim ortaya çıkmaktadır. Kuşkusuz hata ve eksikliklerimiz var ve büyük imkan ve fırsatların olduğu bir ortamda zaferler kazanamayışımız, Önder Apo'nun emrettiği zafer çizgisine ulaşamayışımız bizim en büyük eksikliğimiz olmaktadır. Bu konuda ne düşmanın güç fazlalığı ne de halkın mücadeleye katılımdaki eksikliğinden söz edilemez. Büyük zaferler kazanamamanın temel nedeni, Parti öncülüğümüzde yaşanan zayıflıklardır. İdeolojik ve örgütsel öncülük görevle-

rinin yerine getirilememesidir. Gerilla, kadın ve gençlik öncülüğümüzün toplumu eğitime, örgütlemeye ve zafer çizgisinde savaştırmada dar, dogmatik, kalıplı, zayıf ve yetersiz kalmasıdır. Bunlar birer gerçek ve hepsi de bizler açısından derin eleştirel-özeleştirel yoğunlaşma gerektirir. Fakat gerçekler böyledir diye hiç ideolojik-örgütsel çalışmalar yapılmıyor, gelişme sağlanmıyor, öncülük düzeyinde hiç mücadele edilip çaba harcanmıyor da denemez. Hata ve eksiklikleri görmek, nedenlerini bulup aşmaya çalışmak ayrı bir şeydir, her şeyi kötüleyerek mahkum etmeye çalışmak ayrı bir şeydir. İkincisi, kesinlikle yanlış, tehlikelidir; devrime değil düşmana hizmet eder. O bakımdan böyle tek yanlı, dar, yüzeysel, karamsar, kötümser yaklaşımlardan ve üsluptan kesinlikle kendimizi kurtarmamız ve uzak durmamız gerekmektedir.

Bu çerçevede yürütülen ideolojik-örgütsel faaliyetleri de görmemiz, sağlanan gelişmeleri önemsememiz, doğru ve yeterli çaba harcadığımızda Önderlik ve şehitler çizgisinde güçlü bir partileşmeyi sağlayacağımızı anlamamız, inanamamız ve bu temelde kendimize güvenmemiz büyük önem taşımaktadır. Fakat aynı derecede ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesinde yaşanan zayıflıklar, yetersizlikler ve hataları da görmek, bunların nedenlerini bularak, Önderlik ve şehitler çizgisinde gereken düzeltmeyi sağlamak için tüm gücümüzle mücadele etmek, ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesini eleştirel-özeleştirel temelinde kendi içimizde ve Parti ortamında geliştirmek, sınıf ve cins mücadelesi temelinde, ideolojik-örgütsel mücadeleyi her yere hakim kılmak da tarihi öneme sahiptir.

Eleştirilen bazı hatalı anlayış ve tutumlar

Bu temelde ideolojik-örgütsel faaliyetleri değerlendirip, yürütülen çalışmalarını ve sağlanan gelişmeleri tespit etmek, bu alanda yaşanan hata ve eksiklikleri de eleştirerek her alandaki Parti güçlerimizin yoğun bir ideolojik-örgütsel çalışma ve mücadeleyle söz konusu hata ve eksiklikleri aşip Önderlik ve şehitler çizgisinde güçlü bir partileşme hamlesini geliştirmeleri gerektiği açıktır. Bu temelde eleştirilen bazı hatalı anlayış ve tutumları kısaca şöyle özetlemek mümkündür:

Her şeyden önce ideolojik-örgütsel çalışmaya yeterince önem vermeme yaklaşımının var olduğunu tespit etmek ve bu durumu eleştirmek gerekir. İdeolojik-örgütsel çalışma olmadan, bu alanda yeterince örgütlü çalışma yürütüp

Bakur'da ve Rojava'da devrimci direniş karşısında zorlanan AKP-MHP faşizminin, KDP ve YNK'ye daha çok taviz verip kendi yanına çekmeye çalıştığı, bunu daha da çok geliştireceği açıktır. Bunu bilerek söz konusu güçleri uyarmak, bilgilendirmek, TC'ye karşı açıktan mücadele edemiyorlarsa en azından gölge etmemelerini, TC'ye karşı direnişin önünde engel olmamalarını, TC'nin doğrudan bir suç ortağı haline gelmemelerini sağlamak, TC faşizmini yenilgiye uğratmak açısından büyük önem taşımaktadır.

ve verileri ortaya çıkarmadan, Parti edebiyatımızı, sanatımızı geliştirerek kadro ve halkı ruhsal, duygusal, düşünsel olarak sürekli eğitip, geliştirmeden güçlü bir Parti öncülüğünü yaratacağımız açıktır. Kaldı ki, yaşadığımız mücadelenin yüzde sekseni ideolojik-örgütsel çizgi temelindedir. Bu anlamda propaganda savaşı en etkili savaşırlardan biri olmaktadır. Dikkat edilirse sadece politik-askeri alanda hatalar ve zayıflıklar ortaya çıkmamakta, daha çok propaganda ve ajitasyon alanında da ciddi hatalar ve zayıflıklar yaşanmaktadır. Hatta politik-askeri alanda sürdürülen güçlü direnişler doğru bir biçimde propaganda edilmez ve topluma yansıtılmazsa, kaybetme tehlikesini bile oluşturmaktadır. Bu bakımdan ideolojik-örgütsel alan, içinde bulunduğumuz süreçte devrimci mücadelemizin başat alanını oluşturmaktadır. Fakat buna rağmen Parti genelinde ve birçok alanda bu gerçeği yeterince görmeyen, ideolojik-örgütsel çalışmaya gereken değeri ve önemi vermeyen, bu alandan uzak duran, önemsemeyen, kaçan bir yaklaşım ve tutumun varlığı da açıktır. Dahası söz konusu alanda bulunan ve çalışma yürüten arkadaşlarımız düzeyinde böyle bir hatalı anlayış ve tutum bile yaşanmaktadır. Özellikle bu durumun görülüp düzeltilmesi, bir Önderlik hareketi olarak parti öncülüğümüzün pratikte nasıl somutlaştırıldığına doğru bir biçimde ortaya konması gereği kesinlikle vardır.

Öncüyü yadsımak Önderliği yadsımdır, kadroyu yadsımdır, komutanı yadsımdır

Bununla birlikte Hareketimiz içerisinde öncünün rolünü küçük gören, önemsemeyen, parti öncülüğü olmadan da siyasi-askeri mücadelelerle zaferler kazanacağımızı sanan anlayış ve tutumlar da şu veya bu düzeyde görülmektedir. Kuşkusuz ideolojik-örgütsel çalışmaya önem vermeme, öncülüğün rolünü küçük görme, önemsememe, hatta yadsıma eğilimleri de yanlış ve tehlikelidir. Bir parti hareketi, Önderlik hareketi olmamız açısından böyle bir durum çok daha fazla tehlike arz etmektedir. Çünkü öncülük demek; Önderlik demektir. Öncüyü yadsımak Önderliği yadsımdır, kadroyu yadsımdır, komutanı yadsımdır. Önderliği, kadroyu, komutanı yadsıyanın da toplumu eğitip örgütlemesi, büyük savaşırlar vermesi, savaşırlar kazanması kesinlikle mümkün olamaz. Dikkat edelim, Parti tarihimiz bu konuda önemli derslerle doludur. Öncülüğün inkar eden, rolünü küçümseyen, öncüyü taşıyemeyen çalışan yaklaşımları Önder Apo en tehlikeli yaklaşımlar olarak nitelemiş ve mahkum etmiştir. Dolayısıyla öncülük rolünü önemsemeyen, küçümseyen, öncülük rolüne girmeyen, bu rolü benimseyip yerine getirmek için büyük çaba vermeyen duruşlar, doğru devrimci duruşlar değildir. Bunda ısrar etmek kişiyi kesinlikle tasfiyeciliğe götürür. Bu bakımdan da tüm yoldaşların Önderlik ve Parti gerçekliğimizi doğru görmesi, anlaması, öncünün hayati rolünü doğru anlayarak, onun gereklerini başarıyla yerine getirecek bir tutum ve duruşun sahibi olmak için her türlü çabayı harcaması kesinlikle gereklidir.

İdeolojik-örgütsel çalışmalarda yaşanan önemli bir hata da PKK'yle KCK'yi birbirine karıştırma ve bu temelde örgütü karmaşık hale getirme durumu olmaktadır. Bu daha çok ya aynılaştırma ya da karşılaştırma biçiminde ortaya çıkmakta ve yaşanmaktadır. Oysa PKK'yle KCK ne aynıdır

ne de birbirlerine karşıttırlar. Tersine iç içe gelecek iki olgu, demokratik toplum bütünü'nün iki parçası konumdadırlar. Birisi böyle bir toplum bütünlüğünün felsefi-ideolojik-örgütsel öncülüğü, diğeri ise bu bütünlüğün kendisi, bedeni olmaktadır. Dolayısıyla öncüyü bedeninin iç içe geçmesi, öncünün beden içinde görülmesi, bedeni doğru bir biçimde inşa etmesi hayati önem arz etmektedir. İşte bu konuda da PKK ve KCK tanımlamalarında kendine görelik, dar ve yüzeysellik ortaya çıkmaktadır. Bu durum ya karşılaştırma ya da aynılaştırma biçiminde kendini ortaya koymakta, sürekli örgütsel yapıyı büyütüp geliştirecek bir çalışma ortaya çıkartmak yerine zayıflatıcı, geri çekici, daltıcı, üstte bürokratik bir konumda tutucu sonuçlar vermektedir. Oysa Önder Apo'nun savunmalarda ortaya koyduğu teorik çözümler ve tanımlamalar son derece açık ve nettir. Gerçekleri doğru bir biçimde görüp, uygulamamıza fırsat verecek kadar zengin pratik deney ve tecrübemiz de vardır. Bu gerçekler üzerinde yoğunlaşarak tüm tanımlamaları doğru geliştirmek, her

dar ve kısır sistem tartışmalarından çıkmayı, tersine anlayış ve tarz düzeltmeleri temelinde, pratik-örgütsel çalışmaları demokratik ulus inşasını geliştirmek üzere pratiğe seferber olmayı, daha doğru bulmuş ve kararlaştırmıştır. Kısır sistem tartışmalarının engelleyiciliğini eleştirip mahkum etmiştir. Kesinlikle o tarz tartışmalarla bir sonuca gidilemeyeceği açıktır. Bu bakımdan aşırı derecede kendini sistem tartışmalarına boğan tutum ve yaklaşımlardan kesinlikle kurtulmak, gücümüzü, enerjimizi ideolojik-örgütsel inşa çalışmalarına yöneltmek gereklidir. Kaldı ki, doğru sistemin nasıl olacağı da pratik-örgütsel çalışmalar geliştirildikçe, halk eğitilip, örgütlendirildikçe ortaya çıkacaktır. Bunun nasıl olacağını sadece düşünce düzeyinde teorik tartışmalara kendimizi boğmak yerine, pratik denemeler yapmak, hata ve eksiklikler yaşanırsa da onları düzelterek yeni pratik deneyimlere girip doğru düzeltmeyi pratikte sağlamak, başarılı toplumsal sistemi pratikte örgütleyip işleterek ortaya çıkartmak daha doğru, anlamlı ve anlaşılırdır. Bu açıdan tüm

Bu da başarımızı engellediği gibi hiç hak etmediği halde düşmanın başarı kazanmasına zemin sunuyor.

İçinde bulunduğumuz süreçte pratik-örgütsel çalışmalarımızın eleştirilen önemli bir yönü de güvenilirlik çalışmalarıdır. Bu da daha çok şehit vermeye, düşmana daha fazla hedef olmamıza, mücadelenin bedelinin daha çok ağırlaşmasına yol açıyor. Bu noktada en önemli husus, hem düşman tekniğini hem de kendi kullandığımız tekniği doğru anlamamak ve uygulamamak oluyor. Düşmanın kullandığı teknik, bilgimiz dışında değildir; belli bir gücü vardır ama onların özelliklerini anlama ve onları boşa çıkartacak yaşam ve hareket tarzını geliştirmek mümkündür. Bu anlamda düşman tekniğini öğrenme ve onu boşa çıkartma tarzı konusunda kendimizi eğitime, bu temelde pratikte daha duyarlı, disiplini ve örgütlü davranmada zayıflıklar yaşanmaktadır. Kesinlikle bu durum kabul edilir değildir. Bundan dolayı şehit vermeyen Parti çizgimiz tarafından asla kabul görmemekte ve müsamaha ile karşılanmamaktadır.

Benzer diğer bir konu da kendi kullandığımız tekniğin yeterince öğrenilememesi ve doğru kullanılmaması oluyor. Kendi tekniğimize de çok fazla faydacı yaklaşım vardır. Onun başarı getiren, olumlu hizmet veren yanlarını görüp, tehlikeli yönünü görmeme durumu yaşanmaktadır. O bakımdan teknik kullanımında oldukça dikkatsizlik, duyarsızlık vardır ki bu durum çoğu zaman kendi kendimizi düşmana ihbar etme noktasına kadar varmaktadır. Düşman, büyük bir keşif ve istihbarat çalışmasıyla, zorluklarla elde edemediği bilgilere, teknik kullanımda yaşadığımız hatalar nedeniyle kolaylıkla ulaşmakta ve onlar sonucunda saldırı yürüterek bize darbeler vurmaktadır. Bu bakımdan iletişim sistemimizi, muhabere düzenimizi, teknik kullanımımızı kesinlikle düzeltmemiz gereklidir. Bir kez daha bu konular üzerinde durmak, muhabere ve iletişim sisteminin, düşman tekniğini de dikkate alma temelinde yeniden düzenlenmesi ve düzeltilmesi gereklidir. Bu çerçevede özellikle örgütsel konuların telefon, internet gibi araçlarla konuşulup-yazılmasını yasaklamış, bu tür durumları açıkça suç saymıştır. Tüm yoldaşlar bu konuda dikkatli olmak kadar denetleme görevinin bulunduğunu bilmek zorundadır. Hiç kimse Parti'ye hizmet edeceğim derken, Parti'nin ihbarcısı durumuna düşmemeli, kendi etrafında böyle olayların yaşanmasına da izin vermemelidir.

Savaşan halk gerçekliği her şeyin esasıdır

Pratik-örgütsel çalışmalarda zaman zaman görülen hatalı bir durum da halkı küçük gören, halktan kopan, başarısızlıklardan halkı sorumlu gören yaklaşım ve tutumlarıdır. Adeta halkın kendi başına örgütlenip zafer kazanmasını isteyen bir anlayış ve yaklaşımın var olduğu gözlemlenmektedir. Oysa Önder Apo çok net ifade etti: "Halk örgütlediğin kadar senindir" dedi. O halde kendi başına bir halk gücü yoktur. Eğitilip, örgütlendiği kadar halk vardır ve bunu eğitip örgütlemekle sorumlu olan da parti ve gerilla öncülüğüdür, kadın ve gençlik öncülüğüdür. Dolayısıyla halk kendi başına herhangi bir şeyden sorumlu olamaz. Onun başarılı pratiğinden de katılımsızlığından da sorumlu öncünün kendisidir. Halktan kopuk, halktan biri gibi yaşamayan, halkın içinde erimeyen, sürekli halkı eğitip örgütlemeyen, mücadeleye sevk

etmeyen bir öncülük, halkın katılımsızlığının sorumlusuyken, özeleştiriverip bu durumu düzeltereğine bir de halkı eleştiren, sorumlu tutan, hatta kötüler duruma düşen bir üslup ve yaklaşımı zaman zaman gösterebilmektedir. Bu tür yaklaşımların gerçekle hiçbir alakası yoktur, öncülüğü reddetmektedir, dolayısıyla hızla düzeltilmesi gerekmektedir.

İdeolojik-örgütsel çalışmalarda, halk faaliyeti ve toplumsal inşa çalışmalarında görülen önemli bir eksiklik, öz savunmasız çalışma, savaşan halk gerçekliğini esas almayan bir çalışma yürütme durumu olmaktadır. Toplum içerisinde eğitim ve örgütlenme çalışmaları yürüten güçler, sanki dünyada barış varmış, huzur varmış, faşizm, sömürgecilik, soykırımcılık yokmuş gibi davranmakta, öz savunmaya dayanmayan, öz savunmayı esas almayan bir örgütlenme ve çalışma tarzını esas almaktadır. Bu durum da kesinlikle doğru değildir, pasifist bir tutum ve çalışma tarzı olmaktadır. Oysa sömürgeci-soykırımcı saldırı altında bulunan, imha ve yok edilmek istenen bir halk ve hareket olma gerçekliğimiz vardır. Bu durumda örgütlenmek, özgür yaşamı geliştirebilmek için kendimizi koruma ve savunma esastır. Var olma hakkını elde etmeden doğru yaşayamayacağımız kesindir. Bu nedenle savaşan, öz savunmadan, direnişten, mücadeleden kopuk bir eğitim ve örgütlenme çalışması kesinlikle yanlış olan, doğru olmayan, dar, tek yanlı, dahası pasifist ve yenilgiye mahkum bir örgütlenme ve çalışma tarzı olmaktadır ki bundan kesinlikle uzak durmak gereklidir.

Bakur ve Rojava'da yaşananlar bunun için çok açık örnek oluşturuyor. Bu noktada da Önder Apo, öz savunma temelinde tüm toplumun eğitilmesini ve örgütlenmesini öngördü. Savaşan halk gerçekliğini her şeyin esası olarak değerlendirdi. Savunmayı var olmanın temel koşullarından birisi olarak gördü. Bizim de örgütsel çalışmalarda bu gerçeği doğru anlayıp, etkili bir biçimde hayata geçirmemiz kesinlikle gereklidir. Şunu her alanda bir ölçü olarak ele almamız; halkı öz savunma temelinde eğitip, örgütlemeyen, saldırılar karşısında savunma gücünü geliştirmeyen, saldırılarla karşılaştığında kendini korumak için direnişe geçmeyen tutum, duruş, tarz yanlıştır, çizgi dışıdır, pasif, reformist bir durumu ifade etmektedir. Bu çerçevede bütün halk eğitim ve örgütlenme çalışmalarında, toplumsal inşa süreçlerinde bir düzeltme yapmaya, eğitim ve örgütlenme çalışmalarını mücadeleye, direnişle, savunmayla birlikte ele alıp, iç içe geçirerek bir bütünlük içerisinde yürüten bir tarzı ortaya çıkartmaya kesinlikle ihtiyaç vardır.

Dönemin ideolojik-örgütsel çalışmalarının esası, halkın örgütlenmesidir

Pratik-örgütsel çalışmalarımızda sürecin gerisinde kalan ve başarıyı getirmeyen önemli bir durum da sadece propagandaya dayalı kitle çalışması tarzı olmaktadır. Bu da birinci ve ikinci dönemde kalmayı, üçüncü partileşme dönemine girmemeyi, paradigma değişimini yaşamamayı ifade etmektedir. Oysa dönemin ideolojik-örgütsel çalışmalarının esası, halkın örgütlenmesidir. Halkı Demokratik Konfederalizm çizgisinde örgütleyebilmek için de en ileri ikna düzeyinde bir eğitime tabi tutmak gerekli ve şarttır. Eğitilemeyen insanlar örgütlenemezler. Toplum örgütlenmeden Demokratik Konfederalizm sistemi oluşmaz, komün ve meclise dayalı halk yaşamı

Yaşadığımız mücadelenin yüzde sekseni ideolojik-örgütsel çizgi temelindedir. Bu anlamda propaganda savaşı en etkili savaşırlardan biri olmaktadır. Dikkat edilirse, sadece politik-askeri alanda hatalar ve zayıflıklar ortaya çıkmamakta, daha çok propaganda ve ajitasyon alanında da ciddi hatalar ve zayıflıklar yaşanmaktadır. Hatta politik-askeri alanda sürdürülen güçlü direnişler doğru bir biçimde propaganda edilmez ve topluma yansıtılmazsa, kaybetme tehlikesini bile oluşturmaktadır.

alana doğru yaklaşarak ideolojik-örgütsel çalışmalarımızı doğru bir anlayış temelinde yürütmeye ihtiyaç vardır.

Enerjimizi pratik-örgütsel çalışmalara sarf etmeliyiz

Bu çerçevede yaşanan karmaşık durumu, aynılaştırma ya da karşılaştırma biçimindeki hatalı anlayış ve tutumları aşmak, örgütsel çalışmalarımızın geliştirilmesini kolaylaştırmak üzere sistemde bazı düzeltmeler yapmak amacıyla bir süredir belli bir tartışma yürüttüğümüz bilinmektedir. Aslında bu konuda tek başına sistem tartışmaları doğru ve anlaşılır değildir. Anlayış ve tarzdan kopuk, kendinden menkul sistem gerçeği yoktur. Önder Apo'nun, "Tek başına doğru ya da yanlış bir sistemin olmadığını, her sistemin artısının ve eksisinin olabileceğini, elbette doğruya en yakın sistemi bulmakla birlikte daha önemli olanı sistemi işleten anlayış ve tarz olduğunu" her zaman vurguladığını biliyoruz. Esas olanın anlayış ve tarz olduğu, düzeltmenin kesinlikle buradan geliştirilmesi gerektiği ortadadır. Fakat bunlara hizmet etsin diye sistemde görülen bazı hataları da zaman zaman gündemleştirip, düzeltme ihtiyacı vardır. Eğer böyle bir çalışma, anlayış ve tarzla birleşerek, örgütsel inşa çalışmalarını güçlendirir anlamı olur. Fakat öyle olmazsa dar ve kısır tartışmalara yol açabilir. Nitekim bizdeki tartışmaların giderek öyle bir noktaya doğru gittiği görülmektedir.

Bu gerçeği doğru değerlendirerek

yoldaşların pratik-örgütsel çalışmaya seferber olması, zamanlarını, imkan ve fırsatlarını, enerjilerini tümüyle pratik-örgütsel çalışmaya seferber etmesi, önümüzdeki süreçte başarılı olmamız açısından gerekli ve şarttır.

Düşmanı hafife alan yaklaşımlar doğru değildir

İdeolojik, örgütsel, pratik çalışmalarda açığa çıkan önemli ve hatalı bir yaklaşım da ya düşmanı abartan ya da hafife alan yaklaşımlar olmaktadır. İçinde bulunduğumuz topyekun direnişin zorlukları gereği pratikte zayıf düşmeler, dolayısıyla bundan kaynaklı düşman gücünü abartan yaklaşımlar zaman zaman ortaya çıkmaktadır. Bir bakımdan bu anlaşılır bir durumdur fakat kabul edilir bir durum değildir. Mücadelenin çok yönlü, kapsamlı olması, zorluklar içermesi düşmanın gücünden kaynaklanmamaktadır. Devrimci mücadelemizin çok yönlülüğünden, derinliğinden, öneminden kaynaklanmaktadır. O halde bu durumun bilincinde olarak, düşmanı güçlü olarak görüp, onu abartan bir duruma düşmemek gerekiyor. Aynı biçimde düşmanı hafife alan yaklaşımlar da doğru değildir. Sömürgeci-soykırımcı bir faşist diktatörlükle karşı karşıyayız ki böyle bir düşmanın hafife alınacak, basit görülecek hiçbir yanı yoktur. O bakımdan düşmanı abartmamak kadar hafife almamak da büyük önem taşıyor. Düşmanı abartan yaklaşım da, onu hafife alan yaklaşım da bizi düşman karşısında zayıf kılıyor.

ortaya çıkmaz. Bu bakımdan, tüm boyutlarda toplumsal inşa çalışmalarının kesinlikle akademik eğitim sistemi temelinde yürütülmesi gereği vardır. Demokratik Konfederalizm sistemi içerisinde yani KCK olarak örgütlü kılacağımız tüm alanlardaki yurtsever kadroların hepsinin eğitilerek görevlendirilmesi şarttır. İnsanları eğitmeden herhangi bir işle görevlendirmek, baştan başarısızlığı kabul etmek olur. Toplumun bütün yaşam alanlarını ağı örgütlenmesi temelinde iç içe örgütleyeceğimize, bir kişinin birçok örgüt içerisinde yer alıp faaliyet yürütür hale gelmesini sağlayacağımıza göre o halde söz konusu kişileri, yani toplumun tüm fertlerini en ileri bir eğitim düzeyine ulaştırmamız şarttır. Özgür birey ve demokratik komüne dayalı Demokratik Konfederalizmi örgütleyeceksek o halde böyle bir bilinçle insanları kazanmamız, örgütlenmeyi yani inşayı her şeyden önce zihniyette gerçekleştirmemiz, bunun için de tam bir eğitim seferberliğini yürütmemiz gerekmektedir. Her alanda binlerce, on binlerce yurtsever kadronun eğitilmesi ihtiyacı vardır. Binlerce öğretmen, on binlerce sağlıkçı, on binlerce idareci, hukukçu, siyasetçi, diplomat KCK sistemi dahilinde görev yürütecek, özgür birey ve demokratik komün çizgisinde pratiğe katılacak herkesin ideolojik-politik çizgiyi özümsemek üzere etkili bir eğitimden geçirilmesi gerekli olmaktadır. Ancak eğitdiğimiz kadar insanları kendi sistemimizde görevlendirebiliriz. Halktan insanları görevli kılabilmiş oranda onları örgütlemiş, Demokratik Ulus inşasını geliştirmiş oluruz.

Kuşkusuz pratik-örgütsel çalışmalar kapsamında her zaman gündemimizde olan ve daha ciddiye almamız gereken bir husus, katılım çalışmaları olmaktadır. Hem profesyonel devrimci çizgide hem de yurtsever halk çizgisinde devrimci mücadeleye yeni insanların katılımı her gün ve sürekli olmak durumundadır. Yeni katılımlar olmadan, onlar eğitilip görevlendirilmeden, bu temelde örgüt sürekli büyütülmeden ne Devrimci Halk Savaşı stratejisi temelinde böyle kapsamlı bir direniş mücadelesi yürütülebilir ne de demokratik toplum inşa edilebilir. Bu bakımdan Partimizin 11. Kongresi'nde de kararlaştırıldığı gibi her kadronun her zaman yeni savaşı katma ve eğitime, böylece örgütü büyütmeye görev ve sorumluluğu vardır. Bir kadronun başarı ölçüsü, yeni kadro adaylarını katıp eğitime düzeyiyle belirlenir. Bu anlamda da büyüyen devrimimizin daha da büyütülmesi ve kadro ihtiyaçlarının karşılanması için katılım çalışmalarını daha ciddi ve örgütlü bir biçimde ele almak, bunu herkesin görevi olarak belirlemek ve yürütmek gereklidir. Bu noktada hedefli çalışmayı esas almak, planlamalarda her zaman tüm örgütlerin önüne somut katılım hedefleri koyarak, belirlenen zaman sonucunda ne kadar gerçekleştirilip, gerçekleştirilmediğini denetlemek kesinlikle gereklidir. Ancak böyle bir tarzla kimin doğru çalışıp başarılı olduğu, kimin ise başarılı olmadığını tespit edilebilir. Ancak bu tarz bizi başarılı bir çalışma düzeyine kavuşturabilir.

Bunlar gibi ideolojik-örgütsel çalışmalar kapsamında daha birçok hata ve eksiklik belirlenebilir ve sürekli eleştirel-özeleştirel bir yaklaşımla pratikte ortaya çıkan hata ve eksiklerin bulunup giderilmesi gereklidir. Örneğin, esas ile taliyi karıştırmak önemli bir eksiklik olarak çok fazla yaşanmaktadır. Pratik çalışmalarda bazen çok kaygılı ve ürkek bir duruş çeşitli yerlerde ortaya çıkmaktadır. Çok fazla dar, tutucu, bireyci, liberal ve idareci yaklaşımlar yaşanmaktadır. Devrimci görevleri başarma temelinde değil de, Parti bana bir şey

demesin ve eleştirmesin yaklaşımıyla hareket etme durumları zaman zaman görülmektedir. Kadrolarda bireyci, mad-diyatçı, eril ve iktidarıcı anlayışlar birçok alanda fazlasıyla ortaya çıkmaktadır. Kuşkusuz bütün bunların Önderlik ve şehitler çizgisinde eleştirel-özeleştirel yaklaşımla ele alınıp düzeltilmesi ihtiyacı vardır. Parti öncülüğü ancak güçlü bir ideolojik-örgütsel çizgi mücadelesiyle, sınıf ve cins mücadelesi ile sağlanabilir. Bu temelde Parti kadro ve komitelerinin temel görevi halkın eğitilmesi ve örgütlenmesidir. Toplum yönetimini ise komün ve meclisler sağlar. Bu anlamda idari mekanizmada yönetim alanında yer almayı değil, daha çok halkı eğitip-örgütlemeyi Parti kadrolarının ve komitelerinin önemsemesi, yönetimi seçime gelen komün ve meclislere bırakması doğru ve esas olmalıdır.

Bu çerçevede demek ki, Parti öncülüğü, halkı eğiten ve örgütleyen öncülüktür. Halkı eğitip örgütleyebilmesi için de Parti'nin kendisinin eğitimi ve örgütlü olması şarttır. Parti de kadrolardan oluştuğuna göre o halde Parti kadrolarının Önderlik ve şehitler çizgisinde sürekli kendini eğitmesi ve Parti komitelerinde sürekli örgütlü kılınması gereklidir. Bir Parti komitesinde doğrudan görev üslenmeyen, örgütlü olmayan, Parti örgütlenmesi içerisinde ideolojik disipline girmeyen bir kişi ne derse desin kesinlikle PKK kadrosu değildir. Ben kendimi kadro sayıyorum demekle bir kişi Parti kadrosu olamaz. Bir parti komitesinde örgütlenir, 24 saat çalışmaya katılır, bu temelde Parti'nin ideolojik-örgütsel denetimine girerse bir kişi ancak Parti kadrosu olabilir. O halde tüm Parti kadrolarının, Parti komitelerinde mutlaka örgütlenmesi, sürekli kendini Parti çizgisinde eğitip, örgütleyen konumda tutması, toplum çalışmalarını ve devrimci mücadeleyi başarıyla yürütebilmesi açısından şarttır. Herhangi bir mücadele örgütü içerisinde yer almak, Parti komitelerinde örgütlenmek, Parti'nin örgütsel disiplini içerisinde girme anlamına kesinlikle gelmemektedir. Bir kadro birçok mücadele örgütünde yer alabilir. Tek bir örgütte değil, birçok alanda birden çalışabilir. Buralarda çalışıyor ve örgütlü biçimde hareket ediyor diye parti örgütlenmesine dahil olduğu anlamına gelmez. Parti örgütlenmesine dahil olmak, bir parti komitesinde ve temsilciliğinde 24 saat örgütlü yaşama ve çalışmaya katılmak demektir. Bu temelde Parti örgütülüğüne ve yaşamına katılmayanlar iste-

dikleri kadar kendilerini partili sayınlar, kesinlikle PKK kadrosu değildirler ve olamazlar. Bu bakımdan Parti komitelerimizin tüm kadroları örgütlemek için, örgütsüz kadro bırakmamak için çalışmaları kadar, her Parti kadro ve sempozyanın da kendisini mutlaka bir parti örgütünde 24 saat disiplinli, örgütlü çalıştırılması gerekli ve şarttır. Bu temelde yaklaşım göstererek Önderlik ve şehitler çizgisinde ideolojik-örgütsel bilincimizi ve irademizi geliştirmek üzere büyük bir çaba harcayacağına, Parti öncülüğünü geliştirmeyi her şeyin başına koyacağına, Parti komitelerinde örgütlenip, disiplinli bir şekilde, 24 saat Parti çalışmalarına katılarak Özgürlük Devrimimizi zafer taşıyacak güçlü ve başarılı Parti öncülüğünü yaratmaya katkı sunacağına yürekten inanıyoruz.

Şehitlerimiz her zaman ve her yerde gerçek güç kaynaklarımızdır

Yeni bir şehitler ayını yaşıyoruz. Mayıs ayı, şehitler ayımız ve 18 Mayıs Şehitler Günüümüz oluyor. 41. şehitler ayında ve gününde bulunuyor, 42. şehitler yılına giriyoruz. 18 Mayıs 1977 günü Dilok'da (Antep) Haki Karer Yoldaş'ın şahadetiyle bu büyük özgürlük direnişi başlamış, 41 yıldır silahlı mücadele temelinde Önder Apo öncülüğündeki o özgür halk direnişi binlerce, on binlerce şehitler verme temelinde yürütülüp geliştirilmiştir. Önder Apo, PKK'yi "Şehitler Partisi" olarak tanımlamıştır. Şehitleri, "Gerçekleşen PKK" olarak ortaya koymuş ve "Şehitler gerçeğini yaşayan PKK gerçeği" olarak ifade etmiştir. Şehitlerimiz için, "İşte PKK biçiminde yaşıyorlar" demıştır. Dolayısıyla günümüzün PKK ve PAJK gerçeği, esas olarak Önderlik gerçeği ve şehitler gerçeği olmaktadır. Parti öncülüğü demek; Önderlik ve şehitler öncülüğü demektir. 18 Mayıs 1977'de Haki Karer'le başlayan bu şehitler kervanı, 41 yıl boyunca Kürdistan'ın dört bir yanında ve yurtdışında yürütülen kahramanca mücadeleyle sayıları 25-30 bini bulan kahraman bir şehitler ordusu, şehitler partisi düzeyine ulaşmıştır. Mayıs ayının 1'inden 31'ine kadar her gününde onlarca kahraman şehidimiz olmuştur. Sadece Mayıs ayında da değil, yılın 12 ayının her gününde en az 10-15 özgürlük mücadelesi şehidimiz vardır. Her gün şehitler çizgisinde özeleştirel sorgulama yapmak, her gün şehitleri anmak, toplantılar, tartışmalar, değerlendirmeler yapmak

hem gerekli hem de mümkündür. Yılın hiçbir günü yoktur ki Partimizin ve halkımızın onlarca şehidi bulunmasın. O halde Mayıs ayının her günü, yılın her ayı ve her günü şehitler günü haline gelmiştir. Özgür yaşam Kürdistan'da şehitler gerçeğiyle var olur ve tanımlanır hale gelmiştir. Bizi vareden, 24 saat fedai çizgisinde cesur ve fedakar kılan, Özgürlük Mücadelesi yürütür hale getiren, ihtiyaç duyduğumuz gücü, inancı, iradeyi yaratan gerçeklik, kesinlikle Önderlik ve şehitler gerçeğimize. Şehitlerimiz her zaman ve her yerde gerçek güç kaynaklarımızdır. Geçmişimizi, bugünümüzü ve geleceğimizi ifade etmektedir. Bu bakımdan içinde bulunduğumuz şehitler ayında ve gününde Önderlik ve şehitler gerçeği üzerinde daha fazla yoğunlaşmak, Önderlik ve şehitler çizgisinde daha derin eleştirel-özeleştirel yaklaşım göstermek. Bu temelde kendini daha çok düzeltip, yenilemek, Parti dışı duygu, ruh, düşünce ve davranışları aşarak, her türlü kapitalist modernite etkilerinden, erkek egemen zihniyet ve düzen yaklaşımlarından kurtularak, kadın özgürlük çizgisinde, toplumsal özgürlüğü ve demokrasiyi esas alan, özümseyen, onu yaşayan ve yaşatan militanlar haline kendimizi getirmek esas olmalıdır.

Bilindiği gibi, 4 Mayıs Dersim Soykırımı'na karar verildiği gün oluyor ve bu kararın 81. yıldönümü yaşanıyor. Bu vesileyle Dersim Direnişi'nin Önderi Seyid Rıza şahsında tüm soykırım şehitlerini saygıyla anıyor ve amaçlarını başarma sözümüzü yineliyoruz. Bu temelde Mayıs ayında verdiğimiz şehitleri, dönemlere damgasını vuran bazı şahadet olaylarını sıralarsak, bir çırpıda şunları görüyoruz:

1 Mayıs, hem Taksim'de 34 insanın katledildiği gündür hem de 1985'te Xerzan'da faşist orduyla savaşarak şehit düşen Ramazan Kaplan ve grubunun şahadet günüdür. 2 Mayıs, Partimizin Merkez Komite Üyesi, Hilvan ve Siverek Direnişi'nin komutanı Mehmet Karasungur Yoldaş ile İbrahim Bilgin Yoldaş'ın şahadet günüdür. Aynı zamanda 2 Mayıs 2016, Amed Saha Komutanımız Azad Siser Yoldaş'ın şahadet günüdür. 9 Mayıs'ta İran rejimi tarafından Şirîn Elehmûlî ve dört devrimci idam edilerek şehit düşürülmüştür. 11 Mayıs, Hozan Mizgîn Yoldaş'ın şahadet günüdür. 16 Mayıs'ta Hewlêr Katliamı yaşanmış, Salih ile Hêlîn Yoldaşlar öncülüğünde onlarca yoldaş şehit düşmüştür. 18 Mayıs, Ferhat Kurtay ve arkadaşlarının

İdeolojik-örgütsel çalışmalarda, halk faaliyeti ve toplumsal inşa çalışmalarında görülen önemli bir eksiklik, öz savunmasız çalışma, savaşan halk gerçekliğini esas almayan bir çalışma yürütme durumu olmaktadır. Toplum içerisinde eğitim ve örgütlenme çalışması yürüten güçler, sanki dünyada barış varmış, huzur varmış, faşizm, sömürgecilik, soykırımcılık yokmuş gibi davranmakta, öz savunmaya dayanmayan, öz savunmayı esas almayan bir örgütlenme ve çalışma tarzını esas almaktadır. Bu durum da kesinlikle doğru değildir, pasifist bir tutum ve çalışma tarzı olmaktadır.

zindanı aydınlatan direniş günü olmaktadır. 19 Mayıs, Curnê Reş (Hilvan) gençliğinin öncüsü Halil Çavgun Yoldaş'ın şahadet günüdür. Mayıs ayı içerisinde onlarca Partimizin merkezi kadrosu ve gerilla komutanımız, yüzlerce kahramanca savaşçı yoldaşımız faşist güçlerle girdiği çatışmada yiğitçe savaşarak şehit düşmüştür.

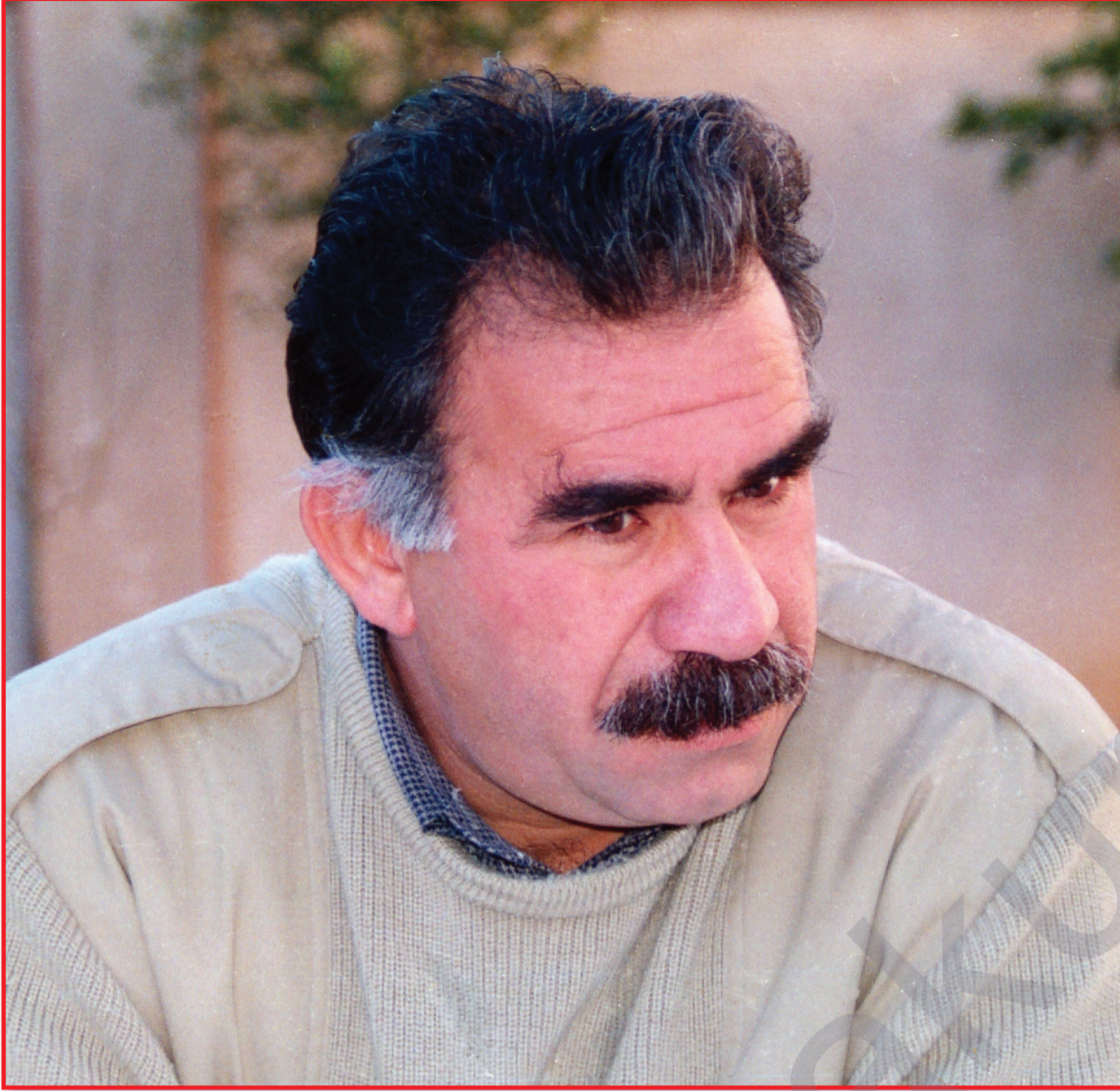
Yine Mayıs ayı Türkiye devrimi açısından da büyük şahadetlerin yaşandığı, devrimci önderliklerin ortaya çıktığı bir ay olmaktadır. 18 Mayıs'ın aynı zamanda Türkiye devriminin önderlerinden İbrahim Kaypakkaya'nın şahadet günü olduğunu çok iyi biliyoruz. 6 Mayıs 1972'de Türkiye devrim önderlerinden Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan, 12 Mart faşist darbeleri tarafından idam edilerek şehit düşürülmüştür. 9 Mayıs'ta Gezi Direnişi'nin ve Türkiye devriminin önderlerinden, Rojava halkının ve Suriye halklarının samimi dostu Ulaş Bayraktaroğlu DAİŞ'e karşı savaşta şehit düşmüştür. 31 Mayıs 1972'de Nurhaqlar'da Sinan Cemgil ve arkadaşlarının faşist orduyla savaşarak şehit düştikleri gün olmaktadır.

Dikkat edilirse hem Türkiye'de hem de Kürdistan'da her türlü devrimci gelişmenin yaratıcısı esas olarak şehitler gerçeğidir. Şehitler gerçeğini doğru anlayan, doğru uygulayan ve onlara sözcülük eden Önderlik gerçeğimize. O halde Şehitler gerçeğini doğru anlamamız ve doğru özümsememiz gerekmektedir. Şehitler gerçeğinden ders çıkartmak bizim için esas olmalıdır. Şehitlerin izinden doğru yürümeyi ve anılarını yaşatıp amaçlarını başarmayı mutlaka sağlamalıyız. Bu şehitler ayında Önderlik ve şehitler çizgisinde daha doğru ve derin bir özeleştirel sorgulamayla kendimizi yenileyip, 2018 yılı yaz hamlesinin başarılı öncü militanı, kadrosu ve komutanı haline gelmeliyiz. Bu temelde 2018 yılını Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin büyük zaferler kazandığı, AKP-MHP faşizminin yıkılıp çökertildiği, Demokratik Ortadoğu Devrimi'nin önünün açıldığı, Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturulduğu bir yıl haline getirmeyi kesinlikle bilmeliyiz.

2018 yılını zafer yılı olarak ele almak, olağanüstü bir yıl olarak görmek, Devrimci Halk Savaşı çizgisinde topyekun direnişle karşılayarak Önderlik ve şehitler çizgisinde en büyük devrimci zaferi bu yıl da yaratmayı, kesinlikle başarmalıyız.

Rêber Apo'nun Savunmalarından derlenmiştir.

Doğal toplumdan zorunlu olarak hiyerarşik ve devletçi toplumun gelişmesi diye bir kanun yoktur. Belki bu yönlü bir eğilim olabilir. Eğilimin zorunlu, kesintisiz ve sonuna kadar olması tamamen yanlış bir varsayımdır. Sınıflı toplumun ilerlemeler için zorunlu olduğu biçimindeki Marksist tespit ezilen ve sömürülenler adına yapılan en büyük yanlışlıklardan biridir. Bu belirleme sosyalizmi peşinen sınıf hakimiyetine terk etmektedir. Bu yanlış, Marksizm'in yaklaşık yüz elli yıllık tarihinde bir kapitalizm yedeği haline getirilmiş olmasının en temel nedenidir. Devleti, sınıfları ve zoru toplumsal gelişmenin, ilerlemenin kaçınılmaz evreleri olarak görmek, organik doğal toplumun günümüze kadarki muazzam direnmesini küçümsemek, hatta yok saymaktır.

Sınıfların varlığı bir kader değildir

Kapitalist modernitenin günümüzde tüm parametreleri sürdürülemezlik işaretlerini vermektedir. Bunda büyük pay dayandığı 'bilimsel yöntem'e aittir. Dolayısıyla sistem eleştirisini dayandığı yöntemde ve ortaya çıkarılan 'bilimsel disiplin'lerde geliştirmek yamsamsal öneme sahiptir. Sosyalist eleştiri de dahil, sisteme yöneltilen tüm eleştirilerin temel zaafı, sistemin dayandığı ve onu var kılan yöntemin aynısını kullanmalarıdır. Halbuki o yöntemde dayanarak inşa edilen toplumsal gerçeklik aynı yöntemle ne kadar eleştirilse de, benzer sonuçla karşılaşmaktan kurtulamaz. Çokça bilinir; önceden çizilen yollarda yürüyenler, o yolların vardığı köyler ve kentlere ulaşmaktan başka bir şey yapamazlar. Bilimsel Sosyalizm de dahil sistem karşıtlarının başına gelen de budur.

Kapitalist modernitenin asıl gücü ne parasından ne de silahından kaynaklanmakta; sonuncusu ve en güçlüsü olan sosyalist ütopya da dahil, tüm ütopyaları her renge bürünen ve en değme sihirbaza taş çıkartan kendi liberalizminde boğması onun asıl gücünü oluşturmaktadır. Tüm insanlık ütopyalarını kendi liberalizminde nasıl boğduğu çözümlenmedikçe, en benim diyen düşünce ekolü bile kapitalizmle mücadelede şurada kalsın, onun en iyisinden bir hizmetkârı olmaktan kurtulamaz. Marks kadar kapitali kapsamlı çözümleyen olmamış, çok az kişi Lenin kadar devlet ve devrim üzerinde yoğunlaşmıştır. Ama bugün açığa çıkmıştır ki çok zıddı geçirse de, Marksist-Leninist gelenek kapitalizme azımsanmayacak düzeyde materyal

ve anlam hediye etmiştir. Çünkü, yine tarihin farklı algılar toplamı olan iradelerimizin beklentilerin ötesinde sonuçlar doğurması çokça rastlanan bir durumdur. Bunu bir kader ve kaçınılmaz bir diyalektik ilişki olarak belirtmiyorum. Tersine, özgürlük ütopyaları üzerinde daha yoğunca durulması gerekir diye bir sonuç çıkarıyorum.

Toplumun bütünlüğünü ilgilendiren büyük yanlışlara düşmemek açısından, örnek olarak Karl Marks'ı önemle göz önünde bulundurmalıyız. Marks'ın kapitalizmi çözmek ve ondan kurtulmak isteyen önde gelen bir kişilik olduğundan veya olmak istediğinden kuşku duyulamaz. Ama Marks'ın görüşlerinden esinlenen muazzam boyutlardaki toplumsal değişim hareketlerinin kapitalizmin en iyi hizmetçisi olma konumunu aşamadıkları genel olarak kabul gören bir görüştür. Bu anlamda bir Marksist mürit olmayacağım açıktır.

İyi köle, iyi serf, iyi işçi olamaz

'Devletçi ideolojiler' benim açımdan artık çözümlendikleri kadarıyla tamamen bir kurtuluş aracı olamazlardı. Kapitalist, sosyalist, ulusal üniter ve federalist demokratik sınıf devletleri hiyerarşik toplumun din, cins, etnisite, çevre ve sınıf sorunlarını çözmek şurada kalsın, bu sorunların bizzat kaynağı durumundadırlar. Çözümü her bakımdan bu kaynağın dışında aramak ve ta neolitik toplumdan beri çakılıp kalmış halkların, bireyin ve tarih boyunca ailenin içine sıkışmış bulunduğu konumundan dağ başında ve çölde

hala direnen aşiret olgusuna, din cemaatlerinden kadının bin bir kılıfa bürünmüş objektif direnme gerçekliğine, toplumun temel kurumlarını savunmaktan bireyin yitip özgürlüğünü yakalamaya kadar çok yönlü bir 'yeni yol' arayışına dayanırmak gerektiği temel bir öneme sahiptir. Çevreyi, ekolojik dengeleri altüst eden toplum ve sınıflı uygarlıktan, bilimle sıkı işbirliği temelinde ekolojik toplum arayışıyla çıkış aramak ertelenmez bir görev durumuna gelmiştir.

Marksizm'in köruklediği köle-serf-işçi yüceltmesini kabul etmeyen bir sınıf anlayışı da bu arayışın vazgeçilmez bir eksenidir. Kullandırmayı, serfleştirmeyi, işçileştirmeyi bir aşağılanma olarak gören ve her koşulda bizzat bu olgulara karşı direnmeyi esas alan bir 'sosyalizm' anlayışı aranmak durumundadır. İyi köle, iyi serf, iyi işçi olamaz. Üç kategori de insanlıktan, özgürlükten düşüşü ifade eder ve özgürleşme esas alınıyorsa, bu olgulara sürekli karşı konulması gerekir. Dolayısıyla bu olgulara karşı direnen her toplumsal olguya daha bir yücelikle bakma gereği vardır. Bu nedenle binlerce yıllık dağ başında, çöllerde, orman kuytularındaki etnisitede, ailenin ezilen cinsi kadında yaşanan muazzam direnmeler köleliğin, serf ve işçinin direnmelerinden kat be kat daha eski, derinlikli ve yücelikli olgulardır. Yeni toplum, felsefe ve uygulamalarımızı bu esaslara dayandırmalıyız. Binlerce yıllık peygamber ve bilge gelenekleri, Marksist, liberal ve çağdaş direnişlerden belki de binlerce kez daha zengin içerikli ve hacimli sosyal olgulardır. Ancak kapsamlı bir tarih-toplum çözümlenmesine

konu olabilecek bu olgusal yaklaşımlara dayalı temel toplumsal ve doğasal felsefeyi, kendi açımdan en genel bir ifade olarak 'demokratik ve ekolojik toplum' olarak değerlendirdim. Bir çözüm hedefi olarak belirlemeye çalıştım.

Ne kadar devlet, o kadar sorun ne kadar az devlet, o kadar çok çözüm

Mevcut sistem dışı bir sistem tartışmasında vardığım sonuç; toplumun değişim-dönüşüm çabalarında devletçi tüm yaklaşımları aşmak biçimindedir. Devlete götüren tüm düşünce ve hareket yapıları, iddiaları ne denli eşitlikçi ve özgürlükçü olursa olsun, ters sonuç doğurmaktan kurtulamazlar. Son Sovyet deneyimi iyi bir örnektir. Devletçi sosyalizmin olamayacağı kanıtlanmıştır. Marksizm'in temel zaafı bu gerçeklikte yatmaktadır. Ezilen sınıf diktatörlüğü de dahil, her devlet doğalında eşitsizlik ve özgürlüksüzlükle sonuçlanmaktadır. Çünkü, devletin temel mantık ve dokularında bu gerçeklik esastır. Eşitleştiren, özgürleştiren devlet olamaz. Fakat bu demek değildir ki sınırlı eşitlik ve özgürlük amacına hiç katkıda bulunamazlar. Mevzii ve dönemsel bu tür özellikleri kazanabilirler. Ama bu özellikler asli olmayıp geçici karakterdedirler. Dolayısıyla devlet dışı sosyalitenin, kendine uygun zihniyet ve siyasal yapılanmaları oluşturma görevi vardır. Tarih boyunca birçok mezhepsel ve etnik adımlar atıldıysa da, bir sisteme ulaşamadığı açıktır. Köleci, feodal ve kapitalist çağdaki tüm ezilenlerin hareketleri muazzam

deneyimler yaşamalarına rağmen, sistematik, sürekli gittikçe yoğunlaşmış kurumsallaşan geleneklere ulaşamadılar. Varolanlar parçasal ve adeta müzeli konumdadır. Buna rağmen tüm insanlığın devlet sosyalitesince yutulduğunu, hiçbir gelecekte eser kalmadığını iddia etmek subjektivizm olur. Bu, aşırı abartma ve küçülmek anlamına düşmek olur. Gerçeklik biraz daha farklıdır.

Ezilenlerin tümünün, bir dağ ve orman kovduğundan çöl kabilesine, köleden işçiye, cinsiyet ezileninden çevreciye, çocuk, genç ve yaşlı katmanlaşmasına kadar bileşik bir sistem arayışına hiçbir dönemde kıyaslanmayacak kadar ihtiyaç vardır. Devlet sosyalitesinin zihniyet ve siyaset-askerlik yöntemlerine düşmeyen, o sınırlara koşmayan, kendi doğalarına uygun hem zihniyet hem de politik yapılanmalarını oluşturmaları gerekir. Bu temelde tarih ve gelenek, araştırma ve bilinçlendirme, mantık kazanma çabalarıyla en geniş Demokratik Ekolojik Toplum Koordinasyonları'nı teşkil etmeleri gerekir. Klasik sol ve liberal kalıplarla hiç vakit harcamamak, verimlilik ve boş çarpıtmalara uğramamak açısından önemlidir. Küresel sistem bunalımına karşı küresel bir demokratik ekolojik hareket, insanlık için gittikçe aciliyet kazanmaktadır. Mücadele biçimleri olarak klasik sol dönemde olduğu gibi devletle çarpışmamak kadar, devlete koşmamak da ilkesel bir değere sahiptir. Ne devletle çarpışarak, hatta onu yıkarak ne de devletle sorunlar çözülür. Tersine, 'Ne kadar devlet, o kadar sorun', yine 'Ne kadar az devlet, o kadar çok çözüm' formülü daha gerçekçidir. Devletten uzak durmak, gerekirse demokratik-ekolojik toplum çabalarında sınırlı bir uzlaşmadan öteye gitmemek büyük önem taşır.

Son yüz elli yıllık sosyalizm çabalarının iflas etmesinde, devlet yaklaşımları belirleyici rol oynar. Milyonlarca kahramanın ölümü, emek çabaları bu ideolojik ve siyasi körlükten ötürü sonunda emperyalizme hizmet etmekten kurtulamamıştır. Birçok ezilen ulus ve sınıf hareketi bu tür yaklaşımların kurbanı olmuştur. Üç yüz yıllık Roma İmparatorluğu'na direnen yoksulların hareketi Hristiyanlık, devlete yöneldiğinde yozlaşmış Engizisyon'a kadar gitmekten kurtulamamıştır. Zerdüş'ten Mani'ye, Nuh'tan İbrahim ve Muhammed'e kadar çözüm araçları, Sümer rahip devletine doğru koştukça, kurtarmak iddiasında oldukları insanlığı aslanlara yedirmekten öteye gidememişlerdir. Bu yaklaşım, Leninist tarzı bir emperyalist devlet yıkıcılığı ve proleter diktatörlük kuruculuğuna götürmüştür. Leninizm'in düştüğü durum da aynıdır. Maoizm ve benzerleri de aynı geleneği paylaşırlar.

Doğruyu nerede, ne zaman, kimler, nasıl gerçekleştirecek?

Kapitalizmi kendi başına çözmek, o sistemin lehinde veya aleyhinde sonuçlar çıkarmak yöntem olarak büyük bir yetmezliği içermektedir. Kapitalizmde, hatta gerçekleştiği oranda reel sosyalizmde yaşanan ve içerilmiş bulunan şey, özünde köleci toplumsal yapının hem alt hem de üst yapıda gerçekleştirdiği yaratımların, 'uygarlık özelliklerinin' daha genelleştirilmiş ve açılmış biçimleri, onun altındaki özleridir. Belki ölçüler ve biçimlerde artma ve yetkinlik temelinde gelişme çarpıcıdır, hatta kıyaslama tanımaz düzeydedir de denilebilir. Ama yine de uygarlığın ilk biçimlenmesi ve bunun altındaki öz, esasta belirleyicidir.

Bilimin sıkça uyguladığı bir yöntemi toplumbilimin de uygulayamaması ancak çok güçlü sınıf hakimiyetiyle izah edilebilir. Çokça tekrarlanan objektiflik ve belirleyicilik kavramları toplumbilimde bir türlü uygulanamıyor. Bunun temel nedeni, özellikle

objektif ve subjektif anlamda kaskatı kılınmak kadar, çok şaşkıncı ideolojik reklam görüntüleriyle ortama mutlak egemen olma iradesidir. Bahsetmek istediğim husus, bilimdeki 'belirleyicilik' yani genel kurallara, yasaya ulaşma anlarının gözden yitimidir. Aşırı ve kopuk niceliksellik, hiçbir şeyin anlatılamaması, hatta anlamını yitirme yöntemine dönüştürülmesidir. Avrupa'nın, özellikle ABD'nin toplumsal bilimler anlayışında bu büyük çarpıtmanın gerçekleştirilmesi, sınıfsal hakimiyet ve onun dünya çapında daha da aşırılık kazanan emperyalist tahakküm ihtiyacıyla yakından bağlantılıdır. Niyetim, eğer 'Bilimsel Sosyalizm' adı altında kavranmak istenen bir öz varsa, hiç olmazsa bunun doğru yöntemine ulaşmaktır. Belki bazı keskin 'solcular' bunu fazla anlamlı bulmayacaklardır. Ama iddia ediyorum ki, eğer eleştirisi doğru yapıldıysa düzeltilemezse, 'Marksizm', Sümer rahip ideolojisinin bile ahlaken daha gerisinde kalacağı ve kapitalizmin en masrafsız bir oyuncak alelerinden başka bir sonuçla karşılaşamayacağı gibi, 'proleter diktatörlük' teori ve uygulaması da Sümer'in bir kaba Sargon emperyalizmi, tahakkümü modelinden, kapitalizmce kullanılan bir başka aletten öteye gidemeyecektir. Reel sosyalizmin hiçbir teorik modelle izah edilemeyen çöküşünün altında bu vahim gerçeklik yatmakta ve ne demek istediğime ilişkin bir örnek olmaktadır. "Hata, yanlışlık ve ihanet nerede, ne zaman, kimler tarafından ve nasıl yapıldı?" sorusu kadar, doğrusunun nerede, ne zaman, kimler tarafından ve nasıl gerçekleştirilmesi gerektiği de bu sorunun çözülmesiyle bağlantılıdır.

Marksizm devleti daha çok güçlendirmiştir

Sümer rahipleri en azgın toplumsal canavarı yaratırken hiçbir tedbir almamışlardır. 'Kul hakkı' diye bir kavram bile düşünülmemektedir. "Devlet her şeydir, birey hiç bir şey" bir Sümer ilkesidir. Dogmatizm özünde böyle devletleşti. Devlet eşi görülmemiş yalan ve maskeli tanrılarıyla, zorba ve dizginlenmemiş kaba gücüyle, tek sorgulayan, yargılayan ve sözde tanrılar dışında hiç kimseye hesap verme gereği duymayan savcı ve ha-

kimleriyle, talancı vergi memurlarıyla doğmuştur. Yaratık çocukluk döneminde böyleyken, daha sonraları toplumda zorbalık ve yalanla sömürü imkanları arttıkça daha da geliştirilecektir. Maskesinin anlaşılması ve düşmemesi için sürekli pudralanacak ve her tarafına çiviler çakılacaktır. Onu yıkmaya iddiasıyla ortaya çıkan Marksizm bile aldatıcı konuma düşmekten ve eşi görülmemiş biçimde daha çok çivi çakarak devleti güçlendirmekten kendini alkoyamamıştır. Bu deneyimin de kanıtı, devletin sadece bin bir maskeli zorba erkeksi gücünü temsil etmediği, sürekli pudralanan çekici fahişe maskeleriyle baştan çıkarmadığı bir tanrı kulunu bırakmamak kadar, çift cinsiyetli gayrimişru bir yaratık olduğunu da ortaya koymuş bulunduğuudur. O sadece burjuvazinin değil, proletaryanın da oldukça sevdalandığı çift cinsiyetli gayrimişru aşkı oluyordu.

Daha mitolojik çağlardan başlayan, tek tanrılı dinler ve metafizik felsefe ile daha da karmaşık, karışık hale gelen, pozitif bilimle iyice kördüğümle bağlayan sosyal olguya ilişkin kavram, varsayım ve teoriler olup biteni izah etmekte sadece yetersiz kalmayıp büyük yanlışlıklarla da dolu kılındılar. İnsanlığın kapitalizm gibi en kanlı ve sömürülür bir döneminin hakim hale gelmesinde bu sosyal olgu izahlarının belirleyici etkisi vardır. İnsanlık eğer öz varlık biçimi olan toplumsallığı doğru çözümlenmezse sonuç açık ki dinozorluktur. İki büyük savaştan sonra sosyal bilimcilerde her ne kadar bir yenilik arayışı varsa da, bunlar çok sınırlı bazı doğruları tespit etmekten öteye gitmeyen cılız çabalar. Marksizm gibi en iddialı ekoller bile çözüme ilişkin sınırlı katkıları yanında özellikle adına hareket ettikleri ezilenler ve sömürülenler dünyasını yeni bir dogma ve siyaset anlayışına bağlayıp hakim toplumsal sistemin bir yedeği kılmaktan öteye rol oynayamamıştır. Daha doğrusu idealini gerçekleştirememiştir.

Sosyal bilim alanındaki diğer birçok ekolün ilk ve ortaçağlardaki felsefe ve din gruplarından daha başarılı olamadıkları olup bitenler karşısındaki rollerinden gayet iyi anlaşılabilir. Savaşların jenosit boyutlarına ulaşmasında, dizginlenemeyen kar hırsları ve tahrip

edilen ekolojide sosyal bilim ve kurumlarının payı temel önceliğe sahiptir. Sosyal bilim ve kurumları tarihin hiçbir dönemindekiyle kıyaslanmaz biçimde siyasal iktidar ve savaşın hizmetinde olup esas sorumlu konumdadır. Siyasal iktidarı ve savaşları durduramamak, sınırsız kar hırsına set çekememek sosyal bilim ve kurumlarının sadece iflasını değil, insanlığa karşı ihanetini kanıtlamaktadır. Dolayısıyla insanlığın temel problemlerine karşı yeni ve yeterli bir sosyal bilim anlayışı ve yapılması en değerli ve başat çalışma olarak gündemde yerini tutmak zorundadır. Eylem ve örgütlenme ancak bu temelde doğru bir yer ve alan bulabilir.

Geliştirmek istediğimiz sosyal bilim anlayışına bu çerçevede yaklaşılmalı, temel kavramlar ve varsayımlar bu doğrultuda denemeler niteliğinde görülmelidir. Giderek artacak bu çabalar kurumlaşarak çözüm olanaklarını arttırabilir. En genel kavramlaştırma denememize de bu temelde yaklaşılmalıdır.

Antitez kadir-i mutlak olarak kendi öncülünü yemez

Bu tanımlama çerçevesinde doğal toplumu insan varlığının başlangıç tezi olarak değerlendirmek gerçekçidir. İnsanlık var olmayı bu teze dayanarak başlatmıştır. Ondan öncesi hayvansı yaşamdır. Sonrası ise ona karşılık temelinde gelişen hiyerarşik ve devletçi toplum biçimindeki gelişimdir. Zaten bu dönemin antitez karakteri doğal toplumu sürekli bastırması ve geriletmesinden kaynaklanmaktadır. Tez olarak doğal toplum, insan yerleşiminin tüm alanlarında geçerli olduğu gibi, süre olarak da neolitik dönemin sonlarına (yaklaşık MÖ 4000) kadar başat olan etkin bir toplumsal sistemdir. Bastırılmış olarak da günümüze kadar tüm toplumsal gözeneklerde varlığını sürdürmektedir. Temel toplumsal kavramlarda da bu süreklilik açıktır. Aile, kabile, ana, kardeşlik, özgürlük, eşitlik, arkadaşlık, cömertlik, dayanışma, bayramlar, yiğitlik, kutsallık vb birçok olgu ve kavram bu toplumsal sistemden kalmadır. Buna karşıt olan hiyerarşik ve devletçi toplum bu sistemi en çok geri-

leten, bastırın özelliğini en çok sürdüren toplumdur. Antitez konumunu bu özelliğinden almaktadır. İki toplumsal sistemin iç içeliği de diyalektiğin temel yasalarına son derece uygundur.

Burada dikkat edilmesi gereken diğer önemli bir husus, diyalektik kavrayışımızın, tez ve antitezin birbirini yok etme biçiminde değil 'bastırma ve geriletme' karakterinde gelişmesidir. Toplumsal sistemler tez-antitez haline geldiklerinde tüm doğada olduğu gibi birbirlerini birlikte taşırlar. Aralarındaki mücadele şüphesiz önemli gelişmelere yol açar. Tez hiçbir zaman eski halinde kalmaz ama antitez de bir kadir-i mutlak olarak kendi öncülünü yemez. Ancak ondan beslenerek kendisini geliştirir.

Bu noktada diyalektiği biraz daha açmakta yarar vardır. Dogmatik Marksizm döneminde tez ve antitez toplumda yok etme biçiminde yorumlandı. Bu tarz bir yorum aslında yapılan en temel teorik yanlışlıklardan biridir. Biyolojik başta olmak üzere tüm bilimlerde gözlenen özellik, olguların gelişim ve dönüşümlerinde karşılıklı besleyici yanın önem taşıdığıdır. Yok etmeye benzer durumlar istisnadır. Hakim olan, tez ve antitez konularının birbirini beslemesidir. Bunun en sade ifadesi çocuk-ana ikilemidir. Çocuk ana ile çelişki halinde gelişir. Ama bundan çocuk anayı yok ediyor yorumunu çıkaramayız. Olsa olsa karşılıklı beslenme ile neslin sürdürülmesi olarak değerlendirilebilir. Uç bir nokta yılan-fare ikilemidir. Burada bile yaşanan şey aşırı fare üreyişi ile yılan ender üreyişi arasındaki dengenin korunmasıdır. Belki de yılan olmazsa fareler dinozorlardan daha ezici tahripkar bir rol oynarlardı. Doğadaki varlıkların anlamsız olmadığı, hepsinin belli bir ekolojik anlamının olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılabilir. Ama yine de 'uç nokta', 'mutlak sınırlar' kavramları çok sınırlı bir kesitte en azından kavram olarak geçerli olabilir. Temel doğa yasasının karşılıklı bağıllık biçiminde geliştiği artık tüm bilimlerin fark ettiği bir özelliktir.

Hiyerarşi ve sınıfsallığın gelişimi zorunluluk değildir

Bu temel varsayımlarla şu hususu kanıtlamak istiyorum: Doğal toplumdan zorunlu olarak hiyerarşik ve devletçi toplumun gelişmesi diye bir kanun yoktur. Belki bu yönlü bir eğilim olabilir. Eğilimin zorunlu, kesintisiz ve sonuna kadar olması tamamen yanlış bir varsayımdır. İlerideki bölümde zaman zaman açıklayacağım gibi, sınıflı toplumun ilerlemeler için zorunlu olduğu biçimindeki Marksist tespit ezilen ve sömürülenler adına yapılan en büyük yanlışlıklardan biridir. Bu belirleme sosyalizmi peşinen sınıf hakimiyetine terk etmektedir. Bu yanlış, Marksizm'in yaklaşık yüz elli yıllık tarihinde bir kapitalizm yedeği haline getirilmiş olmasının en temel nedenidir. Devleti, sınıfları ve zoru toplumsal gelişmenin, ilerlemenin kaçınılmaz evreleri olarak görmek, organik doğal toplumun günümüze kadarki muazzam direnmesini küçümsemek, hatta yok saymaktır; tarihi kendiliğinden tahakküm güçlerine hediye etmektir. Sınıfların varlığını kader olarak görmek, belki de farkında olmadan hakim sınıfların ideolojilerine alet olmaktır. Bu yönüyle ezilen ve sömürülenler adına en tehlikeli bir rolü oynamaktır. Tarih bu tür ideolojik ve politik akımların adeta istilası altında bırakılmıştır.

Hiyerarşi ve sınıfsallık gelişim gösterebilmiştir. Ama bu gelişim bir zorunluluk değil, hiyerarşi ve ona dayalı devletleşmeyi büyük zorbalık ve aldatmalarla yürüten gücüler sağlanmıştır. Bunlar karşısında bitmez tükenmez bir direnme gösteren esas doğal toplum güçleri sürekli sınırlandırılmışlar, en dar alanlar

Tez olarak doğal toplum, insan yerleşiminin tüm alanlarında geçerli olduğu gibi, süre olarak da neolitik dönemin sonlarına (yaklaşık MÖ 4000) kadar başat olan etkin bir toplumsal sistemdir. Bastırılmış olarak da günümüze kadar tüm toplumsal gözeneklerde varlığını sürdürmektedir. Temel toplumsal kavramlarda da bu süreklilik açıktır. Aile, kabile, ana, kardeşlik, özgürlük, eşitlik, arkadaşlık, cömertlik, dayanışma, bayramlar, yiğitlik, kutsallık vb birçok olgu ve kavram bu toplumsal sistemden kalmadır.

ve aralıklara sıkıştırmışlar, bazı alanlar ve aralıklara hiç sokulmamışlardır. Tüm toplumu sınıf ve devlet hiyerarşilerinden ibaret görmek, hakim sistemin en temel politikası ve propagandası ile sağlanmıştır. Kader denilen oyun bu pratiğin metafizik unvanı oluyor. Bu oyuna bulaşmamış din, mezhep, felsefi ve bilimsel ekol neredeyse kalmamış gibidir. Bu da kökeni binlerce yıl öncesine giden rahip ideolojisinin ve tanrı-krallar devletinin muazzam fiziki ve zihni baskı, politika ve propagandalarının sonucudur. İsteyen bu oyuna mitoloji, isteyen felsefe, o da olmazsa bilimsel ekol demiştir. Varılan nokta devletleşmiş ideolojiler ve bilimlerin dört dörtlük güncel durumudur. Marksizm'in bu yöndeki payı üzerinde ne kadar durulsa yeridir. Adım adım bu oyunları ve payları açıklamaya çalışacağım.

Marksizm, devleti gerekli aşama olarak görür

Sümer örneği yakından incelendiğinde, devlet toplumunda daha başlangıçtan itibaren iki işlevin iç içe geçtiği görülecektir: Birincisi baskı, otorite aracı olarak devlet; ikincisi, tüm siteyi besleyen kamusal üretim düzeni olarak devlet. Bu çifte niteliği devletin temel çelişkisi olarak insanları hep meşgul edecektir. Ne onunla ne de onsuza olunur. Baskı ve tahakküm aracı olarak tahammül edilmesi en güç kurumdur. Fakat kamusal güvenlik ve üretim aracı olarak vazgeçilmez bir araçtır. Burada temel sorun daha başlangıcından beri kamusal güvenlik -toplumun ortak yararı- ve üretimin baskı ve otoriteyi gerektirip gerektirmediğidir. Devlet olmadan toplumun ortak güvenlik ve üretimi mümkün değil mi? Mümkünse o zaman zor aygıtı olarak devlete gerek yoktur. Sorunun can alıcı noktası burasıdır. Devlet iyi bir yiyeceğin içine adeta bir miktar uyuşturucu koyarak büyük çıkar aracına dönüştürmüş bir kurum haline getirilmiştir. Rahip devlet düzeninin iceliği, bu ayrımı örtbas ederek sömürücü parazit bir kesimin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Bakunin gibi devleti mutlak bir 'kötülük' olarak gören bir anarşist teorisyen bile buna "Zorunlu, gerekli kötülük" diyebilmiştir. Marksizm de gerekli bir aşama olarak değerlendirmiştir. Oysa daha sonraki çözümlemede detaylı gösterileceğim gibi, baskı ve zor aracı olarak devlet ne zorunlu bir ilerleme aracı ne de zorunlu bir kötülüktür. Baştan beri bela, gereksiz, hiç zorunlu olmayan, giderek tam bir soyguncu çeteye dönüşen bir araçtır. Bu yönüyle devletin doğduğu ilk günden itibaren kesilip atılması, teşhir ve tecrit edilmesi gereken toplumsal bir ur olarak değerlendirilmesi en doğrusudur. Toplumun ortak güvenlik ve üretim aracı olarak değerlendirilmesi, klasik anlamda devlet denilemeyecek bir toplumsal araç olarak tanımlanması daha doğru bir yaklaşımdır. İlerideki bölümde daha kapsamlı tanımlayıp açılmayacağımız gibi, bu tarz toplumsal oluşuma 'demokrasi' demek daha uygun ve gerçekçi olacaktır.

Demokrasinin prototipini doğal toplumdaki yararlı hiyerarşide görmek mümkündür. Birikime ve mülkiyete dayanmayan, topluluğun ortak güvenliğini ve yönetimini sağlayan gerek ana-kadın gerek tecrübeli yaşlı erkek son derece gerekli ve yararlı temel öğelerdir. Topluluk bu öğelere yüksek bir gönüllü saygı göstermektedir. Fakat bu durum istismar edilip gönüllü bağımlılık otoriteye, yararlılık çıkara dönüşüncü, toplum üzerinde her zaman gereksiz zor aygıtı ortaya çıkmaktadır. Zor aygıtının kendini ortak güvenlik ve kolektif üretim yöntemleriyle gizlemesi, tüm sömürücü ve baskıcı sistemlerin özünü teşkil etmektedir. İcat edilen en uğursuz oluşum budur. Bu öylesine bir

icat ki, daha sonra geliştirilecek tüm kölelik biçimleri, korkutucu mitolojik ve dinsel formları, sistemli imhaları ve talanları, yakıp yok etmeleri beraberinde getirecektir.

Her şeyi belirleyen köleci sistem değildir

Marksizm bu sürecin doğuşunu izah ederken, eski geri toplumun bağrından ileri bir toplumun doğuşu biçiminde 'zor'a ebelik rolü vermektedir. Hepimizin paylaştığı bu yaklaşım tüm devlet-devrim ve demokrasi anlayışımızı ve örgütleyim uygulamalarımızı kökünden sakatlamaktadır. Bir özeleştirici cümlesi olarak diyebilirim ki, bu yaklaşımı aşmak sanırım şimdiye kadar bu kapsamda hiçbir özgürlük ve eşitlik akımına nasip olmamıştır. Halklar, ezilenler adına kurgulanan her ekol, tarikat, kurulan devletler ve siyasal hareketler bu sakat anlayış

bilim ve sanatların gelişimini köleciliğe ve diğer sınıflı toplum formlarına bağlamak, olsa olsa iktidar-bilme olgusuna bağlanabilir; bilim ve sanat üstündeki devlet egemenliğiyle izah edilebilir. Özgürlük ve eşitlik ideolojisi ve hareketleri adına bu tür değerlendirmelerin yapılması bilinçli değilse, farkında olmadan iktidar bloğuna bağlılığın bir sonucudur. Marksizm-Leninizm de olsa bu yargı değişmez. Marksizm-Leninizm'in kendini hakim iktidar-bilme bloğundan tam kurtaramadığını, bunun da reel sosyalizmin çöküşünün temel nedeni olduğunu ilerideki kısımlarda kapsamlı koymaya çalışacağım.

Marksist tarih yorumları kısır kalmıştır

Devletin köleci toplum formunun genelinde MÖ 250-500'lerde krize girdiğini ve üst form olarak feodal toplumun ha-

gınlştırıldığını göstermektedir. Yapmaya çalıştığımız çözümlerimizde özenle vurguladığımız husus, bu anlayışın hiyerarşik devletçi iradenin yönetim anlayışıyla olan bağlantısıdır. 'Emir' düzenini ilahi yasa olarak topluma özümsetmeyi esas alan bir yaklaşımdır. Kanun ve yönetmelik taslağı olarak düşünülmelidir. Binlerce yıllık gelenek bundan 'altın çağdan' başlayıp 'mahşer' ve 'cennet-cehennem'le biten çizgisel bir gelişim modelinin ortaya çıkmasına yol açtı. Kaderecilik düşüncesi de bu anlayışın gereğidir. İslam dünyasında Mutezilecilerle Levhi Mahfuzcular arasında alevlenen bir tartışmadır. Özgür tartışma gereğini, çok seçenekli özgür irade terimini anlamsız kılan bu anlayışın temeli daha eskidir. Doğaüstü tanrıların tüm olayları yarattığına ve yönettiğine inanılan mitolojik çağlara kadar gider, felsefi idealizmle devam eder. Avrupa uygarlığında Rönesans'la başlayıp günümüze kadar süren

Tarihsel toplum sistemlerini zorunlu yasaların sonucundan ziyade, dönemlerin ideolojik, politik ve ahlaki duruşlarının mücadele tarzıyla bağlantılandırmak daha çözümlü bir yaklaşımdır. İnsan bireyi ve toplumu olgularında yasallık hem çok esnekler hem de hızlı dönüşüm sergileyebilme özelliklerine sahiptir. Fizik, kimya ve biyoloji olgularında gözlemlenen katı yasallık ancak fizik, kimya ve biyolojinin sınırlarında geçerlidir. Gerisini insanın beyin yapısı ve toplum olgusu belirler. Bu nedenlerle insanı ve toplumu kaderci anlayışlara bağlamamak, özgürleşme şansı ve olanakları açısından büyük önem taşımaktadır. Gerek peşin yargılar gerekse kaderci sonulcu yargılar özgür yaratım dinamiklerine ket vurmaktadır. Sosyal bilim söz konusu olduğunda, söylenenlerin büyük kısmının hakim toplumsal sistemlerin bin yıllardan beri süzülüp gelmiş ve her dönemde farklı kılfalara bürünmüş olduğunu, günümüzde de bilimcilik maskesi altında taraf rolünü oynadığını her zaman ve her yerde göz önüne getirmek gerekir.

Devrim tanımlamalarını yeniden gözden geçirmek, kriz süreçlerini demokratik eğitim lehine çözmek açısından önem taşımaktadır. Avrupa devrimlerini genel olarak 'burjuva devrimleri' diye değerlendirmek, Marksizm'in dar sınıf yaklaşımının bir ürünüdür; proleterlik yapalım diye adeta burjuvaziye sunulmuş bir hediyedir. Bunda şüphesiz diyalektik materyalizmin dogmatik yorumunun büyük etkisi vardır. Bunu tarihin düz bir çizgide kararlaştırıldığı gibi geliştiğini varsayan Levhi Mahfuz anlayışındaki kaderci inancın yeni çağa taşınmış biçimi olarak değerlendirilerek, somut gerçeğe daha çok yaklaşmış olabiliriz. Benim de etkisini yoğun yaşadığım bu dogmatizmi aşmadan gerçeğin olağanüstü zengin içeriğini çözümleyemeyiz.

Burjuvazi eskiden kalma ne varsa sildi süpürdü

Hiçbir kapitalist sınıf kitabında ne İngiliz-Amerikan devrimlerine ne de Fransız Devrimi'ne ilişkin bir düşünce, teori ve program yazılmaz. Bu devrimlerde rol oynayanlar kendilerini burjuva sınıfının temsilcisi olarak ilan etmemişlerdir. Bu devrimlere katılan kitleler çoğunlukla yoksuldular ve özgürlük-eşitlik taleplerini öne çıkarıyorlardı. Burjuva sınıfının daha önceki Rönesans, Reformasyon ve Aydınlanma hareketlerini esas aldığı iddia etmek büyük abartmadır. Sınıf olarak burjuvazi yükselirken, tüm çabasını yönelttiği kara dayalı sermaye birikiminden başka bir şey düşünmüyordu. Şüphesiz kara giden yolun devlet erkiyle bağının bilincindeydi. İktidarı etkilemek ve ele geçirmek için çaba içindeydi. Ama elinde özel anlamda bir devrim teorisi ve pratiği bile yoktu. Devrimlerin temelindeki objektif koşullar tarihin uzun bir evriminin ürünüydü. Subjektif öğeler olarak düşünürler ve siyasal aktivistlerin özel bir burjuva devrim programı, hatta partileri yoktu. Eğilim halindeydiler. Bazı zenginlerden himaye görüyorlardı, çoğunluğu da feodal karakterli, bilim ve sanata ilgisi olan zenginlerdi. Öne çıkarılan talepler genelde humanist, özgür ve eşit bir dünya özlemiydi. Yazılan tüm ütopyalar kapitalizme zıttı.

Burjuva sınıf doğuşu ile birlikte bu büyük dengeyi yıktı. Bu hem iktidar hem de sömürü gücü olarak toplumun kaldıramayacağı hacimde bir sınıftır. Burjuvazi iktidar ve sömürüsünü gerçekleştirmek için tüm toplumu istismar etmek zorundaydı. Marksizm'in haklı olarak onu son iktidarcı ve sömürücü sınıf olarak ilan etmesi bu nedenleydi. Burjuvazinin sınıf olarak gelişebilmesi toplumun sürekli dağıtılmasından geçer. Bunun için en başta

Dinlerin ve etnisitenin -kabile, aşiret ve kavim gerçeği- büyük hareketlerini çözmeden tarihi yorumlamak hem yöntem hem de içerik olarak ciddi yanlışlara ve göz ardı etmelere yol açar. Marksist yöntemle yapılan tarih yorumlarının kısır olmasında ve yanlış sonuçlara yol açmasında bu gerçeğin büyük rolü vardır. Geleneksel üst toplumun yüceltilmesine dayanan idealizmi aşalım derken, tersi olarak çok dar sınıf ve ekonomik yapı çözümünü ile kaba materyalizme düşülmüştür.

nedeniyle tam tersi sonuçlara yol açmaktan kurtulamamışlardır.

Sınıflı uygarlığın temel toplum sistemi olarak kölecilik döneminde insanlık şüphesiz gelişmesine devam etmiştir. Her şeyi belirleyen köleci sistem değildir. Şehir devrimini köleciliğin eseri olarak göremeyiz. Kölecilik ve devlet olmadan da şehir gelişebilir. Devletleşmemiş şehir varlığına bolca rastlanmaktadır. Şehirleşmeye bağlı olarak gelişen yazıyı, matematiği, çeşitli bilim ve zanaatları, mimarlık ve sanat dallarını köleci sistemin gereği saymak vahim bir hatadır. Marksizm de dahil olmak üzere, çok sayıda görüş ekolünün köleciliği bu anlamda ilerleme kaldırıcı olarak değerlendirmeleri köklü bir yanlışlığı teşkil etmekte, daha doğrusu bilim ve sanatın iktidardan kopmadığını kanıtlamaktadır. Devlet iktidarının en çok kontrolüne aldığı değerlerin başında bilim ve sanat gelmektedir. Hem daha özgür gelişmelerini engellemek hem de çıkarları doğrultusunda kullanmak için

kimiyetle sonuçlandırıldığını görmekteyiz. Bunda dıştan doğal toplum özelliklerine sahip 'barbar' saldırılarıyla içte yozlaşma ve Hristiyanlığın mücadelesinin etkisi belirleyici olmuştur. Fakat çözülen devlet değil, onun köleci formudur. Devlet kendini daha da güçlendirerek feodal devlet formuna kavuşturacaktır.

Marksizm bu tür tarihsel gelişmelerde belirleyici rolü üretim araçları ile üretim ilişkilerine verir. Zihniyet savaşımına tali bir rol atfeder. Yine etnisite ve dinsel grupların mücadelesine gereken ağırlığı vermez. Diyalektik yöntemin dogmatik yorumu olarak, bu yaklaşımlarla tarihin kavranışı bütünlüklü olmaktan uzaktır. Toplumun zihniyet ve siyaset anlamına gelebilecek büyük hareketlenmesini görmedikçe, ekonomik yorumla gerçeğin sınırlı kavranışı kaçınılmazdır. Büyük toplulukların hareketlenmesine anlam vermeden değişim gücü olarak tekniğe ve üretim yapısına ağırlık vermek, farkında olmadan devlet çerçevesine mah-

biçimi ise düz çizgisel ilerlemeci bir anlayıştır. Aydınlanma sürecinin 'ilerlemeye' güçlü imanıyla Marksizm'in 'komünizme zorunlu gidiş' inancının kökeni de aslında bu dogmatik düşünce tarzına dayanır.

15. yüzyıldan itibaren daha da hızlanan ve kapitalizmin zaferiyle sonuçlanan sürece daha yaratıcı yaklaşımı mümkün kılmak için bu bilimsel felsefi düşünce tarzına başvuruyoruz. Özcesi kapitalizmin zaferi bir kader olmayabilirdi. Kapitalizmin başarısının nedenlerini doğruya daha yakın değerlendirmek gerekir. Bizleri etkileyen Marksizm'in kapitalizmi ve ondan önceki sınıflı toplum biçimlerini 'tarihin zorunlu ilerleme hattı' olarak ilan etmesi, farkında olmayarak, inançları ve umutları hilafına, kendisine karşı çok savaştığı kapitalizme en büyük katkısı olmuştur. Bu savunmada dile getirdiğim düşüncelerin özünde, "Toplum sistemlerinde, Marksizm de dahil, temel düşünce biçimlerinin söylediği gibi bir zorunluluk ilkesi yoktur" biçiminde bir kanım yatmaktadır. İster

Komünal toplumun en kritik gelişme aşaması hiyerarşik yapılaşmaya uğradığı eşiktir. Biriken toplumsal tecrübe anlam zenginliğine kavuşur, buradan da dile, simgeleşmeye doğru bir seyir izler. Totemik dinle bu süreç kutsandır. Dinin önemi toplumun kendine ilişkin ilk kimlik rolünü oynamasından ileri gelir. Bu ilkel bilinç halidir. Bilincin bu biçimindeki kutsallık toplumsal yaşamın bizzat kendisinden ileri gelmektedir. Hayvansal primat yaşamdan kopuş, ilk önemli anlam farkını da beraberinde getirir.

buna şiddetle ihtiyaçları vardır. Tarih bilim ve sanatın gelişiminin köleci sistemin sonucunu olması şurada kalsın, ciddi bir engellemeyi oluşturduğunu göstermektedir. Köleci devletin olmadığı MÖ 6000-4000 yıllarında yapılan keşif ve buluşlar ancak MS 1600-1900'lerle kıyaslanabilir. Aradaki beş bin yılda gerçekleşenler çok sınırlıdır. Bilindiği gibi 1600-1900'lerde bilimler ağırlıklı olarak bireylerin eseridir. Devletin yaptığı şey her zaman olduğu gibi tekeline geçirmek biçimindedir.

Analitik düşünce şehir oluşumuyla oldukça bağlantılıysa da, bu düşünce biçimini sınıf çıkarları temelinde çarpanan yine köleci devlet toplumdur. Yoksa analitik düşünceyi geliştiren kölecilik değildir. Köleci sistemin yaptığı, bu düşünce tarzıyla kocaman bir yalan dünyası imal ederek insan zihnine bir kabus gibi çökmeştir. İnsanlığın ortak bir kültürü olan

kum olmaya yol açar. Dinlerin ve etnisitenin -kabile, aşiret ve kavim gerçeği- büyük hareketlerini çözmeden tarihi yorumlamak hem yöntem hem de içerik olarak ciddi yanlışlara ve göz ardı etmelere yol açar. Marksist yöntemle yapılan tarih yorumlarının kısır olmasında ve yanlış sonuçlara yol açmasında bu gerçeğin büyük rolü vardır. Geleneksel üst toplumun yüceltilmesine dayanan idealizmi aşalım derken, tersi olarak çok dar sınıf ve ekonomik yapı çözümünü ile kaba materyalizme düşülmüştür.

Tarihte zihniyet devrimleriyle toplumsal sistemler arasında düz çizgisel, kesinlikli bağlar kurmak, üzerinde önemle durmayı gerektiren bir düşünce ve inanç tarzıdır. Kutsal Kitaptaki 'Levhi Mahfuz' anlayışının bilimsel düşünceye yansıtılmış biçimidir bu. Halk tabirince "Yazılan başa gelir" dogmatik inancı bu tarzın ne kadar yay-

üst toplum biçimlerine ister devlete ilişkin olsun, dile getirilen 'zorunlu gelişme' iddiaları binlerce yıldır sürüp gelen resmi propagandaların izini taşımaktadır. Eskinin kader anlayışı, günümüzün 'zorunlu toplum yasaları' adı altında, bilimsel bir kılıf altında sürdürülmektedir.

İnsan bireyi ve toplumunda yasallık esnekler

Toplumsal dönüşüm dinamikleri farklı çalışmaktadır; sadece alt ve üst yapılar dayanılarak açıklanamaz. Dönüşümler çok karmaşık etkenler altında gerçekleşmektedir. 'Reel sosyalizm'in çözüldüğünde kanıtlandığı gibi, özellikle çağdaş aydınların büyük kısmını etkileyen diyalektik materyalizmin dogmatik yorumu gerçekçi çıkmamış, umut bağlayanlarında büyük hayal kırıklıklarına yol açmıştır.

toplumun temel korunma örgüsü olan ahlakın toptan yırtılması gerekir. Temelinde doğal toplumun eşitlik ve özgürlük duygusu olan ahlak yırtılıp atılmadan kapitalist toplum oluşamaz. Marks'ın Komünist Manifesto'da çarpıcı olarak ifade ettiği "Burjuvazi eskiden kalma ne varsa hepsini sildi süpürdü" değerlendirmesi doğru olmakla birlikte, bu devrimci bir eylem değil, yıkıcı ve toplum karşıtı bir eylemdir. Toplum savunamaz duruma getirmek devrimci bir hareket değil, olsa olsa insanlık karşıtı bir harekettir. Burjuvazinin elinde iktidar ve sömürü gücü toplumun başına sızmış bir kanser hastalığıdır. Yaygınlaşan bireysel kanser ve AIDS vb hastalıkların bu toplumsal kanserle bağıntı tespit etmek için bilim insanı olmak gerekmiyor. Hobbes, kapitalist toplumun doğuş koşullarında iktidar (devlet) ihtiyacını tanımlarken, "İnsanın birbirinin kurdur olmasını önlemek" olarak değerlendirir. Bu, tersinden doğru bir saptamadır. Kapitalizm, insanı insanın kurdu yapmak için iktidarını kurar. Modern gerçeklikte insan sadece birbirinin değil, tüm doğanın kurdu kesilmiştir. Azami kar ve birikim peşinde koşan, azgınlaştırıcı güç olan iktidara konuktan sonra, bu sınıf istismar için toplum ve doğa içinde geriye ne bırakabilir?

Marksizm'in oldukça çözümlediği değer, kar, emek, paylaşım, emperyalizm, savaş gibi kavramların kapitalizmdeki işlevlerini bu çerçevede anlamak daha öğreticidir. Din kitaplarında geçen mahşere yakın 'Deccal gelecek' tabiri bu sınıfın (burjuvazinin) gerçekliğine oldukça denk gelmektedir. Hiçbir hakim toplum sistemi toplumun temellerine ve doğal çevresine karşı bu denli bir saldırı ve tahrip gücü olamamıştır. Ulusal olgudan ırkçı milliyetçiliği ve faşizmi, doğaya hakim olma olgusundan ekolojik felaketi, kar olgusundan muazzam işsizliği doğuran burjuva sınıf gerçekliği artık kendini yeme aşamasındadır. Her geçen gün öz niteliklerini yitirerek yok olmaktadır. Kendisine karşı devrimi proletarya değil kendisi yapmaktadır. Yeni toplumsal zaman kendisini ancak bu sınıfsal gerçekliğin sürdürülemez oluşu, dolayısıyla çözülmesi temelinde kurabilir.

Sınıf tanımımızı başka boyutlarda da geliştirebiliriz. Reel sosyalizmi çözmesi, ulusal kurtuluş hareketlerini ve devletlerini yedek gücü haline getirebilmesi, sosyal demokratları kullanabilmesi önemli bir işlevdir. Bilim ve teknoloji insan toplumu açısından en gereksiz konularda bile reklamlarla kendisine kar üretmesi, spor ve sanat etkinliklerini bir uyuşturucu rolünde kullanabilmesi, proletarya ve aydınlarını kendine isyancı konumdan çıkartarak iş için yalvartması, kutsallık adına ne varsa hepsinin içini boşaltması, Rönesans'ın cıvı cıvı canlı dünya imgesinin yerini robot bakışına terk etmesi yeni hakim sınıf gerçekliğimizin maharetlerindedir.

İktidar özünde hiçbir zaman ulusun olamaz

Kapitalizmin iktidar yapısına taşıdığı yeniliklerin başında kurumsal niteliğinin derinliği gelmektedir. Kişiyi bağlanmış iktidardan iktidara bağlanmış kişiler, partiler, hatta toplumlar sistemine geçmiştir. İktidarın görünmez, soyut niteliği geliştirilmiştir. İdeoloji, politika ve ekonomi bunu geliştirmede katlı işlevlere sahiptir. Ulus kavramından türetilen milliyetçilikle tüm bir ulus iktidarın kendisine ait olduğuna inanılmıştır. İktidar özünde hiçbir zaman ulusun olamaz. Her yerde ve her zamanda etnik grupların, hanedanların, ulusların azınlık kesimi iktidarın gerçek sahibidir. Fakat öyle bir sistem yaratılır ki, en alttaki ezilene kadar her birey bir anlamda kendini iktidar sahibi kılmak durumundadır. En alttaki bir ailede en yoksul bir koca karısı

karşısında kendini rahatlıkla 'küçük imparator' rolünde görebilir. Karısı da zincirleme tarzda çocuklarına karşı bu rolü oynar. Ya çocuklar? Onlar büyürlerse aynı sistemi oynamaktan başka ne yapabilirler? İktidarlaşma zincirinin böyle kurulması sistemin bir özelliğidir.

Demokratik ve ekolojik toplum olarak kavramsallaştırmaya çalıştığım sistem anlayışımı temel olarak devlet iktidarı dışında oluşturmayı teorik yaklaşımımın özü olarak ortaya koyuyorum. Sadece kapitalist sistemin iktidar anlayışı dışında değil, tüm devletli toplumdaki klasik hiyerarşik ve devletçi iktidarların dışında çözüm aramak teorik perspektifimin özüdür. Bu yaklaşımın ütopya değil, toplumsal gerçekliğe son derece bağlı bir teorik yaklaşım olmasını mücadelemizin en önemli kazanımı olarak görüyorum. Kişisel ve toplumsal temelimin teorik güce ulaşmada rolü olmakla birlikte, esas

ve doğru çözümlere gitmek olası değildir. Komünal özün formu en yoğunluklu olarak etnisitede ifadesini bulur. Etnisiteyi ortadan kaldırdığımızda toplumdaki geriye ne kalır? Marksizm de dahil tüm çağdaş düşünce ekolleri daha düne kadar etnisiteyi işlevi olmayan, arkaik bir form olarak değerlendirmiyorlardı. Etnisitenin komünal özü daha da öğreti, geriliğe özgü bir nitelik gibi yansıtılıyordu. Bireycilik ne kadar öne çıkar ve toplumsal değerlere hakim olursa o kadar önemli ve onurlu sayılır oldu. Sosyal bilimciler rahiplere göre çok olumsuzdur derken çok önemli bir husustan bahsediyoruz. Toplumun önde gelen şuruluşu olarak rahip, düşünüp inandığı gibi toplumdur ve toplum için yaşar. Bilgisinin doğruluğu temel kıstas değildir. Toplumun komünallığına bağlılığı esas kıstastır. 'Sosyal bilimci' ise, bilgisinin doğruluğu ne olursa olsun, toplumsal komünallığı esas almaz. Bir teknik eleman gibi yaklaşır.

adımlarında heyecan verici gelişmelere yol açmaktadır. Bu durum artan bilinçtir. Bilinç dillendirmeyi, dil adlandırmayı, adlandırma ise simgeleştirmeyi içeren süreçtir. Bilinç süreci pratik üretkenlik için hayati öneme sahiptir. Onsuz ayakta durmak giderek zorlaşır. Bilinçsiz yaşamın kalitesizliği anında anlaşılır. Kalite, niteliksel gelişme bilinç farklılaşmasıyla at başı gider. Din tüm önemini ve kutsallığını yaşamın bu kritik devresinden almakta, kendi içinde baştan itibaren bir gelişkiyi barındırmaktadır. İlk toplumsallaşmanın bilinç ve kimlik ifadesi olduğu için onsuz yaşam zordur. Diğer yandan kutsallığa, tabusallığa -el sürmeme, dokunmama, yasak alan- ilişkin bir dizi kuralı beraberinde taşıdığı için ileriye yönelik olarak tutucudur. Yeni bilinç unsurlarına kapalıdır. Bu özelliğiyle gelişmeye ket vurur. Bundan da daha başlangıcından itibaren çok dinlilik zorunlu hale gelir. Çok dinlilik, çok

şehir hem de devlet kurumunun iç içe doğuşunu görmekteyiz. Marksizm'de dinin üstyapı kurumu olduğu, sonradan altyapı olarak ekonomik düzeni yansıttığı biçimindeki tanımın daha doğrusunu Sümer örneğinde vermek mümkündür. Tapınağın kendisi hem tanrı kavramlarının üretim alanı ("Zigguratın üst katı tanrısal, alt katı insansal ve üretimseldir") hem de ekonomik üretim merkezidir. Üst kat Pantheon'dur. Alt kat üretim araçları ve stoklarıyla doludur. Ara katlar çalışanlarla dolup taşmaktadır. Tapınağı günümüzün camileri ve kiliseleri gibi göremeyiz. Doğuş çağlarında esas olarak yeni zihniyet ve maddi üretim merkezleri olarak rol oynamaktadır. Bu yaklaşımın doğruluğunu eldeki veriler açıkça göstermektedir. Unutmayalım ki tapınağın kurucusu rahiptir. Bu olgu bile şehir ve devlet kadar üretim altyapısız devriminde de zihniyetin öncelik taşıdığı göstermektedir. Tapınak zihniyeti esas alan bir kurumdur. Tapınak zihniyetine de Helen dilinde teori denilmektedir. Teori Helence'de 'tanrısal bakış' -temel paradigma- anlamındadır. Çarpıcı olarak Sümer tapınağı zigguratlar hem teorik-siyasi hem de teknik-ekonomik merkezler olarak daha sonra gelişecek olan şehrin prototipini de başında taşımaktadır.

Kapitalizm ulus yaratır gibi bir ideacılık yanlıştır

Tanrı-kral kültüne başkaldırma, insanların tanrı olamayacağına hükmetme büyük bir sosyal devrimdir. Kölelik sistemi en güçlü ideolojik dayanağından darbe almaktadır. Tanrı-kralları insan olarak düşündürmek, Sümer ve Mısır mitolojik yapısında en büyük çatlağa yol açmak demektir. Bu da tek tanrılı 'tevhit' dini denen sosyal akımın biçimlenmesidir. İsrarla halkın Adem'den başlatılması tesadüfi değildir. Geleneğin köklü ve zincirleme olduğunu kanıtıyor. Büyük peygamberler bunun tarihi durakları oluyor. Tıpkı Marksizm'in, liberalizmin peygamberleri gibi.

Geleneğin diğer çığır açan figürü Hz. Musa'dır. MÖ 1300'lerde yaşayan ve İbrahim'e kadar şeceresi çıkarılan Hz. Musa, Mısır'da benzer bir isyana önderlik ederek çıkışını gerçekleştirir. Mısır kültürünü tanımlamakla birlikte, firavuna kölece bağlı İbrani kabilesini kullanarak isyana cesaret etmesi, sosyal ve özgürlükçü temelde önder bir kişilik olduğunu göstermektedir. İbrani kabile geleneğiyle akrabalık bağı vardır. Kabilenin dini Mısır dininden farklıdır. Musa'nın firavun Akhenaton'un en büyük tanrı olarak ilan ettiği yarı tek tanrıdan etkilendiği söylenebilir, esas olarak Hz. İbrahim'in din geleneğini temel almaktadır. Sina'daki meşhur çöl yürüyüşü, yanardağdan etkilenmesi, putçuluğa tavrı ve 'On Emir' söylemi Kutsal Kitap'ta işlenmektedir. Musa, İbrani kabilesi şahsında yeni dinin büyük savaşını vermektedir. Bu ideolojik savaş İbrani kabilesini dağılmaktan kurtaracak, onu vaat edilmiş 'kutsal topraklara' ulaştıracaktır. Bu ideolojik katil İbrani tarihindeki büyük adamlardan biridir. Günümüze kadar benzer adımlar atan İbrani din kültürü azın çoğu etkilemedeki müthiş örneğini göstermektedir.

Toplumların ulusal olgular biçiminde şekillenmesinin doğrudan kapitalizmin bir ürünü olmadığını kavramak gerekir. Bu konuda da sanki kapitalizm ulus yaratır gibi bir ideacılık ciddi bir yanlıştır. Bu yanlışıta Marksizm'in payı da vardır. Toplumlar klan, kabile, aşiret, milliyet ve millet şeklindeki süreç kendine özgü bir diyalektiğe sahiptir. Sınıflı toplumun ürünü olarak doğmazlar. Kapitalizm olmadan da ulus olunabilir. Ulus şekillenmesinde dil, kültür, tarih ve siyasal güç daha belirleyici rol oynar. Uluslar eşit-özgür ve demokratik toplumsal yapılarda

Toplumların ulusal olgular biçiminde şekillenmesinin doğrudan kapitalizmin bir ürünü olmadığını kavramak gerekir. Bu konuda da sanki kapitalizm ulus yaratır gibi bir ideacılık ciddi bir yanlıştır. Bu yanlışıta Marksizm'in payı da vardır. Toplumlar klan, kabile, aşiret, milliyet ve millet şeklindeki süreç kendine özgü bir diyalektiğe sahiptir. Sınıflı toplumun ürünü olarak doğmazlar. Kapitalizm olmadan da ulus olunabilir. Ulus şekillenmesinde dil, kültür, tarih ve siyasal güç daha belirleyici rol oynar.

etken tarihsel toplumu tüm sistematik yapısı içinde anlayabilmemdir. Anlayabilmenin altında ise yaşadığım mücadeleden özelliği ve sorumluluk sahibi olmayı başarabilmem yatmaktadır. Büyük dinler ve düşünce ekollerinin oluşumunda onlarca yıl süren inzivalar, zindanlar, ihanetler ve acıların yeri tartışılmaz. Doğal toplum değerlerinin, etnisitenin, yoksulların varlık savaşları da bu düşünce yapısında vazgeçilmez yere sahiptir. Tarihi siyasal iktidarın etrafındaki önemli olayların kroniği olarak kavramanın tarihsel temelimiz olamayacağı açıktır. Ancak sistemin bütünlüklü kavranması ve ders alınmasında değeri olabilir.

Demek ki toplumsal mücadelede tutarlı olmak istiyorsak, öncelikle toplumun varolma tarzına saygılı olmalı ve gerçekçi bakmalıyız. En radikal çağdaş toplumcuların sadece çözümlerinde değil, pratiklerinde de komünallikten kaçış vardır. Kendisi özel düşüncesi komünal demek bir aldatmacadır. Kapitalist sistemin toplumu ahlaktan yoksun bırakmasının bir sonucudur bu. Neredeyse 20. yüzyılın sonlarına kadar etnisite-kabile-aşiret-halk sosyal bilim dışına gibi görüldü. En az siyasal iktidar kadar etnisiteye değer vermeden, toplumsal sorunlara anlam vermek

Felaket de böyle başlar. Genelde tüm bilimciler, özeldede sosyal bilimciler toplumun komünallığının kutsallığını tanıyıp ölümüne bağlı kalmadıkça, haklı olarak BÜYÜK AHLAKSIZLAR olarak adlandırılmaktan kurtulamayacaklardır. Toplum komünallığına bağlı olunsaydı, ne savaş ve iktidar ne de sömürü ve istismar yaşanan boyutlara gelirdi. Atom bombasının patlatılmasını hangi toplumsallıkla izah edebiliriz?

Din, toplumun ilk kimliği rolünü oynar

Komünal toplumun en kritik gelişme aşaması hiyerarşik yapılaşmaya uğradığı eşiktir. Biriken toplumsal tecrübe anlam zenginliğine kavuşur, buradan da dile, simgeleşmeye doğru bir seyir izler. Totemik dinle bu süreç kutsandır. Dinin önemi toplumun kendine ilişkin ilk kimlik rolünü oynamasından ileri gelir. Bu ilkel bilinç halidir. Bilincin bu biçimindeki kutsallık toplumsal yaşamın bizzat kendisinden ileri gelmektedir. Hayvansal primat yaşamdan kopuş, ilk önemli anlam farkını da beraberinde getirir. Farkın yeniliği sarıdır. İlk olma özelliklerini başında taşımaktadır. Toplumsal pratik önemli tüm

tanrılı bilinç farkının artımını ifade eder, olumludur. Din de, başlangıçtaki her şeyi ruhlara -animizm- izah etme toplumsal paradigmanın, doğal bakış açısının bir sonucudur, olumludur. Giderek en büyük ruha, oradan tanrısalığa geçiş toplumun özgünlük ve kimlik kazanmadaki yoğunlaşmasının simgeleştirilmesidir.

Gilgamiş Destanı'nda yansıtılan öykü krallığın, dolayısıyla devletin doğuş öyküsüdür. İlk destan olması itibariyle örnek alınan temel kaynaktır. Denilebilir ki, Homeros'un İlyada'sından Vergilius'un Aineisa'ına, Kral Arthur Destanı'ndan Dante'nin İlahi Komedya'sına kadar büyük tarihsel yapıtlar bu izi sürdürmüşlerdir. İlk büyük tarımsal devrimin de kim bilir yazıya geçmemiş ne kadar ünlü destanı vardır. İz halinde bunlara Sümer, Hitit, İyon yazılı anlatımlarında rastlanmaktadır. Yine günümüze kadar müzik kalıpları ve araçlarında hissedebilmekteyiz. Bunların büyük kısmı aşiret kültürünü yansıtmaktadır. Halen yaşayan aşiret değerleriyle Sümerlerdeki izleri arasındaki benzerlik çarpıcıdır.

Bu kısa tarihsel geziyi yeni toplumsal sistemimizi yakından tanımak için verdik. Devletli toplumu tarihen de izlemekteyiz. Büyük tapınak kültürünün etrafında hem

daha sağlıklı gelişebilir. Batı Avrupa'da ulusların 12. yüzyıldan itibaren şekillen-diklerini görmekteyiz.

Sosyalizme ancak demokrasiden gidilebilir

Marksizm'e yöneltilecek diğer bir eleştiri konjonktürle ilgilidir. Marks dönemindeki kapitalizm olgunluk aşamasındadır. Marks'ın ve Engels'in bundan çıkardığı sonuç kapitalizmin kaçınılmazlığıdır. Kapitalizm adeta sosyalizmin önünü açan bir buldozer rolündedir. Daha da genelleştirsek, sınıflı toplum uygarlığını kaçınılmaz bir ilerleme olarak görmekte ve idealize ettikleri sistemlerinin kurulması için bu aşamaların gereğine iman etmiş bulunmaktadırlar. Buna köklü bir yanlışlık olarak yaklaşılması gerektiğini daha önce açmıştık. Sınıflar ve yönetimin egemenlik aracı olarak devletin zorunlu güvenlik -toplumca vazgeçilmez- ve kamusal yönetim dışındaki tüm varlıkları, oluşum ve kurumsallaşmaları sadece gereksiz değil, tutucu ve engel konumundadır. Devlet kapitalizmi başta olmak üzere bürokrasiyi büyüten içte ve dıştaki aşırı egemenlik, sosyal devlet gibi birçok kurum gerçek toplumsal demokrasinin ve çevrenin önünde engeldir. Ahlaki açıdan da zorunlu demokratik savunma dışında savaş-ordu reddedilmesi gereken kurumlardır. Marks'ın kendisi "Sınıf savaşı teorisini Fransız tarihçilerden aldı" derken, aslında kullandığı aracın niteliğini doğal veri olarak almaktadır. Egemen sınıfların savaş tarzını olduğu gibi kurumsal olarak kabul etmektedir. Proletarya diktatörlüğü kavramında da bu böyledir. Tarihteki diktatörlük uygulamalarını olduğu gibi almakta mahzur görmez.

Lenin ve Stalin dönemindeki diktatörlük sürekli devlet durumu olur. Demokrasi hiç uygulanmadan inkar edilmiş oluyor. Halbuki Lenin, "Sosyalizme ancak demokrasiden gidilebilir" derken doğruya daha yakındı. Daha sonraki süreçlerde hakim sınıf tarzı ve politikaları daha da merkezileşir. Devlet-parti özdeşliği doğar. Parti içte ve dışta tümüyle anti-demokratik bir kuruma dönüşür. Sistem içindeki savaş ve barış politikaları artık kapitalizmin değirmenine su taşımaktan öteye gidemez. Ancak daha da çoğaltabileceğimiz bu tür temel hata ve yanlışlıklar, yetmiş yıl geçse de doğal sonucuna varmadan, kapitalizmi üretmek ve güçlendirmekten öteye köklü değişikliklere olanak tanımaz.

Şüphesiz Marksizm yine de eşitlik-özgürlük mücadelesinde büyük ve tarihi bir deneyimdir. Toplumsal mücadelede zengin bir katkıdır. Toplum bilimine ekonomi ve sınıf ağırlığını taşımıştır. Burjuvaziyi ulusal kurtuluş, insan hakları, sosyal devlet konularında daha yumuşak biçimlere zorlamıştır. Demokrasiye çok dar taktiksel yaklaşımı, ekolojiyi ve kadın özgürlüğünü kapitalizmden farklı görmeyişi, temel yaşam paradigması olarak da burjuva kalıplarını aşamaması sisteme daha kolay eklenmesine yol açmıştır. Marksizm'den esinlenmiş ve reel sosyalizmin etkisi altında başarıya gitmiş olan sosyal demokrasi ve ulusal kurtuluş mücadeleleri, daha zayıf sosyalist versiyonlar kapitalizmden zaten hiç kopmadılar. İçlerindeki kesimler daha çok kapitalist gelişme yanlısıydı. Tabanlarına farklı bir yaşamın değil, mevcut yaşamdan daha çok yararlanmalarının mücadelesini veriyorlardı. Kalkınmacılık ve bölüşüm sorunu tamamen sistemin hukuku ile bağlantılıdır. Aslında reel sosyalizm, sosyal demokrasi, ulusal kurtuluş, liberalizm ve muhafazakarlığa kapitalizmin en büyük mezhepleri gözyle bakmak daha gerçekçi bakış açısı sağlar. İslam'ın, Hristiyanlığın, Yahudiliğin mezhepleri temel olgularından ne kadar fark-

lıysalar, kapitalizmden doğmuş bu mezhepler de kök kapitalizmden o kadar farklıdır. Daha doğrusu, fark aynı familyanın değişik türleri kadardır. Dinin daraltılmış olarak devam etmesi, anarşizm gibi akımlar kapitalizmde marjinal olmaktan öteye anlam ifade etmez.

Reel sosyalizmin çözülüşü kapitalizmin aleyhindedir

İkinci Dünya Savaşı sonrası 'anti-faşist' zafer havası fazla sürmedi. 1968 devrimci perspektifleri ve gençlik hareketleri önemli paradigma değişikliklerine yol açtı. Sisteme karşı bir bütün olarak nefret gelişti. Reel sosyalizm, ulusal kurtuluş ve sosyal demokrasinin beklentilere cevap veremeyeceği anlaşılıyordu. Vaat edilen dünya eskisinden daha iyi değildi. Denilebilir ki, 1970'ler 1848 Devrimi'nden beri Marksizm'le bağlanmış birçok entelektüel akımın gücünü yitirmesiyle yeni

elinden alınca, sistem kendini adeta boşluğun içinde buldu. Saldıracak taraf bulamıyordu. Yeni düşmanlar üretmeye ihtiyacı vardı. Bunu Ortadoğu kökenli İslam'da bulacaktı.

Doğru olan toplum ve birey arasında optimal dengedir

Sosyalist toplum ideolojik olarak bilimsel gelişmeyi esas alır. Tekniğin toplumun eşitlikçi, özgürlükçü ve doğayla uyumlu temelde kullanımı hem temel moral ilkedir hem de hukuk kurallarıyla tam denetim altına alınmasını şart kılar. Tekniğin kullanımında ekonomik ilke değil, moral ilke ve hukuk düzenlemesi öncelik taşır. Hiçbir ekonomik çıkar ve zor, 'Toplumun eşitlik, özgürlük ve doğayla uyumlu dengesini bozmama' ilkesinden daha öncelikli ve değerli olamaz. Önemli olan, bilim ve tekniği toplumun denetimi altında ve onun hayati çıkarla-

Sosyalist toplum ideolojik olarak bilimsel gelişmeyi esas alır. Tekniğin toplumun eşitlikçi, özgürlükçü ve doğayla uyumlu temelde kullanımı hem temel moral ilkedir, hem de hukuk kurallarıyla tam denetim altına alınmasını şart kılar. Tekniğin kullanımında ekonomik ilke değil, moral ilke ve hukuk düzenlemesi öncelik taşır. Hiçbir ekonomik çıkar ve zor, 'Toplumun eşitlik, özgürlük ve doğayla uyumlu dengesini bozmama' ilkesinden daha öncelikli ve değerli olamaz.

sol, ekoloji, kadın hareketi başta olmak üzere birçok yeni akımla tanışma dönemi oldu. Kapitalizm kadar reel sosyalizm ve versiyonlarına duyulan derin güvenin sarsılmasıyla ve 1950'ler sonrasının ikinci büyük bilimsel devrimiyle sosyal bilim ve kültürel alandaki yeni gelişmeler de beraberinde feminizme, ekolojiye, etnolojiye geniş açılımlar getirdi.

1989'da reel sosyalizmin çözülüşü, sanıldığı kadar aksine kapitalizmin lehine değil aleyhine bir gelişme oldu. Bu durum sistemin en temel halkalarından birinin kopması anlamına geliyordu. Soğuk savaşla kendi kitlesini tutan, reel sosyalizm ve ulusal kurtuluş devletleriyle dünyanın diğer halk yığınlarını adeta oyalayan sistem çökmüştü. Devletçi toplumdan ilk defa dünya çapında bir soğuma gelişti ve çözüm aracı olmayacağına dair köklü kanılar doğdu. Ulusal devlet ve milliyetçilik

ına bağlı tutan bir ideolojik biçimin ke-sintisisiz kılavuzluğudur. Bu amaca yanıt veren ideolojik biçimin, en yüce organ olarak, zihniyet ve ruh dünyasına gönülden ve kutsalca yol göstermesi esastır. Yeni ahlak ve din rolünü bu çerçevede oynayacaktır. Bu amaca bağlı olduğu oranda, tüm düşünce ve inanç değerlerine saygıyla davranılacaktır. Bu ideolojik biçim, bilimsel düşünce ile özgür ahlakı birlikte temsil eden bir önceliğe ve değere sahiptir. Bireysel özgürlük ile toplumsal esenlik, en uygun, optimal halini bu ideolojik çerçevede bulur. Diğer bir deyişle toplumun özgürlük düzeyi ile bireysel özgürleşme, en başarılı sentezini bu ideolojik biçim altında gerçekleştirebilir. Doğru olan, birey ve toplumun optimal birlik veya sentezinin yakalanması, dolayısıyla reel sosyalizm ile komünal küçük topluluklar da dahil, biri lehine di-

Eğer cana kastetme düzeyine varmışsa, en doğal insan haklarını tanımlıyorsa, halkın kültürel haklarını zorla bastırıp inkar ediyorsa, haklarını kullanmakta kararlı olan toplumsal güçleri bastırıp mahkum ediyorsa; evrensel hukukun gereklerine uymayan bu hukuk dışı devlet ve onun zor uygulamalarına karşı, silahlı biçimi de dahil, halk savunma birlikleri ve savaş sanatının tüm inceliklerine göre içte ve dışta geniş bir meşru savunma düzeni uygulamaya geçilir. Bunu bir anayasal hak olarak görmek; mevcut anayasada bu hak yoksa bu eksikliği anayasaya yerleştirinceye kadar savaşı sürdürmek, meşru savunma anlayışının zorunlu bir gereğidir. Mevcut devlet eğer hukuk devletini, temel insan haklarını ve demokratik siyaset ölçülerini esas alıyorsa, tabii ki meşru savunma silahlı şiddet biçimini alamaz; alırsa, gayrimeşru olur ve ideolojik değerini kaybeder. Her ne kadar anavatani savunma ve devrimi koruma

Burada önem taşıyan husus, ihtiyaç duyulan her konuda ve her alanda o ihtiyacı gidermeye yönelik bilinçli ve örgütlü toplum birimlerinin, klasik toplumu ve devleti aşmak için üçüncü alanı yaratmalarıdır. Üçüncü alan ile kastedilen, ne eski toplum ve devletin karşısında ne de yanında yer alan veya sürekli çatışarak çıkmazı derinleştiren bir konuma düşmeye fırsat vermeyen, yetersizliklerden ötürü yapılamayan dönüşümleri ikisinin bağrında gerçekleştirecek bilinç ve örgütlülük düzeyiyle sorunları çözen temel anlayış ve pratiktir. Geçmişte ya eski toplumu yıkan devletin resmi görüş ve uygulamalarıyla dönüşüm sağlanır ya da devleti yıkan teori ve pratiklerle yeni toplum oluşturulmaya çalışılırdı. Üçüncü alan teori ve pratiğinde ise mevcut dünya dengesi ve asgari demokratik koşullar altında yeni toplumun yaratıcılıkla, kendini gerekli bilinç ve örgütlere kavuşturarak oluşumu esas alınmaktadır. Çatışma ve yıkma yerine, eskinin bağrında alternatifleri yaratıp, dönüşümün evrimci temelde ve barış içinde sağlanmasına çalışılmaktadır. Bunun yolu kilitlendiğinde ise aynı sonuca meşru savunma yöntemleriyle, bu hakkın kullanılmasıyla gidilmektedir.

Yeni toplum, klasik devleti aştığında biçimlenir

Ekonomik ve sosyal düzenin programlanmasında bireysellik ile toplumsallık arasındaki optimal denge esas alınmaktadır. Ne birey için toplumdan ne de toplum için özgür bireyden vazgeçilmemektedir. Bireysel temelde ve topluluk halinde üretimi belirleyen bu ana ölçüttür. Tabii çevreye uyum her şart altında öncelik taşır. Birey ve topluluk mülkiyeti de bu ana çerçeve içinde mümkündür. Yaratıcı emeğin diğerlerine nazaran yarattığı oranda payını alması adaletin gereğidir. Hiç kimsenin işsiz bırakılmaması genel kamu görevidir. Sağlık, eğitim, spor ve sanat için de geçerli politikalar ile herkesin emeğine ve ihtiyacına göre katılımı esastır.

Eğer meşru savunma yoksa demokratik siyaset de yoktur

Dolayısıyla siyasal alana ilişkin ilke, demokratik toplum, demokratik siyaset ve demokratik devlettir. Buradaki devletin klasik devletten farkı açıktır. Demokratik

devlet evrensel hukuk çerçevesine bağlı, demokratik siyaset kanalları sürekli mevcut olan, demokratik toplum kuruluşuna ve her türlü sivil toplum kuruluşuna imkan veren devlettir. Buna uymadığında veya ölçüleri zorladığında, bu ölçüleri tuturuncaya kadar, meşru savunma stratejisine bağlı halk savunma birliklerinin ve savaş taktiklerinin rolünü oynaması vazgeçilmez ilke değerindedir. Dikkat edilirse, bu siyasal anlayış içinde devleti yıkma veya ayrı bir devlet yaratma esas alınmıyor. Var olan devletin özde ve biçimde demokratik hukuk devletine ulaştırılması hedefleniyor. Siyasal sınırları değil, içeri dönüştürmeyi hedef alıyor. Eğer meşru savunma durumu yoksa, siyaset demokratik kurallar içinde belirlenecek, haklar demokratik mücadeleyle kazanılacaktır. Hakların inkarı ve demokratik kuralların engellenmesi halinde, meşru savunmanın silahlı olanı dahil, her biçimiyle sonuç alınmaya çalışılacaktır.

Ekonomik ve sosyal düzenin programlanmasında bireysellik ile toplumsallık arasındaki optimal denge esas alınmaktadır. Ne birey için toplumdan ne de toplum için özgür bireyden vazgeçilmektedir. Bireysel temelde ve topluluk halinde üretimi belirleyen, bu ana ölçüttür. Tabii çevreye uyum her şart altında öncelik taşır. Birey ve topluluk mülkiyeti de bu ana çerçeve içinde mümkündür. Yaratıcı emeğin diğerlerine nazaran yarattığı oranda payını alması adaletin gereğidir. Hiç kimsenin işsiz bırakılmaması genel kamu görevidir.

de oyalayıcı yeteneğini önemli oranda yitirdi. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sosyal refah devleti de kısa dönem dışında etkinliğini çoğu ülkede kaybetti. Sistem her bakımdan yeni bir evreye girdi. Kapitalizmin tarihine baktığımızda, Rönesans kaos aralığından en derli toplu çıkış yapan toplumsal sistemlerden biriydi. Siyasal devrimlerden ustaca yararlandı. Sanayi Devrimi'yle olgunluğunun zirvesine erişti. Dünya çapında yayılımını tamamlayan ilk sistem oldu. 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında ancak dünya savaşlarıyla çelişkilerini çözebilecek köklü bunalımlarla karşılaştı. Aslında kapitalizmin genel bunalımı tüm 20. yüzyılı doldurdu. Birinci ve İkinci Dünya savaşları araları, önceleri ve sonralarıyla sistemin ancak savaşlarla ayakta tutulabileceğini gösteriyordu. Reel sosyalizm ve versiyonları kutuplaşmayı arttırınca, savaşın niteliği sıcaktan soğuğa dönüştü. 1989 çözülüşü bu imkanı da

ğeri feda eden tüm toplum sistemlerinin eleştirisidir.

Sosyalist toplum, eski toplumu ve devleti aşma sorununu zora dayalı ve emekçi diktatörlükler biçiminde ortaya koymaz. Saldırgan, sömürücü ve güç kazanmayı esas alan hiçbir zor, emekçilerin ideolojik bakış açılarındaki yer almaz. Karşısındaki en kaba zora dayalı bir devlet de olsa, onu zorla yıkmayı esas alma bu ideolojik sistemle çelişir. Bu temel ilke, 'Mevcut devleti esas alalım, ona teslim olalım' anlamına gelmez; tersine, onu aşmayı temel ilke olarak kabul eder. Bu ilke, devletin tüm anlayış ve uygulamalarına karşı mücadeleyi de esas alır. Fakat yöntemi zorla, zor örgütüyle yıkmayı, meşru savunma durumuyla ve hareketliliğiyle boşa çıkarmayı karşı koymayı temel strateji olarak benimser. Meşru savunmayı evrensel hukukun bir gereği, temel ilkesi sayar.

devlet evrensel hukuk çerçevesine bağlı, demokratik siyaset kanalları sürekli mevcut olan, demokratik toplum kuruluşuna ve her türlü sivil toplum kuruluşuna imkan veren devlettir. Buna uymadığında veya ölçüleri zorladığında, bu ölçüleri tuturuncaya kadar, meşru savunma stratejisine bağlı halk savunma birliklerinin ve savaş taktiklerinin rolünü oynaması vazgeçilmez ilke değerindedir. Dikkat edilirse, bu siyasal anlayış içinde devleti yıkma veya ayrı bir devlet yaratma esas alınmıyor. Var olan devletin özde ve biçimde demokratik hukuk devletine ulaştırılması hedefleniyor. Siyasal sınırları değil, içeri dönüştürmeyi hedef alıyor. Eğer meşru savunma durumu yoksa, siyaset demokratik kurallar içinde belirlenecek, haklar demokratik mücadeleyle kazanılacaktır. Hakların inkarı ve demokratik kuralların engellenmesi halinde, meşru savunmanın silahlı olanı dahil, her biçimiyle sonuç alınmaya çalışılacaktır.

İktidar ve devlete dayanmayan sosyalizm anlayışıyla yeni bir enternasyonalizm yaratma zamanıdır

Mustafa Karasu

Toplumun olmadığı yerde demokrasi olmaz, bireyciliğin olduğu yerde demokrasi olmaz. Demokrasi toplumsallığı koşullandırdığı gibi toplumsallık da ,demokrasiyi zorunlu kılar. Toplumcu olduğu yerde demokrasi olacak. Demokrasi olduğu yerde toplumsallık olacak. Bunlar bir birinden koparılamaz. Bu bakımdan reel sosyalizm pratiğinde demokrasiyi esas almayan, proletarya diktatörlüğüne dayanan toplumsallık kurma anlayışı baştan yanlıştır. Proletarya diktatörlüğüyle sosyalizm kurulamaz.

Diktatörlükle toplumsallık kurmak mümkün değildir. Bu isterse işçi diktatörlüğü, isterse emek diktatörlüğü olsun. Diktatörlük toplumsallığın doğasına aykırıdır

Her 1 Mayıs, İşçi ve Emekçilerin Birliği, Dayanışma ve Mücadelesi günü olduğu gibi, aynı zamanda sosyalizmin düşünce ve pratiğinin incelenmesi ve değerlendirilmesi gereken bir gündür. Çünkü sosyalizm, esas olarak işçilerin ve emekçilerin yarattığı değerler üzerinde gerçekleşen bir toplumsal sistemdir. Toplumsallıkla emeğin değer yaratması bir birini tamamlayan olgulardır. Bu bakımdan işçilerin birliği, dayanışması ve mücadelesinden söz ettiğimizde tabii ki, onların toplumsal ve siyasal yaşamı olacak olan sosyalizmden de söz etmek, sosyalizmin geçmiş pratiğinden dersler çıkarıp, yeni dönemde sosyalizmin daha fazla nasıl etkili hale getirilebileceğini ortaya koymak önemlidir. 1 Mayıs Emekçilerin Dayanışma ve Mücadele günü bilindiği gibi 1889'da 2. Enternasyonal tarafından kabul edilmiştir. 2. Enternasyonal 1886'daki işçilerin 8 saatlik iş günü için yaptığı grevler ve sonrasında meydana gelen olaylar, dört işçi önderinin idam edilmesi gerçeğini değerlendiren 1 Mayıs'ı Emekçilerin Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü ilan etmiştir. O günden bugüne de dünyanın her tarafında emekçiler, ezilen halklar 1 Mayıs'ı Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü olarak kutlamaktadırlar. Bayram şenliğinde kutlamaktadırlar. Bu bayram şenliğinde tabii birliklerini, dayanışmalarını ve mücadele ruhlarını güçlendirmektedirler.

1 Mayıs'ın Emekçilerin Birlik, Dayanışma, Mücadele Günü ilan edilmesinden sonra dünyada rengi, cinsi, etnik kimliği, inancı ne olursa olsun insanlığın en fazla kutladığı bir gün haline gelmiştir. İnsanlığın belki de tek ortak

günüdür. Bu yönüyle tabii 1 Mayıs çok önemlidir. Bütün insanlar arasındaki ilişkilerin, duyguların güçlenmesi, ortak duygular temelinde hedeflere yönelmesi açısından böyle bir günün önemi açıktır. Zaten sosyalizm demek; tüm farklılıkların özgürlük ve demokrasi içinde eşitçe yaşaması demektir. Sosyalizmde cins, din, etnisite ayrılığı olmaz, farklılıklar ötelenmez. Bunlar kabul edilebilir ama, bunların bir birine karşı hale getirilmesi sosyalizmin doğasına aykırıdır. Sosyalizm toplumsallıktır, toplumsallık da bütün insanlığı bir araya getirmek ister. Zaten sosyalizmin enternasyonal fikri de buradan çıkmıştır. Sınırları kaldırmak, insanlar arasındaki tüm duvarları kaldırmak, toplumsallık olan, yani sömürüye, baskıya ve zulme dayanmayan bir sistem kurmak hedeflerdir. Bu sistem bütün toplumsal kesimlerin özgür ve demokratik temelde yaşam birliğini savunur. Bu yönüyle de 1 Mayıs gününün bütün insanları kapsaması kadar doğal bir şey olamaz. Zaten 1 Mayıs bütün insanları kapsaması o zaman Emekçilerin Birliği, Dayanışma ve Mücadele Günü haline gelmezdi. Yine sosyalizmin günü olmazdı.

1 Mayıs aynı zamanda sosyalizmin günüdür, bayramıdır. Sosyalizm de bütün toplulukları içeren bir toplumsal yaşamdır, siyasal yaşamdır, kültürel yaşamdır. Bu açıdan da 1 Mayıs gerçekten de bugüne kadar ruhuna uygun biçimde bütün farklı etnik toplulukları, dinsel toplulukları, rengi, cinsi ne olursa olsun herkesi kapsayan, herkesi bir araya getiren bir gün olmuştur, bayram olmuştur. Bu karakteriyle de bir kültür olarak yerleşmiştir. Hatta insanlığın parçalanmışlığı dikkate alındığında 1 Mayıs'ın yarattığı çok büyük değerler vardır. 1 Mayıs'ta insanlık her zaman

ortak olduğunu, birlik olduğunu, bir toplum olduğunu, farklılıklar ne olursa olsun büyük bir toplum içinde yaşaması gerektiğini her zaman hatırlamıştır. Kapitalist modernitenin toplumları parçaladığı, ulus devletlere ayırdığı, dili, dini, cinsi, rengiyle bir birine düşman ettiği bir dünyada 1 Mayıs günü ve sosyalizmin düşüncesi, kapitalizmin bu parçalayan, bir birine karşılaştıran ve böylelikle sömüren karakterine en iyi cevap olmuştur.

Devlete ve iktidara dayalı bir sosyalizmi öngöremeyiz

Bu 1 Mayıs gününde tabii ki sosyalizmi değerlendirmek, reel sosyalizmin pratiğinden dersler çıkarmak, kapitalizmin karşısında yıkılmayacak, kapitalizmi aşacak bir sosyalizm anlayışı ve pratiğini ortaya koymak çok çok önemlidir. Geçmişte sosyalizm teorisinde önemli eksiklikler ve yetersizlikler vardı. Kuşkusuz bunu söylerken Marx'ın, Engels'in, Lenin'in, Stalin'in, Mao'nun sosyalizme yaptığı katkıları, sosyalizm konusunda verdiği emekleri, mücadeleleri tümünden yok saymıyoruz, yok saymamız da mümkün değildir. Ancak onların sosyalizm düşünceleri 150-200 yıl önceki kapitalizm koşullarında oluştu. Ayrıca o dönemde teorilerinin pratik tecrübesi yoktu. Bu açıdan Marx'ın, Engels'in sosyalizmin teori ve pratiğinde yanlışlıklar yapmaları kadar doğal bir şey olamaz. Bu onların ne büyüklüklerine gölge düşürür ne de onların niyetlerini sorgular. Onlar da kendi buldukları dönemin koşullarıyla olay ve olguları analiz ediyorlar, soyutlama yapıyorlardı. Yaşadığı dönemin bilgileriyle değerlendirmelere gidiyorlardı. Bu yönüyle Marx'ı, Engels'i,

Lenin'i değerlendirmek ve reel sosyalizmin pratiğini sorgulamak onların sosyalizm inançlarını sorgulamak değildir ya da sosyalizmin doğru bir toplumsal yaşam olup olmadığını sorgulamak değildir. Ancak onları teorisini yaşayan gerçekler ışığında değerlendirmek, eksik ve yetersizliklerini ortaya koymak onlara saygının gereğidir. Geçmiş sosyalizm pratiğini sorgulamak sosyalizme inancın gereğidir. Böyle anlaşılması takdire dogmatik, dar yaklaşımlarla aslında Marx'a, Engels'e, Lenin'e saygılı olunmaz. Bu tür dogmatik yaklaşımlarla tutarlı bir sosyalist inanç ve pratiği ortaya konulamaz. Bu bakımdan tabii ki onların döneminde ortaya çıkan eksiklikleri, yanlışlıkları değerlendireceğiz, reel sosyalizmin eksikliklerini, yanlışlıklarını değerlendireceğiz ve bugünün koşullarında gördüğümüz doğruları da ortaya koyacağız. Bundan daha doğal bir şey olamaz. Belki bugün bizimde ortaya koyduklarımızın bir kısmı eksik olabilir, onları da gelecek kuşaklar düzeltirler. Bunlar bugün bizim görevimiz olduğu gibi gelecek kuşaklarında görevidir. Önemli olan sosyalizmin özüne bağlı kalmak, toplumsallık olmak, sömürücü, baskıcı sistemi ortadan kaldıran bir zihniyetle hareket etmek, bunun pratiğini ortaya koymak önemlidir. İşin esasından kopmadan özünden, amaçtan kopmadan geçmiş dönemde yapılan eksiklikleri, yetersizlikleri düzeltmek aslında o inanca bağlılığın gereğidir. O inancın ilk öğretisini, düşüncelerini ortaya koyanların verdiği emeklere bağlılığın gereğidir. Kesinlikle her dönemdeki sosyalizm değerlendirmeleri, sosyalizm eleştirileri özellikle sosyalistler açısından bu çerçevede ele alınmalıdır.

Her şeyden önce toplum hiyerarşik düzen ve daha sonra devletin ortaya

çıkmasıyla parçalanmıştır, bölünmüştür. İnsanlık sömürü ve baskıyla hiyerarşinin, iktidarın ve devletçi egemenliğin ortaya çıkmasıyla tanışmıştır. Bu yönüyle bizim için sosyalizmin nasıl olacağını; hiyerarşi, iktidar, devlet ve sömürünün olmadığı doğal toplum yaşamına bakarak anlamamız gerekiyor. Onlar geriydi, çok eskiydi diyerek toplumsallığın doğusundaki karakterini inkar edemeyiz. Bugün bile bütün hastalıkların kök hücreyle düzeltilmesi hedefleniyor. İnsanlığın da kök hücre iktidar ve devletle tanışmadan önceki doğal toplum dönemidir. Bu açıdan toplumsallık parçalayan, sömürüye tabi tutan, iktidarı ve devleti kabul edemeyiz. Devlete ve iktidara dayalı bir sosyalizmi öngöremeyiz. Marx'ın, Engels'in, Lenin'in en büyük hataları iktidara ve devlete dayanarak sosyalizmi kurmayı düşünmeleridir. Özellikle Lenin'in bu konuda proletarya diktatörlüğü, proletarya devleti tanımları gerçekten de sosyalizme uymayan değerlendirmeler ve tanımlamalar olmuştur. Çok emek verilmiştir, çok çaba sarf edilmiştir ama bu temel yanlışlıktan dolayı sosyalizm giderek özünden kopmuştur.

Her şeyden önce amacı ve amaca giden yolları doğru belirlemek lazımdır. Amaç sosyalizmdir ama bu iktidarla olmaz, bu devletle olmaz. Bu toplumun demokratik gücüyle gerçekleştirilebilir. Toplumun demokratik gücü, demokratik birliği her türlü iktidardan ve devletten daha güçlüdür. Bu yönüyle sanki devlet olmadan, iktidar olmadan sosyalizm korunamazmış gibi yanlışlar yapılmıştır. Toplum güçlendiren iktidar ve devlet değildir. İktidar ve devlet toplumsallığı zayıflatır, böler, parçalar. Toplum her bakımdan güçlendiren onun demok-

rasisidir, onun demokratik toplum olma özelliğidir. Demokrasi toplumları güçlendirir. Demokrasi toplum bütünlüğü kapsadığından, sorunların üzerine bütünlüklü gittiğinden, toplumu parçalayan olmadığından güçlendirici bir karaktere sahiptir. Bütünleyen bir yol yöntem olduğundan demokrasi sosyalizmi güçlendirir. Toplumun, sosyalizmin dışı karşı mücadelesinde en temel güç kaynağı olur. Bu gerçeğin özellikle altını çizmek gerekmektedir.

Demokrasi ile toplumculuğu bir birinden koparamayız

Bu yönüyle devlet ve iktidardan sosyalizme gidilemeyeceğini özellikle vurgulamak gerekiyor. Reel sosyalizm pratiği zaten bunun kanıtıdır. Reel sosyalizmde devlet ve iktidar vardı. Bırakalım sosyalizme götürmeyi, Ekim devriminde gerçekleşen büyük sosyalist devrimi, büyük sosyalizm inancını, ufku, yaşamını bozmuş, dağıtmış, bürokratik ve devletçi bir kapitalizm haline getirmiş, daha sonra da kapitalizmle bütünleşmiştir. Sosyalizm diyorsak ilk önce sosyalizmin yani toplumculuğun ne olması gerektiğini, toplum yaşamının ne olması gerektiğini bilmek gerekiyor. Şu açıktır; toplum olmadan demokrasi olmaz, demokrasi olmazsa toplumcu yaşam sürdürülemez. Bunlar bir birinden koparılmaz şeylerdir. Demokrasi ile toplumculuğu bir birinden koparamayız. Bunlar birbirleriyle var olan ve birbirlerini koşullandıran olgulardır. Demokrasi bireycilikle olmaz, toplumculuk da demokrasiziz olmaz. Bir kere bu temel bir diyalektiktir. Bizim sübjektif yaklaşımlarımızla ortaya çıkmış bir durum değildir. Doğal toplumla birlikte bu gerçekleşmiştir. Doğal toplumda toplumculuk vardı ama doğal demokrasi de vardı. Toplum bütünlüklüydü, toplum parçalanmamıştı. Toplum bütün yaşama düşüncesiyle, emeğiyle katılıyordu. Bu bakımdan demokrasi vardı. Zaten demokrasi olduğu için toplum vardı. Ya da ilk toplumsallık demokrasiyle ortaya çıkmıştır, doğal demokratik değerlerle ortaya çıkmıştır. Doğal demokratik değerlerle toplum var olmuştur.

Demokratik değerler olmasaydı toplum var olamazdı, toplumsallık var olamazdı. Toplumsallık toplumun ortak hareket etmesiyle olmuştur, emeğiyle, düşüncesiyle olmuştur. Bu kesindir. Bu açıdan toplum demokrasiyle var olduğu gibi demokrasiyle kendisini sürdürebilir. Demokrasinin olmadığı, yani iktidarın, devletin olduğu yerde toplum parçalanıyor. Paramparça oluyor. Ezilenler, sömürülenler şeklinde farklı toplumsal ayrışmalar oluyor. Demokrasinin olmadığı yerde bunların hepsi yaşanır. Ama demokrasinin olduğu yerde toplum gerçekleşir, toplum bütünlüklü var olur. Toplum parçalanmışlıktan kurtulur. Hem toplum var olur hem de toplum güçlü olur. Demokrasi de zaten toplumsallık içinde var olur. Toplumun olmadığı yerde demokrasi olmaz, bireyciliğin olduğu yerde demokrasi olmaz. Demokrasi toplumculuğu koşullandırdığı gibi toplumculuk da demokrasiyi zorunlu kılar. Toplumcu olduğu yerde demokratik olacak. Demokratik olduğu yerde toplumcu olunacak. Bunlar bir birinden koparılamaz. Bu bakımdan reel sosyalizm pratiğinde demokrasiyi esas almayan, proletarya diktatörlüğüne dayanan toplumcu sistem kurma anlayışı baştan yanlıştı. Proletarya diktatörlüğüyle sosyalizm kurulamaz. Diktatörlükle toplumu kurmak mümkün değildir. Bu isterse işçi diktatörlüğü, isterse emek diktatörlüğü olsun. Diktatörlük toplumun doğasına aykırıdır.

Toplum parçalandığı için sömürü ve baskı vardır

Diktatörlük aynı zamanda bir kültür yaratır. Diktatörlüğün olduğu yerdeki kültür, toplumun hepsini zehirler. Bu açıdan proletarya diktatörlüğüyle, işçi diktatörlüğüyle sosyalizmin yaratılacağı sanmak yanlıştır. Proletarya diktatörlüğü işçiler için demokrasi, egemenler için ise diktatörlüktür demek doğru değildir. Otorite ve diktatörlük bir kültür yaratır. Bu kültür bütün toplumu etkiler, zehirler. Bu yönüyle sosyalizm sadece demokrasiye kurulur. Sosyalizmin kuruluşuyla diktatörlüğü neden yan yana getiriyoruz? Demokrasinin gücü yok mu, toplumun demokratik gücü olmaz mı? Demokratik yönetim gücü olmaz mı, demokratik otorite olmaz mı? Eğer bir otoriteye ihtiyaç varsa demokratik otoriteden daha büyük otorite olamaz. Demokratik otoriteye herkes uyar. Ama iktidarcı, devletçi otoriteye herkes uymaz. Zaten emekçiler uymuyor, ezilenler uymuyor. Bu yönüyle sosyalizmi koruyacak otorite demokrasiyle sağlanır. Demokratik otoritenin olduğu yerde sömürü olmaz, baskı olmaz, sömürüyle baskının önu açılmaz.

Tabii ki, sosyalizmden en fazla çıkarı olanlar toplumculukta çıkarı olanlardır. Toplumun bölünmesini emekçiler istemez. İşiler, köylüler, emekçiler tabii ki sosyalizmin öncü güçleri olurlar. Çünkü onlar toplumun, toplumsallığın birliğinden yanadırlar. Toplum parçalandığı için sömürü ve baskıya uğramışlardır. Bu yönüyle toplumculuğu savunmada öncüdürler. En başta da kadınlar toplumun

toplumun parçalanmışlığından zarar gören herkes sosyalizmin öncüsüdür. Çünkü toplum parçalandığı an sadece emekçiler değil, herkes kesim zarar görür. Toplumun parçalanmışlığı en fazla da kadına ve gençliğe zarar veriyor. Çünkü bunlar üzerinde iktidar kuruluyor ve emekleri sömürülüyor. Özcesi, bir avuç sömürücü ve baskıcı güç dışında herkes toplum parçalanmışlığından zarar görüyor. Emekçiler tabii ki, baskı altında sömürüye tabi tutulduklarından bu düzenden kurtulmada öncülük yapacaklardır. Ancak doğal karakterleri gereği ve emekleri en fazla sömürülenler olarak kadın da gençlik de sosyalizmin en dinamik öncüsü olacaktır. Dolayısıyla sosyalizmin öncü güçleri; kadınlar, gençler ve emekçilerdir. tabii ki, sömürüye ve baskıya karşı çıkan esas olarak da emekçi sınıfların çocuklarıdır. Ve onlar sosyalizm mücadelesinde en ön saflarda yer alacaklardır.

Önder Apo, "Demokratik Ulus inşası, sosyalizmin inşasından önce gelir, sosyalizme giden yolu açar" demiştir. Bu aslında demokratik devrimin doğru bir anlayışla ortaya konulmasıdır. Reel sosyalizm dönemindeki demokratik devrim anlayışı da proleter diktatörlüğü gibi ya da sadece işçi sınıfına dayanan dar, sınıf yaklaşımı gibi yaklaşımlara sahipti. Ulusal kurtuluş hareketleri de, bu çerçevede gerçekleşen demokratik devrimler de sosyalizmin eksik yetersiz teorisinden ve pratiğinden etkileniyorlardı. Bu açıdan Önder Apo, demokratik devrim anlayışını daha doğru temele oturtmak için Demokratik Ulus anlayışını

rimler oldu ama farklı dinsel topluluklar kendi özgür ve demokratik yaşamına kavuşmadılar. Farklı etnik topluluklar bu demokratik devrim içinde kendilerini tam bulamadı. Demokratik devrimler gerçekleşti ama, kadın bu devrim içinde özgür ve demokratik yaşama tam kavuşamadı. Demokratik devrim gerçekleşti ama, gençlik toplumun en etkili ögesi haline gelemedi. Demokratik devrim gelişti ama, farklı sosyal tabakaların sistem içinde doğru yer bularak kendilerini ifade etmeleri gerçekleşmedi. Bu yönüyle Önderlik reel sosyalizm anlayışının demokratik devrim çizgisinde yarattığı eksikliği Demokratik Ulus anlayışıyla düzeltilmiş oldu.

Eselden de zaten demokratik devrim olmadan sosyalizme ulaşamaz denirdi. Gerçekten de demokratik sosyalizmin önceli olarak demokratik devrim öngörülürdü. Ama demokratik devrim Demokratik Ulusa dayanmıyordu. Aynı reel sosyalizmin anlayışı gibi iktidarcı ve devletçi bir sınıfın ya da bir etnisitenin hakimiyetine dayanıyordu. Bir sınıfın sosyalizm mücadelesi, herhangi bir etnisitenin ulusal kurutuluş savaşından söz ediliyordu. Sosyalizm ve demokratik devrim esas olarak tek bir kesimi esas alıyordu.

Demokratik Ulus anlayışı

Kuşkusuz Kürtler ya da başka halklar ulusal kurutuluş mücadelesi verebilir ama, bu kendi çevresinde farklı ulusları da Demokratik Ulusun parçası olarak görmek yapılırsa doğru bir demokratik

alınmaktadır. Bütün farklılıklar Demokratik Ulus'un parçası olduğu gibi, Demokratik Ulus bütün öğeleriyle -ekonomik alanda, toplumsal alanda, kültürel alanda, siyasal alanda, diplomasi alanında, öz savunma alanında bütün alanlarda kendisini bugünden inşa ediyor. Yani geleceği beklemiyor. Toplumun demokratik yaşamını geleceğe ertelemiyor. Devleti yıkalım ondan sonra toplum içinde demokratik yaşamı oluşturalım biçiminde demokrasiyi, demokratik mücadeleyi geleceğe bırakan bir yaklaşımla hareket edilmiyor. Farklı bütün etnik ve dinsel toplulukların bir arada bugünden Demokratik Ulus inşasını birlikte yaptıkları bir siyasal ve toplumsal yaşam gerçeğini ifade ediyor.

Bu yönüyle Demokratik Ulus inşası da reel sosyalizmden ve ulusal kurtuluş hareketlerinden çıkarılan dersler ışığında ortaya konulmuştur. Bu bakımdan demokratik sosyalizmin inşası da iktidara ve devlete dayanmadığı gibi tek bir sınıfa ve etnisiteye dayanmayacak. Bütün etnik ve dinsel toplulukların, bütün sosyal tabakaların yani sömürü ve baskıdan yana olmayan bütün toplumsal tabakaların demokratik devrim içinde yer alacağı ve bu demokratik devrimi de bugünden başlatacağı bir sosyalizm öngörmeye ihtiyaç vardır. Sosyalizm öncesi demokratik devrim gerçekleşecekse böyle bir demokratik devrim gerçekleşmelidir. Demokratik sosyalizm de böyle bir demokratik devrimle gerçekleşmiş, Demokratik Ulusa dayalı olmalıdır. Demokratik Ulusa dayalı demokratik devrim gerçekleşmelidir. Demokratik Ulus inşası temelinde demokratik devrim dayanmayan bir sosyalizm eksik sosyalizm olur.

Kuşkusuz Önder Apo, reel sosyalizm pratiğini eleştirirken, reel sosyalizm teorisini eleştirirken sınıf yaklaşımını da eleştirmiştir. Sınıfı çok yücelten yaklaşımları doğru bulmamıştır. Toplumun esas alınması gerekiyor. Topluma dayanılması gerekiyor. Bütün her şey proleter diktatörlüğünü değil, toplumu yaratmaya kilitlemesi gerekiyor. Toplum esastır. Emekçilerin işçi sınıfının bütün çabaları da toplumu yaratmayı esas almaldır. Kuşkusuz sosyalizm toplumculuktur. Toplumu yaratmayı hedef alıyor. Ama dar sınıf yaklaşımı bütünlüklü bir toplum anlayışı ortaya çıkarmadı. Dar sınıf anlayışı proleter diktatörlüğü biçiminde ifade edilince bu toplum içinde yer alabilecek sosyal tabakalar üzerinde baskı oluşturdu. Öyle ki bütün çelişkiler neredeyse tek bir çelişkiye indirildi. Ve böylelikle aslında toplumun parçası olabilecek toplumsallığa hizmet edebilecek kesimler bile reel sosyalizm tarafından karşılaştırıldı ve sosyalizm içine çekilemedi. Bunlar tabii ki dar sınıf yaklaşımından ileri geliyordu. Kuşkusuz sınıf var, sınıfları baskı zulüm yarattı, feodal sistem yarattı, kölecilik sistem yarattı, kapitalist sistem yarattı. Doğru ama bu sınıfları meşru görmek ve kabul etme biçiminde olmamalıdır. Her hangi bir sınıfı yüceltecek biçimde olmamalıdır. İşçi sınıfı olmak kutsanacak bir durum değildir. Bu aslında uzaklaşılması gereken bir durumdur.

Sendikacılık, sendikacı anlayış sosyalist bir anlayış değildir

Önder Apo bir de bu yönüyle de bugünden sosyalizmi yaratmak gerektiğini söylüyor. İşçiyi yüceltmekten çok işçilikten çıkmayı esas alıyor. İşçilikten ortadan kaldırılmı yaklaşımla ele almıyor. Kapitalizm koşullarında işçilikten çıkmayı esas alan bir sosyalizm mücadelesinin ön görüyor. Toplum, sınıf bilinci varsa sınıf bilincinden söz ediyorsak

Demokratik Ulus inşası da reel sosyalizmden ve ulusal kurtuluş hareketlerinden çıkarılan dersler ışığında ortaya konulmuştur. Bu bakımdan demokratik sosyalizmin inşası da iktidara ve devlete dayanmadığı gibi tek bir sınıfa ve etnisiteye dayanmayacak. Bütün etnik ve dinsel toplulukların, bütün sosyal tabakaların yani sömürü ve baskıdan yana olmayan bütün toplumsal tabakaların demokratik devrim içinde yer alacağı ve bu demokratik devrimi de bugünden başlatacağı bir sosyalizm öngörmeye ihtiyaç vardır

öncüsüdür. Çünkü toplumculuğun yaratılmasında tarihte de öncü olmuşlardır. Şimdi de öncü olacaklardır. Kadın toplumsallığın yaratıcısı olduğu gibi, toplumsallığın bölünmesinden, hiyerarşinin ortaya çıkarak iktidar ve devletin var olmasından en fazla zarar gören toplumsal kesim olmuştur. İktidarın kültürel olarak ilk başladığı hiyerarşiyle birlikte giderek erkekler egemen olmuş, erkeklerin egemen olduğu dünyada kadınlar büyük bir zulüm yaşamışlardır. Kadın ilk sömürülen sınıftır, ilk sömürülen cinstir. Bu bakımdan kadın da sosyalizmin öncüsüdür. Sadece işçiler değil,

ortaya koymuştur. Demokratik devrimle Demokratik Ulus yaratma anlayışını koymuştur. Demokratik Ulus inşası aslında demokratik devrimi gerçekleştirme ifade ediyor. Demokratik Ulus temelli demokratik devrim hedefleniyor. Bu demokratik devrim de kadınlara dayanıyor, gençliğe dayanıyor, farklı etnik ve inanç topluluklarına dayanıyor. Toplum içindeki bütün farklılıkların bir arada yaşamalarını esas alan bir demokratik devrimle Demokratik Ulusun oluşumu hedefleniyor. Sadece işçilerin, köylülerin çıkarlarını esas alan bir demokratik devrim değil. Geçmişte demokratik dev-

devrim yapılmış olur, doğru bir ulusal özgürlük mücadelesi verilmiş olur. Bu bakımdan Demokratik Ulus anlayışı önemlidir. Demokratik Ulus anlayışı hem bütün farklılıkları içeriyor, bütün farklılıklara dayalı olarak demokratik devrim yapmayı hedefliyor hem de demokratik devrimi sadece devleti devirip ondan sonra demokrasiyi getirme anlayışıyla hareket etmeyi içermiyor. Daha devlet kaldırılmadan, onunla mücadele devam ederken, kendi demokrasisini yaratmayı ifade ediyor. Demokratik Ulus inşasını yaratma gerçeğinde bu yaklaşım esas

o zaman sınıf bilinci, bugünden toplumsallık yaşamını oluşturmali ve işçi konumundan çıkmalıdır. Dar sınıf yaklaşımına karşı olmalıdır. Emekçilerin, işçilerin hemen bir araya gelerek bugünden kendi ekonomik sistemlerini, kendi toplumsal sistemlerini kurmaları gerekiyor. Bugünden bunun mücadelesi ni vermeliyiz. Yoksa işçi olmak, patrondan şu hakkı bu hakkı istemek doğru bir sosyalizm ya da doğru bir toplumculuk mücadelesi değildir. Zaten böyle işçi aristokrasisi açığa çıkmıştır. Sendikalarda işçi aristokrasisi oluşmuştur ve işçilere sistem içinde sosyal ve ekonomik hak isteyen bir kuruma dönüşmüştür. Bu yönüyle de sendikalar rant yeri haline gelmiştir. Patronlar işçiye biraz sus payı veriyorlar, ondan da sendikacılar nemalanıyorlar. Sendikalar aslında sosyalizm dışı kurumlardır. Bu nedenle sendikalar sosyalizmde giderek anlamsızlaşacaktır. Sömürücü bir dünya olmadığı için, ekonomik ve sosyal haklar denen bir mücadele yoktur. Sosyalizmde bütün toplumu kapsayan ekonomik ve sosyal yaşamın inşası vardır. Sendikaların konumu zaten sosyalist değildir. Sendikacılık, sendikacı anlayış sosyalist bir anlayış değildir. Sendikacıların bir kısmı sosyalist olabilir. Sendikacılar esas olarak sosyal demoktrattir. Kapitalizmin işçiler için daha yaşanılır hale gelmesini hedefleyen kurumlardır. Bu açıdan dar sınıf anlayışı, bu temelde de bu dar sınıf anlayışından nemalanan, dar sınıf anlayış üzerine şekillenen sendikacılık anlayışı sorgulanmalıdır.

Eğer Önder Apo'nun eleştirdiği dar sınıf anlayışı sorgulanacaksa kesinlikle bugüne kadar ki sendikacılık anlayışının da sorgulanması gerekiyor. Önder Apo'nun dar sınıf anlayışına yaptığı bütün eleştiriler aynı zamanda sendikacılarla yönelik yapılmış eleştiriler olarak da görülmelidir. Sendikacıların yaptıkları işlere yönelik eleştiriler vardır. Sendikacıların yaptıkları işler dar sınıf anlayışının ve toplumcu yaşamın inşasını geleceğe öteleyen anlayışın ortaya çıkardığı işlerdir. Bu nedenle doğru işler değildir. Sendikacılığı özünde böyle görmek lazım. Tabii ki işçilerin rahat yaşaması iyidir. Ama bunu patrondan isteyerek değil de kendi sistemini kurarak yapması daha doğrudur. Biz işçiler, emekçiler, ekonomik ve toplumsal olarak sıkıntılı yaşasın demiyoruz. Yoksulluğun paylaştığı sosyalizmden söz etmiyoruz. İşçilerin ekonomik ve toplumsal yaşamının iyileştirilmesinden söz ederken bunu kapitalizmden isteyerek değil, kendi toplumsal çalışmalarımızı, ekonomik çalışmalarımızı, kültürel çalışmalarımızı güçlendirerek toplumsal ve ekonomik yaşamın standartlarını yükselterek yapmalıyız. Sosyalistlerin, işçi sınıfının, emekçilerin, kadınların, gençlerin yaratmak istediği ekonomik ve sosyal standartlar bizim öngördüğümüz demokratik sosyalizm çerçevesinde olursa doğrudur. Yoksa gerçekten de köle sahibinden, ağasından, beyinden ve patronundan biraz bir şeyler istemek yanlışdır. Onlara dayanarak yaşamayı esas almaktır. Kapitalist sistemin bir parçası haline gelmektir. Biz işçiler, köylüler, emekçiler kendi sistemlerine dayanarak yaşamalıdır diyoruz. Kendi sistemlerine dayanarak yaşadığı zaman orada gerçek sosyalizm var olur. Bu temel de bir yaşam yaratmak gerçek sosyalist anlayış pratiği ifade eder. Yoksa patrondan, kapitalizmden nemalanan, ondan bir şey koparan anlayış gerçek anlamda demokratik sosyalist anlayış değildir. Demokratik, sosyalist zihniyet değildir.

Bu açıdan sendikaların yürüttüğü mücadelenin karakterinin sosyalizm

olduğu söylenemez. Sosyalizmi hedeflediği söylenemez. Aksine sosyalizm hedeflenmiyor, kapitalizm yumuşatılıyor. Kapitalizm yumuşatılarak sosyalizmin gelişimi engelleniyor. Nasıl ki sosyal demokrasi Sovyetler Birliği'nin kuruluşundan sonra toplulukların sosyalizme yönelmesini engellediyse, böyle bir rol oynadıysa aslında bugünkü sendikacılık da böyle bir rol oynamaktadır. Yani bugünkü sendikacılığı demokratik sosyalistlerin sosyalizm mücadelesinin bir parçası olarak görmemek; bu sendikacılık anlayışını, bu sendikacılık zihniyetini değiştirmek ge-

tabii ki sosyalizm teorisiyle de bağlıdır. Şunu vurgulamak gerekiyor; sosyalizm toplumdur, toplumu esas alır. Toplum tabii bireylerden oluşur. Demokratik sosyalizm bireyleri özgür bireylerdir. Doğal toplumda bireyler hiçbir baskı altında kalmadan düşünceleri ve emekleriyle toplumsal yaşama katılıyorlardı. Toplumu güçlendirerek kendilerini güçlendiriyorlardı. Şunu bilmek lazım; toplum olmadan birey olmaz. Toplum olmadan önceki insan atası birey değildi, primattı. Yani insan öncesi bir canlıydı. Birey toplumla ortaya çıkmıştır. İnsan bireyi de derken toplumdan

lerle yaşıyorsa o özgür bireydir. Kuşkusuz toplumsallıktan söz ederken demokratik toplum gerçeğinden söz ediyoruz. Demokrasiyle toplumculuğun bir diyalektik içinde bütün olduğu yaşıyorduk. Bunlara saptırılmış toplum-

Kapitalizmin yarattığı bireyler köle bireylerdir

Kuşkusuz yanlış toplumsallık anlayışları bulunmaktaydı. Tarih içinde yanlış toplumsallık anlayışları ortaya çıkmıştır. Bunlara saptırılmış toplum-

durumdan söz etmiyoruz. Esas olan toplumculuktur. Ancak bu toplumculuk içinde birey de özgür ve iradeli olacaktır. Bu yönüyle reel sosyalizm toplumculuktan bir sapmayı ifade eder. Gerçek toplumcular bireyi iradeli ve özgür kılar. İradeli, özgüvenli, özgür bireyler de toplumcu olur. Toplumcu olmayan birey özgür değildir. Toplumcu olmayan her birey lümpendir. Bunu söylemek lazım. Lümpenliğin kökünde bireycilik vardır. Serseriliğin kökünde bireycilik vardır. 'İpini koparmış' diye bir kavram vardır. İpini koparmak deyimi aslında toplumsal değerlerden kopmuş anlamına geliyor. Toplumsal değerlerden kopmuş, artık hiçbir dengesi olmayan, ne yapacağı belli olmayan birey haline gelmiştir. Çünkü toplumsal değerlerden kopmuştur, ipini koparmıştır. İpini koparan serserinin de ne yapacağı belli olmaz.

Gelinen aşamada sapkın toplumculuğun yarattığı bireyden öte kapitalizmin toplum düşmanı yarattığı bireyler vardır. Esas olarak çözümlenme ve mücadele edilmesi gereken durum kapitalizmin yarattığı birey anlayışına karşı çıkmak olmalıdır. Kapitalizm toplumu dağıtıyor, bireyciliği öne çıkarıyor. Bu bireyciliği de özgür birey olarak, özgüvenli birey olarak, iradeli birey olarak yansıtıyor. Bunlar yanlışdır. Kapitalizmin yarattığı bireyler köle bireylerdir. Toplumdan kopan bireyler köle bireylerdir. Toplumdan kopmuş bireyin özgür olması, iradeli olması, özgüvenli olması mümkün değildir. Birey toplumla güçlüdür. Toplumdan kopan birey, serseri bireyler güçsüzdür. Serserilikleri vardır, kabadayılıkları vardır ama karşısında bir güç gördüklerinde hemen yelkenleri suya indirirler. Ya da kendilerinden başka bir güç gördüklerinde ona biat ederler, onun kölesi olurlar, onun tetikçisi olurlar, onun hizmetçisi olurlar. Ama toplumcu bireyi, toplumcu değerlerle bütünleşmiş bireyi kimse kölesi yapamaz. Toplumsallığıyla var olan bireyin iradesini kırmak mümkün değildir. O direnir, o toplum adına direnir. Toplumsal değerler adına direnir.

Kadın özgürlüğünü anlamayan gerçek toplumsal özgürlüğü anlayamaz. Bu bakımdan demokratik sosyalizmde kadın özgürlüğünü anlamak, kadın özgürlüğü için mücadele vermek çok çok önemlidir. Kadın özgürlüğünü anlamadan, kadın özgürlük mücadelesi verilmeden sosyalist olunamaz, sosyalist değerler savunulamaz. Sosyalizm mücadelesi başarıya ulaştırılmaz. Gerçek sosyalist olunamaz, gerçek toplum ve sosyalizm hedeflenemez.

Bu bakımdan kadın özgürlüğünü savunmak sosyalizmin esasıdır, özüdür.

reliyor. Zaten sendikalar üstlendiği işler nedeniyle sosyalist olmaktan çıkmıştır. Bugün hangi sendika sosyalisttir, hangi sendika sosyalizmi savunuyor? Geçmiş dönemde belli düzeyde oluyordu. Çünkü sosyalizmi hedefleyen işçileri kazanmak için, sosyalizmi hedefleyen işçileri kandırmak için sosyalizmi savunuyorlardı. Kendilerine göre bir sosyalist anlayışları vardı. Çünkü emekçiler, işçiler, köylüler toplumculuğu istiyordu. Toplum yaşamını istiyorlardı. Toplum yaşamını isteyen bir işçi sınıfı, köylü sınıf ve bir emekçi halk gerçeği vardı. Bu nedenle onlar da sosyalizmi savunuyordu, sosyalizm mücadelesi içinde kısmen yer alıyorlardı. Ama kapitalizmin gelişmesi ve reel sosyalizmin yıkılmasıyla birlikte artık karakterleri tamamen kapitalizmin içinde işçilerin emekçilerin konumunun daha iyileşmesinin yani kapitalizmin daha yaşanır hale getirilmesini sağlayan kurumlar haline geldiler. Bunların yürüttüğü mücadeleye ve işlere sosyalist mücadelesi denemez. Belki kısmi bir demokratikleşme mücadelesi görülebilir.

Toplumculuğu esas almayan birey özgür bir birey değildir

Sosyalizm mücadelesi ve teorisi tartışılan ve tartışılması gereken diğer bir konuda tabii ki birey toplum diyalektikidir, ilişkisidir, dengesidir. Bu konuda da reel sosyalizm pratiğinde yanlış yaklaşımlar ortaya çıktı. Bunun

önceki varlığa birey demiyoruz. Toplumla birlikte olana birey ve insan diyoruz. Bu bakımdan toplum esastır. Ama bu toplum demokratik toplumdur. Bireyin özgür yaşadığı, iradeli olduğu toplumdur. Bu bakımdan toplumculuk bireyin iradesini kıran, bireyi hiçleştirilen bir yaşam biçimi değildir. Zaten bireyi hiçleştirilen toplum kendini hiçleştirir. Bireyi iradesiz kılan toplum kendisini iradesiz kılar. Toplumun iradeli olması için özgüvene dayanan birey olması lazım. Toplumun özgür olması için bireyin özgür düşünceye sahip olması lazım. Bu bakımdan toplumculuk bireyi dışlamaz, aksine bireyi iradeli, özgür ve özgüvenli kılar, böyle bireylerle toplum yaratılır. Ama böyle bireylerinde bütün amacı toplumculuktur. Toplumculuğu esas almayan birey özgür birey değildir. Toplumculuğu düşünmeyen birey iradeli birey değildir. Toplumdan kopmuş, toplumsal yaşamdan kopmuş yani sosyalizmden kopmuş birey, birey değildir, özgür değildir. Ancak toplumculuğu savunan birey özgürdür, toplumculuğu düşünen birey özgürdür. Birey özgürlüğü toplumculuktan geçer. Hiç kimse ben özgür oldum diyerek özgür olamaz. Ben iradeli oldum diyerek iradeli olamaz. Toplumun içindeyse, toplumsal değerler içindeyse, toplumsal değerleri yaşıyorsa birey özgürdür. Bunun için de bireyi iradesiz kılan, bireye öz güven kazandırmayan yaklaşımları da vardır. Reel sosyalizmde sosyalizmin özüne uygun toplum birey dengesi esas alınmamıştır. Kuşkusuz denge derken yüzde elli yüzde elli bir

sallık diyoruz. Saptırılmış toplumsallık da toplumsallık adına savunulan değerler gerçek toplumsallık değerleri değildir. Saptırılmış toplumsallığın değerleridir. Reel sosyalizmde de saptırılmış toplumsal anlayış vardı. Saptırılmış toplumsallık anlayış en fazla da dinlerin başına getirilmiştir. Bütün dinler toplumsal ihtiyaçtan kaynaklanmıştır. Özünde demokratik toplumcu değerlerle ortaya çıkmışlardır. Ancak daha sonra iktidara ve devlete bulaştıklarından saptırılmış toplumcu gerçeklikler haline gelmişlerdir. O saptırılmış toplumculukun bireye karşı yaklaşımları da sapkındır. Doğru toplumcu olanlar bireye doğru yaklaşır. Sapkın toplumcu olanlar, bireyi doğru ele almaz ve iradeli bireyi istemezler. Çünkü iradeli bireylerle sapkınlıklarını yürütemezler. Sapkın toplumculuk; iradesi kırılmış, özgüveni olmayan, sapkın toplumsallığı savunan bireyler isterler. Bu bakımdan sapkın toplumsallığı gerçek toplumsallık olarak görüp orada bireye değer verilmedi diyerek toplumsallığa saldırmak da bir saptırma ve çarpıttırma. Biz tabii ki reel sosyalizmi eleştiriyoruz, bir yönüyle de toplumsallığı saptırdığı için eleştiriyoruz, toplumsallığa yanlış anlamlar yüklediği için eleştiriyoruz. Bunun için de bireyi iradesiz kılan, bireye öz güven kazandırmayan yaklaşımları da vardır. Reel sosyalizmde sosyalizmin özüne uygun toplum birey dengesi esas alınmamıştır. Kuşkusuz denge derken yüzde elli yüzde elli bir

Kadının genlerinde toplumculuk vardır sosyalizm vardır

Sosyalizmin en önemli boyutu kadın boyutudur. Kadın, toplumsallığı yaratmıştır, kadın kişiliğinde, kültüründe daha fazla toplumsal değerler vardır. Kadın özü ve cinsiyet kimliği itibarıyla sosyalizme yakındır. Çünkü bin yıllar boyu toplumu esas olarak koruyan kadınlar olmuştur. Doğal toplum bir nevi kadınların öncülüğünde yürümüştür. Kadının genlerinde toplumculuk vardır, sosyalizm vardır. Bu açıdan da kapitalizmin dağıttığı toplumculuğu yeniden yaratmada kadın öncü olacaktır. Kapitalizm en fazla kadını düşürmüştür. Bu bakımdan kapitalizme en fazla karşı olan kadın olacaktır. Bu yönüyle demokratik sosyalizmi gerçekleştirme mücadelesinde gençler ve emekçilerle birlikte kadınlar öncü rol oynayacaktır. Hatta en önde olacaktır. Özgürlük ruhunu kadın temsil edecektir. Özgürlük tutkusunu kadın temsil edecektir, temsil etmektedir. Çünkü kadın köleliğinin bilincine varmak özgürlüğün derinliğinin bilincine varmaktır. İlk kölelik kadınlara başladıysa, kadın köleliğine dayanarak diğer kölelikler yaratıldıysa o zaman kadın köleliğinin bilincine varmak derin özgürlük bilincine varmaktır, en tutarlı özgürlük bilincine varmaktır. Kadın köleliğini anlamayan zaten özgürlüğü anlayamaz, özgürlüğünü anlamayan gerçek toplumsal özgürlüğü anlayamaz. Bu bakımdan demokratik sosyalizmde kadın özgürlüğünü anlamak, kadın öz-

gürlüğü için mücadele vermek çok çok önemlidir. Kadın özgürlüğünü anlamadan, kadın özgürlük mücadelesi verilmeden sosyalist olunamaz, sosyalist değerler savunulamaz. Sosyalizm mücadelesi başarıya ulaştırılmaz. Gerçek sosyalist olunamaz, gerçek toplum ve sosyalizm hedeflenemez. Bu bakımdan kadın özgürlüğünü savunmak sosyalizmin esasıdır, özüdür.

Kadın özgürlüğünü savunmak esas olarak iktidara karşı çıkmaktır, devlete karşı çıkmaktır. Her türlü sömürüye baskıya karşı çıkmaktır. Kadın özgürlüğünü sahiplenmek özgürlükte tutarlı olmaktır, demokraside tutarlı olmaktır. Kadın özgürlüğünün derinliğinde olmak özgürlükte ısrarlı olmaktır; saldırı ne olursa olsun özgürlük iradesini korumaktır. Kadın özgürlük bilincine varmış bir devrimciyi, bir militanı, bir özgürlükçüyü, bir demokrasi iradesiz kılmak ve boyun eğdirmek mümkün değildir. O devrimciyi yenmek mümkün değildir. Bu bakımdan kadın özgürlükçü çizginin bilincine varmanın özgürlük mücadelesinde yarattığı sonuçlar muazzam olur; etkisi muazzam olur. Bu gerçekliği bütün sosyalistlerin, devrimcilerin bilince çıkarması gerekir.

Kadın sadece hukuki eşitlikle özgür olamaz

Demokratik sosyalizmde, Önder Apo'nun çizdiği sosyalizmde kadın sadece toplumda hukuki olarak eşit yaşayan bir cins değildir. Reel sosyalizmde kadın ekonomik yaşamda eşit olmalı, toplumsal yaşamda eşit olmalı, kültürel yaşamda eşit olmalı değerlendirmesi vardır. Bu bir adımdır ama kadını tam özgürlüğe kavuşturamaz. Kadın sadece hukuki eşitlikle özgür olamaz. Kadın ancak toplumun bütünü özgürlük düşüncesine sahip olmuşsa, özgürlük kültürüne kavuşmuşsa, demokratik kültüre kavuşmuşsa o zaman gerçekten özgür olabilir. Yoksa bütün toplumun özgürlükçü kültüre, demokratik kültüre sahip olmadığı, özgürlük ruhunun, demokratik ruhunun derinliklere sinmediği bir toplumda ne kadar hukuki eşitlik yaparsanız yapın kadın özgürlüğünü sağlamak mümkün değildir.

Bu bakımdan kadın sadece hukuki anlamda eşit olmamalı, sadece erkeklerle eşit olma hukuki olarak yeterli değildir. Evet, bütün farklılıklar eşit olmalı sosyalizmde; etnik, dinsel topluluklar eşit olmalı, kadın eşit olmalı, özgür olmalı ama yetmez. Diğer topluluklar için farklılıkların eşitliğine dayalı özgürlük önemlidir. Diğer topluluklar bu temelde özgürleşir. Ancak kadın açısından daha fazlasına ihtiyaç vardır. Kadın özgürlüğü aynı zamanda toplum özgürlüğü demektir. Bu bakımdan kadın özgürlüğünün, kadın özgürlük anlayışının bütün toplum kültürüne sinmesi gerekiyor. Bütün toplumun yaşamının karakteri haline gelmesi gerekiyor. Kadın özgürlük ruhu bütün toplumun özgürlük ruhu olması gerekiyor. Kadının demokratik çizgisi, kadın eşitlik adalet anlayışı bütün toplumun eşitlik ve adalet anlayışı haline gelmesi gerekiyor. Böyle olursa o zaman kadın gerçekten özgür olur ve o zaman gerçekten de demokratik sosyalizme ulaşılmış olur. Yoksa kadının da farklı kimliklerin, toplulukların eşitliğine dayanan özgürlük yaklaşımıyla gerçek anlamda özgürlüğe kavuşması ve demokratik sosyalizm ruhu haline gelmesi sağlanamaz. Dolayısıyla da demokratik sosyalizm tam anlamıyla gerçekleşmiş olmaz. Hem farklılıkların eşitliğinin özgürlüğü olacak yani kadın farklılığının eşitliği ve özgürlüğü olacak hem de kadının özgürlük ve eşitlik ruhu tüm toplumun karakteri haline ge-

lecek. Böyle olduğunda kadın gerçekten özgür olacak, toplumda gerçekten demokratik sosyalist olacaktır.

Enternasyonal yeni den canlandırmanın zamanıdır

Önder Apo'nun çizgisinde demokratik sosyalizm anlayışı bugün giderek başta Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu olmak üzere dünyada yaygınlaşmaktadır. Önder Apo'nun demokratik sosyalist çizgisi gerçekten sosyalizmin geleceğidir. Sosyalizmi yanlışlıklardan, eksikliklerden kurtarmak ve zafere götürme çizgisidir. Bu çizgiye ulaşmadan da sosyalizmi zafere ulaştırmak, sosyalizmi kalıcılaştırmak, sağlamlaştırmak mümkün değildir. Bu yönüyle de Önder Apo'nun demokratik sosyalist çizgisini tüm dünyaya tanıtmak gerekiyor. Bunun yolu da tabii ki enternasyonalizmi yeniden canlandırmaktır. Enternasyonal yeniden canlandırılırsa hem Önder Apo'nun kadın özgürlüğüne dayanan demokratik sosyalist çizgisi dünyada tanınmış olur, hem de Önder Apo'nun çizgisine yönelik değerlendirmeler olur, eleştiriler olur, tartışmalar olur. Bu da aslında Önderlik çizgisinin daha iyi anlaşılmasına yol açar. Eğer eksiklikler varsa giderilir. Ama doğruların da daha iyi anlaşılmasına yol açar. Bu bakımdan biz, Önder Apo'nun düşüncelerinin tartışılmasından yanayız, değerlendirilmesinden yanayız. Hatta eleştirilmesinden yanayız. Çünkü bazıları eleştirmek isteyebilir. Doğru olur eleştirileri, yanlış olur. Ama bu tür tartışmalarla birlikte Önder Apo'nun çizgisinin daha doğru anlaşılacağına inanıyoruz. Önder Apo'nun demokratik sosyalist çizgisi ancak sosyalistlerin gündemine konularak ve çeşitli platformlarda tartışılmasını sağlayarak tanıtılabilir.

Önderliğin çizgisi sadece doğrudur denilerek tanıtılamaz. Herkes kabul etsin denilerek tanıtılamaz. Önder Apo'nun çizgisinin gündeme konulması ve tartışılması gerekir. Hem bu açıdan Enternasyonal yeni den canlandırmak gerekiyor, hem de demokratik sosyalistleri enternasyonal ruhla bütün dünyada bir araya getirmek gerekiyor. Sosyalistlerin gerçekten bugün dünyada bir

araya gelmeye ihtiyacı var. Reel sosyalizmin dağılmasından sonra negatif bir ortam ortaya çıktı, inançsızlık ortaya çıktı. Birçok sosyalist ve komünist parti dağıldı, sistem içleştirdi. Bu durum Enternasyonal hareketler arasındaki ilişkileri zayıflattı. Şimdi bunu gidermenin zamanıdır. Enternasyonal yeni den canlandırmanın zamanıdır. Özellikle Rojava Devrimi'yle, Önder Apo'nun demokratik sosyalist çizgisinin tanınmasıyla birlikte birçok devrimci Rojava'ya gitti, enternasyonalist duygularla savaştı. Demokratik sosyalist duygularla savaştı. Kapitalist gericiğe karşı, DAİŞ gericiğine karşı savaştı. Biz şimdi bu değerlerin bir enternasyonal taçlanmasının doğru olacağına inanıyoruz. Rojava devrimcileri de böyle bir enternasyonal yaratma sorumluluğunu duymalı ve bu yönlü adımlar atmalıdır. Bizlerde bunun sorumluluğunu duyup yerine getirmeliyiz. Avrupa'daki demokratik devrimci örgütler bunu dikkate alarak örgütlenme yaratmalıdırlar. Çünkü Avrupa dünyaya açılan kapıdır, penceredir. Avrupa'dan dünyanın bütün sosyalist hareketlerine ulaşmak daha kolaydır. Neredeyse bütün sosyalist hareketlerin temsilcileri vardır. Bu yönüyle tabii Avrupa'daki demokratik kurumlar sosyalist enternasyonal yaratmada önemli rol oynayabilir. Rojava devrimcileri büyük oranda önemli rol oynayabilir. Çünkü Rojava'da artık demokratik sosyalist çizgisi, özgürlük ve demokrasi çizgisi o şehit enternasyonalistlerin çizgisidir. Rojava halkı, devrimcileri bunu unutamaz. Artık onların çizgileri o enternasyonalist yoldaşların şahadetleriyle belirlenmiştir. Onların duruşu Rojava Devrimi'nin çizgisidir. Onlar, Önderlik çizgisinden dolayı Rojava'ya gittiler. Önderlik çizgisini doğru buldukları için Rojava'ya gittiler. Orada şehit düştüler. O zaman Rojava devrimcileri bu devrimcileri unutamaz, bu şahadetleri unutamaz. Onların özelemlerini unutamaz. Rojava'da toplumsal yaşamı onların özelemleri doğrultusunda bir demokratik sosyalist çizgiye kavuşturmak sorumluluğuna sahiptirler. Onların özelemleri doğrultusunda bir demokratik sistem kurmak zorundadırlar. Onların zihniyetleri, özelemleri dışında bir sistem kurmaya çalışmak, bir sistem düşünmek bu dev-

rimi yaratan ve yaşatan değerlere ihanet olur. Bu bakımdan da Rojava devrimcileri tabii ki demokratik sosyalizme titizlikle sahip çıkacaklar, çıkmalıdırlar.

Demokratik konfederalizm iktidarcı devletçi olmayan sosyalizmin adıdır

Önder Apo daha on yıl önce Avrupa'da Halkların Demokratik Konfederal kurumlaşmasını gerçekleştirmesini istedi. Demokratik konfederal halklar federasyonunun kurulmasını istedi. Bu aslında demokratik sosyalizm konfederasyonu. Dünyadaki tüm demokratik sosyalistleri birleştirme konfederasyonudur. Böyle bir görevi yerine getirme sorumluluğu bulunmaktadır. Demokratik konfederalizm iktidarcı devletçi olmayan sosyalizmin adıdır. Önder Apo, iktidarcı, devletçi olmayan sosyalistlerin enternasyonalizmini kurma perspektifini ve talimatını ortaya koymuştu. Bu açıdan Avrupa'da derhal dünya halklarının demokratik konfederal enternasyonalizmini yaratmak gerekmektedir. Önder Apo'nun o dönemdeki perspektiflerine bakılarak böyle bir kurumlaşmaya gidilmesi lazım. Bütün sosyalistlerin ortaklaşmasının buradan koordine edilmesi, burasının bütün dünya sosyalistlerinin koordine merkezi olması gerekiyor. Bu sadece Kürtlerin değil, sadece Türklerin değil, sadece Ortadoğuluların değil tüm dünya demokratik sosyalistlerin merkezi olması gerekiyor. Onların kullandığı bir sosyalist merkez haline getirmek gerekiyor. Böylelikle gerçekten reel sosyalizmi aşan bir zihniyetle enternasyonalist sistem yaratılabilir. Devlet dışı sosyalizmin mücadelesi bu temelde daha güçlü bir şekilde verilebilir.

Rojava Devrimi'yle birlikte bunun zemini güçlendi. Enternasyonalizmin ruhu canlandı. Sosyalistler büyük heyecan duymaya başladılar. Bu önemli gelişmeleri tabii ki değerlendirme sorumluluğumuz vardır. Bunlar Önder Apo'nun devrimci çizgisinin yarattığı sonuçlarından heyecan duyarak geldiler. Bu çizgiye invararak geldiler. Bu bakımdan hem Avrupa hem Rojava devrimcileri bu konuda yaratacağı kurumlarla görevlerini yerine getirmesi

gerekıyor. Öte yandan Rojava'ya gelen bir çok enternasyonal var. Bunların iktidarcı, devletçi zihniyette olmayan bir sosyalist anlayışla eğitilmeleri gerekiyor. Rojava'da böyle bir enternasyonalist sosyalist ocağın yaratılması gerekiyor. Kuşkusuz burada eğitim verenlerin Önder Apo'nun çizgisine hakim olmaları önemlidir.

1 Mayıs Dünya Emekçiler Günü vesilesiyle bunları vurgulamak gerekiyor. Tabii 1 Mayıs'ta Türkiye'nin demokrasi güçleri bir araya geldiler. Birlik ve dayanışma için mücadele ruhunu güçlendiren bir tutum ortaya koydular. Aynı zamanda 24 Haziran seçim sürecini AKP-MHP faşizmine karşı bir mücadele platformu haline getirme duruşunu gösterdiler. 1 Mayıs ruhunu canlandırmak ve devrimci mücadeleyi geliştirmek açısından AKP-MHP faşizmini geriletme önemlidir. 24 Haziran seçiminde HDP etrafında toplanarak AKP-MHP faşizmine önemli bir darbe vurmak mümkündür. Bugün Türkiye'de legal mücadele ortamında 1 Mayıs ruhunu, 1 Mayıs'taki enternasyonal değerleri, kadın özgürlükçü değerleri, demokratik sosyalist değerleri en iyi savunacak ve bu değerleri topluma mal edecek, demokratikleşmenin önünü açacak HDP'dir. Bu bakımdan bütün sosyalistlerin, bütün enternasyonalistlerin bu dönemde HDP'nin seçimde başarılı olması için çalışarak demokratik sosyalizmin gelişmesinin önünü açmaları gerekmektedir. Bu yapılırsa AKP-MHP faşizminin yıkılmasıyla birlikte sadece Türkiye'de değil, Ortadoğu'da demokratik devrimin önu açılır. Böylelikle Türkiye'nin sosyalistleri, Kürt sosyalistleri, Ortadoğu'nun sosyalistleri demokratik toplumcuları, demokratik sosyalizminin hem Ortadoğu'da hem de dünyada öncüsü haline gelirler. Sosyalist enternasyonalin merkezi haline gelirler. Bugün Kürtler, Türkiye halkları ve Ortadoğu halklarına böyle büyük bir onuru yaşamanın zemini ve imkanı doğmuştur. Eğer gerekleri yerine getirilirse Ortadoğu, demokratik devrimin ve demokratik sosyalizmin de merkezi haline gelecektir.

Demokratik konfederalizm iktidarcı devletçi olmayan sosyalizmin adıdır. Önder Apo, iktidarcı, devletçi olmayan sosyalistlerin enternasyonalizmini kurma perspektifini ortaya koymuştu. Bu açıdan Avrupa'da derhal dünya halklarının demokratik konfederal enternasyonalizmini yaratmak gerekmektedir. Önder Apo'nun o dönemdeki perspektiflerine bakılarak böyle bir kurumlaşmaya gidilmesi lazım. Bütün sosyalistlerin ortaklaşmasının buradan koordine edilmesi, burasının bütün dünya sosyalistlerinin koordine merkezi olması gerekiyor. Bu sadece Kürtlerin değil, sadece Türklerin değil, sadece Ortadoğuluların değil tüm dünya demokratik sosyalistlerin merkezi olması gerekiyor.

Mehmet Karasungur Yoldaş'ın anısı demokratik ulusal birliğin yoludur

Mehmet Karasungur Yoldaş, ulusal birlik uğrunda yürüttüğü değerli çalışmaları ile Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması için de güçlü bir zemin hazırladı. Ulusal birliğin yaratılması için, son derece önem taşıyan, Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması, devrimin gelişimini güçlü kılacaktır. PKK bu uğurdaki çalışmalarını, o dönemler "Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu" kitabında dile gelen görüşler çerçevesinde yürütmüştü. Mehmet Karasungur Yoldaş'ın anısı ile daha da anlam kazanan bu faaliyetler günümüzde güçlendirilmektedir. Şehit yoldaşların anıları yolunda geliştirilecek Demokratik Ulusal Kongre, giderek özgür bir Kürdistan'ın yönetim gücü olarak da şekillenecektir.

Uılmaz Baran

2 Mayıs 1983'te PKK Merkez Komite Üyesi Mehmet Karasungur ve PKK'nin öncü kadrolarından İbrahim Bilgin yoldaşlar, Başûrê Kurdistan'daki ilkel milliyetçi güçlerle İKP arasında meydana gelen iç çatışmaları durdurmak için faaliyet yürüttükleri bir esnada, YNK güçlerinin açtığı ateş sonucu Qendil'de şehitler kervanına katıldılar. Şahadetlerinin 35. yıldönümünü yaşadığımız bugünlerde; bu yoldaşlarımızı bir kez daha anmak ve direnişlerinden gerekli sonucu çıkarmak önem taşımaktadır. Mehmet Karasungur Yoldaş'ın şahadet olayı, tarihin birçok olumsuz öğesini günümüzde de yaşatan güçlerin konumunu çok açık ortaya koymaktadır.

Büyük cesaret ve fedakarlıklarla yola koyulan ve direniş çizgisini başarıyla uygulamak isteyen ve bu uğurda yaşamını yitiren binlerce devrimci kadromuz vardır. Kuşkusuz; özgürlük uğruna verilen bu yaşamları derinliğine anlamak ve şahadetlere Önderliğimizin gösterdiği değer ile yaklaşmak, anılarının gereklerini yerine getirmemizi sağlayacaktır.

Ezilen sınıflar ve halklar, egemen güçlere karşı verdikleri mücadelelerde en seçkin evlatlarını şehit vermiş ve büyük kahramanlıklar yaratmışlardır. Dünya halklarının tarihi, yaşamlarını insanlığın bu soylu davasına adayan sayısız kahramanlarla doludur. Onlar, direniş mücadelesinde kazandıkları kahramanlık sıfatıyla bir döneme damgalarını vurmuş, hayatlarını feda ederek yükselen mücadelelerin ölümsüz sembolleri haline gelmişlerdir. Tarihi direnişle geçen Kürdistan halkı; büyük fedakarlıklar, kayıplar pahasına bugüne dek gelen ve günümüzde de, TC sömürgeciliğine karşı, PKK'nin büyük direniş safında her gün en değerli evlatlarını şehit veren bir halktır.

Bağımsızlığı ve özgürlüğü için ayağa kalkan Kürdistan halkı ve onun en değerli evlatları olan devrimciler, böyle bir amacı gerçekleştirmek için büyük fedakarlıklara katlanmak ve bu kutsal amaçlarının ağır bedelini ödemeyi göze almak zorunda olduklarının bilincindedirler. Güçlü bir miras üzerinde doğmamasına rağmen, verdiği mücadelesi ve bu yolda yarattığı doğru ideolojik, politik ve örgütsel önderliği ile kendisini, Kürdistan halkını dünya kamuoyu ve ilerici insanlığa kabul ettiren PKK, bu noktaya büyük kahramanlıklar yaratarak ulaşabildi.

Geçmişten günümüze Kürdistan'da ulusal kurtuluşçuluk adına birçok sınıf ve bu sınıfların temsilcisi olduğunu iddia eden örgütler de kuşkusuz bedeller ödemiş ve mücadelelerinde şehitler vermişlerdir. Bugün de ulusal kurtuluşçuluk adına birbirlerine karşı en anlamsız çatışmalar yürüten ve kendilerini "Yurtsever" statüde gören güçlerin kayıpları olmaktadır. Fakat bu anlamsız çatışmalarda verilen kayıpların adını belirlemek, tanımını ve izahını yap-

mak son derece güçtür. Ancak çok kanlı geçen, ulusal ve toplumsal gelişmeyi daha da çarpıtarak tasfiye sürecine sokan bu çatışmalarda dökülen kanların da izahı yapılarak, müsebbipleri belirlenmek zorundadır. Gerek uzak geçmiş ve gerekse yakın tarih ve anlamda güçlü bir tahlil ve yoruma kavuşturulmadan, önümüzdeki dönemlerde ödenecek bedellerin izahı da yeterince yapılamaz. Önceden hesabı iyi yapılmayan bir kavga'nın sonuçları güçlü bir biçimde kestirilemez. Ve bu durum, belirsizliklerle yüklü geçen bir kavgadaki güçleri, beklemedikleri birçok acı gerçekle karşı karşıya bırakır.

Karasungur Yoldaş'ın devrimci direnişçiliği, mücadelemiz açısından anlamı büyüktür

Tarihsel gelişim içinde en yüce ve belirgin amaçları, doğru bir biçimde ortaya koyan ve bunu güçlü bir inanca dönüştüren birey, sınıf, halk ve ulusların çok büyük işler başardıkları bilinmektedir. İnsanlık, ilerici bir doğrultuda güçlü adımlar atmak istediğinde, amaçlarını cesaretle ortaya koyduğunda ve bunu kendi kişiliğinde varlığının ayrılmaz bir özelliği haline getirdiğinde zaferin sağlam güvencesini elde etmiş demektir. Tersi durumlarda ise tarihte çok görülen o kör ve belirginleşmemiş durumların yaşanması kaçınılmazdır.

PKK, gerek pratiği gerekse direnişçiliği, sürekli olarak halkımızı bölen, parçalayan ve onu birbirine düşman durumuna getirmek isteyen yaklaşımların ve eğilimlerin karşısında durmuştur. Bunu, en güçlü bir pratik örnek olan Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin yoldaşların komplo sonucu Qendil'de şehit düşmeleriyle kanıtlamıştır. Bu şahadetler, direnişin sadece sömürgeciliğe ve hegemonik güçlere karşı değil; farklı yöntemlerle de olsa, aynı zamanda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ni yanlış yollara çekmeye çalışan her türden milliyetçi, işbirlikçi, reformist vb güçlere

karşı da gelişmek zorunda olduğunu göstermesi bakımından, Mehmet Karasungur Yoldaş'ın devrimci direnişçiliği, mücadelemiz açısından anlamı büyüktür. En güçlü bir biçimde kendisini ortaya çıkaran bu direnişçilik iyi kavranmak durumundadır. Bunun anlamının ne olduğu ve günümüz gerçekliğinde nasıl somutluk kazandığı, doğru bir biçimde bilince çıkarılmalıdır.

Kürdistan gerçekliğinde, olumsuzluklara müdahale ederek, güçlenmeyi bu temelde sağlamak son derece önem taşımaktadır. Sadece dıştan gelen açık düşmanla mücadeledenin yetmediği, önemli oranda birbirine düşman duruma getirilmiş ve hep birbiriyle çatıştıkları toplumsal yapı içinde, bu iç olumsuzluklara karşı da mücadele yürüterek, iç birliği güçlendirmek, özgürlük ve demokrasi mücadelemiz açısından kaçınılmaz bir öğeyi oluşturmaktadır. Bu, adeta "Olmasa olmaz" kabilinden son derece gerekli olan bir durumdur. Ulusal birliğin güçlendirilmediği ve önemli oranda zayıflıkların yaşandığı bir ülkede denilebilir ki, -hele bu ülke bir sömürgeyse- özgürlüğe ulaşmak, demokrasiye kavuşmak mümkün değildir. Böylesi durumlar yabancı egemenliğin pekişmesine ve güçlenmesine yol açmaktan öte bir sonuç ortaya çıkaramaz. İşte, bunun öneminin bilincinde olan Mehmet Karasungur Yoldaş, devrimin birleştirici, bir araya getirci tavrını göstererek, tüm bu geri yapılarla müdahale ederek, ilkel milliyetçi, işbirlikçi ve reformistlerin güçleri zayıf olsa da esas düşmana karşı savaştırmaya dönük çabalar sarfetmiştir.

Başûrê Kurdistan'da toplumu son derece zayıf düşüren iç çatışmaların varlığının yarattığı tahribatlar küçümsenecek düzeyde değildir. Bu çatışmaların yıllardan beridir sürmüş olması ve günümüzde zaman zaman vahim boyutlara ulaşması, buna açık bir kanıt oluşturmaktadır. İkel milliyetçilikten ve egemen ulus sosyal şovenizminden kaynaklanan sürtüşme, di-

şirme ve çatışmaların giderilmemesi, devrim stratejilerinin gelişmesi önünde önemli bir engel teşkil ettiği açıkça ortadadır. Sadece geçmiş, bugünü değil, geleceğimizi de ilgilendiren böylesi bir soruna devrimin çözümleyici ve birleştirici gücüyle müdahale etmek kaçınılmaz bir hale gelmişti.

İran-İrak savaşı, ilkel milliyetçiler arasındaki ayrışmayı hızlandı

1983 yılının baharında bu çatışmalarda hem sayısal ve hem de niteliksel bir artış ortaya çıkar. Bu, Özgürlük Mücadelemizin geliştirilmesi açısından da tehlikeli bir durumu arz etmekteydi. Başûrê Kurdistan'da yoğunlaşan ve ilkel milliyetçi, işbirlikçi güçlerin kişisel, ailesel ve aşiretsel çıkarları gereği daha da alevlendirdikleri çatışmalar, Kürt halkının yurtsever, ulusal kurtuluşçu, özgürlükçü ve demokratik özünün, gücünün boşa çıkarılıp, atıl kalmasında da rol oynamıştır. Sürekli içte didişmeleri, birlikten kaçınmaları hatta çeşitli bahanelerle engel çıkarmaları demokratik ulusal özgürlüğe dayanan cevherin ve öz gücün heder edilmesine yol açmıştır.

1975 yenilgisinin ardından Başûrê Kurdistan'da bulunan ilkel milliyetçi güçler, bundan gerekli sonuçları çıkarmayıp mevcut olumsuz konularını devam ettirdiler. İçteki parçalanmışlık sürerken, bunun sonucu olan çatışmalar da sonlanmış değildir. Bu çatışmaların nedeni ise bireysel, ailesel, aşiretsel çıkarlardır. Her ne kadar Başûrê Kurdistan'lı güçler birbirlerine karşı mücadeleleyi, "Yurtseverlik, cahşlık" ikileminde ortaya koymaya, izah etmeye çalışsalar da bu durum, gerçek sebepleri gizleyemez. Bu güçler, yıllardır birbirlerine karşı yürüttükleri saldırılarla bu alanda ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimini tıkamışlardır. Kendi özgünlüde güçlü olan bu yurtsever tabanı, hep kendi iç kişisel meseleleri ile uğraştırmışlardır.

Bu güçlerin temel olan bir yanlışlıkları ise, kendi öz güçlerine dayanmayıp, bir

dış güce özellikle de sömürgeci ve hegemonik devletlere dayanmalarıdır. Fakat ilkel milliyetçiliğin yakın tarih ve bugünkü pratiği, sadece herhangi bir dış, güce dayanmakla kalmıyor; Kürdistan üzerinde egemen olan sömürgeci faşist devletlerle tümüyle işbirliğine girip, ortak tavır takınmaya, birlikte hareket etmeye kadar varıyor.

ERNK, başta Mazlum Doğan ve Karasungur olmak üzere şehitlerin vasiyetinin yerine getirilmesi

Geçmişte yaşanan ve sekiz yıl süren İran-İrak savaşı, ilkel milliyetçiler arasında bu yönlü bir ayrışmayı hızlandırmış, bir kesimi İran'la tehlikeli ilişkilere yönelirken, diğer bir kesimi ise faşist Saddam rejimi ile işbirliğine yönelmiştir. Bu durum, Başûr ve Rojhilatê Kurdistan'ın da savaş içine çekilerek, ilkel milliyetçi güçlerin savaşın tarafları olarak, İran-İrak savaşının özgülde Kürtler arasında yaşanmasını da beraberinde getirmiştir. 1983 yılında yoğunlaşan iç çatışmalar bir yönüyle de buradan kaynaklanmaktadır. Şu veya bu devletin uzantısı olma tehlikesini yaşayan ilkel milliyetçi güçlerin şimdiye kadar ki pratikleri bunda bir hayli ileri gittiklerini göstermektedir. Bugün de aynı anlayış ve tavır içindedirler. Bir taraftan ABD hegemonyasına bağlılık, diğer taraftan Avrupa devletlerine olan hayranlık devam ederken, TC devletiyle olan birliktelik en uç noktalara kadar uzanmaktadır. Erdoğan-İKP faşizmiyle adeta stratejik ittifak içindeymiş gibi tutumlar sergilemekte, karşılıklı açık destek ve birliktelikleri devam etmektedir. İran devletiyle olan ittifakları herkesçe bilinmesine rağmen, sessiz ve derinden yürütülmektedir. Diğer sömürgeci ve bölge devletleriyle de ilişkiler, yaranmacı ve işbirlikçi esaslarda sürdürülmektedir. Tüm ilişkilerin temelini oturtulan çıkarlardır. Ve Kürt halkının pazarlanması, Kürdistan'ın zenginliklerinin

peşkeş çekilmesi üzerine şekillendirilmiştir. Özellikle TC devleti, Kürt inkarını, fiziki ve kültürel soykırımını büyük bir oranda bu işbirlikçi yapılaraya dayanarak sürdürmektedir. Kürt halkının birliğini engelleyen, demokrasi ve özgürlüklerden kaçınan bir anlayış ve tavır içinde olmaları, Kürt ve Kürdistan halklarının, haklarının gaspına devam edilmesini getirmiştir.

Başûr ve Rohilatê Kurdistan'da özgürlükçü ve demokratik bir eğilimin oluşmaması, ilkel milliyetçiliğin varlığını devam ettirmesine yol açmıştır. Mevcut toplumsal koşullar içinde maddi temeli olan ilkel milliyetçilik henüz aşılamamıştır. 1982 yılından itibaren PKK'nin bu alanda yürüttüğü çalışmalar, bu güçleri önemli oranda sarsmış ve yüzlerinin açığa çıkmasını sağlamıştır. Özellikle PKK'nin önder kadroları düzeyinde, çatışmaların durdurulması için yoğun çaba sarfetmesi, önemli gelişmelere yol açmıştır. Sosyalist devrimin birlik anlayışı doğrultusunda yürütülen çalışmaların başında yer alan Mehmet Karasungur Yoldaş'ın bu uğurda şehit düşmesi, PKK'nin bu alandaki çalışmalarına güç katmıştır.

Mehmet Karasungur Yoldaş, bizzat pratiği ile bu konuda ne kadar duyarlı olduğunu ortaya koymuştur. Karasungur Yoldaş, iç çatışmaların durdurulması için bitmek tükenmek bilmeyen bir enerji sarfederek, küçümsenemeyecek gelişmeler sağladı. Bu yüzden hem sosyalist mücadelede hem de sürekli bir biçimde, ulusal birliğin yaratılmasının manevi önderi olarak, en başta yer alacaktır. Mehmet Karasungur Yoldaş'ın şahadeti tüm Kürdistan'da yankısını bularak derin bir etki bıraktı. Ulusal birliğe duyulan özlem, bu yoldaşımız şahsında bir kez daha ifadesini buldu.

PKK, başta bu şehitlerine ve tüm halka karşı duyduğu sorumluluğunun da bir gereği olarak, ulusal birliğin gerçekleştirilmesi yolunda küçümsenemeyecek adımlar attı. Geçmiş bağlamında bu konularda önemli bir aşamaya ulaştığını da belirtmek abartı olmayacaktır. 21 Mart 1985'te kurulan Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan-Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK), başta Mazlum Doğan, Mehmet Karasungur yoldaşlar olmak üzere tüm şehitlerimize karşı vasiyetlerinin yerine getirilmesiniydi.

15 Ağustos 1984'te faşist sömürgeciliğe karşı silahlı direnişin patlak vermesi, TC'yi olduğu kadar, ilkel milliyetçi güçleri de terdirgin etmişti. PKK üzerinde ince hesaplara dayanan oyunlar oynamaya çalışan ilkel milliyetçi, işbirlikçi, reformist ve kontra yapılar, bu gelişmelerden terdirginliklerini, Ulusal Kurtuluş Mücadelemize yönelik komplolara kadar vardılar. 15 Ağustos'un güçlü bir çıkış olarak yaşanması ve ardından özgürlük savaşının tüm yurt çapında yaygınlaşması, bu terdirginliği daha da artıran bir öğedir. Başûrê Kurdistan'da halk kitleleri arasında da sağlanan önemli gelişmeler, ilkel milliyetçi, işbirlikçi ve reformistlerin maskelerini düşürerek, karakterlerini ve gerçek yüzlerini daha açık olarak sergiledi.

Karasungur Yoldaş, Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması için güçlü bir zemin hazırladı

İlkel milliyetçiliğin zaaflarından yararlanarak, serbestçe faaliyetlerini yürüten ajan-provokatör güçlerin saldırısı sonucu, 1985 Nisanı'nda PKK'nin sekiz önder kadro ve savaşçısının şehit edilmesi, ulusal birliğin güçlendirilmesinin önemini bir kez daha ortaya çıkardı. Ancak düşmanca saldırılar, komplo ve kontra faaliyetleri çeşitli adlar ve biçimler altında günümüze kadar devam etti.

Sonraki dönemlerde faşist Türk devleti ile çeşitli görüşmelerde bulunarak, sınır üzerinde anlaşmaya varan I-KDP'si ve adeta ikizi, ortağı ve koluk değneği konumunda olan YNK, bu olumsuzlukların gelişmesinde belirleyici oranda payları

bulunmaktadır. Ulusal çıkarlar yerine kişisel, ailesel, aşiretsel vb çıkarların egemen olduğu bir yerde, bundan başka bir sonucun çıkması da beklenemez. İç çatışmaları alevlendiren başlıca nedenin de bu olması, demokrasi ve devrim etkinliğinin ve çözümleyici rolünün güçlü bir biçimde hissettirilmesini daha da kaçınılmaz kılmaktadır. İkel milliyetçiliğin, işbirlikçi-kontra yapıların ve egemen ulus sosyal şoven güçlerinin faydacı yaklaşımları, sorunu daha da vahimleştirmiştir. 1983'te yoğun olarak yaşanan çatışmalara bakıldığında bu durumu görmek mümkündür. Mehmet Karasungur ve İbrahim yoldaşların şehit düşmesine yol açan çatışmalar değerlendirildiğinde bu durumu çok açık olarak görmekteyiz. I-KDP'si ve YNK arasında uzun yıllara dayanan çatışmalara, İKP'nin de faydacı temellerde yaklaşımı çatışmaları alevlendirmekten öte bir sonuç vermemiştir. Bu konuda, tek çözümleyici gücün demokratik birlik eğilimi olduğu, gerek iç çatışmalarda ve gerekse günümüz gerçekliğinde çok açık bir biçimde kanıtlanmıştır.

İşte Mehmet Karasungur Yoldaş, devrimin çözümleyici rolünü oynayabilmesi için yoğun bir çaba sarfederken, en yüce mevki olan şehitlik mertebesine erişti. O, böylece sadece yakın tarihimizin önemli gelişmelerini aydınlatmakla kalmadı, aynı zamanda bir bütün olarak geleceğimize de ışık tuttu. Artık, böylesi güçlü ve yoğun birikimlerin yaşandığı bir temele dayanan PKK, önemli bir görevi durumunda olan demokratik ulusal birliği gerçekleştirmeyle, özgür bir Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu Konfederalizmini güçlü bir temelde geliştirebilecektir. Nasıl ki, ilk şehitlerimizden Haki Karer Yoldaş'ın anısına bağlılıkla program oluşturulup, Parti kurulmasına ulaşılmışsa, Mehmet Karasungur Yoldaş'ın anısına bağlılıkla da, O'nun uğruna yaşamını feda ettiği demokratik ulusal birlik gerçekleştirilecektir.

Bu faaliyetler, aynı zamanda Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin yoldaşların anısına bağlılığın da bir gereğidir. Mehmet Karasungur Yoldaş, ulusal birlik uğrunda yürüttüğü değerli çalışmaları ile Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması için de güçlü bir zemin hazırladı. Ulusal birliğin yaratılması için, son derece önem taşıyan, Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması, devrimin gelişimini güçlü kılacaktır. PKK bu uğurdaki çalışmalarını, o dönemler "Ulusal Kurtuluş Problemi ve Çözüm Yolu" kitabında dile gelen görüşler çerçevesinde yürütmüştü. Mehmet Karasungur Yoldaş'ın anısı ile daha da anlam kazanan bu faaliyetler günümüzde güçlendirilmektedir. Şehit yoldaşların anıları yolunda geliştirilecek Demokratik Ulusal Kongre, giderek özgür bir Kürdistan'ın yönetim gücü olarak da şekillenecektir.

İnsan toplumunda sınıfsal gelişmenin ortaya çıkmasıyla birlikte, egemen güçler felsefi, siyasi, ekonomik çıkarlarını her düzeyde kurumlaştırarak topluma hakim olurlarken, ezilenler ise kurtuluş için her düzeyde eylemler içine girmişlerdir. Bu iki sınıf arasında yer alan ve mevcut durumlarına rağmen kendilerini dünyanın merkezi sanan küçük burjuva ve orta tabakalar da, ezenle ezilenin her düzeydeki çıkarlarının bir karşısını ifade etmekte öteye geçememişlerdir. Özleri ve özellikleri gereği bu kesimler, eklektik bile olmayan kendi felsefi, siyasi, ekonomik çıkar ve anlayışlarını kurumlaştırmaya çalıştıklarında ve eyleme dönüştürdüklerinde de, çok karışık bir durum biçimlendirmişlerdir. Öyle ki, birbirini dışlaması gereken ilişkileri zoraki kendi kişiliklerinde somutlaştırarak, 'siyasal bir kategoriye' kadar yükseltmişlerdir. Eğer sömürü ve faşizmi uygulayan egemen sınıf yabancı bir ulustan ise, ezilen milliyetçi içindeki sınıfların durumu acıklı bir hal almıştır. Yerel egemen sınıf kendisini formüle edemediği gibi, felsefeden ekonomiye kadar her alanda

bir tikanıklık içine girerek ajanlaşmış ve toplumun bağrında bir ur olmaya başlamıştır. Tabii ki, bu temelde ezilen sınıf da gelişmemiş olduğu için rolünü oynayamamış, orta sınıflar tanınmaz bir duruma gelmiş, tarih bu tip toplumlarda hızla ileriye doğru gelişmediği gibi, izahı da oldukça zorlaşmıştır. Mücadele adına yapılanların da bir kör dövüşü olmaktan öteye geçemediği açıktır.

Kürdistan'ın karmaşık ulusal ve toplumsal yapısı içinde yaşam ve ölüm ne anlama gelmektedir?

Kendi doğal gelişimlerini yaşayan toplumların durumu ise farklıdır. Doğada ve toplumda istisnai de olsa, bazı gelişmeler tarih başlatıcı olurken; bazıları tam tersine tükenmeye yüz tutmuş bir oluşumun son çırpınışları gibidir. Bu koşulları yaşayan her gerçeklik bir anlama kavuşturulmak istendiğinde çok uğraşı gerektirir.

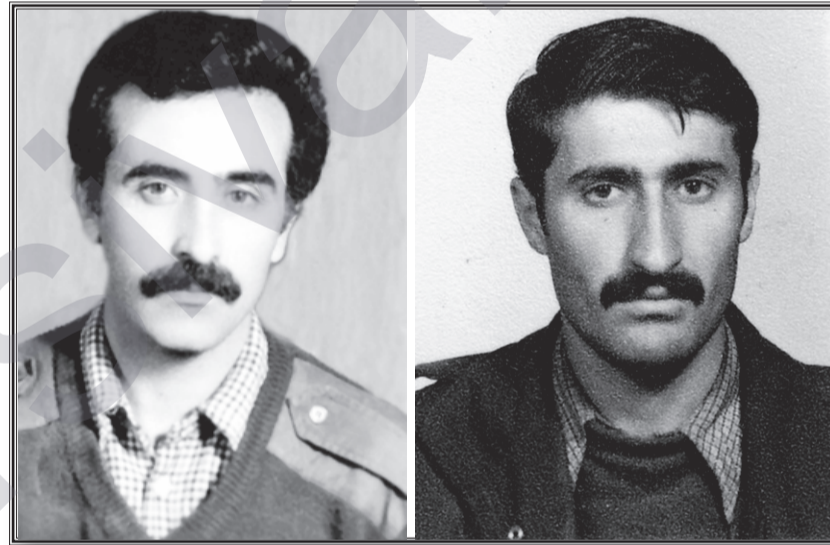
Kürdistan toplumuna bu genel belirlemeler ışığında bakıldığında, yaşam daha değişik bir hal almaktadır. Bugün çağdaş düşünen, bu düşüncesini eyleme dönüştürme cesaret ve fedakarlığında bulunan her insan, Kürdistan gerçekliğine yaklaşırken onu değiştirmek için özgün yanlarıyla ele almayı kabul etmek zorundadır. Kürdistan'ın ulusal ve toplumsal gerçekliği, güncel ve tarihsel gelişim içinde kendisi üzerinde çatışan güçler tarafından her an ikilem durumuyla karşı karşıya bırakılmıştır. Acaba, o çok önemli tarihsel gelişimin istisnai gücü, daha sonraki tarihsel gelişimin önemli bir başlatıcı gücü olabilecek midir? Buradaki gerçeklik doğru bir biçimde anlaşıldığında ve bu temelde değiştirilmeye çalışıldığında, yaşanan du-

ğimiz içinde de somutlaştırarak tanımlamasını yapmamız zorunlu bir yurtseverlik, sosyalistlik ve insanlık görevidir. Kürdistan insanı çok çeşitli tarihsel ve güncel nedenlerden ötürü kendisine o denli yabancılaştırılmıştır ki, kendi gerçekliğini birey, sınıf, ulus olarak bağımsız ve özgürce geliştirmeden men edilmiştir. Ve bunun da ötesinde yabancı çıkarlar doğrultusunda o kadar koşullandırılmıştır ki, gerçekten böyle bir dünyaya yaşıyor mu, ölüyor mu demek son derece güçtür. Bu nedenle, günümüz Kürdistanı'nda gerek ölüm ve gerekse yaşamı, en soylu türünden en soksuz türüne kadar izah etmek zorunludur.

Kürt insanı, kendi toplumundaki bu derin karanlığı, karmaşıklığı, bu baskı altındaki çözümsüzlüğü izah edip bilince çıkarmadıkça ve eyleme dönüştürmeye yönelmedikçe nasıl yaşadığını sorması bile yadırgatıcıdır. Fakat garip olan odur ki, en yaygın da bu noktada belirmektedir. Ülkemiz insanları, birakalım kendi çıkarlarını şu veya bu oranda bilince çıkarıp, çeşitli politika, örgüt ve eylemlerle hayata geçirmeyi; kendilerini inkara götüren mekanizmanın ne kadar aleyhte olduğunu bile kavrayamamaktadırlar. Oysa çağımız, bireyin, sınıfın veya ulus topluluğunun her düzeydeki çıkarlarını, ister uzun, isterse kısa vadeli olsun, felsefi kategoriden ekonomik kategoriye kadar tüm alanlarda azami bir şekilde örgütlülüğe ve eyleme geçirdiği bir çağdır.

Bir yurt üzerinde yaşamak insanlığın alfabetesidir

Kürdistan insanı, böyle bir çağda bu büyük gelişkiyi doğuran tarihsel etkenleri, günümüzde gerçekliğini bu biçimde şekil-

rumun çağ açısından da tasfiye sürecine giren bir gerçeklik olduğu görülecektir. Ne kadar acıklı olursa olsun, çağımızdan sorumlu tüm ilerici ve gerici güçlerin konumuna bakıldığında, bunların felsefi düzeyden ekonomik çıkarlar düzeyine kadar, bu konudaki yaklaşımları böyle bir ikilemin gerçek dışı olmadığını gösterecektir. Kısaca çağımızda Kürt halkı, böylesine ikili bir soruyla karşı karşıya bırakılmıştır.

Fakat devrimciler, cevabı da ikili olan bu soruya tek bir yanıtla yönelmektedirler. Bu ülkedeki devrimciliği kendine meslek edinirken, ayak bastıkları zeminde gerçekliğin çeşitli güçler tarafından nasıl değerlendirildiğini, ne hale geldiğini anlamak durumundadırlar. Bunu anlamadan devrimciliği bilimsel bir temele oturtamayacakları gibi, gerçekliği devrimci bir temelde değiştirmeyi de başaramayacaklardır.

O halde; çağımızın en karmaşık bir ulusal ve toplumsal olgu olarak karşımıza çıkardığı ve kendi gerçekliğimiz olan Kürdistan'ın karmaşık ulusal ve toplumsal yapısı içinde yaşam ve ölüm ne anlama gelmektedir? Tüm bu olguları ve bu temelde Kürdistan halk kahramanlığını değerlendirmek, konumuz açısından büyük önem taşımaktadır.

Eğer insan yaşamı ve ölümü her dönemde en anlamlı olgulardan biri ise, bunu kendi ulusal ve toplumsal gerçekli-

lenmesinde ister bilinçli, isterse bilinçsizce sorumlu olan tüm güçleri değerlendirmek zorundadır. Aksi halde mevcut karanlık ortamın aydınlatılması ve gelişkinin çözümüne kavuşturulması mümkün olmayacaktır. Evet; Kürdistan'da yaşamın ve bunun doğal bir sonucu olan ölümün tanımı yapılmak isteniyorsa, tarih ve çağ yeniden güçlü bir analize tabi tutulmalıdır.

Tabii ki, yaşam ve insanlık adı altında en büyük tükenişi yaşayanlara ve bu tükenişin yaşam olduğunun propagandasına katılacak kadar saf olanlara bir şey denilemez. Şüphesiz bu "sahipsizler ülkesi"nde her soydan, her sınıftan, her milliyetten insan yaşamakta, ama, neyi neden yaşadığını bilmeyen bu güçler açısından yaşam bir anlam ifade etmemektedir. Tüm bu güçler açısından yaşamın beş para etmediği ortadadır. Çünkü birakalım güçlü, eylemleri bir yaşamı, neyi yaşadıklarını dahi bilmemektedirler.

İkel toplumlarda yaşam çok kutsal bir olay olduğu gibi, ölüm de son derece kutsaldır. Ve hele gelişimin ilk basamaklarını tırmanan ilk insan, ister klan-kabile reisi, ister peygamber, ister filozof, ister Spartaküs olsun ilk önderler, insanlığın gelişmesinde rol oynayan kişilikler ve güçler olarak görkemlidirler. Tarihsel gelişimin basamaklarında, en sıradan bireyin de böyle bir anlamı vardır. Aşiret

veya klan üyesi, en kutsal bağla kendi birimine bağlı olarak yaşar. Daha sonraki toplumsal gelişimin hafızalardan silinmeyen o meşhur önderlerini ise tanımlamaya bile gerek yoktur. Kutsallığın tarih içindeki anlamı ve ulaştığı ölçüleri sınıflar, dinler, mezhepler, toplumlar, kavimler, halklar ve uluslar mücadelesinde en açık biçimde görülmektedir.

Doğada ve toplumda tüm bu olaylar, belli bir doğal seyir içinde gelişir ve sonuca ulaşırlar. Fakat Kürdistan gerçekliğine aynı yaklaşımla yöneldiğimizde, yaşamın kutsallığı değerini yitirmektedir. Çünkü; gelişimin doğal seyirinden çıkarıldığı Kürdistan'da, işlerin toplumsal ve tarihsel diyalektik içinde izahı son derece güçleşmekte ve yaşam fazla bir anlam ihtiva etmemektedir. Artık öyle bir noktaya gelinmiştir ki, yaşamakta mı ölmekte mi, yaşanan şey bir gelişme mi gerileme mi, yaşama damgasını vuran hakim ulus mu, ezilen ulus mu, hangi ideolojik biçimleniş geçerli, hangisi, neye, ne kadar hizmet ediyor? bilinmemektedir. Ve özellikle, siyasal-ekonomik çıkarların kim tarafından formüle edildiği ve sonuçlarından kimin yararlandığı konusunda, ülke insanları tam bir vurdumduymazlık ve kör dövüşü içindedir. Bu nedenledir ki, birçok halkın tarihinde kutsallıkla nitelendirilenler, burada yerini soysuzluk, kargaşa, sorumsuzluk, çığırından çıkmış bir gidiş ve bunun somutlanması olarak ülkemizde her şeyin ucube olduğu bir yaşama bırakmıştır.

Bizim, üzerinde yaşadığımız topraklarda bir vatan sorunumuz vardır. Ama görülmektedir ki, en ilkel aşiretler döneminde bile uğruna kan dökülen, sahip olmak ve onu terk etmemek için gerektiğinde son ferdine kadar direnilen bu kutsal kavramdan, Kürdistan'da kolayca vazgeçilebilmektedir. Devrimin en yüce çıkarları uğruna savaşın en fazla geliştiği bir çağda, böylesine kutsal bir kavramdan vebadan kaçır gibi kaçılması bir olgu haline gelebilmiştir.

Bir yurt üzerinde yaşamak, insanlığın alfabetesidir. Yurda sahip çıkarak güzelleştirmek, yurdun güzelliklerinden yararlanarak kendi ulusal ve toplumsal yaşamını yurt yaşamının ayrılmaz bir parçası haline getirmek, oradaki güzelliği tüm alanlara özümsetmek ve böylece insan olmak olayı bizde yitirilmiş, adeta terk edilen bir olgu haline gelmiştir. Bugün, Kürdistan en çok kaçılan, dağları, köyleri, kentleri en çok terk edilen ve eğer dünya biraz kapılarını açarsa, üzerinde çok az bir insanın kalacağı bir alan halindedir. Oysaki günümüzde, hangi ulus olursa olsun ve bu ulusa karşı hangi silah kullanılırsa kullanılsın, böylesine toptan bir çözümlü yaratılmaksızdır. Ama Kürdistan'da en kolay gerçekleşen şey tam da budur.

Olağan gelişmelerde kahramanlık aranmaz

Bu duruma nasıl gelindi ve bu insanlar bunu nasıl kabul ettiler? Bu, üzerinde çok konuşulan, ama bir o kadar da çoğu çevrenin cevap vermekten kaçındığı sorudur. Tarihi ve güncel nedenleriyle izah edilmesi gereken bu durum, Önderliğin ve PKK'nin çeşitli yazılarında ve kitaplarında yeterince işlendiği için burada yeniden açıklamaya gerek duymuyoruz.

Günümüz bireyi ve ulusu açısından yaşamın ana ögesi olan bu kavram ve bu kavramın dile getirdiği gerçeklik bizde bu halde ise, sosyalist bir toplumun doğuşu adına bu kadar bol sözcük nasıl rahat bir biçimde kullanılabilir? Bu anlamda, gerçekliğin tam anlaşılabilmesi söz konusudur. O halde tekrar belirtecek olursak; Kürdistan'da kelimenin gerçek anlamıyla her insan, tarihte ilk defa gözünü açtığı ve yeryüzünde kendisine bir yurt tutmak için uğraş verdiği gibi, bugün de yeniden kendi ülkesine yaklaşmak, tarihi yeniden yaşamak ve yaşamı bu temelde yeniden

üretmek zorundadır. Kürdistan'da yaşamın ilk adımı, her şeyden önce bununla mümkün olacaktır.

Kıscacası; üzerinde ulusal birlik temelinde demokratik ve özgürce yaşaması gereken bir ülkede, Önderlik paradigması ve onun toplumsal sistemini bilinçli, inançlı ve özgürce hareket ederek, hayata geçirmek için, gerekli örgütlenmeyi yapacak, ihtiyaç duyulan eylemi ortaya koyacak ve genel insan gelişimi içindeki yerini aşarak alacak kişilere ihtiyaç vardır. Aksi halde bu temel sorun çözülmez, şu veya bu yabancı birim içinde erimeyle karşı karşıya kalırsa, daha önce ikilem diye ifade ettiğimiz sorunun olumsuz yanı karşımıza çıkar.

Kürdistan insanı, yalnız halk üzerinde değil, aynı zamanda kendisi üzerinde bu durumu yaratan tüm güçlere karşı da kendi anlamını bulmak, kendi istisnai durumunu bu güçlere karşı olumlu bir cevaba dönüştürmek, kısaca geleceğin insanlık tarihinde hesaba katılmayan bu belirleyici rolünü kendisi ve insanlık için oynayarak, yaşamını bu temelde üretmek zorundadır. Böyle bir ikileme karşı karşıya olan günümüz bireyi, yaşam denilen olguyu ancak çelişkinin olumlu yönünü hep ön plana çıkararak tanıyacaktır. Bunu başaramadığı durumda ise, yaşamın da ölümün de hiçbir anlam ifade etmediğini görecektir ve dünyanın en soysuz bir insanı olarak tükenip gidecektir.

O halde, gerek PKK'nin oluşumunu ve gerekse onun önderlik ettiği çağı aşan, Demokratik Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin doğuşunu bu temelde ele almak zorundadır. Diğer bir deyişle, Kürdistan'ı çağa açan değil, çağı aşan bir gelişme içine çeken Önderlik ve PKK, kahramanlık olayını da yaratmıştır. Çünkü, Kürdistan'da eğer ulusal ve toplumsal gerçeklik çağla bütünleşmeyi aşan bir merhaleye varılmak isteniyorsa bu kahramanca yapılmak zorundadır. Bu keyfi seçilen bir husus değil, yukarıdaki izahat anlamını bulan bir gerçekliktir.

Olağan gelişmelerde kahramanlık aranmaz. Olağan ulusal ve parti gelişmelerinde kahramanlık yoktur. Lügat anlamıyla kahramanlık; daha çok olağanüstü durumlarda bireyler, halklar, uluslar tarafından politik bir rolün oynanmasında yapılan fedakarlığa, gösterilen cesarete, harcanan emeğe ve bu temelde yaratılan esere verilen addır. Her şeyin böylesine kritik bir an yaşadığı Kürdistan'da, ilk ilerici bilinç tohumlarından, ilk belirleyici eylem alanlarına kadar atılan adımların kahramanlık payesi ile değerlendirilmesinin nedeni budur. Anlamını bozacak, içeriğini ihvata emeyecek olguları, kahramanlık olarak görmemek de, en azından kahramanlık kadar değerli bir tutumdur.

Kahramanlık, zorluklar karşısında zafer elde etmeyi içerir

Kürdistan ve Kürt Halkı, Önderlik, ve şehitler öncülüğünde büyük alt-üst oluş yaşadı. Geçmişte en sıradan, basit şeyler için bile insanların vurulduğu, ölüm olaylarının çok olduğu bir ülkeydi. Aile reisi, aşiret ve toprak ağaları çıkarı için çok sayıda insan öldürülmüştü. Bunların birçoğu halk arasında kahramanlık öyküsü olarak anlatılır. Unutmamak gerekir ki, tarihin bu kör dövüşü, tam bir kargaşadan ibaret olan aşiret çatışmaları, bireylerin ve ailelerin bitmez tükenmez düşmanlığı üzerine ilkel milliyetçi ve reformist kesimlerce, yurtseverlik-sosyalistlik cilası çekilse de devam ettirilmektedir. Acıdır ki; artık iğrenç bir hal alan ve karşısında bunalmamak için insanın kendisini zor tuttuğu bu çatışmalara taraf olanlar, tarihimizdeki yüce halk kahramanlarına ve kahramanlıklara sığınarak yaşamaya çalışmaktadırlar. Bu dikkat edilmesi gereken bir noktadır. Bu durumu

yaşayanlar; birakalım Kürdistan gerçekliğine bir adım bile yol aldırılmayacağı, kendi varlıklarıyla problemi ağırlaştırarak ne kadar içinden çıkılmaz bir durum yarattıklarını anlayamayacak ve bunu itiraf edemeyecek kadar zavallıdırlar.

Kürdistan'da kahramanlık, bu durumu aşmasını bilen bir davranıştır. O halde böyle bir tehlikenin dışlanması koşuluyla, günümüz Kürdistan'ında yaşam, düşüncede, örgütlenmede ve eylemde kahramanca ve fedaiye olmak zorundadır. Kahramanlık ve fedailik Kürdistan gerçekliğinin devrimle değiştirilmesinin alfabesidir. Tarihsel ve güncel dünya koşulları, bunu dayatmaktadır.

Bu tip adımlar büyük zorluklar pahasına atılır. Ve hele bu durumda bulunan bir halkın düşmanları çok vahşi, dostları çok vefasız, bireyleri kendilerine karşı bir yabancılaşma ve ihanet içinde bulunuyorlarsa, burada acımasızlık son derece gelişmiştir. İşte kahramanlık, böylesi zorluklar karşısında zafer elde etmeyi içerir. Olağan dönemlerdekinden farklı bir mücadeleyi, fedakarlığı ve cesareti zorunlu kılar. Günümüz Kürdistan'ında ulusal oluşumlarının geliştirilmesinde, bağımsızlık ve özgürlüğün sağlanmasında öncülük eden bir örgütün çıkışları eğer kahramanca olmazsa, mevcut gerçekliği değiştirmek mümkün olmayacaktır. Diyalektik zorunlu bir kuralı olarak kahramanlığın ilk bilince çıkarılış adımından tutalım da zafer anına dek, böyle çetin bir mücadele içinde olmak zorundadır. Bunun dışındaki tüm yaklaşım ve eylemler sahtedir ve hiçbir biçimde gelişme sağlamayacaktır.

Böyle bir adım atılmadan, değil ulus olmak insan olmanın bile olanaksız olduğu bir ortamda, küçük burjuva ukalalarının, direnişe saldırmaları, onların çağdaşlık adına bu ülkenin en olumsuz güçleri olmalarından kaynaklanmaktadır. Bunlar, doğru bir yaklaşımda bulunmaları gerekirken, her şeyi tersinden ele alarak kitleleri aldatmaya çalışmaktadırlar. Bunların ulusal ve toplumsal gerçekliğimizi nasıl çarpıttıkları açığa çıkarıldığında, kahramanlığın

büyük anlamı, kutsallığı ve görkemliliği daha iyi anlaşılabilir olacaktır.

Küçük burjuva reformistleri, kendi utanmazlıklarını, teslimiyetçiliklerini, uzlaşıcılıklarını ve gerçekten toplumu kurtarma yeteneğinden yoksun olduklarını gizlemek için, büyük direnişçi ve halk kahramanlarına daha başından saldırmaya başladılar. Bir halkın ulusal ve toplumsal yaşamında vazgeçilmez ilk direniş tohumlarına "Maceracılık, goşizm" diyen bu sınıfın sözcüleri, bu saldırılarını, Kürdistan'ın mevcut durumundan sorumlu tutulan güçlerin birer uzantısı biçiminde hala da sürdürmektedirler. Gerçekler bir mızrak gibi gözlerine sokulduğunda ise, kendilerini inkar etmekte; bu davranışlarıyla da tanınmazlıklarını kurtarmak istemektedirler.

Devrim Hareketi, Kürdistan'ı bu kadar anlamsız bir yaşamdan kurtarıp, birlik içinde demokratik ve özgür bir ülke haline getirmek için en seçkin önderlerini, yüzlerce militan kadrosunu ve taraftarının şehit verirken ve bunun dışında başka bir yol da yokken; küçük burjuva reformistleri neden bu direnişe saldıyorlar? Neden çok bilinçli geçindikleri halde, kurtuluşun bir bedeli olduğunu anlamıyorlar? Tabii ki bilinç yetersizliğinden değil, bilinç çarpıklığı ve yanlısaması temelinde o sıkı sıkıya sarıldıkları ama direnişçilerin ellerinin tersiyle ittikleri, alçakça yaşamı yitirmemek içindir. Betimlersek eğer; Kürdistan koşullarında özgürlükçü demokratik direnişçiler ormanın derinliklerinden gürleyerek ilerleyen güçlere, diğerleri ise ormanın en kuytu köşelerinde uluyup duran çakallara benzemektedirler.

Ulusal Kongre'nin gerçekleştirilmesi kaçınılmaz bir duruma gelmiştir

Sonuç olarak; günümüz Kürdistan'ının bu olumsuzluklarla dolu ortamından kurtulmanın, her türlü maske altında yürütülen çatışmalardan çıkmanın yolu böyledir ve bu yolun ilk adımının atılması ise böyle kahramanca olmak zorundadır. Tarih, dümdüz, olağan bir çıkışa olanak tanımamaktadır. Onun için de diyoruz ki; Kür-

distan'da Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin doğuşu ve buna öncülük edecek gücün ideolojik, politik, örgütsel çizgisi direnişçi bir temelde başlamak ve zafere kadar böyle gitmek zorundadır.

Kürdistan'ın bağımsız ve özgür bir toplum olması için direnişin ilk adımı olarak nitelendirilebileceğimiz devrimci düşüncenin, mutlaka örgüt ve eylemle iç içe gelişmesi gerekir. Azgın bir düşmanın denetimi altındaki bir zeminde, imkansızlıklar bir yana, düşüncüyü eylemsiz ve örgütsüz yaşamak ve yaşatmak mümkün değildir. Devrimci düşünce üretilip örgütlülüğe ve eyleme dönüştüğünde, zorluklar ve düşmanın saldırıları daha da katmerleşir. Düşünce, örgüt ve eylem Kürdistan'da o kadar iç içedir ki, bunların arasına mesafe koymak özgürlüğe, demokrasiye ve kurtuluşa en büyük ihaneti yapmak demektir. Bu iç içeliği birlikte yaşamak zorunludur. İşte kahramanca çıkışın büyüklüğü buradan ileri gelir. Ve hele bunu, kendi gerçekliğini kendine itiraf edemeyecek kadar aldatılmış, korkutulmuş bir zeminde, düşmanın her türlü imha çabaları altında gerçekleştirmek son derece güç. Ama bu durum Kürdistan'daki direnişçiliğin kendine özgü tartışma götürmez yanısıdır. Eğer teslimiyete ve uzlaşmaya devrimcilik, yurtseverlik denilmeyecekse ve gerçekliğin adı doğru koyulacaksa, durum tümüyle böyledir.

Önderlik ve PKK hareketinin düşüncesi, örgütü, eylemi böyle bir zeminde doğduğu için, mücadelesi de çok acımasız koşullar içinde gelişerek bu günlere geldi. Gelişme ufkunun en az olduğu, olumsuzlukların insanı gırtlığa kadar boğduğu bir ortamda, ilk bağımsızlık ve özgürlük açığı tohumdan varılmak ve kendi kökleri üzerinden serpilme zorundaydı. Devrimci düşünce, örgüt ve eylem yaratmak, ödenecek bedeller göze alınmadan mümkün olmayacaktı. Bu, Kürdistan'ın ve düşmanın sahip olduğu özelliklerden kaynaklanan bir durumdur. Eğer düşman biraz iyi tanınırsa bütün bu gelişmelerin yaratılmış olmasına inanmak bile zor olacaktır. Çünkü, adeta mucizevi bir olay ve gelişme söz konusudur.

Tek doğru ve çözümleyici güç olan demokrasinin soruna yaklaşımı geliştirilmek zorundadır. İkel milliyetçiliğin, işbirlikçi ve egemen ulus sosyal şoven güçlerinin sorunu daha da derinleştiren yaklaşımları aşılacak zorundadır. Bunlar aşılmadıkça, ulusal birliğin geliştirilmesi önemli oranda darbe alacak ve sorun olumsuzluğunu tüm yönleri ile koruyacaktır. Zaten bu güçlerin soruna şimdiye kadar ki yaklaşımları bundan farklı bir sonucu ortaya çıkarmamıştır.

Gelinen aşamada Bakur ve Rojava için gerçekleştirilen kazanımların ve yürütülen çalışmaların hem genelleşmesi hem de bu kazanımların sigortası olan Demokratik Ulusal Kongre'nin gerçekleştirilmesi kaçınılmaz bir duruma gelmiştir. Bu realiteler ışığında aşılması gerekenler aşılar, siyasi darlığı esas alanlar, olumsuz temelde ısrarlı tutumlarını sürdürenler kendi ısrarlarıyla kalır, tarihin emrettiği doğrultuda mevcut hızı aşan bir atılımla yola devam edilir.

Tüm bu gerçekler ışığında Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin yoldaşların şahadetlerinin 35. yıldönümüne girerken, anılarının gereği olarak, uğruna yaşamlarını feda ettikleri demokratik ulusal birlik temelinde, özgür Kürdistan'ın yaratılması ve bunun vazgeçilmez aracı olan Demokratik Ulusal Kongre'nin toplanması doğrultusunda çalışmalarımızı güçlü kılmamızın bilincine bugün daha fazla erişmiş bulunuyoruz. Bu yoldaşlarımızı, başta ilkel milliyetçiliğin, işbirlikçiliğin ve egemen ulus sosyal şoven güçlerinin her türlü kişisel, ailesel, aşiretsel, bölgesel vb yaklaşımları ile faydacı tutumlarının karşısında yer alarak, demokrasinin ve sosyalizmin doğru devrimci bayrağını yükselttiler. Biz de, bu yoldaşlarımıza karşı duyduğumuz sorumluluktan ve biriktikleri mirasa bağlılığın gereği olarak, Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin yoldaşların anılarını, Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz'de bayraklaştırarak ve onları halkımızın demokratik ulusal birliğinde yaşatacağız.

■ ■ ■

Baş tarafı 28. sayfada

Şiir gibi yaşanır Mayıs

Apocular, Haki'nin anısına bağlılıkla daha bir yüklenirler şiire. Hareket yurtsever gençlikle bütünleşip, işçisi ve köylüsüyle halka mal olmaya başlar. Kompradorlar da efendileri gibi ürkmüşlerdir ve onlarda diğerleriyle birlikte komplolarını örmeye başlamışlardır. 18-19 Mayıs 1978 gecesi Riha'nın Curnê Reş (Hilvan) ilçesinde Süleymanlar adlı eşkıya çetesi polislerle birlikte saldırıya geçerler. Yaralı esir düşen Halil Çavgun işkenceyle katledilir. Kürdistan devrimcileri silahlı savunma yapmaya zorlanmaktadır.

Curnê Reş'te (Hilvan) köylülerle ilişkilenmiş olan Kürdistan Devrimcileri tüm haksızlıklara karşı çıkmakta, Curnê Reş halkıyla bütünleşerek bir şiir gibi örgütlenip; işçileri, köylüleri, kadınları mücadele eder duruma getirmektedirler. Öncülüğünü ise Curnê Reş'lilerin saygı ve sevgi ile bağlandıkları Halil Çavuş yani Halil Çavgun yapmaktadır. Bu coğrafyada kan hiç durmadan akıyordu. Ama bu kez akan kan özgürlük çiçeklerini suluyordu. Meşru savunma dayatılıyordu Kürdistan Devrimci'lerine. Ve onlar bunu en iyi biçimde yapmayı esas alacaklardı. Tarihin garip bir cilvesi olsa gerek, Kürt işbirlikçilerinin katlettiği Kürt devrimcinin intikamını bir Türk devrimcisi alıyordu. İşbirlikçilerce katledilen Kürt halkının değerli evladı Halil Çavuş'un intikamı için ilk kurşunu enternasyonalist devrimci Kemal Pir sıkıyordu. Halkların özgür birliğine giden dikenli yolda en güzel şiir yaşanıyor ve yazılıyordu.

Kürdistan Devrimcileri Haki Karer ve Halil Çavgun'un anısına bağlı kalarak partileşti. Daha bir yaygınlaştı mücadele. Yeni doğan binlerce bebeye Haki ve Halil isimleri kondu. Şiir halklaşıyor, halk kendi yaşamının şairi oluyordu. Kürdistan'da ve Türkiye'de yaşamı, mücadeleyi ve şiiri kırmak, halklarımızın kırmaya başladıkları kölelik zincirlerini onarmak için Amerika'nın "Our Boys"ları 12 Eylül'ü gerçekleştirirler. Anadolu ve Mezopotamya halklar zindanına dönüştürülür. Yüzbinler işkence tezgahlarından geçirilir, on binler zindanlara doldurulur. Direniş şiirlerinin en görkemlileri de bu süreçte yaşanır.

Arena, Diyarbakır Zindanı'dır. ÖHD elemanı işkencecilerinin önüne binlerce insan atılmıştır. Benzersiz işkencelerle teslimiyet ve ihanet dayatılmaktadır.

Üç kibrit çöpüyle Mazlum Doğan yakar küllenmeye yüz tutan isyan. Mayıs'ta Dörtler devralır ateşin bekliliğini. Yaşam ve kavga şiarları "Teslimiyet ihanete, Direniş Zafere Götürür!"dür. En görkemli şiirin bu temelde yaşanacağını bilirler.

"Mazlum'dan önce biz ölmeliydik!" der Dörtlerin en deneyimli Ferhat Kurtay...

"Önderlerini koruyamayan bir militanlar topluluğu olmamalı; biz devrilmeliyiz bayrağı" der, Mahmut Zengin. En gençleri...

"İhanete dur demek ve sömürgeciliği kendi kalesinde yenmek için Mazlum'un yaktığı ateşi gürleştirmeliyiz!" der Necmi Öner...

"Ben sorguda tam temsil edemedim. Şimdi borcumu ödeyerek ihanete bedenimle set çekmenin zamanıdır!" der Eşref Anyık...

17 Mayıs'ı 18 Mayıs'a bağlayan gece.

Sabahın 03.00 - 03.30'u.

Tan atımına daha çok var.

Güneşi beklemeden dağıtılmadır karanlık.

Ve ancak bedenlerde tutuşan ateş yok edebilir bu karanlığı...

Hazırdır Dörtler insanoğlunun tanık olduğu en güzel şiiri yazmaya.

Elleri birbirlerinin omzuna kenetlenmeden önce her biri bir kibrit çakar. Ateş parladığında Dörtler halaya durmuştur artık. Dörtler ateşle yıkanmış, arınmış ve marş söyleyip, halay tutarak katılmışlardır Mayıs Şehitleri kervanına. Ve tarih, onları "Şen Çocukları" olarak basmıştır bağrına.

Diyarbakır zindanında

Özgürlüğe giden yolda

Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut

Çıkıyorlar tabut tabut

Tarihin şen çocukları

Halkın kahramanları

***

Doğanın ve toplumun tüm canlanışına, coşkusuna rağmen ağırdır Mayıs.

Ve şiir yazılmaz Mayıs'ta, yaşanır!..

Hewlêr Şehitleri Anısına!

Hewlêr Direnişi

PKK devrimciliğinin ihanet ve işbirlikçiliğe cevabıdır

Otobüsümüz zor bela YNK'nin asayiş noktasına varmıştı. Bizim Diyana'da bulunduğumuz saatlerde yani, Ozan arkadaşların Diyana'da çatışmaya başladığı akşam üzeri saat dörtte katliam başlamıştı. Hewlêr Katliamı da aynı saatlerde başlamıştı. Hewlêr Katliamı'nda yüzden fazla PKK gerillası şehit düştü. Bu şehitlerimizin cenazesi KDP ile yapılan tüm görüşmelere rağmen hiçbir zaman alınmadı. 2017 yılında bir peşmergenin verdiği bilgiye göre, katledilen arkadaşlar toplu bir şekilde Hewlêr hava alanına giden bir caddenin altına gömülmüştü.

Rotînda Engin

Önderlik Sahası'nda 1995-1996 yıllarında eğitim gördükten sonra düzenlemem baharda yeniden Botan'a yapılmıştı. Kısa bir süre Çirav'da kaldıktan sonra Gabar alanına geçtim. Savaşın çok yoğun olduğu bir süreçten geçiyorduk. Sonbaharda binlerce askerin katıldığı operasyonlar aralıksız sürüyor ve sık sık çatışmalar yaşanıyor. Bu operasyonlarda bir çatışmada ağır yaralanmış ve üç gün düşman içinde kalmıştım. Operasyonun kısmi çekilmesi sonucu arkadaşlar bana ulaşmıştı ancak, hem kışın arifesinde olmamızdan hem de imkansızlıklardan dolayı alanda tedavi olmam mümkün değildi. Bu nedenle Başûr'a tedavi amaçlı gönderilme kararım çıkmıştı. Ahmet Rapo arkadaşın komutasında aralık ayının başlarında Heftenin alanına, oradan da kısa bir süre sonra Hewlêr'e geçtim. Hewlêr'e geçerken aracımız kaza yapmış ve biz kazadan zor kurtulmuştuk. Hewlêr'e varır varmaz kaza sonucu durumu ağır olan arkadaşlar tedavi altına alındılar.

1996 yılı mücadelemiz açısından önemli bir yıldır. Uluslararası ve bölgesel komplocu güçler harekete geçmiş, o dönemin Türk başbakanı Tansu Çiller örtülü ödenek üzerinden 6 Mayıs günü Önder Apo'ya dönük bir suikast girişiminde bulunmuştu. Bu başarısız suikast girişiminin yaşandığı süreçte Parti içerisindeki işbirlikçi-ihanetçi çizgi de gerilla sahasında harekete geçmişti. Gerillanın kalbi olan Botan'da Şemdin Sakık, Amed sahasında ise Dr. Süleyman'ın başını çektiği tasfiyeciler çizgi, Parti yaşamıyla oynayarak gerillayı hareket edemez bir duruma getirmeye çalışmaktaydılar. Tüm bu tasfiyeciler çizgilerinden dolayı savaş tarzı ve taktiklerinde ciddi bir tıkanma yaşanmakta ve gerilla mücadelesi yaz ve sonbahar askeri operasyonlarıyla birlikte darbelenmek istenmekteydi. 30 Haziran 1996 yılında Zeynep Kınacı (Zilan) arkadaşın Dersim merkezde gerçekleştirdiği fedai eylem, içte ve dışta yaşanan bu tasfiyeciliğe karşı verilen en güçlü cevap olmuştu. Şehit Zilan arkadaşın bıraktığı mektuplar çok önemliydi ve halen önemini korumaktadır. Şehit Zilan arkadaş ezilen mazlum bir halk için önder olmanın, Parti yaşamı ve gerilla direnişinin anlamını en sade ve seçkin cümlelerle mektuplarında dile getirmişti. Önder Apo, şehit Zilan arkadaşın gerçekleştirdiği fedai eylemin anlamını tarihsel ve güncellikle bağını kurarak çözümlemesi tüm Parti ve halkla paylaşması sonucu sürece çok önemli bir müdahaleyi gerçekleştirmişti. Önder Apo, iki çizginin, iki Zeki'nin mücadelesi olarak bu süreci değerlendirmişti.

Bir yandan Zeki'nin (Şemdin Sakık) ihanetçi-tasfiyeciler çizgisine karşı diğer yandan Heval Zilan'ın özgürlükçü-direnç çizgisinin geldiği düzeyi çok çarpıcı bir şekilde ortaya koymuştu. İçeride ve dışarıdan geliştirilen tüm tasfiyeciler eğilimler, Önder Apo'nun dönemin militanlığı olan Zilan çizgisini güçlü sahiplenmesiyle birlikte boşa çıkarılmaya başlanmış ve gereken müdahaleler zamanında yapılmıştı. Şemdin Sakık görevden alınarak Murat Karayılan arkadaş (Cemal) Botan sahasına düzenlenmişti. O dönem Önder Apo'nun çözüm perspektifleri temelinde ideolojik-siyasi-askeri müdahaleler gelişmeye

alandaki sivil toplum kurumları bulunmaktaydı. PKK'ye sempati duyan yurtsever Hewlêr halkı bu kurumlarını sahiplenerek örgütlenmesini geliştirmekteydi. Öyle ki, 8 Mart ve 21 Mart çok görkemli ve kitlesel bir şekilde Hewlêr'de kutlanmıştı. Özellikle Newroz kutlamaları ardından onlarca genç mücadeleye katılma kararı vermişti. Halkın kendi öz gücüyle yarattığı kurumlar önemli bir örgütlenme alanı haline gelmişti. Halk, Önder Apo'nun fikirleri etrafında öz gücüne ve iradesine dayanarak çalışmalarını geliştirmekteydi.

O dönem kadın kurumunu açmak için hummalı bir çalışma sürdürülmek-

Hewlêr, Başûr halkının yurtseverliğini, kültürel değerlerini, savaşçı ve direnişçi kişiliğini, politik düzeyini ve kendi kaderini tayin etmeye çalışan bir şehirdi. Tarih boyunca Başûrê Kurdistan belki de tüm Kürdistan parçalarından daha fazla devletlerin istilasına, saldırılarına maruz kalmış ve buna karşı direnişi geliştirmiştir. Zengin yeraltı ve yerüstü kaynakları, jeopolitik konumu, tarihin başlangıcından itibaren insanlık değerlerine beşiklik etmesi açısından Başûrê Kurdistan, Mezopotamya topraklarının en önemli coğrafyası. Başûrê Kurdistan'da tarihsel-toplumsal hafıza çok canlı. Tarih boyunca bu topraklarda

görüldü. Bu gerçeklik karşısında da korku ve kaygıyı iliklerine kadar yaşıyordu. Ancak Hewlêr'deki gerilla güçleri kendisi açısından yeni bir örgütlenme kıvılcığı gibiydi. Hewlêr halkı için bunun yarattığı moral ve inancı yeniden tatmak bambaşka idi. KDP'nin en büyük korkusu da buydu. Çünkü, halk olmazsa kendisi de iktidarı da yoktur, bir hiçlikten ibarettir. İşte bu korkuyla nisan ayında KDP, halkın özgürlük eğilimine ve bunu yaratan PKK gerillalarına karşı kını için besliyordu. İlk yansıması ağır yaralı olan arkadaşlara karşı hastanelerde sergilediği tavırdı. Birçok arkadaş, işbirlikçi doktorlar tarafından narkozsuz ameliyat ediliyor, PKK gerillalarının acıyla olan imtihanı yeniden test edilmeye çalışılıyordu. Buna tepki gösteren gerillalara karşı "PKK'li değil misin? PKK'liler her şeye dayanır" diyerek tehdit ediliyordu. Ciwan arkadaş, Zap'ta bir mayının patlaması sonucu gözlerini ve bir elini kaybetmişti. Çok kan kaybettiği için acil hastaneye yatırılmıştı. KDP'nin gizli güçleri hastanede Ciwan arkadaşını öldürmek için girişimde bulunmak istemiş, başka hastaların refakatçileri tarafından son anda engellenmişti. Yine Besra adında bir kadın arkadaşına narkozsuz bir şekilde burun ameliyatı yapılmıştı. Rumet arkadaşına yine narkozsuz ameliyat yapmışlardı.

O günlerde Botan'daki yaralanmam nedeniyle bana ne olduğunu bilmediğim bir işte yapmışlardı. İşte ardından yattığım yerde tüm vücudum kasılmış ve çırpınmaya başlamıştım, ağzımdan da beyaz bir köpük akmaya başlamıştı. Ardından ikinci bir işte ile yığılıp kaldım. İşte yapılmadan önce Şehit Serhat arkadaşına işte yapacak doktorların bana bir şeyler yapacağını belirtmiştim. Ancak Serhat arkadaşını direnmesine rağmen hastane dışına çıkarmışlardı. Son duyduğum söz "Korkma bir şey olmayacak" oldu. Serhat arkadaş bir süre sonra beni gelip aldığımda doktorlar, bünyemin çok zayıf olduğunu, ilikten alınacak numune için yapılan iğnenin etkilediği belirtilmişti. İğnenin yapılmasının üzerinden on gün geçmişti. Bir gün eğilip ayakkabımı giymeye çalıştığım bir anda çığlık atarak yere yığıldım. Dr. Serhat arkadaş sırtıma baktığında etimin çürüdüğünü anlamıştı. Cuma günüydü ve kaldığımız evde lokal narkoz için bir tane işte kalmıştı. Dr. Serhat arkadaş dayanıp dayanamayacağımı sordu, dayanabileceğimi belirtmem üzerine müdahale başladı. Ancak sırtımdaki etin, damarların çok hızlı çürüdüğü ve kemiği de etkilediği anlaşılınca acil hastaneye kaldırılmak üzere yola çıktık. Hastahane almak istemeyince biz geri dönmek zorunda kaldık. Yurtsever bir doktorun bu iğnenin bilinçli yapıldığını ve acil müdahale edilmesi gerektiğini belirtmesi üzerine

Hewler'de katledilen gerillaların toplu olarak gömüldüğü belirtilen bölge

başlamış, Parti çizgisi Hareket içerisinde sağlam tutulmaya çalışılmıştı. Zilan arkadaşın eylemiyle birlikte Parti kadroları önemli bir iç yoğunlaşmadan geçerek toparlanmaya başlamış ve direniş çizgisi güçlendirilmeye başlanmıştı. Parti de, Önderlik çizgisinin tasfiyeciler eğilimleri karşı başlattığı mücadele sürecine karşı TC devleti, tüm gerilla alanlarında topyekün saldırıya geçmişti. Mücadele tarihimiz açısından böylesi önemli bir süreçte Hewlêr'e tedavi amaçlı bir grup arkadaşla birlikte geçmiştik.

KDP, halkın kendi denetiminden çıkmasından ürküyordu

O süreçte hem Bakur hem de Gü-Başûr'daki gerilla alanlarında düşman operasyonları sonucu yaralanan arkadaşlar tedavi için Hewlêr'de bulunmaktaydı. KDP ile yapılan anlaşma gereği PKK gerillaları tedavi görmek için Hewlêr'de bulunmaktaydı. Hewlêr'in bir Kürdistan şehri olması ve mücadelemizden etkilenecek halkın kendi kurumlarını giderek geliştirmesi söz konusuydu. Kültür, basın çalışmalarının yanı sıra

teydi. Ağır yaralı ve acil tedavi ihtiyacı olan PKK gerillalarını halk çok güçlü sahipleniyordu. Tedavi gören gerillaların kaldığı evler, halk ziyaretleriyle her gün dolup taşıyordu. Özellikle Hewlêr'li analar, gerillayı kendi çocukları gibi sahipleniyordu. Anaların gerillayla ilgisi, onlar için duaları, bir lokmasını bile gerillayla paylaşması, Kürt halkının yıllardır oluşturmak istediği ulusal kimliğin bir anını ifade ediyordu.

TC devletinin yoğun saldırıları nedeniyle ağır yaralanan arkadaşların sayısı giderek artmaktaydı. O dönemde TC devleti, karadan gerilla güçlerine karşı bir varlık gösterememekte, uçak ve skorsky tipi helikopterlerle gerilla güçlerini teknik üstünlükle darbelemeye çalışmaktaydı. KDP, Hewlêr'deki halkın yaralı PKK gerillalarına olan ilgisinin giderek gelişmesinden ve halkın kendi öz örgütlenmelerini yaratmasından rahatsızdı. Esas rahatsızlığı da bu kurumlar etrafında gözle görülecek düzeyde örgütlenmelerin artmasıydı. Çünkü halk, KDP'ye alternatif kendi öz örgütlenmesini oluşturuyordu. Bu da KDP'yi oldukça rahatsız ediyordu. KDP, halkın kendi denetiminden çıkmasından ürküyordu.

sayısız saldırılara karşı direniş gelişmesi nedeniyle Başûr halkı politik açıdan en deneyimli bir halk olma özelliğini korumaktadır. Bu özelliğinden kaynaklı, ihanetin-işbirlikçiliğin ve bunun yol açtığı soykırımın sonuçlarını bilmekle beraber, doğru bir halk önderliği olmadığı takdirde kaderini yaşamanın ne anlama geldiğini bilen bir halktır.

Birçok arkadaş, işbirlikçi doktorlar tarafından narkozsuz ameliyat edildi

Başûrê Kurdistan halkın da, öncülere olan inancı ve bu öncülerle yürüme gücünü yaratmak yaşadığı tarihsel deneyim nedeniyle oldukça zorlaşmıştır. Kolay kolay "Halk önderiyim" diyenin arkasından koşulsuz olarak gitmez. Tereddütlerini gidermeden harekete geçmez. Bu açıdan Hewlêr'de halkın kendi öncülerini yaratma süreci çok sancılıdır. 1996 yılında da bunu çok somut görmek mümkündür. İktidarı elinde tutan Başûr'u güçlere karşı inançsızlık ve çözümü yaratmadaki güçsüzlük nedeniyle işbirlikçi güçleri kaderi olarak

en kısa zamanda Bağdat'a nakil edilmem kararlaştırıldı. Ancak güvenlik koşullarının olmaması ve sürecin gerginliği nedeniyle özel bir hastanede riskli bir ameliyat olmuştum.

Hewlêr halkı büyük bir özveriyle tüm gerillalara sahip çıkmıştı

Süreç gergindi çünkü, uluslararası ve bölge güçlerinin, Önder Apo'ya suikast girişiminin başarısız kalması, Şemdin Sakik ve Dr. Süleyman'ın başını çektiği ihanetçi-tasfiyecî hamlelerin, Önder Apo tarafından boşa çıkarılması, Zilan arkadaşın fedai eylemiyle gerilla güçlerinin direnişi giderek geliştirmesi sonucu, Hareketimize karşı geliştirilen tüm müdahaleler sonuçsuz kalmıştı. Bakurê Kurdistan'daki askeri operasyonların da sonuçsuz kalması nedeniyle faşist TC devleti, yenilgiye doymayan pehlivan misali bir kez daha Başûr'a askeri hareket için hazırlıklara başlamıştı. Bu hareketin hazırlıklarının KDP-MİT işbirliği temelinde planladığını,

genç yaşta katılmıştı, ailesinin en küçük çocuğuydu. Katıldığı ilk günden itibaren girişken, inisiyatifli, hiperaktif duruşuyla dikkat çeken bir arkadaş olmuştum. Biki (BKC) kullanmak en sevdiği silahtı. Hiçbir zaman silahının mermilerini çantada taşımamış, özellikle eyleme giderken mermi zincirlerini çapraz bir şekilde omzuna atarak taşımıştı. Biki mermilerini bu şekilde taşıması ve savaşta çok güçlü olması nedeniyle kendisine "Rambo Hêvîdar" ismini takmışlardı. Hêvîdar arkadaş savaşı, atık yönleriyle birlikte uzun boylu, narin yapısıyla özgür bir kır çiçeğini andırıyordu. Hêvîdar arkadaş, Zilan arkadaşın eyleminden çok fazla etkilenmişti, Zilan gibi bir eylemin sahibi olmak istiyordu. Zap'ta apandisit patladığında acil olarak Hewlêr hastanesine kaldırılmıştı. Rahatsızlanmadan önce 20 sayfaya yakın gerilladaki mücadele yıllarını anlatan konuşmaları kasetlere alınmıştı. Bu kasetlerin kendi tarihi olduğu, çocukluğundan başlayarak bugünlere nasıl geldiğini, neler yaşadığını, hissettiğini

lirdi. Ana telaş içerisinde içeriye gelerek, feryat figan ağılıyor, çırpınıyor, hemen hastaneyi boşaltmamız gerektiğini, peşmergelerle birlikte Türk askerlerinin katliam yapacağını haykırıyordu. Tüm arkadaşlar ananın çırpınışları karşısında şaşırılmış ve anayı sakinleştirmek için uğraşıyordu. Ancak ana kimseyi dinlemiyor, sürekli hemen çıkmamız gerektiğini belirtiyordu. Oğlunun peşmerge olduğunu ve bugün harekete geçeceklerini duyduğunu belirtiyor, ağıt yakıyor bir yandan da tek tek arkadaşlara sarılarak çıkmamız için yalvarıyordu. Anayı sakinleştirip çıkacağımızı söyledikten sonra ana gitti. Bayram havası dağılmış kaygılı bir bekleyiş başlamıştı. Dinlenmek için odalarımıza dönmüştük. Bu arada Hêlîn Serhat arkadaş (Hewlêr YAJK sorumlusu) arkadaş gelmişti. Berbang arkadaş da onun kız kardeşiydi ve hastane yönetimindeydi. Berbang arkadaş dönerek, bugün taksiye bindiğinde "Hewlêr'in yıkılacağını ve bu rolünün biteceğini çok derinden hissettiğini" söyledi. Berbang arkadaş

de geleceğini belirtmiş, hatta yanımda benim için anlamı olan bir şey varsa kendisine vermeme istemişti. Ben de evden çıkarken yanıma aldığım kız kardeşimin anahtarlığını kendisine uzattım. Kendisi bana, "Söz mutlaka görüreceğiz ve bu anahtarlığı sana yine teslim edeceğim. Bu anahtar yeniden buluşmamızın sözü olsun" dedi.

Hewlêr çıkışına geldiğimizde aramız peşmergeler tarafından durduruldu ve Davut Bağüstani indirildi. Bir saatlik görüşmeden sonra yeniden hareket ettik ve Şaqlawa şehrine vardık. Şehit Şilan Kobanê ve Ciwan arkadaşlar bir gün öncesinden buraya gönderilmişti. 15 Mayıs gecesi Şilan arkadaşın kaldığı ev peşmergeler tarafından basılmış ve arkadaşlar gözaltına alınmak istenmişti. Ciwan arkadaşın gözleri görmediği için telaşlanmıştı. Evde kalan yurtsever ananın çığlıkları sayesinde evde arbede çıkmış, peşmergeler Şilan ve Ciwan arkadaşını almadan evden ayrılmıştı ve tekrar geleceğini belirtmişlerdi. Şaq-

beş dakikalık kovalamaca ardından peşmergeler aracımızı takip etmeyi bırakmıştı. Otobüsümüz zor bela YNK'nin asayiş noktasına varmıştı. Bizim Diyana'da bulunduğumuz saatlerde yani, Ozan arkadaşların Diyana'da çatışmaya başladığı akşam üzeri saat dörtte katliam başlamıştı. Hewlêr Katliamı da aynı saatlerde başlamıştı. Hewlêr Katliamı'nda yüzden fazla PKK gerillası şehit düştü. Bu şehitlerimizin cenazesi KDP ile yapılan tüm görüşmelere rağmen hiçbir zaman alınmadı. 2017 yılında bir peşmergenin verdiği bilgiye göre, katledilen arkadaşlar toplu bir şekilde Hewlêr hava alanına giden bir caddenin altına gömülmüştü ve bu arkadaşlar halen burada tutulmaktadır. On beşe yakın arkadaş da esir alınarak Akrê cezaevine götürülmüş ve daha sonra infaz edilmiştir.

Kurumlarda bulunan arkadaşlar, 16 Mayıs akşam vakti katledilirken, halkın içindeki arkadaşlar da diğer günler içerisinde vahşice katledildi. katledilen kadın arkadaşlara tecavüz edildi. Daha sonra ajan olarak gelen ve sorgulamasında Hewlêr katliamına katıldığı öğrenilen peşmergelerin verdiği bilgiler sonucu bu katliamın detayları daha fazla anlaşılabilir.

Hewlêr Katliamı üç gün sürdü. Berbang, Dr.Serhat ve hastane aracını süren Egîd arkadaş, Hewlêr Kalesi önünde araçtan indirilerek infaz edildi. Welat gazetesinde, MKM kültür kurumunda, halk evinde ve yaralıların kaldığı hastanede onlarca arkadaş büyük bir direniş sergiledi, birçok arkadaş son mermisini ve bombasını kullanarak işbirlikçi-ihanetçi güçlere teslim olmadı. 18 Mayıs'ta Salih Ağaç (Curnê Reş'lidir (Hilvan), Hewlêr sorumlusuydu), Rûken Mardin arkadaş en son katledilen arkadaşlardı. Tüm arkadaşlar büyük bir direniş sergileyerek şahadete ulaşmışlardı.

Hêvîdar Serhat arkadaşın direniş Hewlêr halkında büyük bir iz bırakmış, yaşanan bu şahadetler karşısında onlarca Hewlêr'li genç özgürlük dağlarına gelerek mücadeleye katılmıştır. Hêvîdar Serhat arkadaş, hastanede tüm arkadaşların katledilmesi üzerine çatı katına çıkarak çok sevdiği bikişinin başına geçmiş katliamcı güçlere karşı büyük bir direniş sergilemiştir. KDP'nin ihanetine bulaşmış peşmergeler hastane olarak kullandığımız evin etrafındaki diğer evlerin çatısına çıkarak Hêvîdar arkadaşını hedef almışlardır. Uzun bir direniş ardından ağır yaralanan Hêvîdar arkadaş bombasına uzandığı anda çatı kapısını kıran peşmergelerin müdahalesi sonucu bombasına ulaşmadan ağır yaralı bir şekilde çatıdan atılmıştı. Çırlıçıplak soyularak sokağın ortasına bırakılarak bedeni teşhir edilmiş, bu şekilde yiğit Hewlêr halkının iradesi kırılmaya, teslim alınmaya çalışılmıştı. Hêvîdar arkadaşın bedeninin teşhir edilmesini kabul etmeyen sokaktaki bir amcanın battaniye üzerine örttüğü sırada bu amca vurularak katledilmiş, ayrıca o ailenin iki genç kızı evinden alınıp götürülmüştü.

MIT-KDP peşmergelerinin birlikte gerçekleştirdiği Hewlêr Katliamı, Kürt tarihine kara bir leke olarak geçmiştir. Hêvîdar arkadaşın direniş, Hewlêr halkı tarafından bir efsane olarak anlatılmıştır. Hêvîdar Yoldaş, Zilanlaşmıştır. Bêrîtan (Gülnoz Karataş) Yoldaş gibi bir kez daha ihanete, işbirlikçiliğe tarihin tokatını atmış, teslim olmayarak şehitler kervanına katılmıştır. 14 Mayıs 1997 TC-KDP'nin işbirliği ile geliştirilen katliam Medya Savunma Alanları'ndaki görkemli gerilla mücadelesi ve tarihi Hewlêr Direniş'iyle bir kez daha hüsranla uğramıştır. ■■■

O anda kapıdan bir ana belirdi. Ana telaş içerisinde içeriye gelerek, feryat figan ağılıyor, çırpınıyor, hemen hastaneyi boşaltmamız gerektiğini, peşmergelerle birlikte Türk askerlerinin katliam yapacağını haykırıyordu. Tüm arkadaşlar ananın çırpınışları karşısında şaşırılmış ve anayı sakinleştirmek için uğraşıyordu. Ancak ana kimseyi dinlemiyor, sürekli hemen çıkmamız gerektiğini belirtiyordu. Oğlunun peşmerge olduğunu ve bugün harekete geçeceklerini duyduğunu belirtiyor, ağıt yakıyor bir yandan da tek tek arkadaşlara sarılarak çıkmamız için yalvarıyordu.

KDP'nin Mayıs başı ile birlikte Hewlêr'de özgürlük savaşçılarına görülmemiş başarıları sonucu anlamaya başlamıştık.

Tam bu süreçte Önder Apo, Başûrê Kurdistan halkının içinde bulunduğu durum, yaşadığı psikoloji ve halkın, TC-KDP ortak operasyonu karşısında tüm tedbirler alınarak yalnız bırakılmamasına dönük geliştirdiği perspektif bizlere ulaşmıştı. Bu temelde hazırlıklara başlandı. Öncelikle Hewlêr'de tedavisi tamamlanmış veya tamamlanmak üzere olan arkadaşların ve milislerin şehirden çıkarılarak güvenli alanlara aktarımı kararlaştırıldı. Olası saldırılar karşısında da tüm tedbirler alınmaya başlandı ancak, zaman kalmamıştı. 13 Mayıs'ı 14 Mayıs'a bağlayan gece faşist TC devletinin KDP ile birlikte operasyon gerçekleştireceği bilgisi ulaşmıştı ve hastanede yaralı olan arkadaşların o gece dağlara ulaştırılması mümkün olmadığı için halkın evlerine dağıtılması kararlaştırıldı. Hewlêr halkı büyük bir özveriyle tüm gerillalara sahip çıkmış ve evlerinde ağır-lamayı kabul etmişti. Felçli veya durumu ağır olan arkadaşların ise hastanede bir refakatçi arkadaşla birlikte kalması uygun görüldü. Ben, Hêvîdar Serhat ve dört erkek arkadaş yürümediğimiz için hastanede kaldık ve kırka yakın arkadaş halkın evlerine dağıtıldı. Kaldığımız evin alt katında mutfak ve erkek arkadaşların kalacağı odalar bulunuyordu, üst kattaki odalarda ise biz kadınlar kalıyorduk. Evin bir de teras katı vardı. Alt kattaki erkek arkadaşlar da üst kata yanımıza taşındı. Evin bahçedeki dış kapısı, alt kattaki dairenin kapısı kilitlendi ve tüm ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekilde üst kat hazırlandı.

Hastanede kalan yedi arkadaşta birer bomba bırakılmıştı. Silah kullanabilecek tek arkadaş Zagros arkadaş olduğu için bir silah da bırakıldı. İki gece olası saldırı karşısında uykuda yakalanmak için hiç uyumamış ve içimizden biri eğer yatarsa diğerinin vasiyetini yerine getirmek için sohbet etmeye başlamıştık. İki kadın arkadaşlık ve paylaşımlarımız iki gecedir aralıksız sürüyordu. Hêvîdar Serhat arkadaş

kendi dilinden bu kasetlere dökmüştü. Bana vasiyet olarak şunu belirtmişti; "Eğer Hewlêr'den sağ çıkarsan bu kasetlerime mutlaka sahip çıkmanı istiyorum" dedi.

O iki gün boyunca Önderlik'ten, özgürlük mekanlarımız olan dağlardan, yoldaşlardan ve Hewlêr halkının içinde bulunduğu durumdan bahsetmiştik. Özlemimiz çok büyüktü. Önderliği, yoldaşları ve özgür dağlarımızı çok özledik. Bir daha görememenin ihtimali altında Zilan çığzisinde şehitler kervanına katılmak için kendimizi hazırlıyor ve güçlü tutmaya çalışıyorduk. Tüm arkadaşların olası bir saldırı karşısında hazır olduğu hissi çok ama çok güçlüydü. 14 Mayıs'ta Başûr operasyonu başlamış, faşist TC ordusu Başûrê Kurdistan topraklarına KDP öncülüğünde girmeye başlamıştı. Hewlêr'in üzerine yine ağır bir kasvet çökmüş, Hewlêr yaşanacakların ağırlığı içerisinde derin bir sessizliğe gömülmüştü.

"Eğer Hewlêr yıkılırsa bize düşen rol Zilan tarzında olacak, çok büyük direneceğiz"

Şehirlerin de geçmişi, kimlikleri ve ruhu vardır. Zagros arkadaş bizlerin sorumluluğunu aldığı için pencerenin kenarından hiç ayrılmıyor, yirmi dört saat nöbet tutuyordu. Çok zor geçen iki günün ardından 16 Mayıs sabahının çok erken saatlerinde evlere dağıtılan arkadaşlar hastaneye geldi. Yoldaşlarla yeniden buluşmanın verdiği heyecan görülmeye değerdi. Yeniden kavuşmayı kutlamak için Salih Ağaç (Hewlêr yönetiminde yer alan arkadaşlardan) arkadaş baklava ve dondurma almıştı. O günün Alevi geleneği olan aşure günü olması ve aşurenin koşullarımızdan dolayı yapılamaması nedeniyle Alevi olan arkadaşlara aldığını belirtmişti. Yürüyemeyen arkadaşlar da tekerlekli sandalyelerle bahçeye inmiş, tüm arkadaşlar bahçede toplanmıştı. Birbirimize kavuşmanın getirdiği heyecanla, bayram havasında sohbetler ediyorduk.

Bir ara bazı arkadaşlar halaya tutuşmuştu. O anda kapıdan bir ana be-

biraz önce yaşananlardan dolayı Hêlîn arkadaş kızmış, yaralı arkadaşların olduğunu bu tür şeyler söylememesi gerektiğini belirtmişti.

Hêvîdar Serhat arkadaş, "Eğer Hewlêr yıkılırsa bize düşen rol Zilan tarzında olacak, çok büyük direneceğiz" dedi. Yerinden kalkarak her zaman yapmak istediği ama bir türlü izin verilmediği işine vurma işi için Berbang arkadaştan izin istedi. Hêvîdar arkadaş, "Rotında arkadaşın iğnesini ben vurabilir miyim? Hatıram kalsın, çok şey birlikte yaşadık" dedi. Gülüşmeler eşliğinde ilk iğnesini de bana yaptı. Hêvîdar arkadaşın esprisiyle bir anda yaşanan gerginlik dağıldı ve yeniden neler yapabiliriz üzerine tartışmalar başladı. Bu arada yönetim toplantıya girmiş, olası saldırılar karşısında tedbirleri tartışmaya başlamıştı. Gerillanın her zaman yanında taşıdığı silahlar vardı. Bu silahlar hem evin çatısında hem de balkonunda nöbet tutmak için kullanılıyordu. Bir haftaya yakın elimizdeki ferdi silahlarla nöbetimizi tutuyor, hazırlıksız yakalanmak istemiyorduk. Tüm arkadaşlar ilk kez şehirde bir evde direnişe geçecekti. Yönetim toplantısı ardından yapıyla toplantı yapıldı.

O dönem Uluslararası Af Örgütü'nden olduğu belirtilen Davut Bağüstani, bir grup arkadaşını YNK alanına geçirebileceğini belirtmiş, buna ilişkin arkadaşların görüşmeleri olmuştu. Salih ve Hêlîn arkadaşların yaptığı toplantıda Hewlêr'den ayrılacak arkadaşların isimleri açıklanmış, peyder pey arkadaşların çıkarılacağı bilgisi verilmişti. Hiç kimse ilk grupta çıkmak istemiyordu ve itirazlar gelişmeye başladı. Yönetimdeki arkadaşlar yapıyı ikna etmekte epeyce zorlanmıştı. İlk çıkacak grupta öncelikle ağır yaralı ve gazi olan arkadaşların çıkacağı belirtilmişti. Milis olan arkadaşlar ise akşam üzeri bir araçla alandan tahliye edileceklerdi. İlk grupta ben de vardım. Toplantının hemen ardından Davut Bağüstani'nin eskortluğu eşliğinde bir otobüse bindik. Berbang, Adar ve Hêvîdar Serhat arkadaşlar kalacaktı. Berbang arkadaştan ayrılmak istemedim. Berbang arkadaş kendisinin

lawa'da Şehit Şilan Kobanê ve Ciwan arkadaşları da aldık. Şehit Şilan arkadaş otobüse biner binmez ilk kurduğu cümle şuydu: "Asla bir daha şehirlere gelmeyeceğim, yoksa şahadetim şehirlerde olacak." Şehit Şilan arkadaş, 29 Kasım 2004 yılında Müsil yakınlarında dört yoldaşıyla birlikte katledilmişti. O gün kurulan cümle geleceğin habercisi gibiydi.

Hewlêr Katliamı üç gün sürdü

Diyana şehrine ilk girdiğimiz andan itibaren şehirde yaşanan gerginlik göze çarpmaktaydı. Diyana'da peşmergenin karargahı önünde bir kez daha durdurulduk. Etrafımızı yüzlerce peşmerge sarmıştı. Araçların üzerindeki doğkalar, bikişler aracımıza doğru çevrilmiş ve her an saldırı pozisyonunda gergin bekleyiş sürmekteydi. Davut Bağüstani'nin sekiz koruması aracımızın etrafını tutmuştu. Davut Bağüstani bir kez daha peşmerge komutanı ile görüşmek üzere karargaha geçmişti. Araçtaki gergin bekleyişimiz sürerken şehrin içerisinde çatışma ve bomba sesleri duyulmaya başlandı. Ortam daha da gerginleşmiş, KDP peşmergelerinin sabırsızlığı ve huzursuzluğu daha fazla artmıştı. Bizler de gergin bekleyiş içerisindeydik. Uzun süren görüşme ardından Davut Bağüstani aracımıza gelerek Diyana çıkışına kadar bize eskortluk yapabileceğini söyledi ve şoföre dönerek çocuklarını seviyorsa, kendisi ayrılır ayrılmaz son hızla aracı sürmesini belirtti. Bize dönerek "Başınız sağ olsun Ozan arkadaşla birlikte bir grup arkadaş şehit düştü" diyerek aracına yöneldi. Büyük bir şaşkınlık ve kızgınlık içerisinde ortam daha da gerginleşmiş, öfke çok birikti.

Diyana çıkışına kadar eskortla birlikte hareket ettik. Davut Bağüstani'nin ayrılması ardından şoförümüz son hız yapmaya başlamış, şehrin girişinden beri bizi takip eden peşmergeler araçlarından ateş etmeye başlamıştı. Şehit Şilan arkadaş yaralı arkadaşları hızla tutarak otobüsün ortasına yatırmaya başlamış, gelen kurşunlardan arkadaşları korumaya çalışmıştı. On, on

Şiir gibi yaşanır Mayıs

*Bir türküdür gerillanın dilinde özlem
Bir halaydır gerilla yürüyüşü
Olgunlaşan aşk gibi
Meyveye duruş
Gulanıdır
Güllerin derilmiştir Mayıs*

***

Mayıs'ta şiir yazılmaz, yaşanır.

Emeğin özgürleşmesi serüveninde yaşam, mücadele, şiir özdeşleşmesinin zirvede; toplumsal ve bireysel kahramanlıklarla yaşamın kavga, kavganın şiir tadında yaşandığı aydır Mayıs.

Daha ilk gününden başlayarak bir aşk ve kahramanlık şiiri gibi sözcük sözcük, dize dize örülmüştür Mayıs. Her şiirde olduğu gibi umut, sevgi, hüznün, sevinç, özveri ve acı vardır yaşananlarda, yaşanacaklarda...

Kadın-erkek, yaşlı-genç Şikago'lu işçiler derilerinin rengi, etnik köken vb suni ayrımlara takılmadan, 1 Mayıs 1886 günü meydanlara doluştuklarında, tarihe görkemli bir giriş yapan emekçilerin öncüleri olduklarının ayırında mıydılar?

Bu çok mu önemli? Emeğin özgürleşmesi mücadelesinin şiirselliğini doyasıya yaşayan, yaşamının öznesi olmaya soyunarak, o şiirselliği yakalayan ve yitirmeden toprağa düşenler değil miydi onlar?

Evet onlar, emeğin özgürleşmesinin, eşitlik, kardeşlik ve barış mücadelesinin sıra neferleriydiler. Ama halkların ve emekçilerin belleklerinde yaşamakla kalmıyor, her 1 Mayıs'ta bayrak bayrak meydanları doldurmaya devam ediyorlar. Vahşi Batı'nın efendilerince oracıkta katledilenler de; yargılanarak idama mahkum edilenler de savunmaları ve son sözleriyle, gerdeğe girercesine sehpaya çıkarken ki duruşlarıyla insanlığın yaşayarak yazabildiği en güzel şiiri miras bıraktılar.

***

Şikago'lu işçilerden 91 yıl sonra İstanbul'da Türk, Kürt, Arap, Laz, Çerkez, Pomak, Abaza ve Gürcü'süyle Türkiyeli işçiler doldurmuşlardı Taksim Meydanı'nı. Şikago'lu işçilerden sonra 8 saatlik işgünü kazanılmıştı. Ama Türkiye'li işçilerin haykırdıkları özgürlük, eşitlik, barış ve kardeşlik sloganları aynıydı. Gün; 1 Mayıs, yıl; 1977 idi.

Gladio'nun Türkiye kolu Özel Harp Dairesi (ÖHD) elemanı kiralık katillerce çapraz ateşe tutulduklarında işçiler marş söylüyorlardı:

*Günlerin bugün getirdiği
Baskı, zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez
Sömürü devam etmez
Yepyeni bir güneş doğar
Bizde ve ülkelerde*

***

Resmi açıklamalara göre 34 sıra neferi düştü toprağa; en güzel şiire 34 dize ekleyerek:

*Şişli Meydanı'nda üç kız
Biri Çiğdem, biri Nergis
Vurulduklar güpegündüz
Sorular bir gün sorular*

***

Amiyane deyişle bir halklar, kültürler ve dinler mozaiği olan Türkiye'de, oligarkların bolca 'Vatan, millet, Sakarya' edebiyatı, 'Devleti ve milletiyle bölünmez bütünlük' nakaratıyla idam sehpaları kurarak egemenliklerini sürdürmeye çalıştıkları; salon sosyalistlerinin lafazanlık yaptıkları, kantine köşelerinden çıkmadıkları zor zamanlarda; Üç Güzel İnsan; Hüseyin, Deniz, Yusuf tam ortasında dimdik yürürlerken idam sehpasına, Deniz'in dilinden, "Yaşasın Türk ve Kürt halklarının ortak mücadelesi!" diye haykırıyorlardı.

Onların yaşadıkları şiiri "Mare Nostrum'da Can Yücel yazdı:

*En uzun koşuysa elbet Türkiye'de de devrim
O, onun en güzel yüz metresini koştur
En sekmez lüverin namlusundan fırlayarak
En hızlıydı hepimizin
En önde göğüsledi ipi
Acıyorsam sana, anam avradım olsun
Aşk olsun sana çocuk aşk olsun!*

***

Bu coğrafya Mayıs solur, Mayıs yaşar, Mayıs'ı anlatır. Yine Mayıs'ın altısı ve tan atımı... Bu coğrafyanın başka bir parçasında ve yine dimdik idam sehpasına yürüyen beş güzel insan... Bu kez işkence ile bedeni parçalanmış bir Kürt kadını ve öğretmeni; Leyla Qasim ve arkadaşları Cevad Hemevendî, Neriman Fuad Mestî, Hesên Heme Reşid ve Azad Süleyman Miran çekiliyor dara; 12 Mayıs

1972 günü, saat; 07.00'de Irak BAAS rejimince. Kadın KAWA diye efsaneleşen Leyla Qasim, heybetli adımlarla idam sehpasına giderken, gür sesiyle Ey Reqîp marşını söyleyerek destanlaşıyordu. Cellat ve kurbanlar değişse de, sistem aynı, senaryo aynı ve işkenceci cellatlara karşı yaşanan suskunluğun görkemli şiiri aynı.

***

1971 devrimci geleneğinin bir başka öncüsü, bir güzel insan daha; İbrahim Kaypakkaya... Çorumlu bir Türk. Hareket noktası farklı olsa da, çizgisi ve yaşam pratiğiyle; halkların mücadele birliğinin ve kardeşliğinin savunucusu. "Ser verip sır vermeyen" bir yiğit. Kürdistan'da pratikleştirmek istiyor düşüncelerini. Dersim Vartinek'te esir düşüyor. 18 Mayıs 1973'de Diyarbakır Zindanı işkence hanelerinde katılıyor Mayıs Şehitleri kervanına. Hem de yenilmez devrimci irade ürünü en güzel suskunluk şiiriyle.

***

Bu kez yer Ankara. Oligarşik cumhuriyetin yönetim merkezinde sessiz ve derinden bir sözleşme gerçekleşiyor halklarımızın genç öncüleri arasında. Kürt halkının Apo'su ve yanı başında Türk halkının yiğit evlatları Haki Karer ile Kemal Pir. Haki Karer dillendiriyor düşüncelerini;

"Başka ulusları ezen bir ulus özgür olamaz. Türk halkının kurtuluşu ve özgürlüğü, Kürt halkının kurtuluşu ve özgürlüğüne bağlıdır. Sizinleyiz Abdullah arkadaş"

Kemal de katılıyor bu düşünceye. Çok geçmeden Ulusal Demokratik Mücadeleyi örgütlemek üzere Kürdistan'a geçiyorlar.

Enternasyonalist devrimciler için etnik köken, dil, kültür vb farklılıklar halkların birliği önünde engel değil, tersine mücadele birliğini güçlendiren zenginliklerdir. Haki Karer Ankara'dan çıkar. Bir süre Çukurova'da kaldıktan sonra Kürdistan'a geçer. Êlih (Batman), Amed vb yerleri gördükten sonra Dilok'da (Antep) örgütsel çalışmalar geliştirir.

Daha Ankara'dayken ajan-provokatörlerin dikkatini çekmiştir. Mütevazılığı, bilinç düzeyi, olgunluğu, mücadelede ısrarı ve arkadaş canlılığıyla Kürdistan Devrimcileri arasında haklı bir saygınlık kazanır ve grup içinde Başkan Apo'nun yardımcılığı görevine resmen seçilen ilk yoldaşlardan olur.

Bir Türkün Kürdistan'a gelip Ulusal Demokratik Mücadeleyi öncü düzeyde örgütleme çalışmalarını geliştirmesi, halkların gönüllü birliğinden bihaber sosyal-şoven ve reformist

milliyetçi gruplar tarafından yadırganır. Egemen ulus şovenizmi ile ezilen ulus milliyetçiliğinin oligarkların değirmenine su taşıdığı o yaman yıllarda, bu doğaldır da. Fakat tüm engellere rağmen Başkan Apo, Haki Karer, Kemal Pir yoldaşlığında Kürt ve Türk halklarının gönüllü, özgür birliğinin temelleri atılır.

Halkların binlerce yıllık mücadeleleriyle yaratılan görkemli devrimci mirasın temeli üzerinde yepyeni bir şiir yazılmaktadır. Temel düsturları "Arkadaşıma dokunma" olan, bir grup devrimcinin, dünyaya kafa tutmasında halkların mücadele birliğinin en güzel şiiridir bu...

Türk-Kürt halklarının doğmakta olan özgür birlikteliği ürkütmektedir. Onların deyişle 'Yılanın başı küçükken ezilmelidir.' Kontr-gerilla tetikçileri ve kaleşörleri birlikte saldırıya geçerler. Bunlardan biri de 1 Mayıs 1977 katliamının tetikçilerinden Alaattin Kapan'dır...

Daha Taksim'de akan kanlar kurumadan, Dilok'un Düztepe mahallesinde kurulur hain tuzak... Türk halkının en değerli evlatlarından Ordu/Ulubeyli Haki Karer 18 Mayıs 1977 sabahı vurulur. Hem de Alaattin Kapan tarafından. Şiir yok edilmek istenmiştir. Ama Başkan Apo ve Kürdistan Devrimcileri Haki'nin payına düşeni de üstlenerek, şiiri hem yaşayıp hem de yazmayı yaşam gerekçeleri bellerler. Devam ediyor yaşam, kavga ve şiir.

Ali Haydar Kaytan "Ben insandım" şiirinde bunu şöyle anlatır;

*Yoktu hiçbir farkım diğer kullarımdan tanrının
Dokuz ay, on gün ana rahminde kalan,
Doğan, büyüyen, gelişen bir candım.
Hısm, akraba, kirve ile akradım
Ben insandım.
.....
Canım aldılar ecelsiz
Pırl pırl bir 18 Mayıs sabahı
Sevdalım, vebalim toprağoma uzandım.
Ben insandım.
.....
Yokluğuma kadeh tokuşturdu
Cümle iblis takımı
Ama bilmiyorlardı ki ben,
Dağlardan, barikatlardan sömürgecilere
kurşun yağdıran
Gerillanın göğsündeki nişandım.
Ben insandım.*

Devamı 25. sayfada